

בית המשפט העליון
בג"ץ 851/22
חיה לאנה רלב"ג נ. מועצת הרבנות הראש
תאריך הגשה: 03/02/22

בבית משפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

תאריך: 31/01/2022

העותרת:

חיה לאנה רלב"ג דרכון ארה"ב 667678230
ע"י ב"כ עו"ד דניאל שוורץ (מ.ר. 81203) ו/או עו"ד אברהם בן-צבי (מ.ר. 53472)
מרחוב יד חרוצים 15 ירושלים
טלפון מספר: 079-5722070; פקס מספר: 079-5722206;
מייל: daniel@abz-law.com; avraham@abz-law.com

-נגד-

המשיבים:

1. מועצת הרבנות הראשית לישראל
רח' אהליאב 5, ירושלים
ע"י יועמ"ש הרבנות הראשית

2. השר לשירותי הדת – מר מתן כהנא
ע"י פרקליטות המדינה
רח' צאלח א-דין 29 ירושלים

3. הרב דוד לאו, הרב הראשי לישראל, נשיא בית הדין הרבני הגדול
רח' אהליאב 5, ירושלים

4. שר החוץ – מר יאיר לפיד
ע"י פרקליטות המדינה
רח' צאלח א-דין 29 ירושלים

5. המועצה הדתית ירושלים
מרחוב החבצלת 12 ירושלים

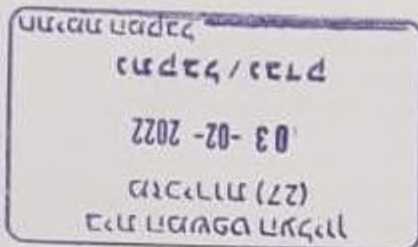
6. חברה קדישא גחש"א המאוחדת דכולת החסידים, ע"ר 580022101
ע"י ב"כ עו"ד א. אקסלרד ואח'
בית השנהב רח' בית-הדפוס 12
ת.ד. 34534, ירושלים, 9134402
טל: 02-6515777, פקס: 02-6515888

7. בתי הדין הרבניים
ע"י עו"ד שמעון יעקבי,
היועץ המשפטי להנהלת בתי הדין הרבניים

8. מר ישראל מאיר קיהן
Lost Pines Ct 8324
Las Vegas, NV 89128 USA

9. מר דב מנדל קיהן, דרכון אמריקאי 534196721
356 N. Poinsettia PL.
Los Angeles, CA 90036 USA

10. מר אליהו שמחה קיהן, דרכון N9363368
448 N. Poinsettia Pl,
Los Angeles, CA 90036 USA

11. הרב יצחק קיהן
356 N. Poinsettia PL.
Los Angeles, CA 90036 USA

12. מר אהרון קיהן
336 N. Alta Vista Blvd,
Los Angeles, CA 90036 USA

13. מר מרדכי קיהן
Toronto, Canada

14. גב' מלכה איווניצקי (קיהן)
1715 43rd St,
Brooklyn, NY 11204 USA

המצאה: ב"כ העותרת הח"מ מתחייבים שעותק מכתבי בית הדין יומצא מיידית ליתר בעלי הדין, בד בבד עם המצאתם לכבוד בית המשפט.

עתירה דחופה למתן צו על תנאי וצו ביניים במעמד צד אחד

מוגשת בזאת עתירה דחופה לבית המשפט הנכבד למתן צו על תנאי וצו ביניים כדלקמן:

א. **צו על תנאי** המופנה אל המשיבים ומורה להם לבוא וליתן טעם מדוע משיבים 1 ו-2 לא תשתמשו בסמכויותיהם כמפקח על ענייני קבורה יהודית במדינת ישראל, והאחראים להסדרת התחום מבחינה מנהלית ועל פי ההלכה היהודית, ולא יורו:

1. שחברות הקדישה בארץ, לרבות משיב 6, לא תטפלו בקבורת המעגן ישראל מאיר קין (משיב 8) ו/או מי בני משפחתו, לרבות אביו (משיב 11), כל עוד שהוא עומד בסירובו לתת גט פיטורין לאשתו, העותרת. וזאת בהתאם לדין, ולרבות, ע"פ חוות דעת ההלכתי של מותב בבית הדין האזורי בירושלים, אשר הורכב לפי הוראת הנשיא של בית הדין הרבני הגדול בהתאם לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953 (להלן: חוק סמכות שיפוט בתי הדין), מיום כ"ב טבת תשפ"ב (26/12/2021) המצ"ב **כנספח 1**, אשר, בין היתר, קבע שפסק דינו של בית הדין הצדק של ועד הרבנים דקליפורניה (המצ"ב **כנספח 2**), הינו תקף הלכתית ואכיף במדינת ישראל, כנו בכל יתר תפוצות העולם;

2. שלאור פסק הדין של בית הדין האמור, להכריז ולהודיע לכל חברות הקדישה בארץ שכל הסכם לרכישת חלקת קבורה אשר נחתמה או אשר תיחתם בידי מי מבני משפחתו של משיב 8, לרבות משיב 11, הינו הסכם אשר בלתי מוסרי ונוגדת תקנת הקהל והציבור, נוגדת את ההלכה אשר חלה על בתי הקברות בניהולן של בעלי רישיון קבורה, לרבות משיב 6, ובטל כעפרא דארעא; ו-

3. שאסור למשיבים 4 עד 6, לכל החברה קדישא בארץ, כל חברת תעופה, עמיל מכס, ועוד, לשתף פעולה במתן אישורים להטסת גופיהם, להבאת גופיהם לתחומי המדינה, ולצורכי קבורתן בבתי העלמין הנמצאים תחת האחריות שלהן.

ב. צו ביניים דחוף במעמד צד אחד, ולחלופין, צו ארעי עד לדין במעמד הצדדים, המורה למשיבים להימנע מלבצע כל פעולה להסדרת הטסת גופת משיב 11 לארץ וקבורתה בכל בית קברות בארץ אשר נמצאת תחת פיקוח של משיבים 1 ו-2, לרבות בתי הקברות בירושלים אשר נמצאים תחת האחריות של משיב 5 ובמסגרת רישיונות אשר נתנו למשיב 6, על מנת שלא ייווצר מצב של "סתירת הגולל" ותימנע האפשרות להשתמש בסנקציות של בתי הדין אשר הוטלו על משיב 8 על מנת לשכנעו לתת לאשתו, העותרת, עגונה כבר מעל 18 שנים, גם פיטורין כמחויב.

ג. כן יתבקש בית המשפט הנכבד להפוך את הצו על תנאי (אם יינתן) למוחלט, עד למתן גם פיטורין לעותרת, ולחייב את המשיבים 1 עד 2, ו-8 עד 14, בהוצאות העותרים ובשכר טרחת עורכי דינה.

הצדדים לעתירה

א. העותרת הינה אישה יהודייה דתיה, תושבת מחוז רוקלנד במדינת ניו יורק, אם לחמשה ילדים (ארבע מנישואים קודמים לנישואין שלה אם משיב 8), אשר מחכה, כאישה עגונה, לגט פיטורין ממשיב 8 לתקופה של מעל 8 שנה.

ב. משיבה 1, היא מועצת הרבנות הראשית לישראל, שענייניה מוסדרים על-פי **חוק הרבנות הראשית לישראל, תש"מ – 1980** (להלן: "חוק הרבנות הראשית"), ובין היתר, היא מוסמכת לקבוע את פסקי ההלכה שלאורן תנהג כל חברה לענייני קבורה המקבלת רישיון לפי **תקנות שירותי הדת היהודיים (חברות לענייני קבורה), התשכ"ז – 1966** (להלן: "תקנות הקבורה"), אשר הותקנו בהתאם לחוק **שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], תשל"א – 1971** (להלן: "חוק שירותי דת").

וראה סעיף 6(ב) **לתנאי רישיון לחברה לענייני קבורה**¹ (להלן: תנאי רישיון קבורה") אשר נקבעו לפי תקנות הקבורה אשר מורה:

6. כפיפות מנהלית והלכתית:

[...]

(ב) בכל עניין הלכתי הנוגע לטיפול בנפטר, לטקס הקבורה, צורת הקבורה והקמת המצבה, תנהג החברה על פי פסקי ההלכה של הרבנות הראשית לישראל.
(העתק של התנאים מצ"ב **כנספת 3**)

ג. משיב 2 הוא השר בממשלת ישראל, אשר, בין היתר ממונה על ביצועו חוק סמכות שיפוט בתי הדין, חוק הרבנות הראשית, חוק שחרותי דת, ותקנות הקבורה. בהתאם לתנאי רישיון קבורה, משיב 2 גם מוסמך לקבוע הנחיות ונהלים החלים על כל מחזיקי רישיון קבורה, לרבות משיב 6.

ד. משיב 3 הוא רב הראשי לישראל ונשיא בית הדין הגדול, אשר נבחר לתפקידו, והנה חבר של משיבה 1, בהתאם לחוק הרבנות הראשית. בהתאם לחוק **הדיינים, תשט"ו – 1955** משיב 3 מכהן כנשיא בית הדין הרבני הגדול, אשר בין יתר סמכויותיו, הוא ממנה הרכב של דיינים בהתאם לסעיף 4 לחוק סמכות שיפוט בתי הדין.

1

https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/issuing_burial_licenses/he/terms_of_license%20for_a_burial_company.PDF

ה. משיב 4 הוא אחראי על נציגויות ישראל בחוץ לארץ, אשר בין היתר מטפלים בבקשות לאישור העברת גופות לקבורה בישראל².

ו. משיבה 5, היא הגורם המוסמך לטפל במתן שירותי דת בירושלים לפי חוק שירותי הדת, ואחראי על בתי העלמין הנמצאים בתחום המוניציפלי של עיריית ירושלים, לרבות אלו הפועלים בהתאם לרישיונות אשר נתנו למשיב 6 על ידי משיב 2.

ז. משיבה 6, היא חברה קדישא בעלת רישיונות לחברה לענייני קבורה. בין היתר היא אחראית על בית קברות בירושלים בה נקברה אמה בעל המעגן, משיב 8, אחרי הטסת גופה לארץ לקבורה כשהיא נפטרה בשנת 2019. לפי מיטב ידיעת העותרת, משיבה 6 מחזיקה חלקת קבורה שמורה בחיים עבור משיב 11 אשר נמצאת ליד קברה של אמה של משיב 8.

ח. משיב 7 הינו אחראי על בתי דין הרבניים בישראל, לרבות הרכב המיוחד אשר קבע את פסק הדין ההלכתי בנספח 1 בהתאם לסעיף 4ג לחוק שיפוט בתי הדין.

ט. משיב 8 הינו איש המייצג את עצמו כדתי אשר מסרב לתת גט פיטורין לעותרת לתקופה של מעל 18 שנה.

י. משיב 9 הינו אחיו של משיב 8, ובין היתר הוא הגיש תביעות נזיקיות כנגד משיבים 1 ו-6, ואף כנגד ב"כ של העותרת, בקשר לעניינים הקשורים לקבורת אימו.

יא. משיב 10 הינו אחיו של משיב 8, אשר ליווה את גופת אימו לקבורה בארץ בשנת 2019, ובין היתר, התחייב, במסגרת הליך גישור אשר התנהלו אצל משיב 7, להביא את משיב 8 למסור גט פיטורין לאשתו, כתנאי למתן אפשרות לקבורת אמו, ואף הפקיד ערובה בסך \$20,000 על מנת להבטיח את ההתחייבות. נכון להיום, אמו נקברה בחלקה של בית קברות בניהולו של משיב 6, משיב 8 טרם נתן גט פיטורין לעותרת, וכספי הערובה עדיין נמצאים אצל משיב 7.

יב. משיב 11 הינו האב של משיב 8. לפי ידיעת העותרת, הוא איש מבוגר אשר אפילו אולי נמצא על ערש דווי. לפי ידיעת העותרת, ועל בסיס יעוץ שהיא קבלה מרבנים אשר מכירים את המשפחה ואת נסיבות המשפחה, מניעת קבורתו בארץ בהתאם לסנקציות ההלכתיות אשר הוטלו על משיב 8, יכולים להשפיע השפעה מרובה ביותר, וכמעט וודאית, על משיב 8 לתת לעותרת גט פיטורין ללא כל תנאי.

יג. משיבים 12 עד 14 הינם אחים נוספים של משיב 8.

העובדות

1. העותרת, חיה לאנא רלב"ג (להלן גם: ה"עגונה") הינה אישה דתיה, אם לחמשה ילדים (ארבע מנישואים קודמים לנישואין שלה עם בעל המעגן) אשר מחכה כאישה עגונה לגט פיטורין מהמעגן לתקופה של מעל 18 שנה.

² https://www.gov.il/he/service/application_for_permit_to_transfer_a_corpse_to_israel

2. משיב 8, ישראל מאיר קין (להלן גם: ה"מעגן") הינו איש המייצג את עצמו כדתי אשר מסרב לתת גט פיטורין לעגונה לתקופה של מעל 18 שנה.
3. הצדדים התחתנו אחד לשני כדת משה וישראל ביום 07/04/2000.
4. בד ובד עם נישואין כדת משה וישראל הצדדים גם התחתנו אחד ושני בהתאם לדין המדינתי במדינת ניו יורק, מקום מגוריהם דאז.
5. לעגונה יש ארבע ילדים מנישואיה הקודמים.
6. לצדדים יש בן אחד בשם משה, שנולד ביום 18/08/2001.
7. ביום 23/04/2009 קיבל המעגן פסק דין ביטול נישואין האזרחיים (Judgment of Annulment) במדינת קליפורניה. העתק של פסק דין הנ"ל מצ"ב **כנספח 4**.
8. יובהר כי המעגן העתיק את מקום מגוריו ממדינת ניו יורק, מקום מגוריו לתקופה של מעל עשור, למדינת קליפורניה, רק על מנת לקבל פס"ד של ביטול הנישואין האזרחיים עם העותרת, ומבלי לתת לה גט פיטורין.
 - 8.1. לפי חוקת ארה"ב קיים הפרדת דת ומדינה כמעט מוחלטת. דהיינו אין ביד הממשל לחייב אף אחד להצטרף לפולחן דתי, כולל כפיית מסירת גט פיטורין ע"י בעל יהודי לאשתו.
 - 8.2. במדינת ניו יורק, מדינה עם אוכלוסייה גדולה של יהודים דתיים, המחוקק המדינתי חקק שלושה חוקים בניסיון לפתור את בעיית סרבנות גט בין תושבי מדינת ניו יורק.
 - 8.2.1. חוק אחד אוסר על שופט לחתום על פסק דין גירושין ככל שעדיין יש מחסום אשר מונע נישואים עתידיים של אחד הצדדים להליך הגירושין האזרחיים, כולל מחסום מניעת מטעמי דת.³
 - 8.2.2. חוק השני נותן סמכות לשופט הדין בתביעת גירושין לשקול מצב שצד אחד לתביעת גירושין גורם למחסומים אשר מונעים את הצד השני לערוך נישואים חדשים, כאשר מחליטים במזונות הגרושה/ה לאחרי הגירושין (ALIMONY).⁴
 - 8.2.3. חוק השלישי נותן סמכות לשופט הדין בתביעת גירושין לשקול מצב שצד אחד לתביעת גירושין גורם למחסומים אשר מונעים את הצד השני לערוך נישואים חדשים, כאשר מחליטים בחלוקת הרכוש של הצדדים.⁵
 - 8.3. כדי לא להיות זקוק לחוקים הנ"ל, המעגן עבר לקליפורניה, מדינה אשר לפי חוקתה לא ניתן להתייחס לעניין של גט יהודי, ולכן בית המשפט האזרחי אישר את ביטול נישואיו לעותרת. להתייחסות של בית המשפט בקליפורניה לעניין החוקתי המדינתי ביחס לחקיקה של מדינת ניו יורק ועניין אי-מתן הגט ע"י הבעל, ראה סעיף 5 לפס"ד של ביהמ"ש בקליפורניה המצ"ב

³ ראה §253 DRL

⁴ ראה §236B(6)(O) DRL

⁵ ראה §236B (5)(h) DRL

כנספת 4.

9. מאז ועד עתה המעגן מסרב מלהתייצב בפני אף בית דין הגון על מנת לתת לעגונה גט פיטורין.
10. לפי מיטב ידיעת העגונה, במקום לתת גט פיטורין לה, המעגן סידר לעצמו סוג של "היתר מאה רבנים" בכדי שיוכל להתחתן עם אישה נוספת, במסגרת "מצג" שהוא (כביכול) פועל ע"פ דין תורה.
11. ולכן ביום 20/03/2014 הוא העז פנים בהפרת כל הנורמות של הלכות אישות בקחת אישה שנייה. מצ"ב כנספת 5 העתקים של כתבות אודות הנישואין.
12. למשך כל השנים העגונה ניסתה, באמצאות בתי דין מוכרים ע"י הרבנות הראשית, לקבל גט פיטורין מהמעגן. אך הוא מסרב להופיע בפני אף בית דין מוכר והגון.
13. בד ובד עם סירובו להתייצב בפני בית דין יפה, המעגן תמיד טען שהוא הפקיד גט לטובת העגונה אצל בית הדין שערי משפט בעיר מאנסי ניו יורק, המתנהל ע"י הרב צבי דב אברהם וע"י הרב אברהם שמואל געשטעטנר.
14. בית דין הנ"ל ידוע למערכת הרבנים בארה"ב ואינו מקובל כבית דין הגון. מצ"ב כנספת 6 העתקים של מכתבים מטעם גדולי הרבנים בארה"ב וגם מטעם בתי דין יפים בארה"ב שפסקי דין מטעם בית דין הנ"ל אינם מקובלים ע"י.
15. בית דין הנ"ל גם לא מקובל ע"י הרבנות הראשית לישראל. מצ"ב כנספת 7 העתק מכתבים מכב' הרב יצחק פרץ, ראש לשכת הראשון לציון מיום ט' כסלו תש"ע שמביע חוות דעתו של נשיא בית הדין הרבני הגדול שבית דין שרבנים אברהם וגעשטעטנר אינם מוכרים ע"י בית הדין הרבני הגדול בגיטין ובשאר דברים.
16. מצ"ב כנספת 8 העתק של מכתב מכב' הרב אליהו בן דהן, מנהל בתי הדין הרבניים, מיום ז' באייר תשס"ח אשר בו כתוב שגיטין שסודרו מטעם הרבנים געשטעטנר ואברהם "לא יוכרו כאן בישראל".
17. ביום ז' ניסן תשס"ז וביום י"א תמוז תש"ע נחתם כתבי סירוב נגד המעגן. מצ"ב כנספת 9 העתק כתבי סירוב הנ"ל.
18. כתב הסירוב מעיד על מאמצים רבים ע"י הרבנים שחתמו עליו לתווך בין הצדדים ולפייס המעגן כדי שהוא יתייצב בבית דין ולתת גט פיטורין לעגונה. כל מאמצי הרבנים לא צלחו ומעגן עומד במעמד של מסרב לדין.
19. בערך ביום י"ח אב תשע"ט אימו של המעגן, מרת יהודית קין, הלכה לעולמה וגופתה הובאה ארצה לקבורה.
20. ביום י"ט אב תשע"ט הורה בית הדין אגודת הרבנים דארצות הברית וקנדה שלאור מעשה העיגון הנמשכת מעל עשור, לא להביא מרת יהודית קין לקבר ישראל. מצ"ב כנספת 10, העתק של פסק הדין.
21. פסק דין של בית הדין הנ"ל ניתן ע"פ התייעצות עם פוסק הלכה ידוע ומוכר, כב' הרב יצחק זילברשטיין, שפסק שמותר לעכב קבורת מת כדי לשחרר עגונה, כולל לעכב את קבורת בן משפחה של בעל מעגן כדי להביא אותו לתת הגט. מצ"ב כנספת 11 העתק תשובתו ההלכתית של כב' הרב

זילברשטיין.

22. על אף ניסיונות מטעם משיב 3 הרב הראשי, כב' הרב דוד לאו, לאכוף את פסק הדין הנ"ל, הן לא צלחו, וגופת אימו של המעגן, מרת יהודית קין, הועברה לארץ ונקברה בבית עלמין בירושלים אשר פועלת תחת רישיון אשר נתנו למשיבה 5.
23. במסגרת משא ומתן והליך גישור בין משיב 10, מר א. קין, אחי המעגן, לבין נציג משיבה 1, הוא התחייב להוציא כל המאמצים האפשריים כדי לשכנע אחיו, המעגן, לתת גט פיטורין לעגונה. הוא גם הפקיד סכום של \$20,000.00 כערובה לנתינת הגט. מצ"ב **כנספח 12**, העתק של ההתחייבות להפקיד סכום הנ"ל, חתום ע"י משיב 10.
24. על אף שמשיב 10 נתן את התחייבות הכתובה שלו שהוא ידאג לנתינת הגט על ידי אחיו משיב 8, ולמרות כספים (המועטים) שהופקדו, נכון להיום הגט לא ניתן לעגונה.
25. ע"פ מיטב אמונתה של העגונה, כל מה שמשיב 10 הבטיח לנציג מטעם משיבה 1 היה דברי שקר וכזב שנאמרו כדי להטעות ולרמות את משיב 3 על לגרום לו לבטל את מניעת קבורת אימו. לעולם הוא לא התכוון לעזור לעגונה לקבל גם מאחיו, המעגן משיב 8.
26. ודוק- משיב 10 הוא איש עשיר מאד. בשבילו סכום של \$20,000.00 הינו סכום זעום. לפי מיטב ידיעת העגונה הכסף הזה עדיין שוכב אצל משיבה 1 או 7, וטרם חולט.
27. ביום י"ט אב תשפ"א נתן בית דין הצדק של ועד הרבנים דקליפורניה פסק הדין נשוא פסק ההלכה וחוות הדעת של הרכב המיוחד דייני בית הדין הרבניים אשר מצ"ב **כנספח 2**. גם במקרה הזה משיב 8 סירב להתדיין בפני בית הדין.
28. ביום כ"ג מני אב תשפ"ב (01/08/2021) פנתה העגונה לרבנות הראשית בבקשה לאכוף את פסק הדין נשוא הבקשה. מצ"ב **כנספח 13**, העתק הבקשה ללא נספחים.
29. ביום ל מני אב תשנ"א (08/08/2021) נכתב מלשכת כב' הראשון לציון שעל העגונה לפנות לבית דין הרבני הגדול. מצ"ב **כנספח 14** העתק המייל. ביום ז אלול תשפ"א (15/08/2021) העותרת קיבלה תשובה של ר' אליהו מלול מטעם כבוד הראשון לציון שליט"א שעמדת האשון לציון היא שבלי חוק אשר מסמיך את משיבה 1 למנוע קבורה, היא לא רשאית לעשות כן. מצ"ב **כנספח 15**, העתק המכתב.
30. לאור הוראותיו של כב' הראשון לציון, ביום ל' באב תשפ"ב (12/08/2021) פנתה העגונה לבית הדין הרבני בירושלים בהתאם לס' 4 לחוק שיפוט בתי הדין בבקשה שנשיא בית הדין ימנה הרכב שיתן חוות דעת בעניין אכיפת פסק הדין של ועד הרבנים דקליפורניה. מצ"ב **כנספח 16** העתק הבקשה ללא נספחים.
31. ביום כ"א אלול תשפ"ב (29/08/2021) ע"פ התייעצות עם אגף העגונות של משיב 7, פתחה העגונה בתביעת גירושין נגד המעגן, משיב 8, בבית הדין הרבני בירושלים. תביעה זו נפתחה "כתיק גירושין" כדבר טכני גרידה כדי להקצות מס תיק להליך. מצ"ב **כנספח 17** העתקים של כתבי בית דין וההחלטות בהליך הגירושין.
32. יובהר שכל כתבי בית הדין בקשר להליך הנ"ל הומצאו למשיב 8 כדין וכנדרש לפי הוראות הדין. על

אף מתן הזדמנויות, משיב 8 בחר לא להגיב לכתבי בית הדין של העגונה, ובהעדר כל תגובה, ההרכב המיוחד המשיך בהליך בהעדר משיב 8.

33. ואכן, ביום כ"ב טבת תשפ"ב (26/12/2021) נתן הרכב המיוחד של בית הדין הרבני פס"ד אשר כולל את חוות דעתם ההלכתי, וזו לפי בקשת העגונה. בפסק הדין של הרכב הדיינים המיוחד נקבע:

ימסקנה: בהתייחס לבקשת נשיא בית הדין הגדול להגיש חוות דעת בנידון הבאת אבי הסרבן לקבורה בארץ, אנו מאשרים שניתן לפעול עפ"י פסק דינו של בית דין ועד הרבנים בקליפארניא ולמנוע הבאת המת לארץ וקבורתו כאן בארץ."

מצ"ב **כנספח 1** העתק פסק הדין של הרכב המיוחד של בית הדין הרבני.

34. יודגש שבני משפחתו של המעגן תומכים בו ומסייעים לו לעגן את העגונה. לדוגמא:

34.1. כאשר המעגן עזב את מדינת ניו יורק וחזר לגור בקליפורניה, הוא שהה הרבה

חודשים בביתם של הוריו על אף שהוא כבר הכריז שהוא מסרב לתת גט לאשתו, העגונה.

34.2. כל בני משפחתו של המעגן השתתפו בחתונתו לאשתו הנוכחית. וזאת למרות

שהחתונה התקיימה תוך כדי הפרת חרם הציבור של ה"חרם דרבינו גרשון".

34.3. המעגן ישב שבעה אחרי אימו יחד אם אחיו בבית אביהם.

35. מעשי התמיכה הנ"ל של בני משפחתו של המעגן מהווים עילה להטיל סנקציות גם עליהם, בעקבות מעשיהם לתמוך במעכב גט פיטורין.

36. ויודגש אי אפשר להאמין שהמעגן, כמו כל איש שמעגן את אשתו, היה יכול למשוך בעיגונו של העגונה לתקופה של מעל 18 שנים בלי תמיכתם של בני משפחתו, ועוד חברי ציבור הרחב. ולכן, על מנת להילחם בתופעה החמורה של עיגון ונגד מעגנים, חייב מערכות המשפט והמשיבים 1 עד 7 לנקוט בכל ההליכים האפשריים נגד מסייעי המעגנים וליישם אותן תוך כדי השלכות החמורות בגין תמיכתם במעשי עיגון. הם לא חפים מפשע על אף שהם אינם המעגן.

37. על בסיס יעוץ שהעותרת קבלה מרבנים אשר מכירים את המשפחה ואת נסיבות המשפחה, מניעת קבורתם בארץ של משיבים 8 עד 14, ובוודאי מניעת קבורתו בארץ של משיב 11 האב של המעגן, ובהתאם לסנקציות ההלכתיות אשר הוטלו על משיב 8, יכולים להשפיע השפעה מרובה ביותר, וכמעט וודאית, על משיב 8 לתת לעותרת גט פיטורין ללא כל תנאי.

38. יצוין שלו היה המעגן תושב או אזרח ישראל, הנישואין החדשים שהוא ערך על ידי חופה וקידושין ב-Las Vegas במדינת Nevada, היה נחשב כעבירת ריבוי נישואין לפי סימן ח' לפרק ו' לחוק העונשין תשל"ז-1977, עם תחולה מלאה של הדין הישראלי בהתאם לסעיף 15(ב)1 לחוק הנ"ל. ומשיבים 9 עד 14 היו מחשבים כמסייעים ומבצעים בצוותא.

39. ויודגש: משיבים 8 עד 14, המעגן ובני משפחתו, אינם תושבי או אזרחי מדינת ישראל. דהיינו, אין למי מהם אף זכות מוקנית להיקבר במדינת ישראל. וכמו"כ אי אפשר לתת להם "ליהנות" מהעובדה

שהם אינם תושבי ישראל או אזרחי ישראל, ולהשתמש במדינת ישראל כארץ מפלט מסנקציות פליליות על מנת לקבל "הטבות" שאזרח או תושב ישראל לא היה מקבל.

הפן המשפטי

סמכות ה-"מרא דאתרא" בנושאים ההלכתיים שבמסגרת מתן השירותים הדתיים על פי דין

40. משיבה 1, הרבנות הראשית היא הגוף השלטוני המפקחת על כל החברות הקדישה היהודיות בישראל. אין אף פסק דין מחייב (ואפילו לא מנחה), חוק, תקנה או כלל רגולטורי אחר המגביל את סמכותה של הרבנות הראשית בישראל בעניין נשוא עתירה זאת, ואשר מונע ממשיבה 1 להיעתר לבקשת העותרת ולהורות לחברות הקדישה בארץ, וכל מי אשר מעורב בהליכי קבורה (לרבות הטסת גופות של תושבים זרים ושחרורם מהמכס על מנת להיקבר בארץ) בהתאם.

41. ההיפך נכון: בין יתר הסמכויות שיש למשיבים 1 ו-2 בעניין, נקבע במפורש בתנאי רישיון קבורה אשר הותקנו לפי תקנות שירותי הקבורה, שכל חברה לענייני קבורה תהא כפופה להנחיות ולנהלים כפי שיוצאו על ידי המשרד לשירותי דת תחת ניהולו של משיב 2, מעת לעת. וכן שבכל עניין הלכתי הנוגע לטיפול בנפטר, לטקס הקבורה, צורת הקבורה והקמת המצבה, תנהג החברה לענייני קבורה בעלת הרישיון על פי פסקי ההלכה של, משיבה 1, מועצת הרבנות הראשית לישראל.

42. ודוק- כל הבקשות ופניות מטעם העותרת הרי הם אודות התנהגותו של משיב 3 כלפי המעגן ואיך משיב 3 יתייחס לפסק ההלכה של בית הדין בקליפורניה. ואז, כאשר נשיא בית הדין הרבני, שהוא אישית משיב 3, וגם חבר במשיבה 1 ונשיא משיב 7, הורה להרכיב הרכב המיוחד לחוות דעתו ההלכתית על פסק ההלכה של בית הדין בחו"ל, ובהתאם לסמכות אשר ניתנה לו בחוק שיפוט בתי הדין, הרי הוא בעצמו הצטרף למסירת השאלה ההלכתית איך אמורים משיבים 1 ו-2 להתייחס לפסק ההלכה של בית דין היפה בקליפורניה. ולכן גם משיבים 1 עד 3 הינם בפועל גם המבקשים את פסק הדין מההרכב המיוחד שנקבע על פי חוק. וע"פ דין תורה של כבוד התורה וכבוד תלמיד חכם, וגם על פי החוק של המדינה, הרב הראשי, משיב 3, וגם משיבים 1 ו-2 חייבים לציית לחוות דעתו והפסק של ההרכב.

43. לא יכול להיות מצב ש-ייהתקבלה בבית דין רבני פניה לקבל חוות דעת הלכתית בענין הסדרת גט פיטורין בין בני זוג יהודים הנשואים כדין תורה שאינם נתונים לשיפוטו היחודי של בית הדין, או בענין היתר נישואין", כלשון החוק, ובעקבות קבלת הפניה אשר בעצם הופנתה גם על ידי אורגנים של משיבים 1 ו-2, משיב 3 משתמש ברשות אשר ניתנה לו בכובעו של נשיא בית הדין הגדול 'למנות הרכב של דיין אחד או יותר לשם מתן חוות הדעת", ואז משיבים 1 עד 3 מתנערים מפסק הדין וחווה הדעת הלכתי, כאשר הם מתנים את רישיונות להפעלת חברות קבורה ובתי העלמין בכפיפות לפסיקת ההלכה של משיב 1. אם משיבים 1 ו-2 מתנערים בעצמם מההלכה אשר נפסקה על ידי הרכב מיוחד של בית הדין הרבני בנסגרת חו"ל הלכתי אשר הם בעצמם ביקשו לקבל בקשר ליישום פסק ההלכה של בית הדין היפה בחו"ל, אז למה כל בעל רישיון קבורה בארץ תישמע להוראות ההלכתיות של משיבה 1 בכל הנוגע לקבורה על פי ההלכה?

44. ודוק- הרכב המיוחד של בית הדין הרבני בירושלים אשר מונו ע"פ דרישת משיב 3, כב' נשיא בית

הדין, בהתאם לסמכותו הקבוע בחוק שיפוט בתי הדין, חווה דעתו והוציא חוות דעת הלכתי מחייב שלפי דין התורה וההלכה המחייבת את משיבה 1 ניתן לאכוף פסק הדין ההלכתי נשוא בקשה דנן. דהיינו על פי פסק הדין של בין דין הרבני בישראל, אשר משיבה 1, מועצת הרבנות הראשית לישראל, סר למרותו, לפי ההלכה אין לקבור משיבים 8 עד 14, המעגן ובני משפחתו, בקבר ישראל בכל מקום שבעולם - לרבות כאן בארץ - כל עוד שמשיב 8, המעגן, לא יגרש את העגונה העותרת כדת משה וישראל.

45. ברור שעל פי דין החובה של כל החברה קדישא לפעול בהתאם להנחיות משיבה 1, ובהתאם לפסקי ההלכה שלה, בכל הנוגע לאופן הטיפול בנפטר והליך הקבורה מבחינה הלכתית, מקנה למשיבה את הסמכות למנוע קבורה כאשר פסק ההלכה מחייב את המניעה.

46. כפי שהובהר על ידי המועצה הדתית בתשובתה לדוגמא בג"ץ 2957/06 חנן חסן נ' משרד הבינוי והשיכון האגף לפיתוח מבני דת, המועצה הדתית אלקנה, המועצה המקומית אלקנה, והרב יהודה שטרן - רב היישוב אלקנה (16.07.06 פורסם בנבו), עמדה אשר התקבלה על ידי כבוד בית המשפט בפס"ד הסופי, סמכותו של הרב המקומי בהלכה, ובמקרה דנן הרב של כל המדינה, "המרא דארעא", היא מהידועות שאינן צריכות ראייה, והביאו כמה אמרות השייכות כדלהלן:

אבל ביכולת המרא דאתרא לגזור על הדבר לפי ראות עיניו משום מיגדר מילתא. (שו"ת ציץ אליעזר חלק ה' סימן א פרק ד ר"ה ובסוף דברי)

ורק מרא דאתרא יודע להחליט בזה הוראתו, וגם המרא דאתרא שיודע מצב המקום והוא ראוי להורות בזה מצד גדלותו בתורה וגדלותו ביראת ה' טהורה, יש לו להתחשב עם מקומות הסמוכים שאין צריכים לזה שלא יסמכו על היתר מקום זה ויהיה הקלקול יותר מהתיקון. (שו"ת אגרות משה חלק יו"ד ג' סימן פא ד"ה הנה בדבר)

ומסקנתם, שהכל תלוי לפי המקום ולפי דעת הרב מרא דאתרא. (שו"ת שרידי אש חלק ב סימן ג ד"ה ע"ד שאלתו)

בחומש דברים (פרק י"ז פסוקים י"ג-יא) נאמר לגבי בית הדין הגדול:

ועשית, על-פי הדבר אשר יגידו לך, מן-המקום ההוא, אשר יבחר ה'; ושמרת לעשות, ככל אשר יורוד. על-פי התורה אשר יורוד, ועל-המשפט אשר יאמרו לך--תעשה: לא תסור, מן-הדבר אשר יגידו לך--ימין ושמאל.

הרמב"ן בפירושו על התורה מזכיר את דבריו של רש"י על פסוקים אלו ואומר:

"לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" - אפילו אם אמרו לך על ימין שהוא שמאל או על שמאל שהוא ימין. לשון רש"י. וענינו: אפילו תחשוב בלבך שהם טועים, והדבר פשוט בעיניך כאשר אתה יודע בין ימין לשמאלך - תעשה כמצוותם. ואל תאמר: איך אוכל הקלב הגמור הזה, או אהרוג האיש הנקי הזה, אבל תאמר: כך ציווה אותי האדון המצווה על המצוות, שאעשה בכל מצוותיו ככל אשר יורוני העומדים לפניו במקום אשר יבחר. ועל משמעות דעתם נתן לי התורה, אפילו יטעו. וזה כענין רבי יהושע עם רבן גמליאל ביום הכיפורים שחל להיות בחשבונו (ר"ה כה). והצורך במצווה הזאת הוא גדול מאוד, כי התורה ניתנה לנו בכתב, וידוע הוא שלא ישתנו הדעות בכל הדברים הנולדים, והנה ירבו המחלוקות, ותעשה התורה כמה תורות. וחתך לנו הכתוב הדין שנשמע לבית דין הגדול העומד לפני השם במקום אשר יבחר בכל מה שיאמרו לנו בפירוש התורה, בין שקבלו פירושו עד מפי עד, עד משה מפי הגבורה; או שיאמרו לנו כן לפי משמעות התורה או כוונתה. כי על דעת שלהם הוא נותן לנו התורה, אפילו יהיה בעיניך כמחליף הימין בשמאל, וכל שכן שיש לך לחשוב שהם

*אומרים על ימין שהוא ימין, כי רוח השם על משרתי מקדשו, ולא יעזוב את חסידיו, לעולם
נשמרו מן הטעות ומן המכשול."*

המחוקק הישראלי חיזק את מעמדו של הרב המקומי והרבנות הראשית לפסוק בענייני הלכה ואת כפיפותה של המועצה הדתית המקומית לפסקים אלו בתיקון מספר 10 לחוק שירותי הדת בהוסיפו את סעיף 6א', וזו לשונו:

*"המועצה הדתית וחבריה יפעלו לפי פסיקת הרבנות המקומית והרבנות הראשית בישראל
בכל עניין שבתחום תפקידיה וסמכויותיה של המועצה הדתית".*

הצעת החוק להוספת הסעיף האמור מסבירה את מטרת התיקון:

*"סעיף זה בא לתת ביטוי לזיקה ולכפיפות של המועצה הדתית כגוף מינהלי לסמכות של
הרבנות המקומית והרבנות הראשית בנושאים ההלכתיים שבמסגרת מתן השירותים הדתיים
היהודיים" (הצעת חוק התשנ"ח, עמ' 90).*

47. טענת משיבה 1 שבהעדר הסמכה מפורשת בחוק היא לא יכולה להיעתר לבקשת העותרת ואינה יכולה לציית (!) לפסק ההלכה של הרכב המיוחד של משיב 7, היא אינה סבירה ואינה עניינית. לא יעלה על הדעת שבשל "לקונה" משפטית (כביכול) המועלית על ידי משיבים 1 ו-2, טענה המוכחשת מכל וכל, כאמור לעיל, מוטלת על המשיבים 1 ו-2 להתנער מהחלטת ההרכב המיוחד של משיב 7 אשר נקבע על פי חוק, ולהשאיר את העותרת בעגינותה וללא כל סעד. משיבה 1 היא ה-"מרא דאתרא"; הסמכות הגבוהה בנושאים הלכתיים שבמסגרת מתן השירותים הדתיים היהודיים. **ואם על פי ההלכה, כפי שנפסק להלכה על ידי בית הדין הרבני של המדינה, אסור על פי הלכה לספק שירותים דתיים יהודיים לאדם מסוים, אז מוטלת על משיבים 1 עד 6 לציית לפסק ההלכה הזו!**

48. בית משפט נכבד זה חזר גם הוא והדגיש בכמה מפסקיו את סמכותו של הרב המקומי, וקל וחומר של הרב הראשי, כשמדובר בנושאים הלכתיים בקשר למתן שירותי דת.

49. בפס"ד בבג"ץ חנון חסן הנ"ל, כבוד ביהמ"ש, בשבתו כבג"ץ, דחה את העתירה ופסק כי ככלל, בסוגיות שהן במהותן הלכתיות, להבדיל ממנהליות, על הגורמים המנהליים לפעול בהתאם להנחיות הגורם ההלכתי המקצועי, ובמקרה של העתירה שם - רב הישוב, הפועלת, בסופו של דבר, גם בכפיפות למשיבים 1 ו-2.

50. בבג"ץ 7509/18 חב' אויסון ישראל בע"מ נ' משרד החוץ, המשרד לשירותי דת, והמוסד לביטוח לאומי (22.12.20 פורסם בנבו) נדחתה עתירה שהוגשה ע"י חברת אויסון, העוסקת בקבורת נפטרים יהודים מחו"ל בחלקות שבבעלותה הנמצאות בירושלים, בעקבות החלטת קונסול ישראל בחו"ל אשר פעלה תחת האחריות של משיב 4, לפיה סורבה בקשת חב' אויסון להעברת גופת נפטר לישראל, והכל בהתאם להנחיית משיב 2 והמשרד לשירותי דת בנושא!

51. בע"א 6024/97, שביט נ' חברה קדישא גחש"א ראשל"צ, פ"ד נג(3) 600 דן בית משפט נכבד זה בשאלת הכיתוב על מצבה וכפיפותה של החברה קדישא המקומית לפסיקתו של הרב המקומי. ושם אמר כבוד השופט י' אנגלרד (בעמ' 646):

*אני בדעה כי בסוגיה הנדונה זכותם של קרובי הנפטר לעצב את המצבה לפי השקפתם, חייבת
לסגת מפני זכותה של החברה קדישא לנהוג על-פי פסק ההלכה של המרא דאתרא. וכל כך
למה? החברה היא כפי ששמה מעיד עליה, קדושה, דהיינו: מוסד בעל תפקיד דתי שכינוי הוא*

במסורת היהודית: גמילות חסד של אמת. על החברה לנהוג על-פי ההלכה היהודית כפי שנפקדת על-ידי המרא דאתרא; כך הוא מקידמת דנא, וכך נאמר בתנאי הרישיון, וכך כתוב במסמכים, וכך הייתה ציפייתם של רבים מבין מתי העיר, וכך דורשים רבים מבין קרובי הנפטרים.

לדעתי, אין בית-משפט זה מוסמך, עקרונית, לכפות על גוף דתי – יהא הוא ציבורי או פרטי – לנהוג בניגוד לדין הדתי שעליו הוא אמון. כי הרי בכפייה מעיין זאת יש משום פגיעה חמורה בעקרון חופש הדת. (ההדגשה שלי. מ.מ.) פגיעה זו מותרת אך ורק על-פי גזרה מפורשת של המחוקק, כגון המקרה שבו יש במעשה הגוף הדתי משום עבירה על-פי דיני העונשין; או המקרה שבו אוסר המחוקק מטעמים חשובים, בדרך אחרת, על הגוף הדתי לנהוג על-פי מצוות דתו. בהיעדר הוראה מפורשת, אין לכפות על אדם להפר את מצוות הדת, קלה כחמורה. **זאת ועוד אחרת: בעניין הנדון, אין בית-משפט זה רשאי להרהר אחר נכונותה של ההלכה שנפסקה על-ידי המוסד המוסמך על-פי הדין הדתי. אין בית-המשפט פוסק הלכה דתית, והשקפתו האישית של השופט על טיב האמונה ועל טיב פסק ההלכה – דהיינו: אם הם עקביים או תואמים את רוח הזמן – השקפה זו אינה רלוונטית** (ההדגשה שלי. מ.מ.), כפי שציין, בצדק, השופט ויתקון בפרשת גדעון: אם יש בפסק ההלכה משום פגיעה בהשקפותיהם של אנשים הנוזקים לשירותיו של הגוף הדתי, מן הראוי למצוא לכך פתרון משיביע רצון. אך הכפייה על אדם להפר את מצוות הדת אינה יכולה להיות הפתרון הנכון במדינה דמוקרטית, המכבדת את עקרון חופש הדת. הבעייתיות שבפתרון הכפייה בולטת במיוחד, כאשר בית-המשפט נוטל על עצמו את המשימה להעריך את חשיבותה של מצווה דתית כלשהי, ואת מידת הפגיעה שיש בהפרתה ברגשות הציבור הדתי.

לכן, אם דעתי תישמע, על בית-משפט זה להימנע מלכפות על החברה קדישא להפר את פסק ההלכה של הרב המקומי המוסמך.

52. אמנם דעתו של כבוד השופט אנגלרד הייתה דעת יחיד באותו פסק דין, אך שני השופטים האחרים חלקו עליו רק בשל הנסיבות הנוספות של אותו מקרה. השופט מ. חשין חילק בין קבלת פסקו של הרב המקומי בכל הנוגע לרשות הרבים ובין בנוגע לרשות היחיד. ושם אומר השופט חשין:

22. קברו של אדם – הקבר והמצבה שעליו – הם גם רשות היחיד גם רשות הרבים. כל נפטר ורשות היחיד שלו; דל"ת האמות הן שלו, והוא ומשפחתו עושים בשלהם.

כבוד השופט ברק מסייג את דבריו של השופט אנגלרד ומבחין באופן מלאכותי בין מצוות "קום ועשה" ובין "שב אל תעשה". וכך אמר באותו פסק דין (בעמ' 648):

"חברי השופט אנגלרד מציין כי יש לאיסור הכיתוב בלועזית היבט הילכתי שנעלם מעיני של המשנה לנשיא השופט אלון. היבט זה עניינו חובתם הדתית של אנשי חברה קדישא ושל יראי שמים בראשון-לציון לקיים את מצוותו של ה"מרא דאתרא". בעניין זה לא נשמעו בפנינו טיעונים. הנני מניח, לצורך פסק-הדין, כי הילכתו של המרא דאתרא יוצרת חיוב דתי המוטל על אנשי חברה קדישא ועל אנשים דתיים המשתייכים לקהלו של המרא דאתרא. איזו השפעה יש לנתון חדש זה?

פסק ההלכה של המרא דאתרא מוסיף, כמובן, מורכבות למצב שכשלעצמו אינו פשוט. חברי השופט אנגלרד קובע, כי עלינו להוסיף לתמונה הכוללת את "...חופש הדת של החברה קדישא ושל שומרי תורה ומצוות מבין קרובי הנפטרים..." (פיסקה 18 לפסק-דינו). כשלעצמי ספק בעיניי אם הפגיעה היא בחופש הדת. איש אינו מחייב את אנשי חברה קדישא לחרוט על המצבה כיתוב שאינו בעברית. ממילא הם לא יפעלו בניגוד להוראת המרא דאתרא בעניין זה. הכיתוב נעשה על-ידי אנשי מקצוע ולא על-ידי אנשי חברה קדישא."

53. אולם כל השופטים באותה פרשת שביט מסכימים שגוף דתי – חברה קדישא או המועצה הדתית – חייב לציית לסמכות ההלכתית של מרא דאתרא לגבי הנהגות בעניינים דתיים ציבוריים. אז איך דווקא במקרה הזה, המשיבים 1 ו-2 אשר אחראיים על משיבים 5 ו-6, מתנערים מהסמכות ההלכתית שיש להם לגבי הנהגתם בעניינים דתיים ציבוריים, אשר כוללת המסכות לקבוע שעל המשיבים לציית לפסק ההלכה של הרכב המיוחד של בית הדין הרבני, ושעל פי הלכה אסור לקבור

את משיבים 8 עד 14 בקבר ישראל עד למתן גט פיטורין לעגונה העותרת? יש להם את המסכות – והם מחויבים להפעיל אותה על מנת להושיט סעד ועזרה לעגונה החלשה!

54. בבג"ץ 1514/01, גור אריה נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו (פד"י נה (4) 267) קבעה כבוד השופטת ד' דורנר:

היסוד המפריד את חופש הדת מפגיעה ברגשות דתיים הוא כי הפעולה הפוגעת תהיה אסורה על המאמינים או מחויבת עליהם לפי מצוות דתם. תוכן ציווי הדת נקבע על-ידי מורי ההלכה הדתיים. הסביר זאת חיים כהן:

"חופש הדת' פירושו חופש לעשות לא כל מה שהדת מתירה, אלא רק כל מה שהדת מחייבת... לשון אחר: הזכות לחופש הדת היא הזכות לקיים את כל המצוות שדתו של אדם מטילה עליו, ובלבד שלא יעבור על החוק..."

השאלה מהי 'מצווה' שהדת מחייבת לעשותה היא שאלה דתית, לא משפטית: כל דת ודת ומצוותיה-שלה וכל דת קובעת מהי מידת החיוב שבקיום מצווה זו או אחרת' (ח' ה' כהן המשפט [43], בעמ' 525).

גישה דומה מצויה גם במשפט המשווה. כך נכתב בפסק-דין של בית-המשפט העליון האמריקני, שניתן מפי נשיאו השופט ברגר (Burger):

"It is not within 'the judicial function and judicial competence,'... to determine whether [the Amish] or the Government has the proper interpretation of the Amish faith; '[c]ourts are not arbiters of scriptural interpretation'" (United States v. Lee (1982) [36], at p. 257 citing Thomas v. Review Bd., Ind. Empl. Sec. Div. (1981) [37], at p. 716).

בפסק-דין אחר של אותו בית-משפט כתב השופט מארשל (Marshall):

"It is not within the judicial ken to question the centrality of particular beliefs or practices to a faith, or the validity of particular litigants' interpretations of those creeds" (Hernandez v. Commissioner (1989) [38], at p. 699).

ביהדות, שאינה מונוליתית אלא דה-צנטרליסטית, אדם מאמין או ציבור של מאמינים בוחר לו את רבו, והרב הוא זה שקובע עבורו את חיובי דתו. כאמור במקורותינו: "...עשה לך רב, והסתלק מן הספק..." (משנה, אבות, א, טז [א]; אבות דרבי נתן, כב, א [ב]).

בעניין זה כתב השופט אנגלרד:

"...אין כל מקום שבית-משפט זה יניח בדבר תוכנה של ההלכה הנחה שונה מאשר זו שנפסקה על-ידי הראשון לציון ועל-ידי המרא דאתרא של ראשון-לציון... עיקרון גדול בהלכה הוא כי הציבור מחויב על-ידי פסק ההלכה היוצא מפי המרא דאתרא..." (ע"א 6024/97 שביט נ' חברה קדישא גחשי"א ראשלי"צ [26], בעמ' 643-644).

במקרה שלפנינו פסק הרב אבינר, הוא המרא דאתרא (רב המקום) של העותרים, כי בהופעתם בסרט המשודר ביום השבת יפרו העותרים עצמם את מצוות הדת, גם אם השידור יתבצע על-ידי אחרים.

55. אמנם לא בכל מקרה תהיה המועצה הדתית או משרד הדתות כפופה להוראות הרב המקומי או הרבנות הראשית, בהתאמה. היוצא מן הכלל הוא כאשר הוראותיו של הרב הם בעניינים מנהליים גרידא ולא בנושאים הלכתיים. למשל, בפסק הדין שניתן בעת"מ (בי"ש) 276/05, אלי שנה ואח' נ' ניסים חזיזה ואח', אומר כב' השופט ניל הנדל:

סבורני שסעיף 6 א' לחוק האמור, שנחקק על ידי הכנסת לפני כחמש שנים, אינו דורש ציות של חברי המועצה הדתית לפסיקה מעין זו, או ליתר דיוק, למעין פסיקה שכזו. מבלי להגדיר את המונח "פסיקה" המופיע בחוק בהקשר זה, ברור שיש הבדל בין פסיקה הלכתית גרידא לבין עצה טובה, המלצה או אפילו דרישה בנושא מינהלי. הצעת החוק להוספת הסעיף האמור

מסבירה את מטרת התיקון: "סעיף זה בא לתת ביטוי לזיקה ולכפיפות של המועצה הדתית כגוף מינהלי לסמכות של הרבנות המקומית והרבנות הראשית בנושאים ההלכתיים שבמסגרת מתן השירותים הדתיים היהודיים" (הצעת חוק התשנ"ח, עמ' 90). הכוונה לנושאים הלכתיים כגון הלכות קבורה, כשרות ונישואים. אין הכוונה לכל נושא, יהא אשר יהא. המפתח בעניין הינו האם מדובר בנושאים הלכתיים או נושאים אחרים. גישה זו לא רק תואמת את הפרשנות הסובייקטיבית, קרי: למה התכוון המחוקק כפי שעולה מהצעת החוק, אלא גם לפרשנות האובייקטיבית, דהיינו: תכלית החוק. המטרה הינה לשמור על מעמדם של הרבנות המקומית ושל הרבנות הראשית כגורם המוסמך לקבוע את ההלכה היהודית הרלוונטית לשירותי הדת. המטרה איננה לאפשר לרבנים הראשיים או המקומיים לנהל את המועצה הדתית בכל תחום ותחום. הפוסק ההלכתי לעניין שירותי דת במועצה הדתית, הינו הרבנות הראשית או הרבנות המקומית. אך הפער קיים בין סוגיות הלכתיות גרידא, המתעוררות במסגרת פעילות הגוף המינהלי, לבין הוראות מינהליות מטעם הרבנים בדבר פעילות הגוף המינהלי.

56. **אבל לא כך המקרה דנו. כאן מדובר בנושא הלכתי טהור.** הרכב מיוחד של בית הדין הרבני של מדינת ישראל, אשר הורכב בהתאם למסכות שיש למשיבים 3 ו-7 לפי חוק סמכות שיפוט בתי הדין, הורה **מסיבות הלכתיות אשר מחייבות את משיבה 1 ואת כל מחזיק רישיון קבורה בהתאם**, כי גם במדינת ישראל יש לציית לפסק ההלכה אשר אוסרת על בעלי רישיון קבורה לקבור את המשיבים 8 עד 14 עד למתן גט פיטורין לעגונה העותרת. הוראתו החד-משמעית ההלכתית של הרכב המיוחד של בית הדין הרבני מצורפת לעתירה זו **כנספח 1**.

57. בפסיקתו ההלכתית זו, הרכב המיוחד של בית הדין הרבני הסתמך על פסקותיהם של גדולי הדור, הן בארץ ישראל והן בחוץ לארץ, כולל בארה"ב, כי אסור מבחינה הלכתית לקבור את משיבים 8 עד 14 עד למתן גט פיטורין לעותרת. הם גם התייחסו לחוות דעת הלכתית שכתב נשיא בית הדין הגדול, משיב 3, בקובץ "תחומין" כרך מ', חוות דעת הלכתית המאשרת למנוע קבורת אשתו ואמו של משיבים 8 עד 14 בבית קברות בארץ עד שהמעגן יתן את הגט. דבר אשר מעורר עוד תמיהות בקשר לסירובם של משיבים 1 ו-2 להושיט סעד לעותרת כמבוקש.

58. ולכן, בעניין של העתירה דנא הגורם ההלכתי המקצועי המנחה את חברות הקדישה הינו משיבה 1, הרבנות הראשית ומשיב 2 השר והמשרד לשירותי דת. ובעניינים ההלכתיים הם סרים למרות משיב 7, בתי הדין לישראל. ואם מבחינה הלכתית לא ניתן לקבור את המת – הן בגלל מוצאו או לאומו, הן בגלל אורח חיים אשר אינו תואם את תנאי החלקה בבית העלמין, והן מבחינת פסק הלכה של הרכב מיוחד של בית הדין הרבני לישראל אשר ניתן על פי דין שאסור לקבור את הנפטר בקבר ישראל – אזי מוטלת על הגורם המקצועי להורות למחזיקי רישיונות קבורה שאסור להם לקבור את המסורב קבר ישראל מבחינה הלכתית.

59. ובדומה למקרה בבג"ץ חברת אוויסון הנ"ל, מוטלת עליהם אף להודיע לשגרירויות והקונסולריות בחו"ל שאסור הלכתית – ולכן אף אסור מנהלתית – לתת אישור קונסולרי להעביר לארץ את גופות קרובי משפחה של הבעל המעגן, לרבות גופתו של משיב 11, עד אשר משיב 8 יתן לעותרת גט פיטורין.

60. **אי אפשר לקבל מצב שפסק ההלכה הנ"ל מחייב כל חברה קדישה בעולם חוץ מאלה הנמצאים בארץ ישראל. וכך עולה מפסק הדין המחייב של כבוד בית הדין הרבני לישראל מיום כ"ב טבת תשפ"ב (26/12/2021) המצ"ב כנספח 1 ואשר מחייבת, על פי הדין של מדינת ישראל, את משיבים 1 עד 6 בכל הקשור לענייני הקבורה של משיבים 8 עד 14.**

61. ודוק- המשיבים 8 עד 14, המעגן ובני משפחתו אינם תושבי או אזרחי ישראל. **דהיינו, בניגוד לאזרחים ישראלים, אין להם שום זכות יסוד קנויה להיקבר בשטח ישראלי** (לפחות לא מעבר להסכם חוזי עם איזה חברה קדישה בארץ, ככל שנחתם חוזה כזאת עם מי מבין בני המשפחה המסורבים). וראה שוב בג"ץ **חברת אוויסון** על הסמכות והיכולת למנוע מתן אישור העברת גופה מחו"ל לצורכי קבורה בארץ, גם במקרה שלכאורה יש חוזה של רכישת חלקה בין הנפטר לבין מבקש אישור העברת הגופה.

62. ולכן, מבחינה סטטוטורית, כאחראי על העדה היהודית במדינת ישראל, והגורם ההלכתי המקצועי הקובע את התנאים ההלכתיים לצורכי קבורה בבתי עלמין יהודיים, בוודאי מוטל על משיבים 1 ו-2, הרבנות הראשית והמשרד לשירותי דת, לכבד את פסק ההלכה אשר הוצא מטעם בית דין הממוקם בעיר מגוריהם של בני משפחתו של המעגן ואשר טיפל בעניין זה כבר מעל 18 שנים, אשר מבחינה הלכתית מונע מבעל המעגן ובני משפחתו, תושבים זרים, להיקבר בקבר יהודי בכל מקום שבעולם, כולל בשטחי סמכות של הרבנית הראשית של מדינת ישראל. לא יכול להיות שדווקא משיבה 1 הרבנות הראשית לישראל, והרשויות במדינת ישראל, לרבות משיבים 2 עד 5, הם אלו אשר לא יכבדו פסק הלכה זה ויאפשרו לבעל המעגן ובני משפחתו "להימלט" מפסק ההלכה של בית הדין היפה והמוכר הזה. בית דין יפה אשר פסק ההלכה שלו אושרה בחוות דעתו של הרכב מיוחד של משיב 7 אשר התמנה על פי חוק, ובהתאם להוראה של משיב 3 ונשיא של משיב 7.

63. ובוודאי שמבחינה סטטוטורית, כאחראי על העדה היהודית במדינת ישראל, והגורם ההלכתי המקצועי הקובע את התנאים ההלכתיים לצורכי קבורה בבתי עלמין יהודיים, מוטל על משיבים 1 ו-2, הרבנות הראשית והמשרד לשירותי דת, לכבד את פסק הדין של הרכב המיוחד של בית הדין הרבני לישראל אשר חיווה את דעתו שניתן לפעול לפי פסק ההלכה הנ"ל אשר מונע מבעל המעגן ובני משפחתו, כולל אביו משיב 11, להיקבר בקבר ישראל בכל מקום שבעולם, כולל כאן בארץ. בוודאי כאשר חו"ד ופס"ד דין הזה נפסק בהתאם לסמכויות אשר ניתנו לבית הדין הרבני על פי חוק שיפוט בתי הדין.

סמכויות מועצת הרבנות ומשרד הדתות למנוע קבורה של זרים לאור פסק הלכה

64. המשיבים 1 ו-2 טוענים שללא הסמכה מפורשת בחוק, אין בידיהם להיענות לבקשת העותרת. ודוק: כבוד ביהמ"ש זה כבר זמן רב הכיר בלגיטימיות של שיקול מניעת עגינות נשים, על מנת להרחיב את סמכותו של בית הדין הרבני להטיל סנקציות על בעלים מעגנים ומסייעים. לדוגמה, ראו את דבריו של השופט עמית בבג"ץ 2609/05 **פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול**, (1, 10) [פורסם בנבו], (31.5.2011):

"כשלעצמי, אני סבור כי ההלכה היהודית מעמידה ארגון כלים מרשים דיו כדי לחלץ אשה מעולו של בעל סרבן גט מקום בו הנישואין הם קליפה ריקה מתוכן. כך לגבי העילה הנדרשת לשם חיוב וכפיית גט וכך על מנת לזרז בעל סרבן במתן גט (לדוגמה, חיוב במזונות מוגברים מכוח הכלל 'מעוכבת מחמתו להינשא'). הכלים בנמצא וכל שמתבקש הוא, כי בית הדין הרבני יושיט היד וייטול את הכלי המתאים" (ההדגשה הוספה);

בנוסף ראו את פסק דינו של השופט א' רובינשטיין בבג"ץ 04/6751 **סבג נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים**, פ"ד נט(4) (817) 2004; כמו כן ראו בג"ץ 8121/11 **פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול** [פורסם בנבו], (24.01.2012).

65. בפס"ד בבג"ץ 5185/13 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים [פורסם בנבו] (28/02/17), בקשר לעתירות (שהדיון בהן אוחד) שהגישו שני עותרים – סרבני גט במשך תקופה ארוכה וחרף פסקי דין מפורשים של בתי הדין הרבניים – בגין שורה של סנקציות חברתיות שהטילו עליהם בתי הדין הרבניים, המבוססות בעיקרן על "הרחקות דרבנו תם", דהיינו הרחקתם מחיי הקהילה וביושם רבים, כדי שיקיימו את פסקי הדין המחייבים אותם ליתן גט לבנות זוגן, וייגאלו הנשים מעגנות. ביה"ד הרבני הטיל את ההרחקות הנ"ל רק משהסנקציות הקבועות בחוק לא הועילו וסרבני הגט הצליחו אף לחמוק מגבולות הארץ. לטענת העותרים לא היו בסמכותם של בתי הדין הרבניים לנקוט בסנקציות אלה, משאין בנמצא הוראת חוק המאפשרת זאת מפורשות. לעמדת היועמ"ש, לה הסכים ביד"ר, מדובר בהמלצות, שאינן ניתנות לאכיפה ושאינן חובה לקיימן וככאלה מוסמך ביה"ד לתיתן.

כבוד ביהמ"ש הזה, בהרכב מורחב של 7 שופטים, דחה את העתירות (למעט בנקודה מסויימת), ברוב דעות. והוחלט ברוב דעות (המשנה לנשיאה א' רובינשטיין והשופטים נ' הנדל, י' עמית וא' שהם, כנגד דעתם החולקת של הנשיאה מ' נאור והשופט י' דנציגר), כי מדובר בהמלצות וכי היה בסמכותו של ביה"ד הרבני להמליץ על הרחקות דרבנו תם בנסיבות ענייננו נוכח התנהגותם של העותרים וסרבנותם ליתן גט, חרף החלטות שיפוטיות המחייבות אותם לעשות כן. נפסק **שחוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), תשנ"ה-1995** (להלן "חוק קיום פסקי דין"), אינו כולל סמכות לקבוע החלטות פוזיטיביות הכוללות סנקציות מעבר לאלה המנויות בחוק. אולם נפסק שאין צורך בהסמכה חוקית על מנת שיוכל ביה"ד להמליץ על הרחקות אלה בנסיבות של סרבנות גט. אין בכך הרחבה של סמכויות בתי הדין הרבניים, אלא חלק מסמכותם על פי **חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין)** לעניין גירושין על פי דין תורה. לגישת הרוב בפס"ד הנ"ל, פרשנות שכזו עונה על הצורך לסייע לעגונה ומגשימה במובהק את תכליתו של חוק קיום פסקי דין – "לרתום מכשיר הלכתי לפתרון מצוקתן של נשים מעוכבות גט". השופט רובינשטיין מציין שם בין היתר כי הרחקות דרבנו תם באו ליתן מענה לחוסר האיזון בהליך מתן הגט (בהיותו תלוי ברצון הבעל), עוד לפני שנים רבות, והדברים נכונים שבעתים בעידננו, בו השאיפה לשוויון מגדרי מעוגנת בערכי המדינה וחוק יסוד: כבוד האדם.

66. אולם לפי שופט רובינשטיין ושופט שהם, שונה הוא המקרה של המלצה על הרחקה מקבורה בקבר ישראל. בנוגע לעניין זה, סבור השופט רובינשטיין (וגם שופט שהם) כי יש להתערב בצו של ביה"ד הרבני ולהורות על ביטול הרחקה זו (כמפורט בפסקה לח לחוות דעתו):

"לח. אציע לסייג את ההרחקות בנושא אחד: הקבורה. בדעת מיעוט בבית הדין הרבני הגדול בתיק שביסוד בג"ץ 5185/13 נאמר (מפי הדיין הרב ציון אלגרבל) כי אין לכלול את עניין הקבורה בהרחקות:

"נכון אמנם שמיד עם פטירתו של המערער לא יהיה עוד צורך באכיפת פסק הדין לגירושין, אך מעמדו לא ישתנה, ובהתאם להוראות הצו הדתי האוסר לגמול עמו חסד ובכלל זה חסד של אמת היא קבורה באמצעות הקהילה הדתית. בנסיבות האמורות יש להניח שהשלטונות האזרחיים הם שיעסקו בקבורת אדם כזה.

יחד עם האמור נראה שבהשתלשלות הדורות מנעו פוסקי ההלכה שימוש בהרחקה שלא למול בגיר או שלא לקוברו בנוגע לעברייני המנוחה, היות שהאפקטיביות שלהן להשגת

היעד המבוקש התבררה כלקויה, ואדרבה הן עלולות להרחיק את היעד הנכסף בשל תגובת הלוואי מהמורחק ברורות החופש והדרור. וכן ונראה שעלולה היא להתנגד באופן כללי עם הוראות החוק המקומי. ועיין ספרים שונים, כמו יביע אומר וכדו' שהגבילו את השימוש בצעדים שבזמנו עומדים ביחס הפוך לתקווה המצופה מהם."

עוד מביא הרב אלגרבל ראיית נוספות לכך שבימינו תיקנו שלא לעכב קבורה. ואולם, הרבנים א' איגרא וצ' בוארון בדעת הרוב, סברו שכיון שמדובר "ברשע עבריין שמחזיק את אשתו ומעגן אותה... יש להשאיר גם את איסור הקבורה בתוקף, יידע הרשע שיש מחיר לרשתו".

סבורני כי עלינו לנקוט כדעת המיעוט, מבלי לגרוע מכך שהמדובר ברשע מרושע. אכן לימים משכבר – שבהם הותקנו ההרחקות – היה בהרחקה זו של איסור קבורה משום סנקציה רצינית, נוכח הקושי במקרים רבים להעביר גופה לקבורה במקום אחר, קושי שכיום אינו תקף עוד, בהתקיים, גם בישראל, חלופות שונות לקבורה שלא במסגרת הדתית ה"ממוסדת". ואולם, עלינו להתייחס לכך בהקשר הקביעה בסעיף 1 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962 כי "כל אדם כשר לזכויות ולחובות מגמר לידתו ועד מותו"; במשמע, עם מות אדם פקעו חובותיו (כיחיד, להבדיל מן העיזבון כמובן), וממילא גם חובת הגט פגה והאשה נעשת אלמנה; מקבילתה הדתית, אגב, היא במידה מסוימת האמירה המקובלת עם סתימת הגולל בקבורה המסורתית, כי "הננו פוטרם אותך מכל חברה...". על כן נראה כי אין מקום, בכל הכבוד, לאפשר להידרש להרחקה זו, בשונה מכל שאר ההרחקות; לטעמי מדובר בצעד מרחיק לכת, כאמור.

67. לעומתם, לפי השופטים נ' הנדל ו-י' עמית אין מקום להתערבות בהחלטות ביה"ד, גם לא בהקשר של הקביעה לא לתת יד לקבורתו של העותר המעגן את אשתו. ולענייננו מן הראוי לחזור על כמה מהקביעות בעמדת כב' שופ' עמית:

"3. הנה כי כן, המחוקק העניק לבתי הדין הרבניים ארסנל של כלים, לרבות סנקציות חמורות ביותר של מאסר ותנאי מאסר. מכאן טענתם של העותרים כי בית הדין חרג מסמכותו בהטילו "הרחקות דרבנו תם", סנקציה שלא בא זכרה בחקיקה הנוכרת לעיל. לטעמי, יש לדחות את הטענה בשל שורה של נימוקים עליהם אעמוד להלן. [...]

ה. פרשנות ברוח חוקי היסוד: עוד לפני חקיקת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, הכירו בתי המשפט כי "מניעתה של עגינות אישה היא עקרון יסודי שהוא, על פי תפיסותינו, מבין הערכים הבסיסיים שלנו" (בג"ץ 852/86 אלוני נ' שר המשפטים, פ"ד מא(2) 1, 74 (1987)).

סרבנות גט מגלמת פגיעה בשלוש זכויות-בת הנגזרות מהזכות החוקתית לכבוד, וניתן לומר כי כאשר במסורבת גט עסקינן, המדובר בכבוד האשה וחירותה במובן המילולי של המילה.

האחת – הזכות לאוטונומיה של בן הזוג המתרגמת את עצמה לזכות לגירושין. אי מתן גט פוגע בזכות בן הזוג לכתוב את סיפור חייו, להקים מערכת זוגית אחרת ולחיות את חייו כפי שהוא מוצא לנכון ללא כפייה מצדו של סרבן הגט. השניה – הזכות לחיי משפחה הכוללת הן את הפן החיובי, על פיו יש לאפשר לאדם להתקשר במערכת זוגית עם מי שלבבו חפץ, והן את הפן השלילי על פיו אין לכפות על אדם חיי זוגיות בניגוד לרצונו.

השלישית – הזכות לשוויון. הגם שסרבנות גט היא תופעה המשותפת לגברים ונשים, הרי שפגיעתה בנשים קשה ביותר. ראשית, מאחר שהגבר יכול לקבל היתר נישואין, אך גם בשל השעון הביולוגי "המתקתק" מהר יותר לאשה; בשל הסטיגמה של הולדת ממזרים לגבר אחר כל עוד לא ניתן לאשה גט; ובשל האיסור "לבעלה ולבעלה" כל עוד לא ניתן לאשה גט. [...]

9. האפקטיביות של המלצות נוסח הרחקות דרבינו תם מוגבלת ליהודים שומר תורה ומצוות, שהחשש שמא לא יצרפו אותם למניין ולא יעלו אותם לתורה עשויה לפגוע בהם. אכן, יש להניח כי הרחקות דרבינו תם אינן אפקטיביות כלל כלפי מי שאינו שומר תורה ומצוות, אך אין לכך ולפגיעה בשוויון ולא כלום. חנוך לו לאדם על פי דרכו. כפי שבענישה או בדיני מעצרים אנו "תופרים" בתפירה ידנית לעבריין ולנאשם חליפה על פי מידותיו, כך בענייני גיטין. לבית הדין ארגו כלים ואמצעים לשכנע בעל דין ליתן גט, ועל בית הדין לברור את האמצעי האפקטיבי, כל מקרה ונסיבותיו, כל בעל דין ומידותיו.

[...]

17. חברי, השופט רובינשטיין, הסתייג בחוות דעתו מעניין הקבורה הנזכר בהרחקות דרבינו תם, ואני מניח כי הדבר נובע ממידת הפגיעה בכבוד האדם של העותרים, שהרי גם כבוד המת הוכר כחלק מכבוד האדם. אכן, עם המוות, הנישואין פוקעים מעצמם, ואין האלמנה נדרשת לגט, ובהיבט זה, נושא הקבורה מתייתר לכאורה. אך דווקא בהינתן שיש בהרחקות דרבינו תם צעד אפקטיבי כלפי העותרים, שאם לא כן לא היו מזדעקים ושוטחים עתירתם בפנינו, איני רואה לעשות פלגין דיבורא בין ההרחקות למיניהן וסוגיהן. אם מי מהעותרים חושש כי ביום פקודתו לא יובא לקבר ישראל וכדי ביזיון וקצף, ואם הדבר כה חשוב בעיניו, ייכבד ויוציא מכיסו-שלו את מפתח הגט, ימסור אותו לאשתו, ותשועתו כהרף עין. אשר על כן, ולו דעתי תישמע, ניתן תוקף גם לחלק זה בפסק דינו של בית הדין הרבני הגדול.

68. ובמיוחד יפה לענייננו הקביעות בעמדת כב' שופ' הנדל:

6" ומהרובד השני – גודלה של המצווה להתיר עגונות והמאמצים שעשו חכמים, לרובד השלישי – הוא יישום קונקרטי הרלוונטי לענייננו. דרכי המקום והזמן כוללות את מאמציו של רבנו תם, מגדולי בעלי התוספות שפעלו באשכנז במאה ה-י"ב. תוך רצון לשמור על ממד הרצון והבחירה החופשית של נותן הגט, הוכנסה הקהילה למשוואה. היא רשאית להרחיק את סרבן הגט ולהשפיע על בחירת היחיד, ואף על פי כן – היה וכתוצאה מכך יינתן גט על ידו, לא יחשב הדבר לגט מעושה. הסנקציה היא הרחקה חברתית גם מאינטראקציה ישירה עם הקהילה במוקדים דתיים, כגון בית הכנסת. מאלפת ההכרה בכוחה של החברה כ-900 שנה לפני עידן הפייסבוק. בעולם של היום ניתן תוך שניות ליצור קשר מצד אחד של העולם לצידו השני. בעולם של רבנו תם, הקהילה הייתה קטנה ומבודדת. לצד השוני, המשותף הוא כי אדם הוא יצור חברתי. התובנה של אריסטו לפיה האדם הוא חיה חברתית הובנה היטב על ידי חכמי המאה ה-יב. המסר הוא שסרבן הגט איבד מנחלתו בקהילה אך בידו לתקן והמצב יחזור לקדמותו.

הנה כי כן, מנגנון להתרת עגונות שנע על מסלול אחר. כדי לשחרר את העגונה מכבליה, חז"ל תרו אחר פתרון, לא רק פתרון משפטי. זו אינה חשיבה של השופט היום, אך היא משקפת את דרכי החשיבה של העולם הרבני לדורי דורות. הפתרון הוא כי היחיד יכול לבחור בין התרת הנישואין לבין הרחקה מהחברה שהוא חלק ממנה. תיאור זה מבסס את המסקנה כי לא עסקינן בציווי הלכתי כגון איסור חמץ, או צום יום הכיפורים. החברה פועלת ומפעילה לחץ מכוח עקרונות של הפסיכולוגיה החברתית ולא מכוח פסיקה משפטית של בתי הדין. מעניין לציין שרבנו תם הדגיש כי אין מדובר בחרם חברתי אלא בהרחקות. הנתק אינו מלא, אך חד ומורגש. רבנו תם אף הסביר כי לו היה מדובר בחרם, הגט עשוי היה להפוך לגט מעושה. גם התייעוד ההיסטורי מלמד כי אין מדובר בחרם מלא כי אם בהרחקות. על המסתכל על המערכת המשפטית של ההלכה מבחוץ להבין, כי התפיסה היא שכיון שמערכת הדין הדתית היא שיצרה את הקושי, עליה לתקן באמצעות מנגנונים פנימיים ומוכרים, בבחינת "הפה שאסר הוא הפה שיתיר" (בבלי, כתובות כב ע"ב). זוהי תשובה חלקית לחשש מפני מדרון חלקלק. עסקינן במנגנון שפועל כתשע מאות שנה. עולה כי ההרחקות שתיקן רבנו תם, לא עברו שינויים – לכל הפחות בתקופה האחרונה. המשפט המודרני יכול לשאול – ובצדק מבחינתנו – מה לי ולהסדרים של המאה ה-12? ברם, טרוניה זו עשויה להיות יתרון בשמירת יציבות הדין. כפי שהבהרתי לעיל, הסוגיה המתעוררת היא ייחודית. ייחוד זה נובע מהכוח המצטבר של שלושה רבדים: היחס המשלים בין התורה שבכתב לתורה שבעל פה;

אופייה של תורה שבעל פה וגישתה להתרת עגונות – הדבר, כפי שהזכרנו, מצווה הוא; **הרחקות דרבנו תם שאינן בגדר ציווי אלא שיתוף הקהילה כדי להילחם בתופעה של סרבנות גט, וביתר דיוק בתופעה של מסורבות הגט.** יש ברבדים שהוזכרו כדי לחזק את המסקנה שאין חשש למדרון חלקלק. אין בפנינו פסיקה משפטית אלא המלצה של גורם משפטי לחברה. ביטול ההרחקות עשוי להיות התערבות בליבת העבודה של הדין הדתי כפי שזה תופס את תפקידו.

[....]

ואל תשיבני כי המדובר בהחלטה של בית דין ממלכתי הפועל מכוח חוק והוא איננו גוף מנהלי. ראשית, הדברים הובאו גם ככלי עזר לבחינת המקרה. שנית, הבהרת לעיל את עמדתני כי מקרה זה הינו חריג. הובא בסיס לעמדה זו על פי המשפט העברי הרלוונטי לפעולות בית הדין הרבני הפועל בסמכות ייחודית בנושא של נישואין וגירושין. שלישית, נפנה לשני פסקי דין שאישרו הענקת סמכות לבית דין או לבית משפט שלא על פי הוראה מפורשת אלא מכוח הוראה כללית. כל אחד משני פסקי הדין צועד בדרכו הוא :

עניין לב, שהובא לעיל, מדגיש את הפן של סמכות טבועה. נקבע, על ידי כב' הנשיא ברק, כי בהעדר הסמכה מפורשת בחוק, הסמכות לקביעת סדרי דין נתונה לבתי הדין הרבניים עצמם. כך מכוח הסמכות הטבועה של בתי הדין. על יסוד זה נפסק כי בית הדין הרבני מוסמך להוציא צו עיכוב יציאה מהארץ הגם שאין הוראה מפורשת בחוק המסמיכה אותו לכך (כפי שהיה בזמן מתן פסק הדין). **יודגש, כי זאת על אף שהוצאת צו מעין זה עשויה לפגוע בזכות היסוד של האדם לחירות ולתנועה על פי חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. צא ולמד כי הסמכות הטבועה היוותה בסיס לבית הדין הרבני הפועל על פי חוק שיפוט בית הדין רבני (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953 (ראה שם, עמ' 498, 501). בע"א 6185/00 עו"ד מאהר חנא נ' מדינת ישראל, פ"ד נו (1) 366 (2001), נפסק מפי השופט מ' חשין כי על בית המשפט "מוטל הנטל, עליו או על אחרים, להסדיר בראש ובראשונה את דרכי פעילותו שליו" (בעמ' 378). הבסיס לכך הוא סעיף 17 לחוק הפרשנות. בהתאם לכך נקבע כי בית המשפט רשאי להטיל הוצאות אישיות על עורך דין, גם בשעה שהחוק אינו מסמיכו לכך באופן מפורש. כמובן, הטלת ההוצאות היא פגיעה בזכות היסוד של הזכות לקניין. חרף האמור, נקבע אשר נקבע במישור הכללי, אף אם לא בעניין הקונקרטי שנדון.**

פסקי דין אלה תומכים במסקנה שהובאה לעיל, לפיה גם אם החוק אינו מסמיך את בית הדין באופן מפורש להורות על ההרחקות, ניתן להיעזר בשני המקורות: סמכות טבועה וסעיף 17 לחוק הפרשנות (ראו גם: רע"ב 10349/08 מדינת ישראל נ' סמיר גנאמה [פורסם בגבול] (20.7.2009). בפסק דינה של השופטת א' פרוקציה, לפיו ניתן לחבר בין סמכות טבועה לבין סעיף 17 לחוק הפרשנות ביחס לערכאות שיפוטיות ומעין שיפוטיות. העניין התייחס להחלטת ועדת שחרורים).

[....]

נערכה לעיל בחינה של הוראת בית הדין הרבני על הרחקות דרבנו תם לאור עקרונות המשפט המנהלי והחוקתי. בין היתר נשקלו: מעמדה של ההמלצה, עוצמת הפגיעה בזכותם של העותרים, הזיקה בין המלצת בית הדין הרבני להסמכתו בחוק, ושאלת השימוש הסביר בסמכות שהוענקה לו. המסקנה היא כי המלצת בית הדין הרבני על הרחקות דרבנו תם, בנסיבות המיוחדות של העותרים שבפנינו, אינה חריגה מסמכות של בית הדין הרבני והיא בגדר סמכויות המוענקות לו בחוק המופעלת בסבירות ומתוך רגישות לקשיים בה.

14. נותר לבחון את סוגית הקבורה. אף חברי המכירים בסמכות בית הדין הרבני להורות על ההרחקות, חלוקים בדעתם בנוגע להמלצת בית הדין הרבני שלא להביא את סרבן הגט לקבר ישראל. חברי השופט רובינשטיין סבור כי על אף שיש להכיר בסמכות בית הדין הרבני להמליץ על הרחקות דרבנו תם, שונה הוא המקרה של המלצה על הרחקה מקבורה בקבר ישראל. בנוגע לעניין זה, חברי כתב כי יש להתערב בצו של בית הדין הרבני ולהורות על ביטול הרחקה זו (פסקה לח לחוות דעתו). מנגד, חברי השופט עמית סבור כי אין מקום להבחין בין ההרחקות השונות. בנימוקיו לכך הוא מזכיר את הגישה כי הרחקות דרבנו תם צריכות להיות אפקטיביות, ואם דווקא הרחקה זו בעלת משקל היא – אין לבטלה; כך הוא מציין גם את העובדה כי המפתח להיחלץ ממצב זה נתון בידי של הסרבן (פסקה 17 לפסק דינו).

בסוגיה זו, מצטרף אני לדעתו של חברי השופט עמית וזאת ממספר נימוקים. לנוכח

מסקנתי כי בית הדין הרבני לא חרג מסמכותו בהמלצה לנהוג עם העותרים בהרחקות דרבנו תם, סבור אני שלא נכון לעשות "פליגין דיבורא" ולהתערב בפרטי הדברים. כפי שהרחבתי לעיל, אני סבור כי אין בהמלצות פגיעה חמורה בליבת זכויות האזרח ומשכך אין מדובר בחריגה מסמכות במידה המצדיקה התערבות של ערכאה זו. מדובר בהחלטה שיפוטית של בית הדין הרבני, והתערבות בה מחייבת צידוק משמעותי. פעמים רבות חזר בית משפט זה על כך שהוא אינו ערכאת ערעור על בית הדין הרבני. משכך, התערבות במסגרת הליך זה מחייבת זהירות. חברי השופט עמית הדגיש את החשיבות של כיבוד הערכאות (בפסקה 11), ואף לכך יש לתת משקל בעניינינו.

יתירה מזאת, אין מדובר על ענישת המת כי אם על זירוה האדם החי. ואפרט. הטעם המנחה של חברי השופט רובינשטיין בהחלטתו, הוא כבוד המת והחובה הנגזרת מכך למחול למת על חובותיו. דברים אלה רבי טעם הם. חברה אינה נמדדת רק ביחסה לחיים אלא אף ביחסה אל המתים. בתורה אנו מוצאים את החובה לכבד את המת: "לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא" (דברים כא, כג). חכמים ראו בקבורת מתים "חסד של אמת" והידמות למידותיו של אלוהים: "הקב"ה קבר מתים דכתיב "ויקבר אותו בגיא" אף אתה קבור מתים" (בבלי, סוטה יד ע"א). עם זאת, יושם אל הלב כי לא בכך עסקינן בעניינינו. **כפי שהודגש לעיל, הרחקות דרבנו תם לא נועדו להעניש את העבריין, אלא לכוונו לשוב לדרך הישר. במובן זה, ההרחקות – ובעיקר זו הנוגעת לקבורה – נועדו למנוע מצב בו האדם יעמוד ברשותו. ככלל, ההרחקות מניחות את האפקטיביות שלהן.**

[...]

יודגש שוב כי ההכרעה מתייחסת לנסיבותיו המיוחדות של המקרה המונח בפנינו. רשויות המדינה כולן, ובתי הדין הרבניים בפרט, מחויבים לפעול בסמכות החוק ובמידתיות. אינני סבור כי קו זה נחצה במקרה שפנינו. כאמור, המטרה אינה מקדשת את האמצעים – אך האמצעים נבחנים בצורה זהירה וקונקרטיית גם על פי המטרה, להתיר עגונות. נסכם כך:

Law at its best is not about principles, not about problems, not even about people, but about a person, a victim of injustice

דעתי היא כי יש לדחות את העתירה. בכך הנני מצטרף לדעתם של המשנה לנשיאה א' רובינשטיין, השופט י' עמית וא' שהם. בנוגע לסוגיית הקבורה מצטרף אני לדעתו של השופט עמית.

69. ואף כבוד השופט רובינשטיין, בתיק אחר בו היה מדובר באזרחים ותושבים זרים, ראה את החשיבות

בהרחבת הסמכות הבינלאומית של בתי הדין הרבניים לדין בהיבטים **הדתיים** של התרת נישואיהם של עגונות בחוץ לארץ. בפס"ד שלו בבג"ץ 8121/11 **פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול** נקבע:

"ט"ז. והנה, בעקבות פסק הדין בעניין סבג תיקן המחוקק את חוק שיפוט בתי דין רבניים, באופן המרחיב את הסמכות הבינלאומית לדון בהיבטים **הדתיים של התרת נישואיהם של יהודים אשר זיקתם לישראל אינה עומדת בדרישות סעיף 1 לחוק.** מעל דוכן הכנסת הציג חבר הכנסת מיכאל איתן (יושב ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט) את התיקון לחוק בדברים אלה:

"קיבלנו את העיקרון שמאחר שנישואין בדין תורה בכל רחבי העולם, פירוקם אינו יכול לבוא בכוח הממשלות או בכוח האכיפה של המדינות השונות, מן הדין הוא שבית-הדין הרבני בירושלים, כבירתה של מדינה יהודית ודמוקרטית, יהיה בית-הדין שיקבל סמכות ויוכל לתת ממש ותוכן בהחלטות שנועדו לשחרר עגונות ממקומות שונים בעולם. **היינו צריכים להרחיב לו את הסמכות על מנת שיוכל לקנות סמכות,** כי אותן עגונות יכולות לקבל התרת נישואין אזרחית, אבל הן נשארו נאמנות לדת היהודית והן רוצות גט דתי, אבל המדינות לא מכירות בכל העניין הזה. המקום היחיד הוא ישראל, ולכן, זאת היתה מטרת החוק" (דברי הכנסת מיום כ' בתמוז תשס"ה (27.7.05); ההדגשה הוספה - א"ר).

החתירה, "למצוא כל יצדק-סדק' צר שיש בו להחיל את סמכות בית הדין על העניין שבפנינו, כדי להציל את האשה ולתת לה את כבודה כאדם-כאשה וחירותה כבת ישראל" (כדברי בית הדין האזורי בהחלטתו מיום 4.9.11), עולה בקנה אחד עם פסיקת בית משפט זה, ועם כוונתו המוצהרת והמפורשת של המחוקק, ומעל כל אלה - עם גדרי מוסר והגינות, בהתחשב במורכבות נושא הגירושין בהלכה היהודית והיותו תלוי במעשה הבעל. [...]"

70. ואכן בשנת 2005 התקבלו בכנסת התיקון המוצע לעיל **במסגרת חוק שיפוט בעניני התרת נישואין (מקרים מיוחדים וסמכות בין-לאומית) (תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005.**

71. ויודגש, שבתיקון לחוק הני"ל הוספו גם סעיף 4ג לחוק, לפי בקשתם של נציגי בתי דין רבניים מחוץ לארץ, על מנת לבסס את האפשרות של שיתופי פעולה וכיבוד הדדי בין בתי הדין היהודים בעולם, לבתי הדין הרבניים הממלכתיים של ישראל – ובמיוחד בנושא של מתן עזרה בהסרת כבלי עיגון באופן "שבית-הדין הרבני בירושלים, כבירתה של מדינה יהודית ודמוקרטית, יהיה בית-הדין שיקבל סמכות ויוכל לתת ממש ותוכן בהחלטות שנועדו לשחרר עגונות ממקומות שונים בעולם".

72. במשך השנים מאז תיקון מספר 3 הני"ל, הסמכות הבינלאומית של משיב 7 לטפל במקרי עיגון קשים אף הורחבו עוד יותר, כאשר נחקק קודם **חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ח-2018.** הוראות שעה אשר לאחרונה הפכו לסמכויות בינלאומיות קבועות במסגרת חקיקת **חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) (תיקון מס' 5 והוראת שעה), התשפ"ב-2021.** בדברי ההסבר לחוק (ראה הצעת חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) (תיקון מס' 4 והוראת שעה) (תיקון) (הפיכת הוראת השעה להוראת קבע), התשפ"א-2021; ה"ח הממשלה תשפ"א מס' 1423 עמ' 536) נכתב:

מאז חקיקתה הביאה הוראת השעה לשחרור עשרות נשים יהודיות מן התפוצות מעגינות. לנשים אלה, על פי רוב, אין במדינות שבהן הן מתגוררות כל דרך חוקית והלכתית לכפיית הגט, ובלא הוראת השעה, לא הייתה סמכות לבתי הדין הרבניים בישראל לדון בתביעותיהן לגירושין ולהביא לשחרורן מעגינות.

73. בנסיבות המיוחדות של המקרה של העותרת המונחת בפנינו, ולאור חקיקת תיקון מספר 5 כהוראות קבועות בחוק שיפוט בתי הדין המאפשרת למוסדות של המדינה לפעול ביתר שאת על מנת להביא לשחרור יהודיות מן התפוצות מעגינות, אין כל ספק, שיש לאמץ את גישת כב' השופטים עמית והנדל בפס"ד גז הני"ל, ואף להרחיבה לקרובי המשפחה של הבעל המעגן. ואף ליישם אותה בפועל! בהליך דן בעניין הרחקתם של משיבים 8 עד 14 מקבורה בקבר ישראל בכלל, ובמדינת ישראל בפרט, אין כל מקום לנקוט כדעת המיעוט בבית הדין הרבני, כפי שנקט כב' הש' רובינשטיין בפס"ד לעיל. במקרה דן הרחקה זו של איסור קבורה קרובי המשפחה בקבר ישראל אכן מהווה משום סנקציה רצינית. אכן מתקיים, גם בישראל, חלופות שונות לקבורה שלא במסגרת הדתית ה"ממוסדת". וככל שהמשיבים מעוניינים להיקבר או לקבור את קרובם במסגרת החלופות השונות שלא בנסגרת הדתית ה-"ממוסדת", תבושם דרכם. **אבל אל לנו להשתמש בהתקיימותן של חלופות האלה על מנת לתרץ מתן האפשרות לבית עלמין הפועל על פי ההלכה כתנאי למתן הרישיון מעת המדינה(!), ודווקא במדינת ישראל, להתנער מפסק ההלכה אשר מרחיקה את משיבים 8 עד 14 מקבר ישראל כל עוד שהם מסייעים למשיב 8 להחזיק את העגונה בעגינותה.** ודוק: עם מות מי מבין משיבים 9 עד 14 עדיין לא

פקעו חובת הגט המוטלת על משיב 8, והסקציה בעינה עומדת.

74. ויודגש עוד פעם: **משיבים 8 עד 14, המעגן ובני משפחתו, אינם תושבי או אזרחי מדינת ישראל.**

דהיינו, אין למי מהם אף זכות מוקנית להיקבר במדינת ישראל. יישום פסק ההלכה של בית הדין הרבני על מנת למנוע העברת גופה של מי מבין משיבים 8 עד 14 לארץ להיקבר בבית עלמין הפועלת ברישיון אינו מהווה "מדרון חלקלק" לחריגה מסמכויות של בתי דין הרבניים. בוודאי לא מקרה שניתן להגיד ש-"המטרה אינה מקדשת את האמצעים". במקרה הזה, האמצעים נבחנים בצורה זהירה וקונקרטי גם על פי המטרה, להתיר עגונות. מבקשים ליישם בארץ רק "הרחקה" אחת. בנסיבות מיוחדות שאין כל פתרון אחר, ועל מנת למנוע מהמעגן להשתמש בבתי העלמין בארץ "קקהילת מקלט" מההרחקות הקהילתיות אשר הוטל עליו במקום מושבו. על כן נראה כי במקרה דנן בוודאי יש מקום לאפשר להידרש להרחקה זו, ובשונה מכל שאר ההרחקות במקרה שחסר לבתי הדין הרבניים סמכות היות בני הזוג אינם אזרחים או תושבים של המדינה. לטעמינו דווקא בהתנערות מפסק ההלכה של בית הדין הרבני מהווה צעד מרחיק לכת, ואף יישום מוטעה של ההלכות הקודמות של כבוד בית המשפט הזה בעניינים האלה.

מדינת ישראל כמדינת מפלט למעגנים ובני משפחתם

75. כפי שנאמר לעיל במבוא, המעגן עזב את מדינת ניו יורק והעתיק את מגוריו לקליפורניה, על מנת לברוח ממצב שלא יכול היה לקבל פס"ד של ביטול הנישואין האזרחיים שלו, ושהוא יכול להתחתן בשנית מבלי להיחשב כביגמיסט.

76. וגם לו היה המעגן תושב או אזרח ישראל, הנישואין החדשים שהוא ערך על ידי חופה וקידושין ב-Las Vegas במדינת Nevada, היה נחשב כעבירת ריבוי נישואין לפי סימן ח' לפרק ו' לחוק העונשין תשל"ז-1977, עם תחולה מלאה של הדין הישראלי בהתאם לסעיף 15(ב)1 לחוק הנ"ל. ומשיבים 9 עד 14 היו מחשבים כמסעיים ומבצעים בצוותא.

77. אמנם **משיבים 8 עד 14, המעגן ובני משפחתו, אינם תושבי או אזרחי מדינת ישראל. אבל אי אפשר לתת להם "ליהנות" מהעובדה שאינם תושבי ישראל או אזרחי ישראל, ולהשתמש במדינת ישראל כארץ מפלט מסנקציות פליליות על מנת לקבל "הטבות" שאזרח או תושב ישראל לא היה מקבל. ויודגש - אין למי מהם אף זכות מוקנית להיקבר במדינת ישראל.**

78. ניתן בנקל להשוות המקרה דנן למקרים העולים תכופות בפני כבוד בית המשפט הזה בעניין מתן זכויות אזרחות לפי חוק השבות לעבריינים מורשעים בארץ מוצאם, או שאלות בקשר לאפשרות הסגרת אנשים ממדינת ישראל, לארץ ביצוע עבירות על ידם.

79. עוד לפני קרוב לחצי יובל נקבע שהאינטרס הציבורי החשוב אשר הנורמות מתחום דיני ההסגרה באות להגשים הוא יצירת מכשיר אפקטיבי לשיתוף פעולה בין-לאומי בתחום אכיפת החוק. קיים עניין בולט בהושטת עזרה לשלטונות התביעה והמשפט של מדינות אחרות בהבאת חשודים בביצוע פשעים חמורים לדין. הסגרת עבריינים נמלטים הוא אחד האמצעים שבהם מתבטא שיתוף פעולה זה. (ראה ע"פ 6182-98 שמואל שינבין נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נג(1) 625, כאשר אף דעת המיעוט בפס"ד הנ"ל הסכים לקביעה הנ"ל)

80. הליך ההסגרה הוא הליך של שיתוף פעולה בין מדינות בעניינים פליליים (ראו: ע"פ 4596/05 רוזנשטיין נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(3) 353, 406 (2005); ע"פ 6182/98 שינביין נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נג(1) 625, 639-640 (1999)). בבסיס הליך ההסגרה כמה תכליות, שעיקרן איזון בין האינטרס הציבורי – הן הלאומי, הן הבינלאומי – במיגור פשיעה חוצה גבולות ובמניעת הימלטות עבריינים מהדין לבין זכותו של האדם שהסגרתו מבוקשת לחירות (ראו ע"פ 2258/11 דרן נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 11 (20.6.2012); ע"פ 2144/08 מונדרוביץ נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (14.1.2010)).

81. תיקון לחוק ההסגרה משנת 1978 הפך את מדינת ישראל לארץ מקלט לעבריינים. בעניין שינביין הנ"ל הובלטה העובדה שאין למר שינביין כל זיקה לישראל, וחוק ההסגרה אשר הגן עליו אחרי שהוא ברח לארץ, ושאינו מאפשר את הסגרתו, גרם לתופעה שאינה צודקת בעליל. ואכן, בשנת 1999 תוקן חוק ההסגרה, אשר קבע שנדרש הן אזרחות והן תושבות על מנת להנות מהגנות מסוימות המופיעות בחוק. כפי שנכתב בהצעת החוק:

ערכי יסוד בשיטת המשפט של מדינת ישראל, הם עיקרון שלטון החוק ועיקרון השוויון בפני החוק: המחוקק, שקבע ב-1978 את הסייג להסגרת אזרח, לא התכוון ל פגוע בעקרונות אלה. אלא שהניסיון שהצטבר מאז התיקון אינו מתיישב עם כוונת המחוקק. התיקון המוצע מהווה פשרה בין הרצון להגן על אזרחי ישראל במסגרת דיני ההסגרה של ישראל, לבין הכרה לשמור על שלטון החוק ועל השוויון בפני החוק. [...]. ההגנה המיוחדת של אי הסגרת אזרח תינתן, כמוצע בהצעת חוק זו, רק לאותם אזרחים שהם גם תושבי ישראל; אין מקום להושיט הגנה לאזרח שבחר לעזוב את מדינת ישראל ולהעתיק את מרכז חייו למדינה אחרת.

ואם אין מקום להושיט הגנה לאזרחים שבחרו לעזוב את מדינת ישראל ולהעתיק את מרכז חייהם למדינה אחרת, אז קל וחמור לגבי אנשים שאינם אזרחים ואינם תושבים של מדינת ישראל, אפילו היותם בעלי זכות לקבלת אזרחות לפי חוק השבות.

82. בע"פ 3915-15 אסתר ים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (06.09.15) נקבע (סעיף 11 לחו"ד של כב' השי' ע' פוגלמן; הדגשים לא במקור):

במקרים שבהם ימצא כי הסגרתו של אדם למדינה המבקשת נוגדת את תקנת הציבור כמשמעה בחוק, בית המשפט הישראלי יימנע מלהורות על הסגרה אף אם מתקיימים יתר התנאים הקבועים בחוק (ראו: עניין בזק, בעמ' 301 (2004); עניין סירקיס, בעמ' 346). ודוק: טענות בגין פגיעה בתקנת הציבור במסגרת הליכי הסגרה יתקבלו במשורה ובמקרים חריגים ויוצאי דופן (ראו למשל: ע"פ 250/08 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, [פורסם בנבו] פסקה ל"א (12.3.2009); עניין מונדרוביץ, פסקה 114; עניין יגודייב, בעמ' 585), שכן ביסוד דיני ההסגרה אינטרסים ציבוריים חשובים וביניהם אכיפת הדין הפלילי על עבריינים שנמלטו מהמדינות המבקשות; שיתוף פעולה בינלאומי במלחמה בפשיעה; ומניעת הפיכתה של ישראל ל"עיר מקלט" לעבריינים.

ויפה דבריו של כב' השי' מ' מזוז בחו"ד שלו בפס"ד הנ"ל, אשר גם קיבל הסכמתו של כב' השי' א' שוהם:

2. בעיני, בנסיבות המקרה דן, לא רק שהיענות לבקשת ההסגרה אינה עולה כדי פגיעה בתקנת הציבור לענין הוראת סעיף 2(א)(8) לחוק ההסגרה, התשי"ד-1954, מהטעמים שבאורו היטב בפסק דינו של חברי השופט ע' פוגלמן, אלא שדווקא הימנעות מביצוע ההסגרה תעמוד בסתירה לתקנת הציבור. תעמוד בציבור בישראל מחייבת כי עברייני יעמוד לדין בגין מעשיו ויבוא על עונשו אם יורשע.

תקנת הציבור היא שמדינת ישראל לא תהפוך למדינת מקלט לעבריינים שביצעו עבירות במדינה אחרת ונמלטו לישראל מאימת הדין. תקנת הציבור היא שעברייני שנמלט לישראל לא יוכל להסתתר מאחורי טענת שיהוי בהליכי ההסגרה, גם אם חל עיכוב בהשלמת הליכי ההסגרה, שמטבעם הם מורכבים, למעט במקרים יוצאי דופן ונדירים ביותר.

3. הערכים והתכליות שביסוד הליכי ההסגרה הם כה יסודיים וכבדי משקל בחברה מתוקנת ובמדינה ששלטון החוק נר לרגליה עד כי "טענות שההסגרה מנוגדת לתקנת הציבור, יתקבלו במשורה ובמקרים יוצאי דופן... ובית המשפט לא ימהר לקבוע כי המבוקש אינו בר הסגרה מטעם זה" (ע"פ 4333/10 חיים לביא נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה י"א (13.2.11), להלן: ענין לביא; וכן ראו: ע"פ 2144/08 מונדרוביץ נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 114 (14.1.2010), להלן: עניין מונדרוביץ; ע"פ 8801/09 גיא מאיו נ' היועץ המשפטי לממשלה, [פורסם בנבו] פסקה 13 (21.9.2010)).

כך הוא לגבי כל טענה להימנעות מהסגרה בגין פגיעה בתקנת הציבור, וכך הוא במיוחד באשר לטענה לפגיעה בתקנת הציבור עקב שיהוי, אשר מטבעה רק במקרים יוצאי דופן ונדירים ביותר יכולה להעלות כדי "פגיעה בערכי היסוד של שיטת המשפט בישראל" העשויה להטות את הכף להימנעות מהסגרה (ראו למשל: ענין מונדרוביץ; ע"פ 250/08 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה [פורסם בנבו] (12.03.2009); ע"פ 739/07 יונתן [פרנק קנת] אפרת נ' היועץ המשפטי לממשלה [פורסם בנבו] (07.06.2007), להלן: ענין אפרת; ע"פ 2521/03 סירקיס נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(6) 347, 337 (2003); ענין לביא)

4. המערערת נמלטה מגרמניה לישראל לאחר שנעצרה ונחקרה בגרמניה בגין העבירות בגינן מבוקשת הסגרתה. היא עשתה כן תוך הפרת תנאי שיחרורה בערובה והתחייבותה שלא לעזוב את מקום מגוריה בברלין. יומיים לאחר שהגיעה לישראל שינתה המערערת את שמה במרשם האוכלוסין, ולאחר מכן שינתה את שמה עוד פעמיים נוספות. **הליך ההסגרה בענייננו נועד לבטל את "היתרון" שביקשה המערערת להשיג על ידי מהלכיה אלה, שגרמו לעיכוב ניכר בהליכי שפיטתה על העבירות המיוחסות לה, ולהגשים את האינטרס הציבורי - הישראלי והבינלאומי - של הבאת עבריינים לדין. אין לקבל כי חוטא יצא נשכר** וכי העיכוב בהליך ההסגרה - גם אם בחלקו לא היה מחויב המציאות - יסכל את ההליך הפלילי.

83. העגונה טוענת שגם בענייני קבורה בארץ, יש לפעול לפי הכללים הני"ל. אין לאפשר מתן קבורה לאזרחים ותושבים זרים, לגרום להפיכתה של ישראל ל"יעיר מקלט" לעבריינים, בעלים מעגנים ומסייעים. דווקא הימנעות מהקביעות של חוות הדעת של הרכב המיוחד של בית הדין הרבני תעמוד בסתירה לתקנות הציבור, כבוד האדם, ועוד. היענות לבקשת העותרת העגונה בענייננו נועד לבטל את "היתרון" שמבקשים המשיבים 8 עד 14 להשיג ע"י מהלכים שלהם, ומגוריהם במדינות שאין ביכולתם של בתי דין יהודיים לאכוף כפיית גט. יש להגשים את האינטרס הציבורי-הישראלי והבינלאומי, כפי שמקבל ביטוי בכל התיקונים של חוק שיפוט בתי הדין, לרבות לפי סעיף 4ג, של שחרור עגונות באשר הן, ומתן עזרה באמצעות מוסדות המדינה ככל שניתן. **ובוודאי אין לקבל מצב כי חוטא יצא נשכר,** ודווקא בבית עלמין בר רישיון ממוסדות המדינה, אשר לפי רישיונו ממוסדות המדינה אשר על פי דין של המדינה כפוף לפסקי ההלכה של משיב 1, רק בגלל שהוא מעגן אישה ואינם אזרחים או תושבים ישראלים, ולאור זאת יש מגבלות רבות על סמכות העניינית של בתי הדין הרבניים לדון בגירושים של בני הזוג לגופם.

סמכות להטיל הרחקות ההלכתיות על קרובי משפחה של המעגן

84. בפס"ד של בית המשפט העליון בבשפ 1478/20 פלוני נ' בית הדין הרבני [פורסם בנבו] (05.05.20), בית המשפט הנכבד בימ"ש עמד על האינטרס הציבורי העומד בבסיס כיבוד פסקי דין של ערכאות שיפוטיות, וציין כי אם יהיה בהליך של בית הדין הרבני כדי להביא לציותם של סרבני גט נוספים,

לצווים שהושתו עליהם לאחר שנמצא במסגרת האיזון הנכון כי כך ראוי לעשות, בכך לא נפל כל פגם. ושההיפך הוא הנכון. **תופעת העגינות וסרבנות הגט היא תופעה קשה וכואבת, ועל בתי הדין ובתי המשפט להילחם בה מלחמת חורמה.**

85. ודוק: במקרה הנ"ל היה מדובר בסיטואציה ייחודית שבה היטלה סנקציה של עיכוב יציאה מן הארץ על אביו של סרבן גט, אשר גם הוא היה תושב חוץ לארץ, לאחר שבי"ד רבני השתכנע בהשפעה המשמעותית והדרמטית שיש לאב על הבן ועל מצב הדברים הקיים. והלכה היא כי כאשר הנסיבות מחייבות זאת, ניתן להוציא צווים כלפי כל אדם שסייע או הביא להפרת הצו השיפוטי, אף אם הוא "גורם זר" להליך העיקרי ולא היה בעל דין בו. ואת ההחלטה אם להטיל סנקציות על אדם שלא היה צד להליך העיקרי, יש לקבל בהתייחס לנסיבות כל מקרה.

86. בית הדין בקליפורניה נדרש בפירוט רב לעדויות של גורמים רבים שהיו מעורבים בניסיונות להביא את משיב 8 לתת גט לעותרת, ואשר העידו על מעורבות משיבים 9 עד 14 בענייני הגט של המעגן. כמו"כ עולה אף כי במסגרת הליך גישור אצל דייוויד מטעם משיב 7, משיב 9 ניהל משא ומתן בקשר לגט ואף הפקיד ערובה כספית על כך, דבר אשר לכאורה אף הוא יכול להקנות סמכות למשיב 7 לדון בעניינים הקשורים לנושא עתירה זאת. ובהתאם לסעיף 9 של חוק שיפוט בתי הדין, אולי אף להקנות סמכות למשיב 7 לדון בכל האספקטים של הגירושין, והטלת עוד סנקציות והרחקות לפי דין; כאשר בוודאי בכל הקשור לענייני מניעת מתן רישיון ואישור העברת הגופות לקבורה בארץ, יש לה כבר סמכות.

87. לאחר כל הדיונים במשך השנים נקבע בית הדין כי המשיבים 9 עד 14 גם עומדים מאחורי עיגונה של העותרת, מנהלים משא ומתן בעניין מתן הגט על ידי משיב 8 ומעלה דרישות שונות בקשר לכך. לדוגמה, מבין רבים, ובנוסף למו"מ אשר ניהל משיב 9 במסגרת גישור בבית הדין הרבני סביב קבורת אמו, ראה מצ"ב **כנסת 18** תכתובת ממשיב 10 אל העותרת מיום 12 באוקטובר 2021. ממכלול הנסיבות עולה כי משיבים 9 עד 14 תומכים במשיב 8, מעסיקו, מפרנסו ומתנכרים לכלתם, העגונה. מהחומר הרב שנפרש בפני בית הדין המוכר והיפה עולה כי יש מבין המשיבים 9 עד 14 אשר תומכים כלכלית במשיב 8, יוצרים עמו קשר בתדירות גבוה, ומגלה הזדהות ואמפתיה לסרבנותו, בין היתר על ידי השתתפותם בפומבי בחתונתו הביגמיה במדינת נבדה, בישיבת אבל יחד אתו במות אמו, ועוד. בהצטבר הראיות ומשקלן הרב, ובמשך שנים רבות, מצא בית דין יפה ומוכר כי משיבים 9 עד 14 אינם רק בגדר "מסייעים", כי אם מי יכולים להשפיע השפעה גדולה ומהותי בבעל הסרבן המעגן של העותרת, והם גם הלכה למעשה "סרבנים" בעצמם. המשיבים 9 עד 14 הם גורמים דומיננטיים אשר יכולים להשפיע על משיב 8 לשחרר את העותרת מעיגונה של משיב 8, ושאינן דרך שפגיעתה פחותה לגרום לו לחדול ממעשיו ולאפשר את מתן הגט. ולכן החליט להטיל עליהם את הסנקציות כפי שנקבע בפסק ההלכה.

88. לבסוף בחן בית הדין מהי הסנקציות ההולמות והיעילות במקרה זה. הובהר כי קנסות ומסירת פיקדונות כספיות לא תסייע לעותרת, נוכח התרברבות חלק מהמשיבים 8 עד 14 בעושרם הרב והעובדה שמשיב 9 כבר הפקיד כספים אצל משיב 7 במטרה להסיר מגבלת קבורת האם תוך כדי הבטחה (שווא) להביא את משיב 8 לשחרר את העותרת מעיגונתה. הדברים מצביעים בראש ובראשונה על מגמתם של משיבים 9 עד 14, לפעול להנצחת עיגונה של העותרת תוך חיסול מידי של כל ניסיון

המתעורר לסיום פרשת העגינות. נמצא כי הסנקציות המתאימות, נוכח הפגיעה הקשה והמתמשכת בעותרת, הינן הטלת סנקציות לא כספיות, במלוא עוצמתם, לרבות מניעת קבורתם בקבר ישראל בבתי עלמין של הקהילות. ומשכך נמצא כי מתקיימות הנסיבות המאפשרות הטלת הרחקות של רבנו תם גם כלפי משיבים 9 עד 14 בהיותם צדדים שלישיים אף אם אינם "בעל דין" ישירים בהליכים בין העותרת ומשיב 8.

89. ולאחר שהתקבלה פניה אצל משיב 7 לקבל חוות דעת הלכתית בעניין הסדרת גט פיטורין בין העותרת ומשיב 8, יהודים הנשואים כדין תורה שלכאורה אינם נתונים לשיפוטו הייחודי של בית הדין הרבני בארץ, נקבע על ידי ההרכב המיוחד אשר הורכב על פי חוק שיש להפעיל את ההרחקות על משיבים 8 עד 14 גם בארץ, ובמיוחד בבתי העלמין בארץ, ולא לאפשר הטסת הגופות לארץ כל עוד שמשיב 8 עומד בסירובו לתת גט פיטורין לעותרת.

90. ובמקרה זה אין כל מקום להתערב בקביעת הרכב המיוחד של ביה"ד הרבני כי פסק ההלכה אשר מחייב הטלת חלק מן ההרחקות של רבנו תם, ובמיוחד מניעת קבורה בקבר ישראל, גם על משיבים 9 עד 14, מחייב כל בית דין וכל חברה קדישה בכל אתר ואתר, כולל בארץ ישראל, ועל המשיבים 1 עד 3 לכבד את פסק ההלכה. נקבע על ידי בתי דין יפים ומוסמכים שהמשיבים 9 עד 14 גם כן עומדים מאחורי סרבנות המשיב 8 למתן גט. ההרחקות שנקבעו כנגד משיבים 9 עד 14 ברורות מאוד, ולפי קביעה של בית הדין הרבני בישראל אשר ניתנה על פי חוק, גם יש להפעילן בארץ, ומשנמצא שיש בידיהם של המשיבים 9 עד 14 על מנת לפעול להשפיע על משיב 8 לשם הבאתו לסיום פרשת העגינות, אין מניעה מלהטיל אותן בהקשר של אי מתן אישור להעברת גופיהם לקבורה בארץ.

91. בנסיבות אלו אסור למערכת בתי הדין הרבניים, וגם משיבים 1 עד 3 לחדול מלמצוא דרך חוקית וכשרה אשר תביא להצלתה של העותרת מעגינותה. וגם בתקווה כי מאמצי הצלתה יביאו לפריצת דרך ותשועה גם לנשים עגונות אחרות המצויות באותו מצב שבעליהן שוהים מחוץ לישראל, ובני משפחותיהם אשר גם נמצאים מחוץ לישראל ואשר מסייעים להם, בכל זאת "נהנים" משירותי הדת של המדינה.

92. ולעניין השיקולים של האינטרסים הציבוריים והרוחביים העומדים בבסיס מניעת הפיכתה של מדינת ישראל לעיר מקלט לבעלים מעגנים עבריינים ומסייעים מבין קרובי משפחתם, יפים הם דברי כב' השי' ד. מינץ בסוף חו"ד בפס"ד הנ"ל:

"מילות סיום

55. לקראת סיום אתייחס לטענה נוספת שהעלה המבקש, כי בית הדין הרבני ביקש לעשות בו "שימוש" לא ראוי כ"קלף מיקוח" וכ"בן ערובה" במסגרת הליך הגירושין, וזאת מבלי שיש בכך כל תועלת לקידום ההליך. על פי הטענה שהועלתה לפנינו במסגרת הדיון, עניין זה מקבל משנה תוקף מהאמור בתגובתו של היועץ המשפטי לבקשה, במסגרתה אף צוין כי מערכת בתי הדין הרבניים רואה במקרה זה מקור להשפעה על מקרי עגינות נוספים. ההליך, כך נטען על ידי המבקש, קיבל אופי ציבורי "למען יראו וייראו", באופן אשר יש בו כדי לפגוע בזכויותיו.

56. הדברים שנאמרו לעיל באשר לטענה בדבר היעדר אפקטיביות ההליך, רלוונטיים הם אפוא גם לעניין טענה זו. ברם, מצאתי לנכון להוסיף מילים אחדות באשר לאינטרס הציבורי העומד בבסיס כיבוד פסקי דין של ערכאות שיפוטיות, אשר מצא לו מקום גם במסגרת תגובת היועץ המשפטי. ביצועם של פסקי דין הוא עניין אשר יש בו אינטרס

ציבורי ראשון במעלה. התכלית של הליכי בזיון פקודת בית משפט אינה מוגבלת רק לצדדים להתדיינות, והיא נוגעת גם לקידום האינטרס הציבורי כאמור (ראו גם: עניין גל, עמ' 219). עמד על כך בעבר השופט (כתוארו אז) א' ברק בציינו כי: "אי קיומם של צווים שיפוטיים פוגע גם בציבור כולו, במעמדה של הרשות השופטת, ובתשתית החברתית המביאה לכיבוד החוק" (עניין מוניות הדר לוד, עמ' 241). דברים אלה יפים ונכונים ביתר שאת בהינתן הסוגיה העומדת על הפרק, השפעתו הדומיננטית של אדם על אי-ציות בנו לצו שיפוטי המורה לו ליתן גט לאשתו. אי-ציות מסוג זה והגרימה לו פוגעים באופן חריף באינטרסים ציבוריים מובהקים וביסודותיה העמוקים והבסיסיים של חברה. **אם יהיה אפוא בהליך זה כדי להביא לציותם של סרבני גט נוספים, לצווים שיפוטיים שהושתו עליהם לאחר שנמצא במסגרת האיזון הנכון כי כך ראוי לעשות, בכך לא נפל כל צל של פגם. ההיפך הוא הנכון. תופעת העגינות וסרבנות הגט היא תופעה קשה וכואבת, עליה נאמר זה מכבר כי על בתי הדין ובתי המשפט להילחם בה מלחמת חורמה** (בג"ץ 4686/15 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים, [פורסם בנבו] פסקה 5 (20.8.2015)). עוד יפים בהקשר זה דברי השופטת ע' ארבל:

"תופעת סרבנות הגט היא קשה ומורכבת ולצערנו אינה חדשה לנו. היא כרוכה בפגיעה קשה וכואבת באישה הנותרת כבולה לנישואין שאין היא מעוניינת בהם עוד: חירותה נפגעת, כבודה ורגשותיה נפגעים וזכותה לחיי משפחה נפגעת גם היא – זכויות אלו הוכרו בשיטתנו כולן כזכויות הנהנות ממעמד חוקתי וראשון במעלה (וראו סעיפים 2, 4, ו-5 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו; בג"ץ 7052/03 עדאלה-המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' שר הפנים [פורסם בנבו] (14.5.2006)). בתוך כך נפגעת גם זכותה של האישה לאוטונומיה, זכותה של האישה להגשים את עצמה כאדם חופשי, זכותה לבחור את גורלה, לכתוב את סיפור חייה – להחליט, היא ורק היא, האם ומתי יבוא על סיומו קשר נישואין שאין היא רוצה בו עוד והאם ומתי תבחר לקשור עצמה בקשר כזה בשנית". (בג"ץ 2123/08 פלוני נ' פלונית, [פורסם בנבו] פסקה 17 (6.7.2008)).

ואף כי תופעת סרבנות הגט כאמור, "אינה חדשה לנו" נדמה שפרשה זו מגלה שיאים חדשים של פגיעה כואבת בחייה של אישה אשר לא שפר עליה גורלה, ובהיותה אם צעירה לשני ילדים קטינים ספגה אירוע מוחי קשה שלאחריו נותרה נכה ומוגבלת. אישה נטשה, מתנכר לה ומסרב לשחררה לחופשי מזה שנים. נסיבות העניין אינן מגלות כל עילה להתערבות בהכרעותיהן העובדתיות המפורטות של בית הדין הרבני האזורי ובית הדין הרבני הגדול, על פיהן בידי המבקש נתון המפתח – ואם לא המפתח אזי לפחות הפתח – להביא לסיומה של הפרשה. אלא שהוא ממאן לעשות זאת. פעם אחר פעם, בחרי אף ובעזות מצח. מזור למצוקת המבקש אותה הביא לפנינו, לא תבוא מידי בית משפט זה, כי אם מידי שלו, במעשים של ממש, בפעולות אמיתיות, שיהיה בהם כדי לקדם את פרשת העגינות הקשה והמתמשכת הזו, אל סופה.

93. וכמו"כ גם דברי כבי השי' י. וילנר בהערותיה בפס"ד הנ"ל:

" אף אני מסכימה לחוות דעתו הנכוחה והמקיפה של חברי, השופט ד' מינץ, אשר לא הותיר אבן שלא הפכה, וכן להערותיו של חברי השופט י' עמית.

עוד ראיתי להוסיף ולחזק את דברי חברי בדבר האינטרס הציבורי הטמון בציותו של המבקש להוראותיהן של הערכאות השונות בעניינו – ציות אשר עשוי להביא להתרת המשיבה מכבלי עגינותה, לאחר שנים רבות. לא אחת עמד בית משפט זה על החשיבות העצומה הטמונה בהתרת עגונות (ראו: בג"ץ 8121/11 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול, [פורסם בנבו] פסקה יג (24.1.2012); בג"ץ 5185/13 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים, [פורסם בנבו] פסקה כא (28.2.2017) (להלן: בג"ץ 5185/13)), ואכן תופעת ה"עגונות החיות", מסורבות הגט, היא תופעה חברתית קשה ומעיבה, הנובעת מניצול ציני של הוראות הדין הדתי בידי בני זוגן של נשים אלה לשם סיפוק רצונות

כלכליים או אישיים, ולעתים אף משיקולי נקמנות גרידא. זאת, תוך פגיעה אנושה בזכות של הנשים לחירות – פשוטו כמשמעו.

יפים לעניין זה דברי הרב יואל סירקיש, בעל ה"בית חדש" (פולין, המאות ה--17 (16) אשר כתב כי "כל מי שמתיר עגונה אחת בזמן הזה, כאילו בנה אחת מחרבות ירושלים העליונה" (תשובות החדשות סימן ס"ד). על רקע חשיבותה של סוגיית העגינות, עמלו חכמי ההלכה לאורך השנים על מנת למצוא לה פתרונות הלכתיים, לעתים אף במחיר של הקלות כאלה או אחרות, וכל זאת, כדברי הרמב"ם "כדי שלא יהיו בנות ישראל עגונות" (ראו בסקירתו המקיפה של השופט (כתוארו אז) א' רובינשטיין (בדעת מיעוט) בבג"ץ 6751/04 סבג נ' בית-הדין הרבני הגדול לערעורים, פ"ד נט(4) 817, 843-856 (2004); וכן ראו פסקה כד לחוות דעתו בבג"ץ 5185/13 [פורסם בנבו].

מן הראוי לדידי, כי גם אנו, בתי המשפט ובתי הדין, נשווה תמיד לנגד עינינו את חשיבות מיגורה של תופעת העגינות, ונפעל כמיטב יכולתנו על מנת לאפשר לנשים העגונות לצאת לחופשי, לשוב וליטול את גורלן בידיהן, ולממש הלכה למעשה את זכותן החוקתית לחירות, כאמור בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ואת ההכרה בערך האדם ובהיותו בן חורין."

תקנות הציבור וכבוד האדם

94. ס' 1א לחוק יסוד: כבוד אדם וחירותו קובע: "חוק-יסוד זה, מטרתו להגן על כבוד האדם וחירותו, כדי לעגן בחוק-יסוד את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית".

94.1. על פניו חוק היסוד מקשר את כבוד האדם ל-"ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית". דהיינו הגדרת מהו כבוד האדם חייב להיקבע על בסיס של ערכי היהדות.

94.2. אין לפקפק ואין מנוס מהמסקנה שמבחינת ערכי היהדות אלה שמעגנים את נשותיהם הנים דוחים ונדחים מהקהילה. וגם אין לפקפק שערכי היהדות מתייחסים לאלה אשר מסייעים ונותנים יד לרשעים כמו סרבני גט המעגנים את נשותיהן כרשעים בעצמם.

94.3. דהיינו כאשר מאזינים בין זכויות יסוד של העגונה לכבודה, לחיות בלי עוגן העגינות תולה על צווארה, לבין זכות היסוד של המעגן ובני משפחתו להיקבר או לקבור את מתיהם בארץ (וככל שזה אפילו זכות יסוד, כאמור), זכותה של העגונה חייבת לגבור עת זכויותיהם של הזולת מבין משיבים 8 עד 14. וזאת מכיוון שערכי היהדות מעדיפות את העגונה ומגנים עליה יותר, מאשר מעל המעגן ואלה שנותנים לו יד.

94.4. ס' 11 לחוק היסוד הנ"ל קובע: "כל רשות מרשויות השלטון חייבת לכבד את הזכויות שלפי חוק-יסוד זה." אז חל חובה ואחראיות על משיבים 1 עד 5 לעשות הכל שביכולתם על מנת לסייע לעותרת לקבל את גיטה, כי קבלת הגט היא מה שמחזירה לה את כבודה אשר נשללה ממנה ע"י המעגן ובני המשפחה שלו.

94.5. לפי ערכי חוק היסוד, והחובות שהחוק מטילות על רשויות השלטון, על מנת להגן על כבודה של העגונה ולהגן על האמצעים הנדרשים על מנת להביא לחירותה, משיבים 1 עד 3 **חייבים** לציית ולקיים את חוות דעת ההלכתית של הרכב המיוחד של בית הדין הרבני,

ולאכוף את פסק ההלכה של בית הדין בקליפורניה, גם בבתי עלמין בארץ אשר פועלים בהתאם לרישיונות מהם ובכפיפות לפסקי ההלכה שלהם.

95. ודוק! אף המשיבים 1 עד 3 מסכימים לאיזון הנ"ל. וראה בתיק תביעה אשר הוגש ע"י משיב 9 נגד משיבה 6 בקשר לאירוע של עיכוב בקבורתה של אמו, (ת"א 38035-10-19, **דב מנדל קיהן נ' חברה קדישה** (לא פורסם)).

95.1. בתיק הנ"ל משיבה 6 הגישה הודעת צד שלישי כנגד משיב 1, הרבנות הראשית, וכנגד משיב 8, המעגן. (הודעת צדדים שלישיים של משיבה 6 בתיק הנ"ל מצ"ב **כנספת 19**). בין היתר משיבה 6 הודיעה למשיב 8:

"4. הצד השלישי 1 [משיב 8 בעתירה דנן] הוא האחראי להתרחשות האירוע כמתואר בכתבתביעה. בהתאם לפסק דינים של גדולי הרבנים דאמריקא, ביניהם רבני אגודת הרבנים, עליו נסמך הרב הראשי לישראל ונשיא בית הדין הגדול, הרב לאו (נספח ד' לכתבההגנה), נאסר באותו מועד להביא את המנוחה לקבורה בקבר ישראל, היות שהצד השלישי 1 מעגן את רעייתו כ-15 שנה, מסרב לגרשה, ואף נשא אשה אחרת על פניה לפני כ-5 שנים, שלא כדת ושלא כדין. בהתאם לכך, נקבע, כי יש להימנע מלקבור את אמו, בפרט שהיא תמכה בבנה בעיגון רעייתו.

5. אלמלא היה הצד השלישי 1 מעגן את רעייתו, לא היה ניתן פסקהדין הנ"ל, וממילא לא היה מעוכב טקס הקבורה של המנוחה, והתובענה לא היתה באה לעולם. בהתנהגותו המפורטת לעיל, גרם הצד השלישי 1 להשתלשלות האירועים המתוארת בכתבתביעה, לרבות לנזקים הנטענים (המוכחשים מכל וכל), ככל שאלו יוכחו. הצד השלישי 1 לא נהג כאדם הסביר בנסיבות העניין, והוא אשר גרם לפגיעות הנטענות בכתבתביעה (והמוכחות מכל וכל), ככל שאלו תוכחנה.

6. לפיכך, ככל שיוכרע לבסוף, לאחר שהתובע יתכבד ויביא ראיותיו, כי נגרמו הנזקים כמפורט בכתבתביעה, ועל כן יש לפצות את התובע, הרי שיש להטיל את האחריות לכך לפתחו של הצד השלישי 1, עקב התנהלותו כאמור.

95.2. ואכן, צודקת משיבה 6 כשהיא טוענת שמשיב 8 הוא זה אשר אחראי לכל החלטה למנוע העברת גופתו או של מי מבין בני משפחתו אשר מסייעים לו, עקב התנהלותו בעיגון העותרת מעל 18 שנים!!

95.3. אבל באותה מידה גם חשוב מה שמשיבה 6 הודיעה למשיבה 1:

"7. הצד השלישי 2 [משיבה 1 בעתירה דנן] הוא הגורם המוסמך ליתן למודיעה הנחיות בקשר עם הטיפול בנפטר, טקס הקבורה, צורת הקבורה והקמת המצבה. בהתאם לסעיף 6.4 לתנאי רישיון הקבורה של המודיעה: "בכל עניין הלכתי הנוגע לטיפול בנפטר, לטקס הקבורה, צורת הקבורה והקמת המצבה, תנהג החברה על פי פסקי ההלכה וההנחיות של הרבנות הראשית לישראל. אם אין בעניין הלכתי ספציפי פסקי הלכה של הרבנות הראשית לישראל, תנהג החברה על פי פסיקת רב החברה או רב העיר".

8. בהתאם להודעה שנשלחה מהרב רפאל פראנק, יועצו הבכיר של הרב הראשי לישראל ונשיא בית הדין הגדול, הרב לאו, בלילה שקדם להגעת המנוחה ארצה, נאסר על המודיעה באותו שלב להביא את המנוחה לקבורה. עם קבלת ההודעה, **ובהתאם לתנאי רישיונה של המודיעה, עוכבה הלווית המנוחה עד לקבלת הנחיה אחרת מהרבנות הראשית לישראל.**

9. לו יצויר, כי יוכרע לבסוף, לאחר שהתובע יתכבד ויביא ראיותיו, כי נגרמו הנזקים כמפורט בכתב התביעה נוכח עיכוב שלא כדין של טקס קבורת המנוחה, ועל כן יש לפצות את התובע, הרי שיש להטיל את האחריות לכך לפתחו של הצד השלישי 2, מכח החלטתו לעכב את הקבורה ומתן הנחיה כאמור למודיעה. **בהחלטתו כאמור, גילה הצד השלישי 2 דעתו, לפיה עיכוב הקבורה ראוי בעיניו, עולה בקנה אחד עם ההלכה ועם הדין, וגרם למודיעה לפעול בהתאם לכך כמתחייב על-פי תנאי רישיונה.**

95.4 ומשיבה 1, הרבנות הראשית, שהיה צד שלישי להליך בכתב הגנתו (מצ"ב **כנספח 20**), לא סתרו את הקביעות של משיבה 6 בהודעה שלה. נכתב:

"15. בעל הדין האמיתי של התובע הוא אחיו סרבן הגט. ככל שיש לתובע טענה על עיכוב הלווייה הרי שעליו להפנותה אל אחיו הסרבן, ואליו בלבד. חברה קדישא פעלה בהתאם לפסק הדין של בית הדין של אגודת הרבנים דארצות הברית וקנדה. **אכן, הרב לאו סמך ידו על פסק הדין האמור וניסה להוביל את הצדדים לידי הסדר תוך ניסיון לפתור את מצוקתה של העגונה {...}**

(ראה סעיף 15 לכתב ההגנה של משיבה 1 אשר הוגשה בתיק הנ"ל; דגשים לא במקור)

95.5 אבל משיבה 1 לא עצרה שם. המשיבים 1 עד 3 הסכימו במלואן לטענות של המודיעה, ולאיוונים הנדרשים על מנת להגן על כבודה של העותרת!

"26. [...] למען שלמות התמונה יוסבר כי אל מול עקרון כבוד המת ניצב עקרון כבוד החיים. ובמילותיו של **כב' הרב הראשי לישראל**: "החשיבות של כבוד המת ידועה גם לרבנים והם אינם צריכים לדעת הקהל שתלמד אותם פרק זה. אבל עם כל החשיבות של הלכות כבוד המת, עלינו לדעת **שכבוד האנשים החיים חשוב לא פחות מכבוד המת ואף עולה עליו**". החשיבות של כבוד האנשים החיים, הלא היא מפורשת בכמה וכמה מצוות עשה ולא תעשה המוכרות לכלל הציבור, כמו "ואהבת לרעך כמוך" ו"לא תעמוד על דם רעך", וכן ישנן מצוות רבות נוספות המחייבות אותנו שלא לפגוע בזולת, להשיב אבדתו, וכן, להושיעו גם מאדם אחר המזיק לו הן בגופו והן בממונו. **ברור אם כן שכל המוחים על כבוד המת, שומה עליהם למחות באופן חמור יותר על כבוד החיים, ובמקרה זה למחות על עיגון האשה החיה שבעלה ממת אותה בחייה, יותר מכבוד המת.** משום מה רבים הם השומרים על 'חרם הקדמונים' שלא לדבר סרה על המתים [חפץ חיים ח"א כלל ח ט], יותר מאלו השומרים על איסור תורה שלא לדבר לשון הרע על החיים".

(ראה סעיף 26 לכתב ההגנה של משיבה 1 אשר הוגשה בתיק הנ"ל; דגשים לא במקור)

96. וראה מצ"ב **כנספח 21** את מאמרו ההלכתי של משיב 3, "עיכוב קבורת קרוב משפחה של סרבן גט" אשר פורסם בתחומין (כרך מ', תש"פ) אשר סומך את ידו על הקביעות הנ"ל.

97. כל הנ"ל מוביל למסקנה שעל מנת להגן על כבודה של העותרת, בהתאם לערכים של המדינה כמדינה יהודית, ועל מנת לשמור על תקנת הציבור, אשר סולדת מכל אפשרות של מתן אפשרות להטיס לארץ את גופותיהם של המעגן ובני משפחתו למתן שירותי קבורה פה, ודווקא באמצעות בעלי רישיונות מטעם המדינה אשר כפופים לקביעות ההלכתיות של משיבים 1, 3 ו-7, כל עוד שהמעגן מחזיקה את העותרת בעגינותה ומונע ממנה את חירותה.

98. ובניגוד למקרה הקודמת של העברת גופת האם של המעגן לארץ לקבורה ע"י משיבה 6 – אסור לחכות

עד הדקה האחרונה! ממכלול הנסיבות של המקרה בקיץ 2018 לא ברור אם משיב 3 קיבל את פסק ההלכה מארה"ב לפני או אחרי שנציגי משיב 4 הנפיקו אישור להעביר את הגופה לארץ, ולפני או אחרי שהגופה העלתה על מטוס להעברתה לארץ. אבל מה שכן ברור הינו שבמקרה העיגון הקשה הזה אין כל מקום לחכות "לדקה ה-90". הצדק והדין מחייבים את רשויות המדינה לפעול עכשיו ולהורות כמבוקש על ידי העגונה העותרת.

מאזן הנוחות

99. כאמור לעיל, העותרת 1 פנה למשיבים 1 ו-2 כמה פעמים על מנת לקבל את מבוקשתה, דבר אשר עלול בסיכוי גבוה מאד לעזור לה לקבל סוף כל סוף את גט הפיטורין שהיא כבר מחכה לו כבר קרוב לעשרים שנה (!).

100. התקבלה פניה אצל בית הדין הרבני המוסמך בארץ על מנת לקבל פס"ד הלכתי שניתן להפעיל את הסנקציות שהיא מבקשת להחיל על המעגן ובני משפחתו, ושהן גם חלות בארץ.

101. כאמור לעיל, משיבים 8 עד 14 אינם תושבי או אזרחי מדינת ישראל, ואין להם כל זכות קנויה להיקבר בתחומיה. בוודאי כאשר העברת גופיהם וקבורתם בארץ מהווה מתן דרך לעקוף סנקציות למניעת עיגון, ודווקא על ידי מדינת ישראל, אשר נדרשת לא פעם ולא פעמיים למצוא פתרונות למקרי עיגון קשים ביותר סביב העולם.

102. לאור האמור, לא יגרם כל נזק או הפסד למשיבים 1 עד 7 כתוצאה ממתן הצווים המבוקשים.

103. לעומת זאת, הנזק לעותרת הינו משמעותי ורב. המשמעות המיידית הינה כי ברגע שמשיב 11, איש מבוגר ביותר, נפטר, ומשיבים האחרים משיגים אישור העברת גופתו לארץ ומטיסים את הגוף, מגיעים למצב ש-"המת מוטל בפניו" של משיבים 1 עד 6, ומאבדים את האמצעי (אולי האחרון!!!) אשר יכול להשפיע על משיב 8 לתת את גט הפיטורין, אשר הוא מעכב במשך שנים רבות.

104. כמו כן, וכפי שעותרת חוותה במקרה של הטסת גופתה של אימו של משיב 8 בשנת 2018, קיים סיכוי של ממש כי ברגע שהגופה נמצאת בארץ תופעלו כל מיני "לחצים" על הרשויות לאפשר את קבורת הגופה על מנת למנוע, בין היתר, הלנת המת ופגיעה (כביכול) כבוד המת. וכפי שאכן קרה בקיץ 2018. וראה סעיף 4 לחו"ד של כבי שופט יי עמית בפס"ד הנ"ל בבשפ 1478/20 פלוני נ' בית הדין הרבני בעניין של הפעלת 'לחצים קשים, בדרכים ובאופנים ששופטים במערכת האזרחית אינם מורגלים בהם', ופניות לדיינים ורבנים בכירים ימ"אישיות נכבדה" שנועדה להבהיר כי המבקש זכאי ליחס מיוחד בהיותו "גביר גדול", כאשר "אין צורך להאריך בדברים על חשיבות עצמאות ואי תלות הדיינים, ופסקי הדין שבפנינו ממחישים כי הדיין לא ירא ולא ייחת מלשפוט דין אמת וצדק בהתעלם מלחצים ורעשי רקע כאלה ואחרים." ודי אפוא לחכימא ברמיזא.

105. ולכן מבוקש הצווים על מנת להקדים תרופה למכה, ולמנוע מאזרחים ותושבים זרים אשר מעגנים את נשותיהם, עוברים עבירות ביגמיה, ומונעים מעגונות את חירותן, ובין היתר את משיב 8 ובני משפחתו, להשתמש במערך הקבורה היהודי בארץ כפתח מילוט מסנקציות הלכתיות אשר הוטלו עליהם על ידי בתי הדין במקום מושביהם, על מנת לגרום להם לשחרר את העגומות שלהם, בין היתר את העותרת.

106. לאור העדרם המוחלט של הנימוקים מדוע שלא לאפשר לעותרת לקבלת הסעדים שהיא בקשה מהגורמים המוסמכים, עולה החשש כי הנימוק האמיתי מדוע שלא לאפשר לעותרת לקבל את הסעד המוצדק והבסיסי האמור, הינו שיקולים זרים ולא ענייניים.
107. די לראות את אשר אירע בניסיון הקודם של משיב 3 לפסוק הלכה ולמנוע את קבורת גופת אימו של המעגן, וכאמור לעיל בעניין "הלחצים", על מנת להגיע למסקנה שאי אפשר לאפשר אפילו העלאת גופות של המוחרמים על כל מטוס אשר מגיע לארץ.
108. עד שמשיב 8 יעשה כאשר הוא מחויב, ויתנו לעותרת העגונה במשך מעל 18 שנים את גם פיטוריה, שהמשיבים 8 עד 14 ימצאו מקום קבורה במקום מושביהם בחו"ל, ולא בארץ.

סיכום

109. עתירה זו עניינה מקרה עיגון קשה במיוחד. אף אחרי חקיקת חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) (תיקון מס' 5 והוראת שעה), התשפ"ב-2021 ביום 30 בנובמבר 2021 אשר קבע, בין היתר, סמכויות קבועות לבתי הדין הרבניים בארץ מבחינה בין לאומית בתביעת גט של אישה יהודייה שלא ניתן לערוך מחוץ לישראל, ספק רב אם יש בידי בתי הדין בארץ להושיט עזרה וסעד לעותרת על מנת לעזור לה להשיג גט פיטורין ממשיב 8, מעגן קשוח וקשה ביותר.
110. וספק רב אם ניתן להסתמך על הליך הגישור שהתנהל ע"י משיב 9 אצל משיב 7 בקיץ 2018 על מנת להקנות למשיב 7 סמכויות מלאות כאמור בסעיף 9 לחוק שיפוט בתי הדין.
111. אבל לפחות בסנקציה הכמעט יחידה שכן ניתן להטיל עליו ועל בני משפחתו בארץ, מוטלת על המשיבים 1 עד 6 לנהוג בהתאם לפסק ההלכה אשר נפסק על הרכב המיוחד של משיב 7 אשר הורכב וניתנה בהתאם לחוק אחרי שהתקבלה פניה כנדרש.
112. מכל האמור לעיל, ומתוך המציאות של עשרות, אם לא מאות, מקרים שמשיבים 1 ו-2 אף מנעו בפועל קבורות של נפטרים (ואף תושבי ואזרחי ישראל; ואף במקרים של חללי שירות הביטחון(!)) בגלל פסקי הלכה של משיבה 1, קיים חשש ממשי כי הנימוק האמיתי מאחורי הסירוב של משיבים 1 ו-2 לנהוג בהתאם לפסק ההלכה של בית הדין הרבני, ולמנוע מהעותרת לקבל את הסעד המוצדק והבסיסי האמור, הינו שיקולים זרים ולא ענייניים.
113. אין כל צורך לעגן בחקיקה נוספת את הסמכות למנוע קבורה של אזרח ותושב זר ואת המסכות לסרב מתן אישור להעברת הגופות לארץ, כאשר יש מניעה הלכתית לכך. **הסמכות לא רק כבר קיימת על פי חוק. אלא, שהרבנות הראשית אף פעלה לא פעם ולא פעמיים בהתאם לכך.** וככל שמשיבה 1 היתה זקוקה לחו"ד הלכתי של בית דין מוסמך מטעם משיב 7 על מנת לקבוע שפסק ההלכה של בית הדין בקליפורניה מחייב את הרשויות בארץ, ותואמת את ההלכה אשר חלה על בתי עלמין וחברות קדישא בארץ, לרבות על משיבים 5 ו-6, אזי כבר יש את פסק הדין הנדרש אשר נקבע בהתאם לחוק סמכות שיפוט בתי הדין.
114. הרכב המיוחד של בית הדין הרבני נתן פסק דין שעל פי חוות דעתם ההלכתי דין התורה הוא שלא לקבור משיבים 8 עד 14, המעגן ובני משפחתו, בקבר ישראל כל עוד שגט פיטורין לא יינתן לעגונה

העותרת. אין ספק שפסק הלכה הזה מחייב גם את חברות הקדישה בארץ ישראל, בנוסף לכל יתר תפוצות העולם. ופס"ד הזה מחייב גם את משיבים 1 ו-2. ועליהם להורות שעל פי ההלכה חברות הקדישה בישראל יתייחסו למעגן ולכל בני משפחתו, כולל אביו משיב 11, אחיו ובני ביתם, ילדיו לא במשותף עם העגונה, ועוד כמנועי קבורה בבתי עלמין בישראל הפועלים לפי רישיון של משיב 2 וכפופים להלכה כפי שנקבע ע"י משיב 1, ומבהתאם לפס"ד הנ"ל.

115. **וכל עוד שהמעגן ימשיך לסרב מלתת גט פיטורין לעגונה לא לאפשר לקברם ב"קבר ישראל" בתוך גבולות מדינת ישראל והאזורים הנמצאים בשליטתה, ובין היתר, להודיע למשיב 4 להודיע לכל השגרירויות והקונסולים שאסור לנפק היתר העברת גופה של מי מבין המנוחים בפסק ההלכה המחייב של בית הדין הרבני לארץ, ולהכריז ולהודיע לכל חברות הקדישה בארץ, לרבות משיב 6, שכל הסכם לרכישת חלקת קבורה אשר נחתמה או אשר תיחתם בידי מי מאנשים הנ"ל הינו הסכם אשר בלתי מוסרי ונוגדת תקנת הקהל והציבור, ובטל כעפרא דארעא.**

116. בנסיבות אלו מתבקש כבוד בית המשפט ליתן צו ביניים במעמד צד אחד, ולחלופין, צו ארעי עד לדיון במעמד הצדדים, אשר ימנע יצירת מצב שעלול להיות בלתי הפיך. כמו כן מתבקש בית המשפט הנכבד לקבל את העתירה ליתן צו על תנאי, ולאחר דיון, להופכו לקבוע.

117. עוד יתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים 1 עד 2, ו- 8 עד 14, בהוצאות העותרת, בתוספת שכ"ט עו"ד ומע"מ כדין.

118. בנסיבות העניין של העתירה, כאשר אין ספק שהנושא הנדון הינו חדש ועקרוני יותר, ואף רגיש ביותר, העותרת מבקשת מנשיאת כבוד בית המשפט לקיים את הדיון במעמד הצדדים בפני ההרכב הרחב ביותר האפשרי.

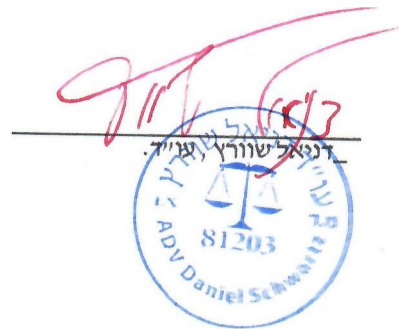
119. בהתאם לתקנה 4 (טופס 2) לתקנות בי המשפט הגבוה לצדק, התשמ"ד-1984, עתירה זו נתמכת בתצהיר חתומה ע"י העותרת. יצוין שמסיבות טכניות, העותרת אשר נמצאת בחו"ל טרם הספיקה לאמת תצהירה לפי פקודת הראיות, והצפי שהעותרת תוכל להגיש תצהירה מאומתת בימים הקרובים.

120. ייפוי כוח של העותרת ג"כ מצ"ב.

ירושלים, היום 29 בשבט, תשפ"ב, 31 לחודש ינואר, 2022

אברהם בן-צבי, עו"ד
מ.ר. 53472

ב"כ העותרת

ייפוי כח

אני החתום/ה מטה חיה לאנא רלב"ג הנושא דרכון ארה"ב מס' ממנה בזה את עורך הדין אברהם בן צבי ו/או ישראל אסטרוי ו/או דניאל שוורץ להיות באי כחי בעניין נקיטת בכל הליכים שאפשר כדי למנוע של יצחק קיהן ובני משפחתו במדינת ישראל.

מבלי לפגוע בכלליות המינוי הנ"ל יהיו באי כחי רשאים לעשות ולפעול בשמי ובמקומי בכל הפעולות הבאות, כולן או מקצתן הכל בקשר לעניין הנ"ל ולכל הנובע ממנו כדלקמן :

1. לחתום על ולהגיש בשמי כל תביעה או תביעה שכנגד, ו/או כל בקשה, הגנה, התנגדות, בקשה למתן רשות לערער, ערעור, דיון נוסף, הודעה, טענה, השגה, ערר, תובענה או כל הליך אחר הנוגע או הנובע מההליך הנ"ל ללא יוצא מן הכלל. ומבלי לפגוע באמור לעיל גם להודות ו/או לכפור בשמי במשפטים פלילים.
2. לחתום על ו/או לשלוח התראות נוטריוניות או אחרות, לדרוש הכרות פשיטת רגל, או פירוק גוף משפטי ולעשות את כל הפעולות הקשורות והנובעות מהעניין הנ"ל.
3. לבקש ולקבל כל חוות דעת רפואית ו/או כל מסמך רפואי אחר מכל רופא או מוסד שבדק אותי ו/או כל חוות דעת אחרת הנוגעת לעניין הנ"ל.
4. לייצגני ולהופיע בשמי ובמקומי בקשר לכל אחת מהפעולות הנ"ל בפני כל בתי המשפט, בתי הדין למיניהם, רשויות ממשלתיות, עיריות, מועצות מקומיות ו/או כל רשות אחרת, עד לערכאתם העליונה, ככל שהדברים נוגעים או קשורים לעניין הנ"ל.
5. לנקוט בכל הפעולות הכרוכות ביצוג האמור והמותרות על-פי סדרי הדין הקיימים או שיהיו קיימים בעתיד ובכללם הזמנת עדים ומינוי מומחים, והכל על-פי הדין שיחול וכפי שבא כחי ימצא לנכון.
6. למסור כל עניין הנובע מהעניין האמור לעיל לבוררות ולחתום על שטר בוררות כפי שבא כחי ימצא לנכון.
7. להתפשר בכל עניין הנוגע או הנובע מהעניינים האמורים לעיל לפי שקול דעתו של בא כחי ולחתום על פשרה כזו בבית המשפט או מחוצה לו.
8. להוציא לפועל כל פס"ד או החלטה או צו, לדרוש צווי מכירה או פקודות מאסר ולנקוט בכל הפעולות המותרות על פי חוק ההוצאה לפועל ותקנותיו.
9. לנקוט בכל הפעולות ולחתום על כל מסמך או כתב בלי יוצא מן הכלל אשר בא כחי ימצא לנכון בכל עניין הנובע ו/או הנוגע לעניין הנ"ל.
10. לבקש ולקבל מידע שהנני זכאי לקבלו על פי כל דין מכל מאגר מידע של רשות כלשהי הנוגע לעניין הנ"ל.
11. להופיע בשמי ולייצגני בעניין הנ"ל בפני רשם המקרקעין, בלשכות רישום המקרקעין, לחתום בשמי ובמקומי על כל בקשה, הצהרה ומסמכים אחרים למיניהם ולבצע בשמי כל עסקה המוכרת על פי דין וליתן הצהרות, קבלות ואישורים ולקבל בשמי ובמקומי כל מסמך שאני רשאי לקבלו על פי דין.

12. לייצגני ולהופיע בשמי בפני רשם החברות, רשם השותפויות ורשם האגודות השיתופיות, לחתום בשמי ובמקומי על כל בקשה או מסמך אחר בקשר לרשום גוף משפטי, לטפל ברישומי או מחיקתו של כל גוף משפטי ולטפל בכל דבר הנוגע לו ולבצע כל פעולה בקשר לאותו גוף משפטי.

13. לטפל בשמי בכל הקשור לרישום פטנטים, סימני מסחר וכל זכות אחרת המוכרת בדין.

14. להעביר יפוי כח זה על כל הסמכויות שבו או חלק מהן לעו"ד אחר עם זכות העברה לאחרים, לפטרם ולמנות אחרים במקומם ולנהל את עניני הנ"ל לפי ראות עיניי ובכלל לעשות את כל הצעדים שימצא לנכון ומועיל בקשר עם המשפט או עם עניני הנ"ל והריני מאשר את מעשיו או מעשי ממלאי המקום בתוקף יפוי כח זה מראש. הכתוב דלעיל ביחיד יכלול את הרבים ולהפך.

ולראיה באתי על החתום,

Authentisign
Lonna Ralbag
6/2/2021 12:24:29 PM EST
חיה לאנא רלבג

06/02/2021

הנני מאשר את חתימת מרשי הנ"ל

[Red Signature]
חיה לאנא רלבג
81203
Daniel Schwartz

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
1	פסק הדין של הרכב המיוחד של בית הדין הרבני	38
2	פסק הדין של בית הדין הצדק של וועד הרבנים דקליפורניה	48
3	תנאי רישיון לחברה לענייני קבורה	51
4	Decree of Annulment	56
5	כתבות אודות הנישואין הביגמיים של המעגן	61
6	מכתבים בעניין פסקי דין מטעם בית הדין של געסטעטנר	71
7	מכתבים מכבי הרב יצחק פרץ, ראש לשכת הראשון לציון מיום ט' כסלו תש"ע שמביע חוות דעתו של נשיא בית הדין הרבני הגדול שבית דין שרבנים אברהם וגעסטעטנר אינם מוכרים ע"י בית הדין הרבני הגדול בגיטין ובשאר דברים	81
8	מכתב מכבי הרב אליהו בן דהן, מנהל בתי הדין הרבניים, מיום ז' באייר תשס"ח, שגיטין שסודרו מטעם הרבנים געסטעטנר ואברהם "לא יוכרו כאן בישראל	83
9	כתבי סירוב בעניין המעגן	85
10	פסק הדין בעניין מניעת קבורת האם של המעגן	89
11	תשובה ההלכתית של כבי הרב זילברשטיין	91
12	התחייבות של משיב 10	99
13	מכתב לרבנות מיום 01.08.21	101
14	תגובת הראשון לציון	106
15	מכתב מהרבנות מיום 16.08.21	109
16	בקשה לבית הדין הרבני	111
17	כתבי בית דין וההחלטות של בית הדין הרבני	117
18	פנייה ממשיב 10 אל העגונה מספטמבר 2021	153
19	הודעת צדדים שלישיים של משיבה 6 בתיק תביעה נגדם ע"י משיב 9	158
20	כתב ההגנה של הרבנות הראשית, צד שלישי להליך של משיב 9 נגד משיב 6	230
21	מאמר של משיב 3 בתחומין כרך מ'	237

נספח 1

פסק הדין של הרכב המיוחד של בית הדין הרבני

עמ' 38

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 1335249/1

ב"ה

בבית הדין הרבני האזורי ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב אוריאל לביא – אב"ד, הרב דוד דב לבנון, הרב חיים ר' וידאל

התובעת: **חיה לאנה רלב"ג** דרכון 667678230 (ע"י ב"כ עו"ד דניאל בנו שוורץ)
נגד
הנתבע: **ישראל מאיר קיהן** דרכון 551597938.

הנדון: גירושין

החלטה

הצדדים הינם זוג נשוי 22 שנים, ומזה כשבע עשרה שנים בנפרד ובתוך פרק זמן הבעל נשא אשה אחרת, לאחר שהתגרש בהליך אזרחי, אך בלא להסדיר ג"פ כדמו"י בבית דין מוכר ומוסמך. ביום י"ט אב תשפ"א (28.7.2021) ניתן פסק דין בבית דין צדק ועד הרבנים דקליפארניא, כדלהלן:

פסק דין

במותב תלאת כחדא הוינא ועייננו בדו"ד בין מר ישראל מאיר קין לאשתו מרת חיה לאנא רלב"ג, פרשה עגומה וממושכת עד מאד. לאור החומר בתיק אנחנו קובעים כדלהלן:

היות שמשנת תשס"ד הצדדים נפרדו אחד מהשני ומאז לא דרו יחד כאיש ואישה

היות ומר ישראל מאיר קין פנה בשנת תשס"ט פנה לערכאה במדינת קליפורניה ועל פי בקשתו קיבל צו שביטול נישואיהן של הצדדים (Judgment of Annulment)

והיות שמרת חיה לאנא קין פנתה לבתי דינים רבים בבקשה להזמין את מר ישראל מאיר קין להתייצב בפניהם ולתת לה גט פיטורין

והיות שמשנת תשס"ד מר ישראל מאיר קין מסרב להתייצב בפני בית דין רבני ולתת גט פיטורין המוכר לרבנות הראשית לישראל ולבתי הדין ברחבי העולם לאשתו מרת חיה לאנא רלב"ג

והיות שבשנת תשע"ד מר ישראל מאיר קין הפר חרם הציבור של ה"חרם דרבנו גרשום" ונשא אישה בלי לתת גט פיטורין כשר לאשתו מרת חיה לאנא רלב"ג ובלי היתר מטעם מאה רבנים שהתירו לו לעשות כן

והיות שכבר פסקו אודות מר ישראל מאיר קין שהוא מסרב לדין ופרסמו כתבי סירוב אודותו

והיות שבני משפחתו של מר ישראל מאיר קין תומכים בו במעשיו של עיגון נגד אשתו מרת חיה לאנא רלב"ג ובזה מסעיים לו לעגן את אשתו

על כל האמור לעיל:

1. הרי מר ישראל מאיר קין דינו מבואר בדברי רבותינו שמימיהם אנו שותים שהוא בר נידוי וחיובים להחיל עליו כל חומרת הדין כמבואר בשולחן ערוך

1.1 אסור לשאת ולתת אתו

1.2 אסור למנות אותו למניין

1.3 אסור לענות אמן לקדיש שלו

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

1.4 אין לתת לו אפילו מקום מושב בתוך בתי כנסת ובתי מדרשות

1.5 אסור לשאול לשלומיו

1.6 אין לקבור אותו קבר ישראל ואין לקבור מתיו

2 ולגבי בני משפחתו של מר ישראל מאיר קין הנ"ל לדעתנו גם הם היו במעל איתנו ויש להשתמש בכל טעדי דמצי למעבד ולהפעיל עליהם כל לחץ המותר ע"פ תורתנו הקדושה (להבדיל) החוק האזרחי וכבמבואר ברמ"א אבן העזר קנד: כא וז"ל שיכולין לגזר על כל ישראל שלא לעשות לו שום טובה או לישא וליתן עמו או למול בניו או לקברם, עד שיגרש ע"כ וכן אנו מוצאים לנכון לפסוק עליהם עד שימשכו ידיהם מלתמוך בו ולשתף פעולה כדי להתיר עת העשוקה מעיגונה. וכל הסכם או הסדר בקשר לענייני קבורתם שהוסדר או שיוסדר בעתיד; כגון רכישת חלקי חבר, טיפול בגוף המת, סידור ענייני הלווית המת והקבורה בפועל; הוא בלתי מוסרי, וסותר את תקנת הציבור, ובטל.

וע"ז באעה"ח יום רביעי י"ט אב תשפ"א [28.07.2021]

נחום אליהו סוער

הרב נחום אליהו סוער

ג'ר'ג'ס
הרב גרשון בעס

אברהם מיכאל יונין
הרב אברהם מיכאל יונין

ביד"ץ ועד הרבנים של קליפארניא

עוד קודם לכן, ביום י"א מנ"א תשע"ט, ניתן פסק הדין של בית הדין שעל יד אגודת הרבנים דארצות הברית וקנדה, ביחס לצדדים דנן לאחר שאם הבעל נפטרה, ובו נכתב כדלהלן:

לאחר שהבעל מעגן את אשתו פלונית כט"ו שנה, וגם נשא אשה אחרת על אשתו לפני בערך חמש שנים שלא בדין ושלא כדין, וכבר נפסק עליו שהוא מסרב ועומד בסירובו לגרש את אשתו לאחר שהיה פסק דין של חיוב גט ע"פ ב"ד של אגוה"ר דארה"ב לפני בערך י' שנים, בזמנו שהרב צבי מאיר גינזבערג זצ"ל היה הראב"ד ומינה ממונה על ידי הבית דין, ועל פי השו"ע ונו"כ (אבהע"ז סי' קנד סעיף כא) יש למנוע מלקבור בניו בקבר ישראל עד שיגרש את אשתו, ובפרט בנידון דידן שאמו שנפטרה תמכה בבנה לעגן את אשתו ואסור לעשות לו טובות על פי השו"ע הנ"ל.

ולכן אנו הב"ד של אגוה"ר החתומים מטה מחליטים ומורים על פי הלכה דעת תורה לא להרשות לקבור אמו בקבר ישראל עד שבנה פלוני יגרש את אשתו בגט פיטורין.

ועל זה באנו על החתום י"א מנחם אב תשע"ט פה ברוקלין נוא יארק.

בסעיף ג'4 לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953 נכתב:

"בלי לגרוע מהוראות סעיף 9, התקבלה בבית דין רבני פניה לקבל חוות דעת הלכתית בענין הסדרת גט פיטורין בין בני זוג יהודים הנשואים כדין תורה שאינם נתונים לשיפוטו היחודי של בית הדין, או

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בענין היתר נישואין, רשאי נשיא בית הדין הרבני הגדול למנות הרכב של דיין אחד או יותר לשם מתן חוות הדעת".

עפ"י הוראת חוק זו, בהחלטת נשיא בית הדין הגדול, הגאון רבי דוד ברוך לאו שליט"א, מיום י"ב חשון תשפ"ב (18.10.2021) בית הדין התבקש לתת חוות דעת ביחס לפסק הדין הנ"ל, וכדגש על סעיף 6.1 וסעיף 2 לפסק הדין המורים למנוע קבורת הנתבע ובני משפחתו עד שיתן גט.

עוד יצוין למאמר שכתב נשיא בית הדין הגדול, בקובץ "תחומין" כרך מ', חוות דעת הלכתית המאשרת למנוע קבורת אמו של הבעל בבית קברות בארץ עד שהבעל יתן את הגט, וכן לחוות דעתו של הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א מיום ט"ו אלול תשע"ט, המצורפת לבקשת האשה. כעת הבקשה הנוכחית מתייחסת לאפשרות שהבעל או מי מבני משפחתו יבקש לקבור את אביו. ולהלן מבקשת האשה:

סעדים המבוקשים

33. ולכן, ולאור האמור לעיל, מתבקש בית הדין הגדול הנכבד לחוות את דעתו ההלכתית, ולקבוע:

- א. שפסק דינו של בית הדין הצדק של ועד הרבנים דקליפורניה (המצ"ב כנספח 1), הינו תקף הלכתית ואכיף במדינת ישראל ובכל תפוצות העולם;
- ב. להורות שמשיבים 2 ו-3 יאסרו את קבורתם של משיב 1, בעל המעגן, וגם כל מי מבני משפחתו, בבתי העלמין הנמצאים תחת פיקוח שלהם, עד למועד שהוא יגרש את המבקשת העגונה באמצעות גט פיטורין המקובל ע"י כבוד בית הדין;
- ג. להכריז ולהודיע לכל חברות הקדישה בארץ שלאור פסק הדין של בית הדין האמור, כל הסכם לרכישת חלקת קבורה אשר נחתמה או אשר תיחתם בידי מי מאנשים הנ"ל הינו הסכם אשר בלתי מוסרי ונוגדת תקנת הקהל והציבור, ובטל כעפרא דארעא; ו-
- ד. אסור לכל החברה קדישא בארץ לשתף פעולה במתן אישורים להטסת גופיהם, להבאת גופיהם לתחומי המדינה, ולצורכי קבורתן בבתי העלמין הנמצאים תחת האחריות שלהן.

עוד יצוין להחלטה מיום י"ג חשון תשפ"ב (19/10/2021) שבה התבקשה תגובת הבעל אך לא התקבלה תגובתו, ולהלן החלטת בית הדין בנידון.

במקרה הנוכחי כבר ניתנו פסקי דין בבתי דין במקום מגורי הצדדים, ועל פי פסקי דין אלו יש למנוע קבורת אביו כשילך לבית עולמו, ויש להימנע מכל פעולה הכרוכה בסידורי קבורתו. פסקי דין אלו מעוגנים בהלכה, כפי שיפורט להלן.

מפסקי הדין שבפנינו עולה שמעמדו של הבעל כמי שאינו מציית לדין, המחויב בגירושין, כשנשא אשה אחרת בלא שאשתו תקבל ג"פ כדמו"י כשר, המאפשר לה להינשא לאחר שניתן. אין יסוד להיתר נישואין כשהאשה מצידה ראויה לקבל גט, ומבקשת להתגרש, אך הבעל מונע זאת ממנה.

כידוע הגאון הרב משה פיינשטיין זצ"ל, שהיה רשכבה"ג וכן מרא דאתרא של מקום מגוריו הנוכחי של הבעל, כתב דברים קשים כנגד התנהלות כזו של היתר נישואין בלא לאפשר לאשה להינשא מחדש. להלן מדבריו בתשובת אגרות משה אבן העזר חלק ד' סי' ג':

"הנה כבר מפורסם דעתי שהיתר דמאה רבנים אף במורדת הוא דוקא בהשלשת גט כשר אשר בכל זמן שתרצה האשה לקבל גט תוכל לבא ולקבל הגט ולהיות מותרת לעלמא, אפילו אם יש להבעל עליה תביעות ממון, כי ח"ו שהגאון רגמ"ה יתקן דבר תקלה לעגן בת ישראל איזו שהיא, ואף באופן שודאי חטפה משל בעלה איזה סך

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ממון לא תיקן ושום ב"ד דגאונים לא תיקנו ולא יתקנו באופן שיוכל הבעל לעגנה לגמרי או עד שתתן לו כמה שירצה, ובשביל עניני גיבוי ממון לא תיקנו ולא יתקנו שום תקנות שיהא ביד הבעל כוח בעצמו לעשות כרצונו ולעגנה, וכשלא נעשה כן אין ההיתר של הב"ד שהתירו כלום אף אם יחתמו ע"ז אלף רבנים ויותר, ויש על הבעל איסור וחרם דרגמ"ה מלישא אשה אחרת אם לא יגרשנה קודם בגט כשר, ואני חתמתי רק שיתירו להבעל כדין שהוא אחר שישליש גט כשר שתוכל לקבלו בכל עת שתרצה, וכן אמרתי גם בעובדא זו ביחוד לקרובי הבעל, שלא שייך שום היתר בלא השלשת גט כשר שתוכל לקבלו בלא שום עיכובים, וע"ז באתי על החתום למען האמת שלא יעוותו דיני התורה".

בהמשך לתשובה זו בחודש אלול תשס"ד, יצאו כמה מגדולי אמריקה ובתוכם בנו של האגרות משה, הגאון רבי דוד פיינשטיין זצ"ל, ואליהם הצטרף בחתימתו הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל, לתקן תקנות להסדיר את היתר מאה רבנים, ובדבריהם, שהובאו בספר ישא יוסף אה"ע סי' ח', כתבו:

"היות ובתקופה האחרונה עדים אנו לפירצה גדולה בענין "חרם דרבנינו גרשום" ובקלות יתר אפשר להשיג "היתר מאה רבנים" ופשה הנגע ונתרבו המקרים בהם הותר לאיש לישא אשה על אשתו במספרים אשר לא שערום אבותינו, חוששים אנו כי מצב זה עלול לזעזע ח"ו את יסודות השלום בבית היהודי. לכן החלטנו אנו החתומים מטה לעמוד בפרץ ולתקן תקנות כדי להגביל את ההיתר ולהעמיד הדבר כפי שהיה בימים מקדם ש"היתר מאה רבנים" ניתן במתינות ובכבוד ראש כראוי לענין כזה אשר שלום לאשתו תלוי בו, ואלה התקנות:

- א. רק בית דין חשוב ומוסמך ידון בענין היתר חרם דרבנינו גרשום.
 - ב. הרבנים וראשי הישיבות החותמים ומצטרפים להיתר יהיו אך ורק רבנים מוסמכים או ראשי ישיבות, ומכהנים במשרות רבניות או בישיבות מפורסמות.
 - ג. על הרבנים החותמים לציין מקום כהונתם כתובתם ומספר הטלפון שלהם.
 - ד. אין רב רשאי לחתום על ההיתר אלא לאחר שענין היטב בנמוקי ההיתר.
 - ה. בית דין המתיר יעביר את נימוקי ההיתר לדיון בבית דין נוסף במדינה אחרת.
 - ו. על הבעל להשליש גט בידי בית דין נאמן כדי שהאשה תוכל לקבל את גיטה בכל עת שתרצה בלא שום קושי ומניעות יהיה מי שיהיה. "היתר" הניתן לבעל ללא השלשת גט כאמור, יחשב לחסר ערך לחלוטין".
- מאחר ופסיקת הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל ותקנות אלו מחייבות את אחב"י בארה"ב, הרי כשניתן היתר נישואין שלא בבית דין חשוב ומוסמך, שטעו והתירו חדר"ג בלא השלשת גט כשר הניתן לאשה בכל עת שתרצה לקבלו ותוכל להינשא לאחר קבלתו, ההיתר בטל לחלוטין.
- יסוד הלכה זו שאין להתיר חדר"ג כשהאשה מבקשת להתגרש, מצויה ברמ"א באה"ע סי' עז סעיף ב' שכתב שההיתר לישא אשה אחרת במורדת הוא רק אם הבעל "רוצה לגרשה, ואם אינה רוצה מתירין לו לישא אחרת". הרי מבואר שאם היא רוצה לקבל גט, אין מתירין לו אשה אחרת. וכבר נמצא כן בספר שערי תשובות למהר"ם מרוטנבורג שער א' סי' נג בתשובת רבי חיים פלטיאל שכתב אודות מורדת: "ולא נתיר לו לישא אחרת כיון שרוצה לקבל גט".
- ובספר אור גדול סי' ד' סק"ב כתב בדינו של הרמ"א:
- "מירי דהיא מורדת ומבקשת גט ממנו, אך דהוא מעגנה ואיננו רוצה ליתן גט. בזה ס"ל להגהות מרדכי ותשובת רשב"א הנ"ל דאיהו נמי מתעגן, ואין מתירין לו לישא

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אחרת, משום דלמה לנו להתיר תקנת ר"ג כיון דהיא מרוצית לקבל גט, א"כ אפשר לו לישא בהיתר דיגרשנה וישא לו אחרת".

וכן החזו"א אה"ע סי' סט סק"י, כתב:

"ואם מתרצית לקבל גט בלא כתובה, אין מתירין לו לעולם לישא אחרת ואף לאחר יב"ח".

האמור בדברי הרמ"א, וכן בשערי תשובות, בספר אור גדול ובחזו"א, מתייחס אף לאשה שפסקו עליה שהיא מורדת, ק"ו בנידון דנן, שאין בית דין שפסק עליה שהיא מורדת. על כן גם אם לבעל טענות או תביעות כנגד האשה, יוכל לבקש לדון בתביעותיו, אך אין יסוד להיתר נישואין בנסיבות אלו. על כן דינו כבעל שעבר על חרם דרבינו גרשום מעגן את אשתו ומונע ממנה כל ענייני אישות שדינו לכפותו הגירושין בכל דרך חוקית, וכפסק הרמ"א אה"ע סי' א' סעיף י' וכן בשו"ע סי' קנ"ד, ועיינ עונג יו"ט סי' קס"ח בסופו.

באה"ע סי' קנ"ד סעיף כא, פסק הרמ"א שאפשר לנקוט כנגד הבעל סרבן הגט הרחקות דרבינו תם, וכתב ביחס לבעל שדינו לחייבו בגירושין אך לא לכופו בגט:

"יכולין לגזור על כל ישראל שלא לעשות לו שום טובה או לישא וליתן עמו או למול בניו או לקברו, עד שיגרשו ובכל חומרא שירצו ב"ד יכולין להחמיר בכהאי גוונא".

מקור דברי הרמ"א אודות מניעת קבורה הוא בתשובות הגאונים המתייחסת לסרבן שאינו ציית דינא וכותבים עליו פתיחא.

בתשובות הגאונים שערי צדק חלק ד' שער ה' סימן יד, בתשובת רב פלטוי גאון כתב:

"שמתא היא נדוי שמנדין אותו וכותבין עליו פתיחא, לאחר שמנדין אותו ל' יום ואין חוזר במה שהיה בידו כותבין עליו חרם ומוציאין אותו מכלל ישראל. ומהאחרמתא כך כותבין: פלוני בן פלוני, לחכמם וראשי כניסיות וזקנים ולבררין ופרנסי כניסיות שלומכם ירבה מודיעין אנו אתכם, פלוני בן פלוני יש עליו ממון מפלוני וחתכנו עליו את הדין ולא קבל או עבר עבירה פלונית ונדינו אותו ל' יום ולא חזר ולא תבע להתירו מן הנידוי, צוינו והחרמנו אותו על פתח בית דין, אף אתם כשמגיעין אצלכם פתחא ואחרמתא דא תחרימו ונדו אותו כל יום תמיד והכריזו עליו שפתו פת כותיים ויינו יין נסך ופירותיו טבלים וספריו ספרי קוסמים וחתכו ציצית שלו ועקרו מזוותיו ואל תתפללו עמו ואל תמולו לו בן ואל ילמדו את בניו בבתי הכניסיות ואל תקברו לו מתו ואל תכניסו אותו לא בחבורת מצוה ולא לחבורת רשות ושטפו כוח אחריו ונהגו בו מנהג בזיון ומנהג גויים".

תשובת הגאון הובאה בנימוקי יוסף ב"ק פרק הגוול ומאכיל (דף לט ע"ב בדפי הרי"ף), ובתשובת הריב"ש סי' קע"ג בשו"ת בנימין זאב סי' רפט.

ובשו"ת הרשב"א המיוחסות לרמב"ן סי' רמד נשאל:

"מנהג באלו הארצות במי שרואין אותו שאינו נוהג כשורה ואינו שומע לקול מוכיח שמנדין אותו1 שלא יזמן לא בג' ולא יתפלל בעשרה. ולא יקברו לו מת ואפי' היה מת קטן או שנולד אחר הנדוי. לא ימול לו בן. הודיעני לענין קבורת המת והמילה אם כנשבע לבטל המצוה ואם לאו".

ובתוך תשובתו כתב:

"ועוד למגדר מילתא ב"ד מתנין לעקור דבר מן התורה לעשות סייג. כדאיתא בהאשה רבה. דגרסינן התם א"ר אלעזר בן יעקב שמעתי שב"ד מכין ועונשין שלא מן התורה. ולא לעקור דבר מן התורה אלא לעשות סייג לתורה. ומעשה באדם אחד שרכב על סוס בשבת וכו'. ושוב מעשה באחד שהטיח באשתו תחת התאנה וכו'. ואסיקנא מגדר מילתא שאני".

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

וכן נפסק בשולחן ערוך יורה דעה סימן שלד סעיף י': "אם ראו בית דין לנדות שלא יזמן בשלשה ולא יתפלל בעשרה ולא יקברו לו מת ולא ימולו לו בן, רשאים הם". וכתב באר הגולה שמקור דברי השו"ע הם בתשובת המיוחסות לרמב"ן, דהיינו כדי למגדר מלתא, רשאים בית הדין למנוע קבורת מתו, וכן בתשובת בנימין זאב ס' רפט.

ובשו"ת שבות יעקב הביא את תשובת רב פלטי גאון והראשונים שהביאו דבריו, וכן השו"ע שפסק כן, וציין לדברי מהרש"ל שחלק על ההוראה להוציא את בניו של הסרבן מבית הספר, אך דחה דבריו, וכתב: "אין לנו לזוז אפילו זיז כל שהוא מפסק הב"י בש"ע ורמ"א ואחריהם אנו נמשכין ודלא כמהרש"ל". ויצוין שמהרש"ל הסכים עם ההוראה למנוע קבורת מתו, ועכ"פ השבות יעקב קבע שהוראת השו"ע שרירה וקיימת למנוע גם קבורת מתו של הסרבן.

אמנם ט"ז בסימן שלד ס"ק ג' כתב:

"ונלע"ד דהאי גאון לא מיירי אלא מבניו הקטנים שאין בהם זכות מצד עצמן עדיין אלא תלויים ועומדים בזכות של אביהם אותם יש רשות לעכב הקבורה אבל לא גדולים שהם בני קבולי שכר או עונש מצד עצמם".

אך סתימת כל הראשונים שהביאו את תשובת רב פלטי והשו"ע, מורה שאין לחלק בין קטן לגדול והכל מטעם מיגדר מילתא.

ואין להקשות מתשובות הגאונים שערי תשובה ס' מ' שכתב בשם רב האי גאון:

"ומי שהחרימוהו הקהל חייבין למול את בנו וקוברין אותו אבל מניחין על ארונו אבן זכר לסקילה ואם רצה ליכנס בבית הכנסת מרחיקין ממנו ד' אמות מכל צד". וכן בתשובת הרי"ף ס' רפ"א ובתשובת פאר הדור לרמב"ם ס' קע"ז, אך התם לא גזרו על המוחרם למנוע ממנו מילה או קבורה, ולכן בסתמא אין נמנעים ממילה וקבורה, שאין זו הגבלה הקיימת מצד הדין אלא מצד מגדר מילתא, ורק כשגזרו כן להדיא רשאים משום מגדר מילתא, וגזירה זו מחייבת, ובזה התיישרה קושיית הגאון הראשל"צ הרב עובדיה יוסף זצ"ל בתשובת יביע אומר חלק ח' אה"ע ס' כה בהערה.

ר"ת בספר הישר חלק התשובות סימן כד כתב:

"תגזרו באלה חמורה על כל איש ואשה מזרע בית ישראל הנלוים אליכם, שלא יהו רשאים לדבר עמו לישא וליתן עמו להאריחו ולהאכילו ולהשקותו וללוותו ולבקריו בחלותו. ועוד יוסיפו חומר ברצונם על כל אדם, אם לא יגרש". ודינו נפסק ברמ"א אה"ע ס' קנד סכ"א, לרבות התוספת המאפשרת: "בכל חומרא שירצו ב"ד יכולין להחמיר בכהאי גוונא". על כן ביחס להרחקות דר"ת על סרבן גט, אין זו תקנה חדשה שבית הדין גוזר למנוע קבורת מתו, אלא כבר בדינו של ר"ת שהוא הלכה פסוקה, ניתנה האפשרות להוסיף גזירות על סרבן הגט, ובכלל זאת למנוע קבורת מתו. על כן אין הכרח לדרון לאיזה בית דין יש כח להורות הלכות שיסודן במגדר מילתא, כי הלכה זו כבר נפסקה על ידי רבינו תם והרמ"א, ופשיטא שפסק דינו של הרמ"א מתייחס לכל בית הדין היושב על מדין בסוגיא זו.

בספר ויקרא (פרק כ' פסוק ה): "ושמתי אני את פני באיש ההוא ובמשפחתו, והכרתי אותו ואת כל הזונים אחריו", והספרא-תורת כהנים, מביא על אתר את תמיהתו של רבי שמעון: "וכי מה חטאה המשפחה? אלא ללמדך שאין לך משפחה שיש בה מוכסן, שאין כולה מוכסים, שיש בה ליסטים שאין כולה ליסטים, מפני שמחפים עליו".

נימוק זה, "מפני שמחפים עליו", פותח את המקום הצודק להטלת סנקציות על מקורביו של סרבן הגט, על כן נקבעה בהלכה גם האפשרות למנוע קבורת מתו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הרב אוריאל לביא, אב"ד

בהקשר זה יש לציין את מש"כ מרן הגר"ע יוסף זצ"ל בשו"ת יביע אומר חלק ח - אבן העזר סימן כה (בהערת שוליים) שם הביא תוספת מקורות לשיטות שיש ביכולת ביה"ד להחרים שלא למול ולא לקבור את מתו של הסרבן, ע"ש.

בהמשך ציין ביבי"א שיש הרבה החולקים על תוספת החרם שלא למול את בנו ושלא לקרוב את מתו של הסרבן, וז"ל:

"אולם בשו"ת הגאונים שערי תשובה (סי' מא) איתא, ומי שהחרימוהו הקהל חייבים למול את בנו, ואם מת קוברים אותו אבל מניחים אבן על ארונו, ואם רצה להכנס לבהכ"נ מרחיקים ממנו ארבע אמות מכל צד. ע"כ. וכ"ה בשו"ת הרי"ף (סי' רפא). ע"ש. ולכאורה הרי"ף סותר עצמו, ממ"ש הנימוקי יוסף ב"ק הנ"ל בשמו דס"ל כרב פלטוי, ומהרש"ל בים של שלמה (ב"ק פ"י סי' יג), כ' ע"ד הנמק"י בשם הרי"ף הנ"ל, ונראה שממה שהרמב"ם תלמידו לא כתב כן, וכן הטור לא הביאו, ש"מ דלא ס"ל כד' תשובה זו, ואף שאפשר שהטור לא ראה תשובה זו, מ"מ נ"ל שמאחר ששום פוסק לא הביאו, ש"מ דלא ס"ל הכי, ואפשר שהגאון לא כתב כן אלא לפי המנהג שהיה במקומו, אבל לא מדינא דגמרא, ושוב הביא תשובת הרשב"א המיוחסת להרמב"ן הנ"ל, ודייק ממנה שאין זה אלא משום מנהג וכו'. ע"ש. וכן בתשובת הריב"ש (סי' קעג) אחר שהביא תשובת רב פלטוי גאון, וכפי שהובאה באורחות חיים הנ"ל, כתב, והנך רואה שכל אלו חומרות יתרות שהיו נוהגים הגאונים למי שעבר על גזירתם, ומסרב בדינם, כי גאוני עולם היו, והיו על בני הגולה כדין שנהדרין על כל ישראל, אבל לאחר דורם לא נהגו כן, רק כדין הגמרא, וכבר אמרו (מו"ק טז א) נידוי שלנו כנזיפה שלהם. ע"כ. והובאו דברי הריב"ש בבדק הבית יו"ד (סי' שלד). וע"ע בשו"ת מהרשד"ם (חיו"ד סי' קיא) שכ', שאפשר שבתשובת הרמב"ן הנ"ל נדחק למצוא טעם למנהג הארצות ההן, אבל במקומות אלו לא שמענו, כלל הדברים אני אומר שאין כל המקומות שוים בזה, ולא כל הזמנים, ולא כל הנושאים, כי יש לחלק בהם חילוקים רבים. ע"ש. וע' בשו"ת בנימין זאב (ס"ס רפט) ובשו"ת מהרי"ל בית הלוי (כלל ה' סי' מט). ולהגר"ח פלאגי בספר משא חיים (מסים, מע' ע' אות לה, דף לד ע"ג). ע"ש.

לאור זאת מסיק היבי"א וז"ל:

"ולפ"ז נראה שיש להמנע מחומרות יתרות אלו גם בהרחקה דר"ת, שלא לנהוג מילתא דתמיהא לאינשי. גם החומרא שהחמיר רב פלטוי גאון להוציא את בנו מבית הספר וכו', נראה שאין לעשות כן בזמנינו, וכן ראיתי למהרש"ל בים של שלמה (פ"י דב"ק סי' יג) הנ"ל, שכתב, וחלילה להוציא את בנו מבית המדרש או מן הישיבה, ופעם אחת בא מעשה לידי, שכתב אלי חכם וזקן אחד בעל הוראה בדורו, שאוציא את בני המוחרם מהישיבה, ולא השגחתי בו כלל. ע"כ. והוא הדין בהרחקה דר"ת. ומיהו להרחיקו שלא לומר קדיש, הוי כהרחקה מלהתפלל בעשרה ומלזמן בשלשה. וכמ"ש הכנה"ג יו"ד (סי' שלד הגה"ט אות קלה). וכ"כ הברכי יוסף (שם סק"ג). ע"ש. וע' בשו"ת הרשב"א ח"ו (ירושלים תרס"א, סי' כח), ובהערת הרב המו"ל שם. ודו"ק."

כדברים אלה הביא גם בברכי יוסף חושן משפט סימן יא ס"ק ד.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ויש להעיר על הדברים שהרי בדברי השו"ע ב"ר"ד סימן שלד ס"י מפורש שביה"ד רשאי להחרים שלא ימולו את בניו ושלא יקברו את מתו, וכך הוא לשון הרמ"א ב"ר"ד שם וכן באה"ע"ז סו"ס קנד, וכפי שהבי"א הביא מעצמו. וביותר יש להבין שהב"י עצמו ב"ר"ד סימן שלד ס"י-יא הביא את לשון הריב"ש, ולמרות זאת, פסק בשו"ע בס"י שביה"ד רשאי להחרים שלא למול ושלא לקבור מתו. ובפשטות נראה כי הגם שהב"י הביא מדברי הריב"ש הנ"ל, מ"מ בשו"ע פסק שכל שביה"ד מתרשם כי יש צורך שעה בהטלת החרם שלא לקבור מתו, כך עבדינן גם בדורות האחרונים, ושלא כמשמעות עדות הריב"ש שאין לעשות מעשה כזה בדורות האחרונים.

אבל לדרכו של היב"א נראה שהוא מפרש את דברי השו"ע שאין החרם שלא למול את בנו ושלא לקבור את מתו, עונש המגיע מעיקר הדין אלא זהו רק למגדר מילתא כמבואר בשו"ת הרמב"ן והרשב"א, ולא בכל המקומות נהגו בדבר זה. ועוד שדוקא אם ביה"ד שכל ישראל סרים למשמעתם, הוא שיש ביכולתו להחרים חרמות כאלה, וכלשון הריב"ש שהובא שם, אחר שהביא תשובת רב פלטי גאון, וכפי שהובאה באורחות חיים הנ"ל, כתב, "והנך רואה שכל אלו חומרות יתרות שהיו נוהגים הגאונים למי שעבר על גזירתם, ומסרב בדינם, כי גאוני עולם היו, והיו על בני הגולה כדין סנהדרין על כל ישראל, אבל לאחר דורם לא נהגו כן, רק כדין הגמרא".

יחד עם האמור, אציין בהקשר זה כי גם לאחר דורו של הריב"ש, מצאנו בשו"ת בית יוסף סימן ב, שבית דינו של מרן הב"י החרים חרם שלא למול את בניו ושלא לקבור את מי שנשא את בת חלוצתו, עד שיגרשנה.

וכיו"ב מצאנו בשו"ת שבות יעקב חלק ג סימן צז, שנשאל על אחד שהיה מוסר שהיה חייב נידוי ושמתא על כך, אם מותר לעכב את בתו שלא תחלוץ עד שאביה יחזור בו מלהיות מוסר. לאחר שהביא את דברי המהרש"ל הנ"ל שחולק על דברי השו"ע והרמ"א, כתב שיש לנקוט כדברי השו"ע והרמ"א, וז"ל:

"ואף דנ"ל דאין לנו לזוז אפילו זיו כל שהוא מפסק הב"י בש"ע ורמ"א ואחריהם אנו נמשכין ודלא כמהרש"ל מ"מ הבו דלא לוסף עלה לעכב בתו מן החליצה והיא כבר נסתלקה מרשו' אביה ביום חתנותה ולעגן אותה בחנם אשר כבר חששו חכמי הש"ס וכל ראשונים ואחרונים' לתקנות עגונות ובפרט לעכב מצוה של החלוץ שאין לו שום שייכות עם המוחרים."

מבואר שכעקרון יש לפסוק כדברי השו"ע והרמ"א שיש להטיל חרם על סרבן ויש לכלול בחרם גם את קרוביו כדי שיחדל מסרבנותו, אולם יש לקבוע תחילה מי נחשב כקרובו לענין זה, והכריע השבות יעקב שבתו שכבר נשאת פעם אחת, והיא יצאה מרשותו, וכעת היא זקוקה לחליצה, לא נחשבת כקרובה שלו ובפרט שיש ענין שלא להותיר אשה ללא חליצה לפי דברי המקובלים.

ועוד מצאנו בשו"ת שואל ונשאל חלק א - חושן משפט סימן ו שאלה במי שפסקו עליו הקהל איזה סך לצדקה וסירב לשלם באמרו שהוא עני ונפטר אביו ונפלה לו ירושה והקהל עיכבו מלקבורו עד שישלם וטען שיברר להם שבאמת היה עני אז ואין לו לשלם. וכן בנדון זה שאחיו טענו שהם פורעים את חובם לקהל, ולמה יתבזה אביהם בשביל אחיהם אם שומעים להם. לאחר שהביא דברי השו"ע ב"ר"ד סימן שלד ס"י, כתב לגבי טענת האחים, וז"ל:

"ומה שטענו שאר אחים דמה לנו ולאחינו אם יש דבר משותף ביניהם או ירושה ויכולים לשלם הדבר פשוט דכיון דיורדין לנכסיו ה"נ מעקלין נכסיו ומוציאין מזה ונותנים לזה

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מדר"ן כמ"ש מרן בח"מ סי' [פ"ו] ואם לא רצו לשלם בעדו כיון שחייבים הם בעצמם מעכבים עליהם צרכי צבור וכאמור".

הרי מבואר שביה"ד החמיר גם על אחיו שלא לקבור את אביהם, כדי לגרום לאח הסרבן לפרוע חובו לקהל. אכן לדברי היב"א י"ל שבתי הדין של הב"י השבות יעקב וכן של השואל ונשאל היו כביה"ד הגדול עבור קהלם, ולכן ראו תועלת להטיל חרם כי עי"כ הסרבן יחדל מסרבנותו. עוד יש לציין כי בעל היב"א עשה שימוש בהך סברא שלא למול הבן (יעוי' ביב"א ח"י או"ח סימן לב) שכ' בהך עובדא שהורה ר' אפרים לניאדו שליט"א לדחות את המילה בזמנה בשבת ליום א' כדי שלא יבואו קהל האורחים בעצם יום השבת דאע"פ דכתיב וביום השמיני ימול בשר ערלתו כל שהוא למיגדר מילתא שפיר דמי והסתמך על פי תשו' רב פלטוי הנ"ל ע"כ.

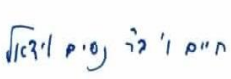
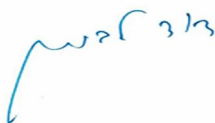

בנדון שלפנינו אם באנו לחוש לדעת הריב"ש ודעימיה שלא תמיד נהגו בסנקציה שלא לקבור קרוביו, נראה כי על ביה"ד להתמקד במתן הוראה וחוו"ד שלא לסייע בקבורת קרובי הסרבן בארץ ישראל, מבלי להתייחס לקבורה בחו"ל. ועוד יש לציין כי בני אשכנז ככל הנראה לא חששו כלל לדברי הריב"ש ודעימיה, וכל גדולי הדורות נהגו כפי שפסק הרמ"א שניתן גם למנוע קבורה מקרובו של סרבן, וכך יש לנקוט בני"ד שהצדדים נמנים על בני אשכנז.

עוד יוער שלכאורה קיימת מניעה לכל ביה"ד להיזקק לנדון זה שכן בית דין המוכר והקבוע בארה"ב כבר החליט שאין לקבור את הסרבן וכן את קרוביו שתומכים בו, ואם כן אין מקום לבקשת האשה שביה"ד זה יתערב בהחלטות ביה"ד, מכל מקום אנו נזקקים לנושא זה לא לבקשת האשה, כי אם לבקשת הרב הראשי ונשיא ביה"ד הגדול הגאון ר"ד לאו שליט"א למתן חוו"ד בלבד, ולא כפסק או כהוראה, לפיכך לאור כל המקורות הנ"ל, בוודאי ניתן למנוע את הבאת אביו של הסרבן לקבורה בארץ ישראל.

הרב חיים ו' וידאל – דיין

מסקנה: בהתייחס לבקשת נשיא בית הדין הגדול להגיש חוות דעת בנידון הבאת אבי הסרבן לקבורה בארץ, אנו מאשרים שניתן לפעול עפ"י פסק דינו של בית דין ועד הרבנים בקליפארניא ולמנוע הבאת המת לארץ וקבורתו כאן בארץ.

ניתן ביום כ"ב בטבת התשפ"ב (26/12/2021).

 הרב חיים ו' וידאל	 הרב דוד דב לבנון	 הרב אוריאל לביא – אב"ד
--	---	---

העתק מתאים למקור

משה ביטון, המזכיר הראשי

נחתם דיגיטלית ע"י הרב חיים ו' וידאל בתאריך 13:18 26/12/2021

נספח 2

**פסק הדין של בית הדין הצדק של
וועד הרבנים דקליפורניה**

עמ' 48

בית דין צדק

ועד הרבנים דקליפארניא

פסק דין

במותב תלתא כחדא הוינא ועייננו בדו"ד בין מר ישראל מאיר קין לאשתו מרת חיה לאנא רלב"ג, פרשה עגומה וממושכת עד מאד. לאור החומר בתיק אנחנו קובעים כדלהלן:

היות שמשנת תשס"ד הצדדים נפרדו אחד מהשני ומאז לא דרו יחד כאיש ואישה

היות ומר ישראל מאיר קין פנה בשנת תשס"ט פנה לערכאה במדינת קליפורניה ועל פי בקשתו קיבל צו שביטל נישואיהן של הצדדים (Judgment of Annulment)

והיות שמרת חיה לאנא קין פנתה לבתי דינים רבים בבקשה להזמין את מר ישראל מאיר קין להתייצב בפניהם ולתת לה גט פיטורין

והיות שמשנת תשס"ד מר ישראל מאיר קין מסרב להתייצב בפני בית דין רבני ולתת גט פיטורין המוכר לרבנות הראשית לישראל ולבתי הדין ברחבי העולם לאשתו מרת חיה לאנא רלב"ג

והיות שבשנת תשע"ד מר ישראל מאיר קין הפר חרם הציבור של ה"חרם דרבנו גרשום" ונשא אישה בלי לתת גט פיטורין כשר לאשתו מרת חיה לאנא רלב"ג ובלי היתר מטעם מאה רבנים שהתירו לו לעשות כן

והיות שכבר פסקו אודות מר ישראל מאיר קין שהוא מסרב לדין ופרסמו כתבי סירוב אודותו

והיות שבני משפחתו של מר ישראל מאיר קין תומכים בו במעשיו של עיגון נגד אשתו מרת חיה לאנא רלב"ג ובזה מסעיים לו לעגן את אשתו

על כל האמור לעיל:

1. הרי מר ישראל מאיר קין דינו מבואר בדברי רבותינו שמימיהם אנו שותים שהוא בר נידוי וחייבים להחיל עליו כל חומרת הדין כמבואר בשולחן ערוך

1.1 אסור לשאת ולתת אתו

1.2 אסור למנות אותו למניין

1.3 אסור לענות אמן לקדיש שלו

Rabbinical Council of California

3780 Wilshire Blvd., Suite 420, Los Angeles, CA 90010 (213) 389-3382 • Fax (213) 234-4558 • E-mail info@rccvaad.org

1.4 אין לתת לו אפילו מקום מושב בתוך בתי כנסת ובתי מדרשות

1.5 אסור לשאול לשלומי

1.6 אין לקבור אותו קבר ישראל ואין לקבור מתיו

2 ולגבי בני משפחתו של מר ישראל מאיר קין הנ"ל לדעתנו גם הם היו במעל איתו ויש להשתמש בכל טצדקי דמצי למעבד ולהפעיל עליהם כל לחץ המותר ע"פ תורתנו הקדושה (להבדיל) החוק האזרחי וכבמבואר ברמ"א אבן העזר קנד: כא וז"ל שיכולין לגזר על כל ישראל שלא לעשות לו שום טובה או לישא וליתן עמו או למול בניו או לקברם, עד שיגרש ע"כ וכן אנו מוצאים לנכון לפסוק עליהם עד שימשכו ידיהם מלתמוך בו ולשתף פעולה כדי להתיר עת העשוקה מעיגונה. וכל הסכם או הסדר בקשר לענייני קבורתם שהוסדר או שיוסדר בעתיד; כגון רכישת חלקי חבר, טיפול בגוף המת, סידור ענייני הלווית המת והקבורה בפועל; הוא בלתי מוסרי, וסותר את תקנת הציבור, ובטל.

וע"ז באעה"ח יום רביעי י"ט אב תשפ"א [28.07.2021]

נחום אליהו סוחר

הרב נחום אליהו סוחר

אריאל גרשון בעס

אברהם מיכאל יונין

ביד"ץ ועד הרבנים של קליפארניא

נספח 3

תנאי רישיון לחברה לענייני קבורה

עמ' 51

תנאי רישיון לחברה לענייני קבורה

לפי תקנות שירותי הדת היהודיים (חברות לענייני קבורה), התשכ"ז-1966¹

1. הגדרות:

ברישיון זה:

– חברה לענייני קבורה.	"החברה"
– חוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], תשל"א-1971.	"החוק"
– המוסד לביטוח לאומי.	"המוסד"
– המשרד לשירותי דת.	"המשרד"
– השר לשירותי דת.	"השר"
– השטחים המוגדרים בהסכם עם המוסד שבהם רשאית החברה לגבות אגרת שירותים ותשלום אחר, בקשר לקבורה ולהקמת המצבה, נוסף על דמי הקבורה לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.	"חלקות חריגות"

2. כללי:

(א) רישיון זה ניתן לחברה שחתמה על הסכם עם המוסד לפי תקנה 2 לתקנות המוסד לביטוח לאומי (דמי קבורה), התשל"ו-1976² כפי תחולתה, תוקפה ושינוייה מעת לעת.

(ב) החברה תמלא אחר הוראות המשרד לשירותי דת כפי שיקבעו מעת לעת.

(ג) חברה תהא רשאית לעשות כל פעולה הדרושה למען קבורת נפטר יהודי; ורשויות המדינה והרשויות המקומיות חייבות להושיט לה כל עזרה הדרושה לכך.

(ד) חברה הפועלת בבית עלמין שביישוב חקלאי תהיה רשאית להביא לקבורה נפטרים תושבי המקום או בני משפחותיהם בלבד. לעניין זה – יישוב חקלאי – מושב, קיבוץ, אגודה שיתופית חקלאית וכל גוף אחר שנמצא בטיפולו של האגף החקלאי במינהל מקרקעי ישראל.

(ה) מובהר בזאת כי אין רישיון זה מהווה היתר, פטור, אישור, רישיון, הסכמה, זיכיון, או ויתור של המדינה לפי כל דין אחר, ואינו פוטר את החברה מן החובה לבקש ולקבל כל רישיון, היתר, אישור או הסכמה לפי כל דין אחר הנדרש לעניין פעילותו כבעל רישיון קבורה.

3. גביית תשלומים:

(א) החברה לא תדרוש ולא תגבה בקשר לקבורה כל תשלום שאינו בהתאם להסכם עם המוסד כאמור.

(ב) החברה לא תדרוש ולא תגבה כל תשלום וכל אגרה לרכישת קבר מחיים, אלא לפי החוק ולפי ההסכם עם המוסד.

(ג) החברה תקבע ברישומיה, באופן שוויוני ואחיד, תעריפים לכל סוגי הקבורה אותם היא מבצעת, לרבות, קבורה בחלקות חריגות, קבורה בבתי עלמין סגורים וקבורה רוויה על סוגיה השונים.

(ד) בכל מקרה שהחברה תבצע קבורה או שירותים אחרים הכרוכים בתשלום (כגון: קבורה בחלקה חריגה, קבורה בבית עלמין סגור, הובלת נפטר מחוץ לתחום האחריות וכיוצא באלו) תחתים החברה את משפחת הנפטר על הצהרה בדבר ידיעתה על האפשרות לקבורה או לקבלת שירות ללא תשלום, ועל בחירתה בקבלת השירות הכרוך בתשלום.

(ה) החברה לא תגבה כל תשלום מבני משפחת הנפטר עבור היסוד למצבה. תשלום זה יגבה אך ורק מקבלן המצבות.

¹ ק"ת התשכ"ז, עמ' 136.

² ק"ת התשל"ו, עמ' 2674; תשס"א, עמ' 483.

4. דינים וחשבונות:

- (א) החברה תגיש לשר דינים וחשבונות בצורה ובמועדים שהשר קבע לכך.
(ב) החברה תגיש לשר מאזן שנתי מבוקר על ידי רואה חשבון אחת לשנה לא יאוחר מיום 31 למרס של השנה שלאחרי שנת המאזן.
(ג) הדוחות האמורים יכללו את רשימות בעלי התפקידים בשכר ואת השכר שנקבע להם.
(ד) החבר
(ה) תאפשר בכל עת לנציג המשרד לעיין בספריה ובמסמכיה, לרבות במערכת החשבונות שלה.

5. סידורים כספיים ומנהליים:

- (א) החברה תעשה סידורים כספיים ומנהליים הנדרשים למילוי תפקידיה כפי שייקבעו על ידי השר.
(ב) החברה תשלם שכר לעובדיה על פי לוח שכר לעובדים ולבעלי תפקידים שקבע השר בהנחיות בהתאם להיקף פעילותה, ובהתאם ליכולה הכלכלית של החברה לשאת בהוצאות השכר בטווח הארוך.
"שכר" לעניין זה – כולל תנאים נלווים והטבות, להוציא החזר הוצאות ותשלומים אחרים שאינם בגדר שכר ומשולמים על פי דיווח.
(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב) לעיל, השכר המרבי שיינתן לעובדים ולבעלי תפקידים בחברה ברמה הבכירה ביותר, לא יעלה על שלוש פעמים גובה השכר הממוצע במשק, בהתאם לנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה המתפרסמים מעת לעת.
(ד) כספים שקיבלה החברה בגין מכירת חלקות קבר מחיים בהתאם לסעיף 14א לחוק, כמו גם כספים המתקבלים בגין מכירת חלקות קבר לתושבי חו"ל, או כתוצאה ממכירת חלקות בבתי עלמין סגורים ובחלקות חריגות, וכן כספים שקבלה החברה מהמשרד כתקציבי פיתוח בתי עלמין, ישמשו, אך ורק, לצרכי פיתוח בתי עלמין, לרכישת קרקעות ולאחזקת בית העלמין לאורך ימים (להלן – "כספי פיתוח בתי עלמין"), ואין החברה רשאית לבצע בהם כל שימוש אחר, לרבות חלוקת כספי צדקה.
(ה) החברה תנהל את כספי פיתוח בתי העלמין במשק כספי נפרד ובחשבון בנק נפרד, בו יופקדו ויוחזקו אך ורק הכספים שהתקבלו מהמקורות המצוינים בסעיף קטן (ד) לעיל.

6. כפיפות מנהלית והלכתית:

- (א) החברה תהא כפופה להנחיות ולנהלים כפי שיוצאו על ידי המשרד מעת לעת. כן תהא החברה נתונה לפיקוח המשרד בנושאים טכניים הקשורים לקבורה, כגון: עומק הקבר, מרחק בין קברים, כבישים, שבילים ומעברים, קבורה רוויה, גידור, ניקיון, אבטחה וכיוצא באלו.
(ב) בכל עניין הלכתי הנוגע לטיפול בנפטר, לטקס הקבורה, צורת הקבורה והקמת המצבה, תנהג החברה על פי פסקי ההלכה של הרבנות הראשית לישראל.

7. העברת נפטרים:

- (א) החברה תעביר את הנפטר מביתו או מבית החולים לבית הקברות או לבית הלוויות גם אחרי שעות העבודה הרגילות, לרבות בשעות הלילה.
(ב) החברה תהא אחראית לכך שגופת הנפטר תועבר באופן השומר על כבוד המת.

8. חלקה מיוחדת לנפטרים שלא הוכחה יהדותם:

- (א) בבית העלמין שבהנהלת החברה תיוחד חלקה לנפטרים שלא הוכחה יהדותם בהתאם להלכה ואשר על פי מנהגי החברה והחלטות הנהלתה אינם נקברים בחלקות הכלליות.
- (ב) שטח החלקה המיוחדת ייקבע בהתחשב בשטחי הקבורה העומדים לרשות החברה, ובהתחשב בצפי של צרכי הקבורה באזור בו פועלת החברה.
- (ג) לא ייערך בחלקה המיוחדת טקס קבורה או אזכרה, ולא יוצבו בה מצבות, העומדים בסתירה לאופי היהודי של בית הקברות.
- (ד) הקבורה בחלקה המיוחדת, צורתה החיצונית של החלקה ותחזוקתה, יהיו באופן המבטיח שמירה על כבוד האדם וכבוד המת.
- (ה) חברה שלה הסדר עם חברה סמוכה, ואשר לאותה חברה סמוכה חלקה מיוחדת לנפטרים שלא הוכחה יהדותם, תהיה פטורה מלייחד חלקה כאמור בבית הקברות שבהנהלתה.
- "חברה סמוכה" - חברה בעלת רישיון, הנמצאת במרחק שלא יעלה על 50 ק"מ ממקום פעילותה של החברה.

9. חלקת קבר בחיים:

החברה תפעל על-פי כללי הקצאת חלקת קבר מחיים כאמור בסעיף 14א לחוק.

10. חלוקת כספי צדקה:

- (א) החברה תהא רשאית לחלק סכומי כסף למטרות צדקה מכספי תרומות שנאספו על ידה בדרך של קופות צדקה או ממקורות עצמיים אחרים, כגון: השכרת נכסים שבבעלותה וכיוצא בזה.
- (ב) החברה לא תהא רשאית לחלק סכומי כסף למטרות צדקה מכספי פיתוח בתי עלמין כאמור בסעיף 5(ד) לעיל.
- (ג) החברה תהא רשאית לחלק סכומי כסף למטרות צדקה מכספי דמי הקבורה המגיעים מן המוסד בהתאם לחוק המוסד לביטוח לאומי ולתקנות המוסד לביטוח לאומי (דמי קבורה), התשל"ו-1976³, בשיעור שלא יעלה על 5% מסכומים אלו. חלוקה זו תיעשה על פי נוהל שקבע המשרד, ובכפוף לאישור מקדים מטעם המשרד בדבר עמידה בתנאים המצטברים הבאים: החברה אינה נמצאת בגרעון שוטף ומצטבר ושהיא ממלאת את תפקידיה בהתאם להסכם שכרתה עם המוסד.
- (ד) מובהר בזאת כי כל חלוקה של כספים למטרות צדקה כאמור בסעיפים (א)-(ג) לעיל, תתבצע על פי קריטריונים שוויוניים וענייניים ובכפוף לכל דין.

11. ביטוחים:

- (א) החברה תבטח את עצמה בביטוח צד ג' וזאת כנגד כל אובדן ו/או נזק העלולים להיגרם במישרין ו/או בעקיפין לגופו ו/או לרכושו של כל אדם או גוף, שנמצא בשטח בתי העלמין שבהנהלתה או בהפעלתה.
- (ב) המשרד יהיה רשאי לפטור חברה מחובת ביטוח כאמור בהתחשב בגודלה, בהיקף פעילותה ובנתונים אחרים. הודעה בדבר הפטור מחובת ביטוח תינתן לחברה בכתב.

³ ק"ת התשל"ו, עמ' 2674; תשס"א, עמ' 483.

.12 נגישות לאנשים עם מוגבלות:

החברה תבצע את הנדרש להתאמת ולהנגשת בית העלמין שבהנהלתה לאוכלוסיית אנשים עם מוגבלות, ותפעל על פי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 ולתקנות שיותקנו מכוחו מעת לעת, וכן על פי הנחיות המשרד בעניין, כפי שיינתנו מעת לעת.

.13 הוראות כלליות:

- (א) תנאי הרישיון הקודמים מבוטלים.
- (ב) השר רשאי לבטל את הרישיון או להיתלותו, אם הפרה החברה תנאי מתנאי הרישיון, או אם לדעתו יהיה זה לטובת הציבור לעשות כן.
- (ג) חברה תציג במשרדה, במקום הנראה לעין שבו מתקיימת קבלת את המסמכים הבאים:
- (1) רישיון קבורה זה והעתק מתנאים אלו.
 - (2) מחירון המפרט את סוגי הקבורה השונים אותם היא מבצעת ואת המחיר הכרוך בכל קבורה, לרבות קניית חלקת קבר בחיים וקבורה בחלקות חריגות.
 - (3) מפה מפורטת של בית העלמין, בחתימת נציג המוסד לביטוח לאומי, שבה יצוינו הגושים והחלקות בבית העלמין, לרבות החלקות החריגות.
 - (ד) החברה תמנה אדם לטיפול בפניות ותלונות הציבור. תפקידו של ממונה זה יהיה, בין היתר, ריכוז הפניות והתלונות, מתן מענה עליהן וייצוג החברה. הממונה ינהל תיק ובו ירוכזו הפניות ודרך הטיפול בהן.

נספח 4

Decree of Annulment

עמ' 56

CASE NAME (Last name, first name of both party): In re Marriage of Kin	CASE NUMBER: BD465219
---	---------------------------------

4. (Cont'd.)

- i. A settlement agreement between the parties is attached.
 - j. A written stipulation for judgment between the parties is attached.
 - k. The children of this marriage or domestic partnership.
 - (1) The children of this marriage or domestic partnership are:

Name	Birthdate
------	-----------
 - (2) Parentage is established for children of this relationship born prior to the marriage or domestic partnership.
 - l. Child custody and visitation are ordered as set forth in the attached
 - (1) settlement agreement, stipulation for judgment, or other written agreement.
 - (2) *Child Custody and Visitation Order Attachment* (form FL-341).
 - (3) *Stipulation and Order for Custody and/or Visitation of Children* (form FL-355).
 - (4) other (specify):
 - m. Child support is ordered as set forth in the attached
 - (1) settlement agreement, stipulation for judgment, or other written agreement.
 - (2) *Child Support Information and Order Attachment* (form FL-342).
 - (3) *Stipulation to Establish or Modify Child Support and Order* (form FL-350).
 - (4) other (specify):
 - n. Spousal or partner support is ordered as set forth in the attached
 - (1) settlement agreement, stipulation for judgment, or other written agreement.
 - (2) *Spousal, Partner, or Family Support Order Attachment* (form FL-343).
 - (3) other (specify):
- NOTICE: It is the goal of this state that each party will make reasonable good faith efforts to become self-supporting as provided for in Family Code section 4320. The failure to make reasonable good faith efforts may be one of the factors considered by the court as a basis for modifying or terminating spousal or partner support.
- o. Property division is ordered as set forth in the attached
 - (1) settlement agreement, stipulation for judgment, or other written agreement.
 - (2) *Property Order Attachment to Judgment* (form FL-345).
 - (3) other (specify):
 - p. Other (specify): See attached orders which are incorporated herein.

Each attachment to this judgment is incorporated into this judgment, and the parties are ordered to comply with each attachment's provisions.

Jurisdiction is reserved to make other orders necessary to carry out this judgment.

Date:

5. Number of pages attached: _____

JUDICIAL OFFICER
 SIGNATURE FOLLOWS LAST ATTACHMENT

NOTICE

Dissolution or legal separation may automatically cancel the rights of a spouse or domestic partner under the other spouse's or domestic partner's will, trust, retirement plan, power of attorney, pay-on-death bank account, transfer-on-death vehicle registration, survivorship rights to any property owned in joint tenancy, and any other similar thing. It does not automatically cancel the rights of a spouse or domestic partner as beneficiary of the other spouse's or domestic partner's life insurance policy. You should review these matters, as well as any credit cards, other credit accounts, insurance policies, retirement plans, and credit reports, to determine whether they should be changed or whether you should take any other actions.

A debt or obligation may be assigned to one party as part of the dissolution of property and debts, but if that party does not pay the debt or obligation, the creditor may be able to collect from the other party.

An earnings assignment may be issued without additional proof if child, family, partner, or spousal support is ordered.

Any party required to pay support must pay interest on overdue amounts at the "legal rate," which is currently 10 percent.

1 In Re Marriage of Kin
2 OCSC Case Number: BD 465219

3
4 ATTACHMENT TO JUDGMENT FOR NULLITY

5 1. That the Judgment of Nullity herein is based upon finding that the marriage
6 between the parties herein was bigamous.

7 2. That each party herein is deemed to be a putative spouse in that at the time of
8 their marriage, each party herein had good cause to and did believe that the marriage to each
9 other was valid.

10 3. This Court does have the legal authority to make a determination that as a
11 result of the putative spouse status. The court is entitled to issue an order distributing assets.

12 4. That there has not been any GET (Jewish Bill of Divorce) given by Petitioner to
13 Respondent.

14 5. That the Court does not believe that it has the legal authority to address any
15 issue regarding or relating to the GET, including the value of the GET, if any, any
16 determination as to credibility of the parties on GET related issues nor whether or not there
17 was a demand for money by Petitioner from Respondent in exchange for issuing the GET.
18 This court does not have the legal authority under the California Family Code to address any
19 of the GET issues before the Court. This Court refuses to determine whether or not the GET
20 is quasi community property or community property. In the within case, the Court thus far
21 refuses to issue any order regarding credibility, and any GET issue because the Court has
22 not been vested with the legal authority to do so. Since this court has not received any
23 legislative mandate to decide any issue related to the GET or its value or characterization of it
24 as property, the Court therefore does not issue any order relating to the GET or its value, or
25 whether or not value is proven, or whether or not there was a demand for money by
26 Petitioner from Respondent for the GET, or any related issues. The Court shall not make that
27 decision unless ordered to do so by another Court. Therefore the court does not make a
28 finding that this GET or the value thereof is quasi community property or community property.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28

- 6. Each party shall bear their own attorney's fees and costs.
- 7. The Court's findings were announced in Court on October 31, 2008.
- 8. The Court does not make any ruling as to whether or not Mr. Kin left the State of New York in order to avoid the effect of the New York State GET statute because the court does not believe that it has the legal authority to do so.

APPROVED AS TO FORM:

LAW OFFICES OF WILLIAM KERMISCH

Dated: January ____, 2009

By: _____
William Kermisch, Attorney for
Petitioner

SO ORDERED:

Dated: January ____, 2009

APR 23 2009

JUDGE/COMMISSIONER OF THE
SUPERIOR COURT
STEFF PADILLA

נספח 5

**כתבות אודות הנישואין הביגמיים
של המעגן**

עמ' 61

קול קורא למען התרת עגונות

ב"ה
חודש מרחשוון תש"ע

מחאה נמרצת נגד שני רבנים

הננו בזה להודיע כי הרב **אברהם שמואל געשטעטנער** מבי"ד שער המשפט במאנסי, והרב **צבי דוב אבראהם** מבי"ד דקהל קדושת לוי במאנסי, מגלים פנים בתורה שלא כהלכה, ואין לסמוך על פסקיהם וגיטיהם כלל וכלל.

אנו פונים לכל אחינו בני ישראל שלא יהיה להם שום עסק עם האנשים האלו עד שיחדלו מעושיהם ויפסיקו מלעוות את תורתנו הקדושה והתמימה. ומצווה גדולה יחשב לכל מי שישתף בפעולות ע"מ לגלות ברבים ההשחתה והשקר שמופצים ע"י שני האנשים האלו.

עיינן שו"ת מאיר נתיבים (ח"א סי' מ"ט) וז"ל: קבלתי מרבתינו הקדושים שמצווה עלינו לשקוד על תקנות בנות ישראל עגונות למצוא להן תרופה, עכ"ל.

תפלתינו שדיין האמת ישיב שופטינו כבראשונה, וציון במשפט תפדה.

ישראל ואלו הילסקי

קול קורא למען התרת עגונות

ב"ה
חודש מרחשוון תש"ע

מתאה נמרצת נגד שני רבנים מושחתים

הננו בזה להודיע כי הרב **אברהם שמואל געשטעטנער** מבי"ד שער המשפט במאנסי, והרב **צבי דוב אבראהאם** מבי"ד דקהל קדושת לוי במאנסי, מגלים פנים בתורה שלא כהלכה, ואין לסמוך על פסקיהם וגיטיהם כלל וכלל.

אנו פונים לכל אחינו בני ישראל שלא יהיה להם שום עסק עם האנשים האלו עד שיחדלו מעושי ידיהם ויפסיקו מלעוות את תורתנו הקדושה והתמימה. ומצווה גדולה יחשב לכל מי שישתף בפעולות ע"מ לגלות ברבים ההשחתה והשקר שמופצים ע"י שני האנשים האלו.

עיינ שו"ת מאיר נתיבים (ח"א סי' מ"ט) וז"ל: קבלתי מרבתינו הקדושים שמצווה עלינו לשקוד על תקנות בנות ישראל עגונות למצוא להן תרופה, עכ"ל.

תפלתנו שדיין האמת ישיב שופטינו כבראשונה, וציון במשפט תפדה.

דבארי חזק במאמץ
עבד אלוהים אלוהים

קול קורא למען התרת עגונות

ב"ה
חודש מרחשוון תש"ע

מחאה נמרצת נגד שני רבנים

הננו בזה להודיע כי הרב **אברהם שמואל געשטעטנער** מבי"ד שער המשפט במאנסי, והרב **צבי דוב אבראהאם** מבי"ד דקהל קדושת לוי במאנסי, מגלים פנים בתורה שלא כהלכה, ואין לסמוך על פסקיהם וגיטיהם כלל וכלל.

אנו פונים לכל אחינו בני ישראל שלא יהיה להם שום עסק עם האנשים האלו עד שיחדלו מעושק ידיהם ויפסיקו מלעוות את תורתנו הקדושה והתמימה. ומצווה גדולה יחשב לכל מי שישתף בפעולות ע"מ לגלות ברבים ההשחחה והשקר שמופצים ע"י שני האנשים האלו.

עיינן שו"ת מאיר נתיבים (ח"א סי' מ"ט) וז"ל: קבלתי מרבותינו הקדושים שמצווה עלינו לשקוד על תקנות בנות ישראל עגונות למצוא להן תרופה, עכ"ל.

תפלתנו שדיין האמת ישיב שופטינו כבראשונה, וציון במשפט תפדה.

ישראל ואלו הילסקי

קול קורא למען האמת

ב"ה

חודש מרחשוון תש"ע

הננו בזה להודיע כי הרב **אברהם שמואל געשטעטנער** מבי"ד שער המשפט במאנסי, והרב **צבי דוב אברהם** מבי"ד דקהל קדושת לוי במאנסי, מגלים פנים בתורה שלא כהלכה, ואין לסמוך על בתי דינם, פסקיהם, וגיטיהם כלל וכלל.

אנו פונים לכל אחינו בני ישראל שלא יהיה להם שום עסק עם האנשים האלו עד שיחדלו מעושיהם ויפסיקו מלעוות את תורתנו הקדושה והתמימה. ומצווה גדולה תחשב לכל מי שישתתף בפעולות ע"מ לגלות ברבים ההשחתה והשקר שמופצים ע"י שני האנשים האלו.

עיינ שו"ת באר משה (ח"ד ס' קמ"ח) וז"ל: וחרפה ובושה הוא לבקש בעבור גט ממון ולצער ולשבר את הצד שכנגד עוד יותר ויותר, והדיין המתאמץ להוציא ממון רב ועושה כל טעדיקי לזה, עתיד ליתן את הדין ויהי לדאבון עולם וענשו לא יכלה בודאי ובבירור.

תפלתנו שדיין האמת ישיב שופטינו כבראשונה, וציון במשפט תפדה.

ח"י דן שרעא קאוי

קול קורא למען האמת

ב"ה

חודש מרחשוון תש"ע

הננו בזה להודיע כי הרב **אברהם שמואל געשטעטנער** מבי"ד שער המשפט במאנסי, והרב **צבי דוב אברהם** מבי"ד דקהל קדושת לוי במאנסי, מגלים פנים בתורה שלא כהלכה, ואין לסמוך על בתי דינם, פסקיהם, וגיטיהם כלל וכלל.

אנו פונים לכל אחינו בני ישראל שלא יהיה להם שום עסק עם האנשים האלו עד שיתדלו מעושי ידיהם ויפסיקו מלענות את תורתנו הקדושה והתמימה. ומצווה גדולה תחשב לכל מי שישתתף בפעולות ע"מ לגלות ברכים ההשחתה והשקר שמופצים ע"י שני האנשים האלו.

עיינ שו"ת באר משה (ח"ד ס' קמ"ה) וז"ל: וחרפה ובושה הוא לבקש בעבור גט ממון ולצער ולשבר את הצד שכנגד עוד יותר ויותר, והדיין המתאמץ להוציא ממון רב ועושה כל טעמיו לזה, עתיד ליתן את הדין ויהי' לדאבון עולם וענשו לא יכלה בודאי ובבירור.

תפלתינו שדיין האמת ישיב שופטינו כבראשונה, וציון במשפט תפדה.

צבי דוב אברהם

October 15, 2009

כ"ז תשרי תש"ע

It is with a profound sadness and heavy heart that we are forced to write this letter.

There is a persistent problem that threatens our מסורה and weakens the authority of our respected רבנים. There are a handful of individuals who have taken upon themselves to undermine the גט process and the entire בית דין system. Claiming to operate from a perspective of דעת תורה, these individuals utilize false halachic pretenses to cast aspersions on the גדולי תורה and בתי דין חשובים who are the תורה foundations of our communities.

We are writing specifically about **Avrohom Gestetner** and **Tzvi Dov Abraham**, two men who refer to themselves as rabbis, who have repeatedly mocked and undermined countless well-respected בתי דין.

- ❖ **Gestetner** has imposed his fabricated opinions in numerous דיני תורה by being "מבטל" פסקי of בתי דין, placing רבנים in "חרם", and issuing his own "סרובים" against עגונות and those who support them.
- ❖ **Abraham** has granted several שהלא כהלכה מאה רבנים to enable מעגנים to extort money from their captive wives.

This is a problem which has damaged every sector of the *frum* world. Gestetner's שקר has targeted, among others, the בתי דין of:

- ❖ **Agudas Harabbonim (New York)**
- ❖ **Chief Rabbinate of Israel**
- ❖ **Hisachdus Harabbonim of the U.S. & Canada (CRC)**
- ❖ **Mechon L'hoyroa (Monsey)**
- ❖ **Orchois Mishpot (Brooklyn)**
- ❖ **Rabbinical Council of America (New York)**
- ❖ **Rabbinical Council of California (California)**
- ❖ **Rav Leib Landesman, שליט"א (Monsey)**

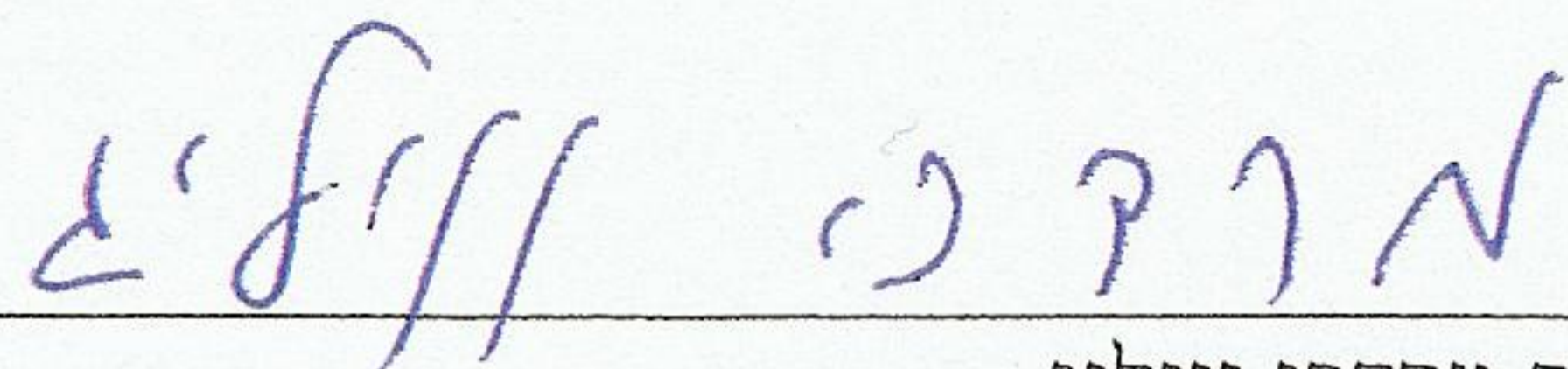
The behavior of Gestetner and Abraham is scandalous and criminal.

We call upon every member of the Jewish community who cares about אמת, כבוד התורה, and the plight of עגונות, to join us in a peaceful demonstration against these individuals who are מגלה פנים בתורה שלא כהלכה in the hope that they will stop their abusive and evil ways.

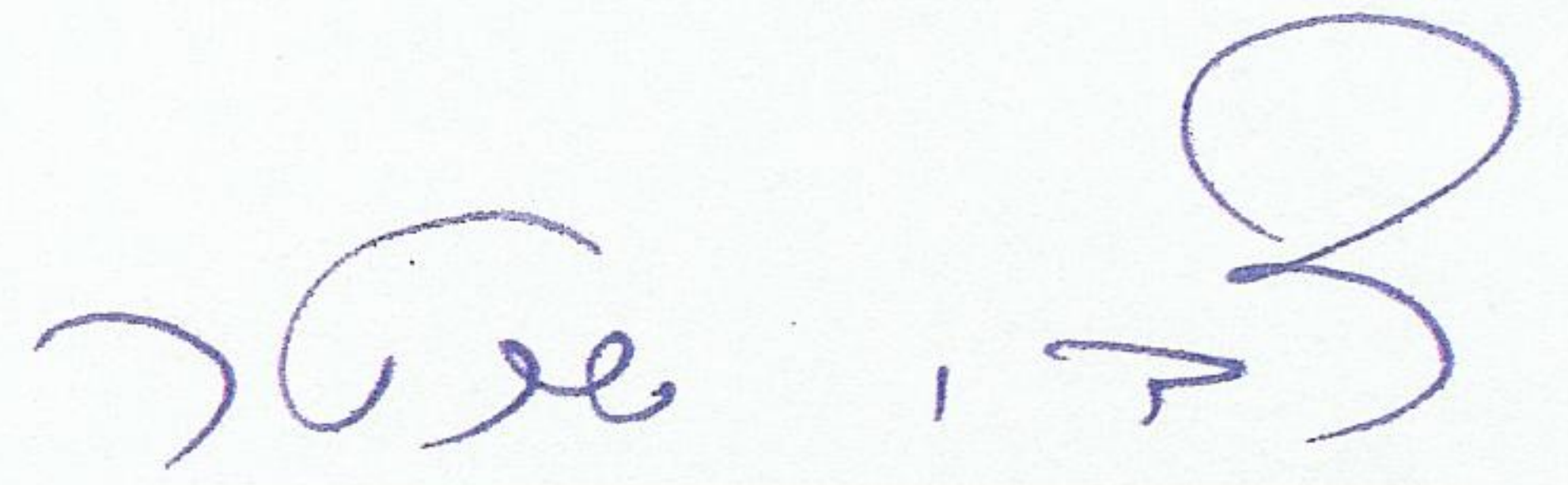
Sunday, November 22nd, 2009, 1pm

17 Mosier Court, Monsey, NY

With a demonstration of our אהדות, we can eliminate this בושה from our community.

הרב מרדכי וויליג
ראש כולל, ישיבת רבינו יצחק אלחנן

הרב צבי שכטר
ראש כולל, ישיבת רבינו יצחק אלחנן

בית דין צדק 'שומרי משפט'

מטרתו: ללחום בעזרת ותעצומות נגד "שמר משפט"

ואכי אבות הטומאה "שער המשפט" כמאנסי, נ.י.

העומד בראשם 'אי"ש' ריב ומדון 'אברהם' שמראל יורא געשטעטנער

RABBINICAL COURT SHOIMREI MISHPOT

161 DIVISION AVE., BROOKLYN, N.Y. 11211

* כל תגובה צריכה להיות בכתב *

108

בנידון האשה מרת פעסיל געלב (שניידער) ובעלה ר' אלימלך געלב.
- התראת געשטעטנער, לב"ד 'אורחות משפט' מיום ע"ו תמוז תשס"ח.

הרינו להודיע בכתב יושר דברי אמת שכל מה שכתב נגד הב"ד הנ"ל אין לו שום תוקף, ואין בידו של מאן שהוא אף אם יש לו כותרת של ב"ד לערער או לבטל את דבריהם, כי הוא אינו לא רב ולא דיין, ואין לו שום ב"ד, ועל כתבי הפלסטר שלו משתמש בשם 'שמרו משפט', שלא יוכלו אלו התמימים הנתפסים לרשותו וירשבים מפעם לפעם לדון תחת השם של 'שער המשפט', להוכיחו על פניו. ומה שכתב בשם שאר חברי ביד"צ מחלקת 'שמרו משפט' ושהוא ראב"ד ביד"צ סניף 'שמרו משפט' הוא שוא ושקר, שאין שום ב"ד כזה, ואין הוא הראב"ד, רק באשר יש לו "קאמפיוטער", ואין לו שום עסק להתפרנס מזה כי אינו מרויח עוד מה "שטריימלעך", עשה לעצמו מסחר, ומוציא דמי"ם תרתי משמע, ובחוצפהי ועזותו יושב ליד המכונה ופותר כל היום כתבי פלסטר נגד חברי דינים הכשרים בישראל, ומבזיון שניתן רשות למלאך המשוהית, אינו מבחין בין דיני ממונות לעניני אישות, והכתיר את עצמו למגיל ומושיע העומד לצדם של ה'עשוקים' כשהוא העושק הכי גדול, ואכמ"ל, כי בקרב חימים יפורסם קונטרס בכתבה ארוכה על כל מעשיו הטובים.

ולעצם הנידון של הבעל והאשה הנ"ל, ראינו שגם הב"ד של 'התאחדות הרבנים' שלחו לה הזמנות, והיא מתחמקת מלעמוד לד"ת עם בעלה באמתלאות שונות שאינם מתקבלים בבתי הדין, עד שמצאה את אי"ש ריב ומדון העומדת לימינו, כאשר באמנה אתו להגן בעד המסרבים, ולא נשמע כמוהו שאם מי שהוא יש לו כותרת של ב"ד יוכל להכריח את א' מבעלי דינים לבוא ולהתדיין אצלו אף כשהוא בריחוק מקום, ועוד יותר שהאשה המסרבת כבר יש לה 'פס"ד' מבית דינו שע"ר המשפט, ואז שמרו משפט, מוכן ליתן לה כל הזכותים אף נגד התורה.

לזאת כל דבריו של געשטעטנער בטליו ומבוטליו לא שרירין ולא קיימין. וההתראות מב"ד של 'אורחות משפט' יש להם תוקף, והם האשה מסרבת לציית לדבריהם, מצוה רבה היא לבוא לעזרת הבעל להושיעו ממיתגר ע"י חיתר מאה רבנים.

החופים בשם שאר חברי הב"ד, י"ב אלול תשס"ט.

משה מאן
ראב"ד

קול קורא למען האמת

ב"ה

חודש מרחשוון תש"ע

הננו בזה להודיע כי הרב **אברהם שמואל געשטעטנער** מבי"ד שער המשפט במאנסי, והרב **צבי דוב אברהם** מבי"ד דקהל קדושת לוי במאנסי, מגלים פנים בתורה שלא כהלכה, ואין לסמוך על בתי דינם, פסקיהם, וגיטיהם כלל וכלל.

אנו פונים לכל אחינו בני ישראל שלא יהיה להם שום עסק עם האנשים האלו עד שיחדלו מעושיהם ויפסיקו מלעוות את תורתנו הקדושה והתמימה. ומצווה גדולה תחשב לכל מי שישתתף בפעולות ע"מ לגלות ברבים ההשתתה והשקר שמופצים ע"י שני האנשים האלו.

עיינו שו"ת באר משה (ח"ד ס' קמ"ח) וז"ל: וחרפה ובושה הוא לבקש בעבור גט ממון ולצער ולשבר את הצד שכנגד עוד יותר ויותר, והדיין המתאמץ להוציא ממון רב ועושה כל טעדיקי לזה, עתיד ליתן את הדין ויהי' לדאבון עולם וענשו לא יכלה בודאי ובבירור.

תפלתינו שדיין האמת ישיב שופטינו כבראשונה, וציון במשפט תפדה.

י"ק גאנצער

קול קורא למען התרת עגונות

ב"ה
חודש מרחשוון תש"ע

מחאה נמרצת נגד שני רבנים מושחתים

הנגנו בזה להודיע כי הרב **אברהם שמואל געשטעטנער** מבי"ד שער המשפט במאנסי, והרב **צבי דב אברהם** מבי"ד דקהל קדושת לוי במאנסי, מגלים פנים בתורה שלא כהלכה, ואין לסמוך על פסקיהם וגיטיהם כלל וכלל.

אנו פונים לכל אחינו בני ישראל שלא יהיה להם שום עסק עם האנשים האלו עד שיחדלו מעושק ידיהם ויפסיקו מלעוות את תורתנו הקדושה והתמימה. ומצווה גדולה יחשב לכל מי שישתף בפעולות ע"מ לגלות ברבים ההשחתה והשקר שמופצים ע"י שני האנשים האלו.

עיין שו"ת מים נתיבים (ח"א סי' מ"ט) וז"ל: קבלתי מרבתינו הקדושים שמצווה עלינו לשקוד על תקנות בנות ישראל עגונות למצוא להן תרופה, עכ"ל.

תפלינו שדיין האמת ישיב שופטינו כבראשונה, וציון כמשפט תפדה.

אורי גרמיר פ"ק

נספח 6

**מכתבים בעניין פסקי דין מטעם בית
הדין של געסטעטנר**

עמ' 71

קול קורא למען התרת עגונות

ב"ה
חודש מרחשוון תש"ע

מחאה נמרצת נגד שני רבנים

הננו בזה להודיע כי הרב **אברהם שמואל געשטעטנער** מבי"ד שער המשפט במאנסי, והרב **צבי דוב אבראהם** מבי"ד דקהל קדושת לוי במאנסי, מגלים פנים בתורה שלא כהלכה, ואין לסמוך על פסקיהם וגיטיהם כלל וכלל.

אנו פונים לכל אחינו בני ישראל שלא יהיה להם שום עסק עם האנשים האלו עד שיחדלו מעושק ידיהם ויפסיקו מלעוות את תורתנו הקדושה והתמימה. ומצווה גדולה יחשב לכל מי שישתף בפעולות ע"מ לגלות ברבים ההשחחה והשקר שמופצים ע"י שני האנשים האלו.

עיינן שו"ת מאיר נתיבים (ח"א סי' מ"ט) וז"ל: קבלתי מרבתינו הקדושים שמצווה עלינו לשקוד על תקנות בנות ישראל עגונות למצוא להן תרופה, עכ"ל.

תפלתינו שדיין האמת ישיב שופטינו כבראשונה, וציון במשפט תפדה.

ישראל ואלו הילסקי

קול קורא למען התרת עגונות

ב"ה
חודש מרחשוון תש"ע

מתאה נמרצת נגד שני רבנים מושחתים

הננו בזה להודיע כי הרב **אברהם שמואל געשטעטנער** מבי"ד שער המשפט במאנסי, והרב **צבי דוב אבראהאם** מבי"ד דקהל קדושת לוי במאנסי, מגלים פנים בתורה שלא כהלכה, ואין לסמוך על פסקיהם וגיטיהם כלל וכלל.

אנו פונים לכל אחינו בני ישראל שלא יהיה להם שום עסק עם האנשים האלו עד שיחדלו מעושי ידיהם ויפסיקו מלעוות את תורתנו הקדושה והתמימה. ומצווה גדולה יחשב לכל מי שישתף בפעולות ע"מ לגלות ברבים ההשחתה והשקר שמופצים ע"י שני האנשים האלו.

עיינ שו"ת מאיר נתיבים (ח"א סי' מ"ט) וז"ל: קבלתי מרבתינו הקדושים שמצווה עלינו לשקוד על תקנות בנות ישראל עגונות למצוא להן תרופה, עכ"ל.

תפלתנו שדיין האמת ישיב שופטינו כבראשונה, וציון במשפט תפדה.

דבארי חזק במאמץ
עבד אלוהים אלוהים

קול קורא למען התרת עגונות

ב"ה
חודש מרחשוון תש"ע

מחאה נמרצת נגד שני רבנים

הננו בזה להודיע כי הרב **אברהם שמואל געשטעטנער** מבי"ד שער המשפט במאנסי, והרב **צבי דוב אבראהם** מבי"ד דקהל קדושת לוי במאנסי, מגלים פנים בתורה שלא כהלכה, ואין לסמוך על פסקיהם וגיטיהם כלל וכלל.

אנו פונים לכל אחינו בני ישראל שלא יהיה להם שום עסק עם האנשים האלו עד שיחדלו מעושק ידיהם ויפסיקו מלעוות את תורתנו הקדושה והתמימה. ומצווה גדולה יחשב לכל מי שישתף בפעולות ע"מ לגלות ברבים ההשחחה והשקר שמופצים ע"י שני האנשים האלו.

עיינן שו"ת מאיר נתיבים (ח"א סי' מ"ט) וז"ל: קבלתי מרבתינו הקדושים שמצווה עלינו לשקוד על תקנות בנות ישראל עגונות למצוא להן תרופה, עכ"ל.

תפלתינו שדיין האמת ישיב שופטינו כבראשונה, וציון במשפט תפדה.

ישראל ואלו הילסקי

קול קורא למען האמת

ב"ה

חודש מרחשוון תש"ע

הננו בזה להודיע כי הרב **אברהם שמואל געשטעטנער** מבי"ד שער המשפט במאנסי, והרב **צבי דוב אברהם** מבי"ד דקהל קדושת לוי במאנסי, מגלים פנים בתורה שלא כהלכה, ואין לסמוך על בתי דינם, פסקיהם, וגיטיהם כלל וכלל.

אנו פונים לכל אחינו בני ישראל שלא יהיה להם שום עסק עם האנשים האלו עד שיחדלו מעושיהם ויפסיקו מלעוות את תורתנו הקדושה והתמימה. ומצווה גדולה תחשב לכל מי שישתתף בפעולות ע"מ לגלות ברבים ההשחתה והשקר שמופצים ע"י שני האנשים האלו.

עיינ שו"ת באר משה (ח"ד ס' קמ"ח) וז"ל: וחרפה ובושה הוא לבקש בעבור גט ממון ולצער ולשבר את הצד שכנגד עוד יותר ויותר, והדיין המתאמץ להוציא ממון רב ועושה כל טצדקי לזה, עתיד ליתן את הדין ויהי לדאבון עולם וענשו לא יכלה בודאי ובבירור.

תפלתנו שדיין האמת ישיב שופטינו כבראשונה, וציון במשפט תפדה.

ח"י דן שרעא קאויס

קול קורא למען האמת

ב"ה

חודש מרחשוון תש"ע

הננו בזה להודיע כי הרב **אברהם שמואל געשטעטנער** מבי"ד שער המשפט במאנסי, והרב **צבי דוב אברהם** מבי"ד דקהל קדושת לוי במאנסי, מגלים פנים בתורה שלא כהלכה, ואין לסמוך על בתי דינם, פסקיהם, וגיטיהם כלל וכלל.

אנו פונים לכל אחינו בני ישראל שלא יהיה להם שום עסק עם האנשים האלו עד שיתדלו מעושי ידיהם ויפסיקו מלענות את תורתנו הקדושה והתמימה. ומצווה גדולה תחשב לכל מי שישתתף בפעולות ע"מ לגלות ברכים ההשחתה והשקר שמופצים ע"י שני האנשים האלו.

עיינ שו"ת באר משה (ח"ד ס' קמ"ה) וז"ל: וזרפה ובושה הוא לבקש בעבור גט ממון ולצער ולשבר את הצד שכנגד עוד יותר ויותר, והדיין המתאמץ להוציא ממון רב ועושה כל טעמיו לזה, עתיד ליתן את הדין ויהי' לדאבון עולם וענשו לא יכלה בודאי ובבירור.

תפלתנו שדיין האמת ישיב שופטינו כבראשונה, וציון במשפט תפדה.

צבי דוב אברהם

October 15, 2009

כ"ז תשרי תש"ע

It is with a profound sadness and heavy heart that we are forced to write this letter.

There is a persistent problem that threatens our מסורה and weakens the authority of our respected רבנים. There are a handful of individuals who have taken upon themselves to undermine the גט process and the entire בית דין system. Claiming to operate from a perspective of דעת תורה, these individuals utilize false halachic pretenses to cast aspersions on the גדולי תורה and בתי דין חשובים who are the תורה foundations of our communities.

We are writing specifically about **Avrohom Gestetner** and **Tzvi Dov Abraham**, two men who refer to themselves as rabbis, who have repeatedly mocked and undermined countless well-respected בתי דין.

- ❖ **Gestetner** has imposed his fabricated opinions in numerous דיני תורה by being "מבטל" פסקי of בתי דין, placing רבנים in "חרם", and issuing his own "סרובים" against עגונות and those who support them.
- ❖ **Abraham** has granted several שהלא כהלכה מאה רבנים to enable מעגנים to extort money from their captive wives.

This is a problem which has damaged every sector of the *frum* world. Gestetner's שקר has targeted, among others, the בתי דין of:

- ❖ **Agudas Harabbonim (New York)**
- ❖ **Chief Rabbinate of Israel**
- ❖ **Hisachdus Harabbonim of the U.S. & Canada (CRC)**
- ❖ **Mechon L'hoyroa (Monsey)**
- ❖ **Orchois Mishpot (Brooklyn)**
- ❖ **Rabbinical Council of America (New York)**
- ❖ **Rabbinical Council of California (California)**
- ❖ **Rav Leib Landesman, שליט"א (Monsey)**

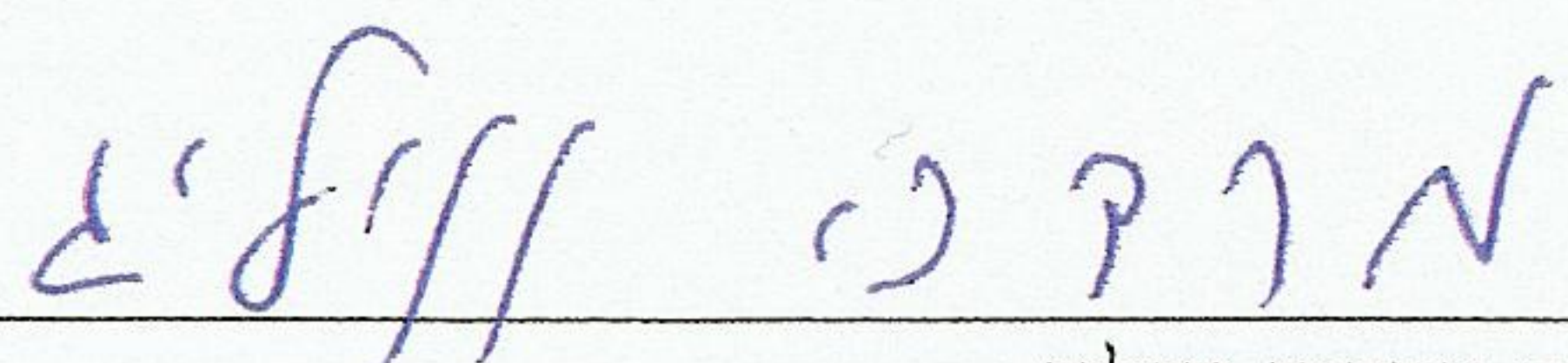
The behavior of Gestetner and Abraham is scandalous and criminal.

We call upon every member of the Jewish community who cares about אמת, כבוד התורה, and the plight of עגונות, to join us in a peaceful demonstration against these individuals who are מגלה פנים בתורה שלא כהלכה in the hope that they will stop their abusive and evil ways.

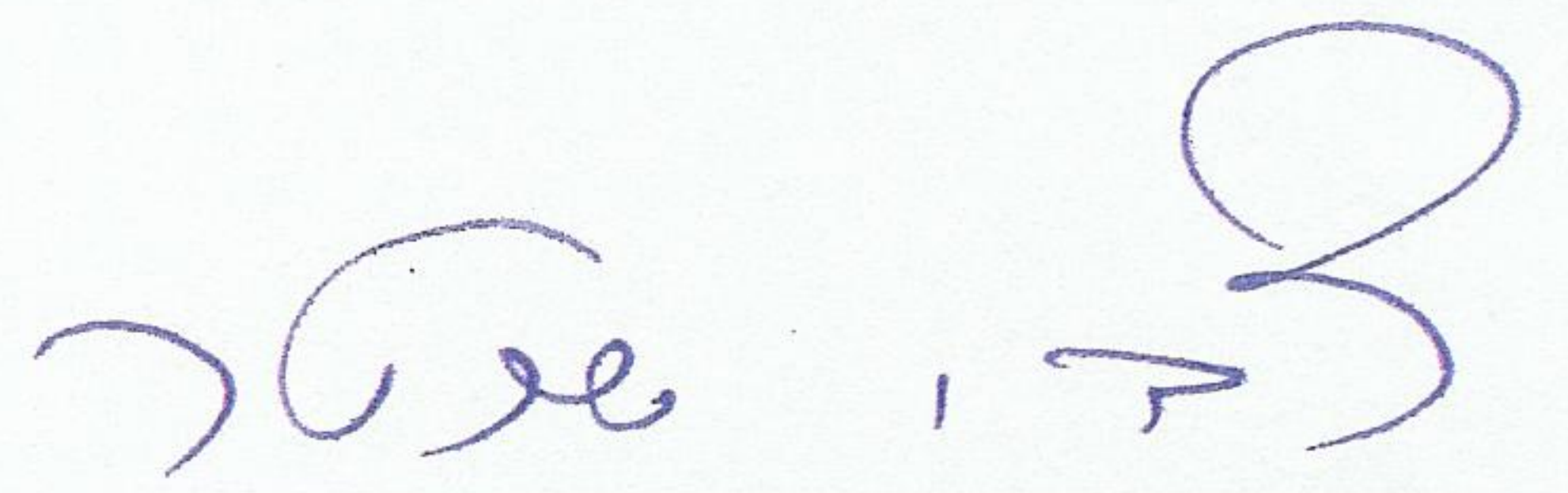
Sunday, November 22nd, 2009, 1pm

17 Mosier Court, Monsey, NY

With a demonstration of our אהדות, we can eliminate this בושה from our community.

הרב מרדכי וויליג
ראש כולל, ישיבת רבינו יצחק אלחנן

הרב צבי שכטר
ראש כולל, ישיבת רבינו יצחק אלחנן

בית דין צדק 'שומרי משפט'

מטרתו: ללחום בעזרת ותעצומות נגד "שמר משפט"

ואכי אבות הטומאה "שער המשפט" כמאנסי, נ.י.

העומד בראשם 'אי"ש' ריב ומדון 'אברהם' שמאל יורא געשטעטנער

RABBINICAL COURT SHOIMREI MISHPOT

161 DIVISION AVE., BROOKLYN, N.Y. 11211

* כל תגובה צריכה להיות בכתב *

108

בנידון האשה מרת פעסיל געלב (שניידער) ובעלה ר' אלימלך געלב.
- התראת געשטעטנער, לב"ד 'אורחות משפט' מיום ע"ו תמוז תשס"ח.

הרינו להודיע בכתב יושר דברי אמת שכל מה שכתב נגד הב"ד הנ"ל אין לו שום תוקף, ואין בידו של מאן שהוא אף אם יש לו כותרת של ב"ד לערער או לבטל את דבריהם, כי הוא אינו לא רב ולא דיין, ואין לו שום ב"ד, ועל כתבי הפלסטר שלו משתמש בשם 'שמרו משפט', שלא יוכלו אלו התמימים הנתפסים לרשותו וירשבים מפעם לפעם לדון תחת השם של 'שער המשפט', להוכיחו על פניו. ומה שכתב בשם שאר חברי ביד"צ מחלקת 'שמרו משפט' ושהוא ראב"ד ביד"צ סניף 'שמרו משפט' הוא שוא ושקר, שאין שום ב"ד כזה, ואין הוא הראב"ד, רק באשר יש לו "קאמפיוטער", ואין לו שום עסק להתפרנס מזה כי אינו מרויח עוד מה "שטריימלעך", עשה לעצמו מסחר, ומוציא דמי"ם תרתי משמע, ובחוצפהי ועזותו יושב ליד המכונה ופותר כל חיום כתבי פלסטר נגד חברי דינים הכשרים בישראל, ומבזיון שניתן רשות למלאך המשוהית, אינו מבחין בין דיני ממונות לעניני אישות, והכתיר את עצמו למגיל ומושיע העומד לצדם של ה'עשוקים' כשהוא העושק הכי גדול, ואכמ"ל, כי בקרב חימים יפורסם קונטרס בכתבה ארוכה על כל מעשיו הטובים.

ולעצם הנידון של הבעל והאשה הנ"ל, ראינו שגם הב"ד של 'התאחדות הרבנים' שלחו לה הזמנות, והיא מתחמקת מלעמוד לד"ת עם בעלה באמתלאות שונות שאינם מתקבלים בבתי הדין, עד שמצאה את אי"ש ריב ומדון העומדת לימינו, כאשר באמנה אתו להגן בעד המסרבים, ולא נשמע כמוהו שאם מי שהוא יש לו כותרת של ב"ד יוכל להכריח את א' מבעלי דינים לבוא ולהתדיין אצלו אף כשהוא בריחוק מקום, ועוד יותר שהאשה המסרבת כבר יש לה 'פס"ד' מבית דינו שע"ר המשפט, ואז שמרו משפט, מוכן ליתן לה כל הזכותים אף נגד התורה.

לזאת כל דבריו של געשטעטנער בטליו ומבוטליו לא שרירין ולא קיימין. וההתראות מב"ד של 'אורחות משפט' יש להם תוקף, והם האשה מסרבת לציית לדבריהם, מצוה רבה היא לבוא לעזרת הבעל להושיעו ממיתגר ע"י חיתר מאה רבנים.

החופים בשם שאר חברי הב"ד, י"ב אלול תשס"ט.

משה מאן
ראב"ד

קול קורא למען האמת

ב"ה

חודש מרחשוון תש"ע

הננו בזה להודיע כי הרב **אברהם שמואל געשטעטנער** מבי"ד שער המשפט במאנסי, והרב **צבי דוב אברהם** מבי"ד דקהל קדושת לוי במאנסי, מגלים פנים בתורה שלא כהלכה, ואין לסמוך על בתי דינם, פסקיהם, וגיטיהם כלל וכלל.

אנו פונים לכל אחינו בני ישראל שלא יהיה להם שום עסק עם האנשים האלו עד שיחדלו מעושיהם ויפסיקו מלעוות את תורתנו הקדושה והתמימה. ומצווה גדולה תחשב לכל מי שישתתף בפעולות ע"מ לגלות ברבים ההשתתה והשקר שמופצים ע"י שני האנשים האלו.

עיינו שו"ת באר משה (ח"ד ס' קמ"ח) וז"ל: וחרפה ובושה הוא לבקש בעבור גט ממון ולצער ולשבר את הצד שכנגד עוד יותר ויותר, והדיין המתאמץ להוציא ממון רב ועושה כל טעדיקי לזה, עתיד ליתן את הדין ויהי' לדאבון עולם וענשו לא יכלה בודאי ובבירור.

תפלתנו שדיין האמת ישיב שופטינו כבראשונה, וציון במשפט תפדה.

י"ק גאנצער

קול קורא למען התרת עגונות

ב"ה
חודש מרחשוון תש"ע

מחאה נמרצת נגד שני רבנים מושחתים

הננו בזה להודיע כי הרב **אברהם שמואל געשטעטנער** מבי"ד שער המשפט במאנסי, והרב **צבי דב אבראהם** מבי"ד דקהל קדושת לוי במאנסי, מגלים פנים בתורה שלא כהלכה, ואין לסמוך על פסקיהם וגיטיהם כלל וכלל.

אנו פונים לכל אחינו בני ישראל שלא יהיה להם שום עסק עם האנשים האלו עד שיחדלו מעושי ידיהם ויפסיקו מלעוות את תורתנו הקדושה והתמימה. ומצווה גדולה יחשב לכל מי שישתף בפעולות ע"מ לגלות ברבים ההשחתה והשקר שמופצים ע"י שני האנשים האלו.

עיין שו"ת מים נתיבים (ח"א סי' מ"ט) וז"ל: קבלתי מרבתינו הקדושים שמצווה עלינו לשקוד על תקנות בנות ישראל עגונות למצוא להן תרופה, עכ"ל.

תפלינו שדיין האמת ישיב שופטינו כבראשונה, וציון כמשפט תפדה.

אליהו בראשון ז"ל

נספח 7

מכתבים מכבי הרב יצחק פרץ, ראש
לשכת הראשון לציון מיום ט' כסלו
תשי"ע שמביע חוות דעתו של נשיא
בית הדין הרבני הגדול שבית דין
שרבנים אברהם וגעשטעטנר אינם
מוכרים ע"י בית הדין הרבני הגדול
בגיטין ובשאר דברים

עמ' 81

הרבנות הראשית לישראל

Office Of The Rabbon Lezion Chief Rabbi Of Israel
And President of the Great Rabbinical Court

לשכת הראשון לציון הרב הראשי לישראל
ונשיא בית הדין הרבני הגדול

בס"ד, ט' כסלו, תש"ע
2-13-108/ע'

לכבוד

הרבנים היושבים על מדרן דאזה"ב
ובכל אתר ואחר.

שלום רב,

לשאלתכם בדבר ביה"ד רבני לעניני אישות בכדוקלין בראשות הרב יהושע העשיל וולהענוילער
וכן לגבי הרבנים כמונסי הרב אברהם שמואל געשטעטנר ודי צבי דוכ אכוראהם, ביה"ד הזה אינו
מוכר על ידינו בניטין וגרדיה וחליצה וכן ככל מקום שיעשו לא נכיר. הם, או יצמדו דינינים
אחרים לא נכיר בהם. וכן תחת כל שם ביה"ד אחר שישבו הרבנים הנ"ל.

כבוד רב,

הרב יצחק פרץ
ראש הכולל

בית יהב, רח' ירמיהו 80, ירושלים, ת.ד. 36016 מיקוד 91360, טל: 02-5313190 מקסי: 02-5371308
Beit Yehav, 80 Yirmiyahu St. Jerusalem P.O.B.36016 Tel: 02-5313190 Fax: 02-5371305
e-mail: rabbis@rabblonr.gov.il

נספח 8

מכתב מכבי הרב אליהו בן דהן,
מנהל בתי הדין הרבניים, מיום ז'
באייר תשס"ח, שגיטין שסודרו
מטעם הרבנים געשטעטנר ואברהם
"לא יוכרו כאן בישראל

עמ' 83

מדינת ישראל

מנהל בתי הדין הרבניים

בס"ד, ז' באייר תשס"ח
12 במאי 2008

לכבוד

הרב אפרים שפירא שליט"א
ספרא דדיינא ומזכיר בית הדין
בד"צ מיסודו של כולל הרבנים
מונסי - ארה"ב

השלום והברכה!

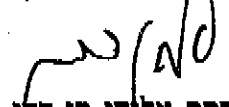
הנדון: הרב אברהם גשטטנר
הרב הירש בער אברהם

קבלתי את מכתבך בנדון הרבנים גשטטנר ואברהם, מיום כ"ז ניסן תשס"ח.

ברצוני להודיעך כי הרב אברהם גשטטנר מבית דין שער המשפט, והרב הירש בער (צבי דב) אברהם מביהמ"ד קהל קדושת לוי וישיבת ברדיצ'וב, אינם מוכרים ע"י הרבנות הראשית לישראל, סידורי הגיטין אשר ייערכו על ידם, לא יוכרו כאן בישראל.

אני תקוה שהקב"ה יצילנו משגיאות.

בברכה וכל טוב,

הרב אליהו בן דוד
מנהל בתי הדין הרבניים

העתק: כב' נשיא ביה"ד הגדול הרה"ג ש.מ. עמאר שליט"א הראש"ל הרה"ר לישראל

ch39.doc\כלל\L:DATA

gov[®]
www.gov.il

נספח 9

כתבי סירוב בעניין המעגן

עמ' 85

9

בית דין צדק

בס"ד

BEIS DIN
RABBINICAL COURT

ועד הרבנים דקליפארניא

כתב סירוב

זאת למודעי בשער בת רבים שמר ישראל מאיר קין, שכעת דר בעיר לוס אנג'לס, הוזמן כמה פעמים לדין ע"י הביד"ץ מטעם אשתו לאנה קין, התובעת אותו בענייני אישות לסידור גירושין וכל המסתעף. הנ"ל סירב לדון בבי"ד ע"י אמותלאות שונות שאין בהם ממש ובחנם הוא מדחה את הדין ומעגן את אשתו. בני הזוג אינם חיים ביחד כבר שנתים, והנ"ל דחה את כל המאמצים להגיע לעמק השווה או לדון בבית דין של ישראל המקובל על שני הצדדים.

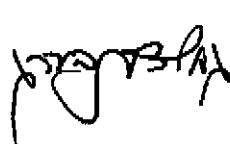
על כן אנו מוצאים חובה לנפשנו להכריז עליו שהוא "סרבן" ודינו כמבואר בשו"ע חו"מ סימן יא וביררה דעה סימן של"ד, עד שיחזור בו ויציית לדון בבי"ד כדת ואז שב ורפא לו.

חובה מוטלת על כל מי שיש בידו להשפיע על ישראל מאיר קין שיהא ציית דינא, ויהיה בכלל המעמידים הדת על תילה.

וע"ז באעה"ח יום ז' לחודש ניסן שנת תשס"ז

נאום אברהם גיטל דב יראנו יונין דיין

נאום מנחם יהושע ז"ל אסקופסן דיין

נאום אלברט ברוס ברייטמן דיין

Rabbinical Council of California

3780 Wilshire Blvd., Suite 420, Los Angeles, CA 90010 (213) 389-3382 • Fax (213) 489-8077 E-mail info@rccvaad.org

בית דין צדק

כתב סירוב

במותב תלתא כחדא הוינא, ביום י"א לחודש תמוז שנת תש"ע לבה"ע, ועייננו בדו"ד בין מר ישראל מאיר קין לאשתו לאנא ועל סירובו החוזר ונשנה לסדר לאשתו גט פיטורין כהלכה. ולמרות מאמצים אדירים לפייס אותו ולתווך בין הצדדים, מר קין הנ"ל מסרב בכל תוקף לגרש את אשתו כדמו"י. ועל כן, יצא מאיתנו לפסוק את דינו כדין "מסרב" ואינו ציית לדינא, ודינו מבואר בשו"ע יו"ד סימן של"ד. וחובה מוטלת על כל מי שיש בידו להשפיע עליו לשחרר את אשתו מכבלי העיגון ושיהא ציית לדינא. וע"ז באנו על החתום בעיר נוא יארק:

רבי בן הר"ר אליהו ז"ל אשכנזי שער צ"ן
 נאמן אלו"סו בן ר' ולסקי חב"ן ס"א צ"ן
 אפ"ה א"טו"ל א"כ יו"ט יו"ט צ"ן

(Free translation)

Order of Contempt (*Seruv*)

The three of us sat together on 11 Tammuz 5770 (June 23rd, 2010), and we deliberated on the dispute between Mr. Israel Meir Kin and his wife, Lonna, and his repeated refusal to arrange a *Get* (writ of Jewish divorce) for his wife in accordance with Jewish law. Despite extraordinary attempts to appease him and to mediate between the two sides, Mr. Kin adamantly refuses to divorce his wife in accordance with Jewish law.

Therefore, we determine that he is considered a “*Sarvan*” (recalcitrant) and does not comply with Jewish law, and the ramifications of this status are elaborated in Shulchan Aruch, Yoreh Deah *siman* 334. It is incumbent upon anyone who is capable, to influence him to free his wife from an *agunah*'s chains and comply with Jewish law.

We hereby affix our signatures in New York City:

(Rabbi Hershel Schachter)

(Rabbi Nachum Sauer)

(Rabbi Avrohom Union)

נספח 10

**פסק הדין בעניין מניעת קבורת האם
של המעגן**

עמ' 89

THE UNION OF ORTHODOX RABBIS
OF THE UNITED STATES AND CANADA
225 EAST BROADWAY
NEW YORK, N.Y. 10002

954-8337
954-8338

סדר י"ט

י"ט מנחם אב

אחת שבועות מאת קיץ מעדן אשן אנה קיץ כ"ו שנה וד"ס (ש"א)
אם אחרת על אשן אנה קיץ חמש שנים אלה כ"ג ואלו כ"ד
וכ"ה (סדר י"ט) שנה אחרת ודומה כ"ה ואלו א"ג אשן
אחת שנים סדר על חזק י"ט ע"פ ד"ר אהרן בארנשטיין אנה
קיץ י"ט שנה אשן שנה ש"א אנה י"ט (אשן י"ט) אנה קיץ
ומנה אשן י"ט אשן י"ט אשן י"ט אשן י"ט אשן י"ט אשן י"ט
יש אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן
קיץ אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן
או אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן

ולכן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן
אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן
קיץ אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן
אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן

אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן
אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן
אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן
אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן אשן

נספח 11

תשובה ההלכתית של כב' הרב
זילברשטיין

עמ' 91

בס"ד

ט"ו אלול תשע"ט - 17/09/2019

לכבוד הרבנים הגאונים

חברי ביה"ד - אגודת הרבנים באמריקה.

אחר דרישת שלו' בכבודו כראוי

הנני כיהודה ועוד לקרא, בענין מה שפסקו כתר"ה שליט"א על עיכוב הקבורה עד שהבן יתן גט. והבאנו את הדברים לפני מו"ר מרן הגר"י זילברשטיין שליט"א, והסכים עמהם, ואף הבאנו את דב"ק להלן.

גדר ומהות איסור 'ניוול המת'

א. איסור עיכוב קבורה - בזיון וניוול המת

בגמ' חולין (דף יא ע"ב) נלמד שבזיון וניוול המת הוא איסור תורה, וזה לשון הגמרא¹ "וכי תימא דבדקינן ליה, הא קא מינוול" - ואם ניוול המת אינו מהתורה, מהיכן יודעים אנו שהולכים אחרי הרוב מהתורה. וכך מוכח בבבא בתרא (דף קנה ע"ב) "אמר רבי עקיבא, אי אתה רשאי לנוולו", אע"פ שעל ידי זה יהיה ליורשים הפסד. ומקור האיסור בתורה הוא מהפסוק "לא תלין נבלתו על העץ... כי קללת אלוקים תלוי" (דברים כא, כג), ואם בממרא פי ה', החייב מיתה הקפידה תורה על בזיונו, כל שכן על שאר מתים מישראל [כך כתבו הפוסקים, יעויין בתשובות הרשב"א סי' שס"ט, עיין עוד בנודע ביהודה (יור"ד מהדר"ת סימן רי)]

ב. איסור עיכוב קבורה - צער וסבל נפש המת

וכן במסכת שבת (דף יג ע"ב) אמרו חז"ל "שהמת מרגיש באיזמל", וכן "קשה רימה למת, כמחט בבשר החי", שנאמר (איוב יד, כב) "אך בשרו עליו יכאב". ובתוס' יום טוב (אבות פ"ב משנה ז) מובא שלא בשר הגוף מרגיש, אלא הנפש - הקיימת גם אחר המוות - מצטערת בניוולו של הגוף,

ועוד כתב הכלבו (סימן קיד) בטעם הקבורה: "שלא יתועב הגוף, אחר שהנפש גרה בו", וכתשמישי קדושה שנגנזים, אלא יותר מזו, הגוף עצמו נשאר קדוש מתוך הקשר שלו עם הנפש והשארית עליו גם אחר המוות. ודימו חכמינו ז"ל את עצמות המת לספר תורה, ועל כן נפסק "מטפחות של ספר תורה שבלו עושין מהם תכריכין למת מצודה" (מגילה דף כז ע"א), ונאמר (בראשית ט, ו) "בצלם אלוקים ברא את האדם", ולכן, משום צלם אלוקים שבו ונשמתו, אסור לנוולו.

ג. איסור עיכוב קבורה - ביטול מצות 'קבור תקברנו'

¹ הגמרא שם רוצה להוכיח דאזלינן מדאורייתא אחר הרוב, מהא דההורג את הנפש חייב מיתה ולא חוששים שמא הנרצה היה טריפה, ועל זה הקשתה הגמ' דאולי באמת לא הולכים אחר הרוב, ומה שלא חוששים לטריפה הוא משום שבדקים את גופת הנרצה, ודחתה הגמ' שאין בודקין את גופת הנפטר משום דהוי ניוול למת

מקור מצות קבורה בתורה נלמד מהפסוק "כי קבור תקברנו" (דברים כא, כג), וכלישנא קמא דרבי יוחנן סנהדרין (דף מו ע"ב), ואף שהגמ' הסתפקה אם הקבורה היא משום בזיון המת או משום כפרה, מאחר ולא נפשט הדבר, נוקטים אנו שעיקר מצות קבורה היא משום בזיון המת. וכתב הרמב"ם (פי"ב מאבל ה"א): "אם ציוה (המת) שלא יקבר - אין שומעין לו, שהקבורה מצוה היא, שנאמר כי קבור תקברנו".

מת שאין לו מי שיתעסק בקבורתו נקרא "מת מצוה" - כלומר מצוה על כל אדם לקבורו, וקבורת מת מצוה דוחה כהונה, נזירות, פסח, ומילה. וכן כתב הרמב"ם (פ"ט"ו מהלכות סנהדרין ה"ח): "מצות עשה לקבור את כל הרוגי ב"ד ביום ההריגה שנאמר - כי קבור תקברנו ביום ההוא, ולא הרוגי ב"ד בלבד, אלא כל המליץ את מתו עובר עליו בלא תעשה". הרי לפנינו שבעיכוב קבורה קיימים כמה איסורים: בזיון וניוול המת, צער המת, סבל הנפש, עיכוב הקבורה וביטול המצוה, ביטול מצות "לה יטמא", גרם איסור טומאה לקרובי מת כהן.

'צורך גדול' מתיר ניוול המת

אכן מצינו במסכת סנהדרין (דף מז ע"א) שבמקום צורך גדול מותר לניוול את המת כגון למטרת כפרה, וכדי שישמעו העם וייראו, כפי שעשה חזקיהו שגרר עצמות אביו במטה של חבלים דרך בזיון, משום שהיה רשע וכל זה הותר מפני התועלת הגדולה שבדבר, **אז אין זה נחשב לניוול**. [יעויין באגרות משה (יור"ד ח"ב סימן קנ)].

כמו כן במעשה פילגש בגבעה, שניתח האיש את פלגשו שנפטרה כתוצאה מעינוי אנשי בליעל ל"ב נתחים, ושלחם בכל גבול ישראל בכדי לזעזע את העם, שיעשו דין באנשים הרשעים והמסייעים להם, לבל יארע כדבר הרע הזה שנית. ויש ללמוד מכך שמותר לניוול מת ולעכב קבורתו בכדי להראות לציבור את גודל הרשעה.

ניוול מת הותר בכדי להתיר עגונה

מעשה בהרוג שנמצא ולא ניכר בו שום צורת פנים, ומתוך הבגדים והכתבים, נראה שהוא בעל אשה אחת אשר יצא מביתו זה חצי שנה וקברו אותו, ואחר כך באה האשה, ואמרה שיש לבעלה סמנים מובהקים בגופו, נשאלה השאלה האם מותר לפתוח את קברו לראות את הסימנים כדי להתירה מחבלי עיגון,

ופסק התשובה מאהבה (מובא בפתחי תשובה יו"ד סימן שס"ג סק"ז) להתיר, שהרי אפילו לקוחות יכולים לומר: "אנן זוזי יהבינן, לינוול ולניוול...", ואם כן גם האשה הזאת, כדי שלא תהיה עגונה כל ימיה, תוכל לומר 'מה לי בניוולו', ובפרט שזה גם לכבודו שבניו יתאבלו ויאמרו קדיש. מדבריו יש לכאורה לפשוט, שמותר לניוולו כדי להתיר את אשתו מחבלי עיגון, וכן פסק בשו"ת כנסת יחזקאל (חלק אהע"ז סימן מ"ו).

מאיך השיבת ציון (הו"ד בפתחי תשובה הנ"ל) חולק על הוראת התשובה מאהבה, ואוסר לפתוח את הקבר, כי שמא אחר הוא והניוול הוא בחנם. ואינו דומה למקרה שבמסכת בבא בתרא שיודעים בודאי שזהו קברו של המוכר.

גם בשו"ת שואל ומשיב (מהדורא קמא ח"א סימן רלא) דן במעשה שאירע שמצאו אחד שטבע בנהר, וקברוהו ולא השגיחו על סימניו, וכעת באה אשה ואומרת שבעלה נעלם זה כחצי שנה, ויש לה סימן באחת מאצבעותיו, וכן ברגליו. ונשאלה השאלה האם מותר לפתוח את קברו על הספק שמא יהיה אפשר לזהותו ולהתיר את אשתו מחבלי עגינות? והשיב שמותר לעשות זאת מאחר והוא צורך גדול אין זה נקרא ניוול.

והנה על מדוכה זו ישב גם המהרי"ל דיסקין (בתשובותיו סימן לא) וזה לשונו: "הוריתי להתיר לפתוח הקבר להכירו בסימנים להתיר אשתו, וילפינא לה בקל וחומר, דאם הקב"ה אמר: שמי שנכתב בקדושה ימחה [ואף דספק הוא גם שם אולי תמות], ואף דעדיין אין לה בעל, מכל מקום על ידי כן תנשא. וגם משום מצוה ד"שבת", [ולתוספות בגיטין (דף מא ע"א ד"ה לישא) הוי מצוה רבה], ונהירנא שכבר אירע כך לפני אבי מורי... וצוה לפתוח כנ"ל, עכ"ל.

דבריו כנראה מכוונים נגד הוראתו של השיבת ציון, שאסר לפתוח את הקבר בטענה שמא אדם זר הוא ומה לה ולו. כנגד זה טוען המהרי"ל דיסקין שמצינו שגדול הוא השלום, ומוטב למחות את שם ה' כדי להביא ספק שלום לאשה, שהרי יתכן שהסוטה תמות ואז לא מפיקים כל תועלת מבזיון ה', קל חומר לניוול המת שהותר מספק, שמא יביא שלום לאשה ותוכל להנשא.

ואע"פ שעדיין אין לה בעל העומד לשאת אשה זו, גם מחמת הספק שמא תוכל להנשא, מותר לניוול מת, אע"פ שיתכן שהוא אדם זר שאין לה כלפיו כלום, וביחוד שתוכל להנשא ולקיים מצות "לא תהו בראה, לשבת יצרה" (ישעיה מה, יח).

ביאור מורנו הגר"י זילברשטיין שליט"א, את פסק המהרי"ל דיסקין זצ"ל

דברי המהרי"ל דיסקין מחודשים, ש"גדול השלום" הוא לא רק כדי למנוע ריב בין הבעל לאשתו, אלא גם כדי לבנות בית בישראל הותר למחוק את שם ה'. שהרי התיר לניוול מת כדי שהעגונה תוכל לבנות בית בעתיד. וכעין זה מצינו בספר ברכות ראש על הנאמר במסכת ברכות (דף לא ע"ב) שאמרה חנה לפני הקב"ה: אם תשמע תפילתי ותתן לי זרע אנשים מוטב, ואם לאו, אלך ואסתתר מפני אלקנה בעלי, ויקנא לי וישקני מי סוטה, וכתבת בתורתך שאם האשה לא סתתה, ונקתה ונזרעה זרע, מלמד שאם היתה עקרה נפקדת, ואי אתה עושה תורתך פלסתר.

ותמוה כיצד היה מותר לה לגרום למחיקת ה'? ותירץ הברכות ראש דמאחר ואם יעברו עשר שנים ולא תיפקד, יגרשנה בעלה ותשאר ללא בית בישראל, נחשב הדבר לעשיית שלום, שמותר למטרה זו למחוק את ה'. דברים אלו תואמים לדברי המהרי"ל דיסקין שלא רק מניעת ריב, אלא גם למטרת הקמת בית מותר לניוול מת.

ובביאור הדברים כתב מו"ר הגר"י זילברשטיין ע"פ דברי שו"ת כתב סופר (יו"ד סי' קע"ד) שהתיר לפתוח קבר לוודא שהמת הוא בעלה של האשה, דניחא ליה מילתא שיש נחת רוח לנפטר שאשתו תהיה מותרת לעלמא ולא תשאר

עגונה². ולאור זה מובן מה שהתירו המהרי"ל דיסקין והשואל ומשיב לנוול מת לצורך היתר עגונה. כי ניוול הנעשה למען מטרה גדולה, אין הנפש מצטערת בה³.

טענת הפסד ממון - 'ניוול המת' כאמצעי גבייה

ברמ"א (חו"מ סימן קז ס"ב)⁴: "ראובן שהיה חייב לשמעון ומת ראובן, יכול שמעון לעכב קבורתו עד שיוורשו יפרעו לו, [מדובר כאשר שמעון טוען ברי לי שהניח ממון, ולא מאמין לבני המשפחה שלא השאיר, (סמ"ע סק"י)], ואם שמעון הוא קרובו של ראובן, בני המשפחה מוחים בידו שלא לעכב קבורתו, שלא לנוולו".

הרי שקיים הבדל בין דרישת קרובים לניוול המת עבור הפסד ממון, לבין דרישת זרים לניוול המת, כפי שנפסק בשו"ע חו"מ (סימן רל"ה סעיף י"ג) מי שמכר, בין בנכסיו בין בנכסי אביו, ומת, ובאו קרוביו וערערו לומר שקטן היה בשעת המכר ובקשו לבדוק, אין שומעין להם. וברמ"א: דחזקה אין עדים חותמין על השטר אלא אם כן יודעים שהמוכר נעשה גדול, ועוד דסימנים עשויין להשתנות, ועוד דאין מנוולים את המת, (זהו לשון הרמב"ם)⁵.

בנתיבות המשפט (סי' קז סק"ה) כתב לפרש מדוע אין הקרובים רשאים לנוולו והיינו משום שעליהם מוטל לקבורו וכעין זה כתב המהר"ם מיניץ (סימן נד) שעל הקרובים מוטלת מצוה מיוחדת לדאוג לקבורת הנפטר ולשמור על כבודו, וכיון שמצווים לדאוג למקום קבורה מכובד, להלוויה ולשאר צרכי כבודו, אינם יכולים לעכב את הקבורה.

ועינין עוד בשו"ת חלקת יעקב [יורה דעה סימן קצב ועי' בסמ"ע (שם) ובשו"ת בחות יאיר סוסי' קל"ט] שהסביר את העניין, כי על המעכב אינו מוטל לקברו, והמוטל עליו לקברו, זה הקרובים, אחר שזה מעכב אינו עובר במה שמניחו, ומשה"כ כשמעכב ג"כ קרוב ומוטל עליו לקברו, אינו יכול לעכב יעו"ש.

בשו"ת אגרות משה (יו"ד ח"ב סי' קנ - קנא) תמה איך אפשר שיש הבדל בין הקרובים לשאר אנשים, והרי על כל ישראל מוטל לקבור את המת. שהרי מת מצוה שלא מצאנו לו קרובים, כולם נחשבים כקרוביו וחייבים בקבורתו,

² וע"ע מה שכתב מו"ר בשיעורי תורה לרופאים (סי' ק"ג) בהרחבה ואפשר להסביר את הדבר, על פי הנאמר בארחות חיים (יור"ד עמוד תרט) בשם הרב בעל המלמד, שטעם מצות הקבורה הוא "כי ראוי שלא יתועב הגוף אחר שהנפש היתה גרה בו, וכמו שכתוב בתורה (דברים כג, ח): "לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו". הלא תראה שהאדם כשחבר ביתו יחמול עליו, ולבו יכאב אם יהיה למחרבות, וכן קשה לנפש כשתראה את הגוף מתבזה, ועל דרך זה אמרו (ברכות יח ע"ב): "קשה רמה למת, כמחט בבשר החי".

וכן אמרו במדרש תנחומא (ויקרא ח), שאין הנפש עולה למקום שנגזרה משם, עד י"ב חודש עד שיכלה הגוף. מה היא עושה? הולכת וחוזרת על הקבר, וקשה עליה ראיית הגוף נרקב, ושהוא רמה ותולעה. משל למה הדבר דומה, לאדם שהיה לו בית נאה ונפל, והוא הולך ורואהו שכיסו פניו חרולים וגדר אבניו נהרסה, ובוכה ומתאבל עליו.

³ ועיין עוד אוצר הפוסקים (זי, כד, ס"ק ר' אות י"ט) הביאו שגדולי הפוסקים תירו לפתוח את הקבר בשביל תועלת העגונה.

⁴ מקור הסוגיא במסכת בבא בתרא (דף קנד ע"א) מעשה בבני ברק באחד שמכר בנכסי אביו ומת, ועמדו עליו בני משפחה וערערו לומר קטן היה בשעת מכירה. באו ושאלו את רבי עקיבא, מהו לבדוק? אמר להם אי אתם רשאים לנוולו. מבואר בגמרא שלבני המשפחה שערערו על המכירה בטענה שקטן היה, ובקשו לפתוח את קברו ולהוכיח שלא הביא ב' שערות, אמר רבי עקיבא שאינם רשאים לנוולו. אבל במקרה הפוך, כשהנכסים בידי המשפחה, והלקוחות טוענים שגדול היה והמכירה היתה בת תוקף, היה מתיר להם רבי עקיבא לפתוח את הקבר ולגלות את הגופה, אע"פ שהדבר כרוך בניוול גדול.

⁵ בבית יוסף הקשה למה הרמב"ם הצריך לצרף את שלושת הטעמים, ובנתי"מ (ביאורים רל"ה ט"ו) כתב שאין זה סותר שבכל טעם בפני עצמו יש בכדי לאסור את פתיחת הקבר וגם בטעם של 'ניוול המת', ועיין מה שכתב על דבריו הגר"י אויערבך (דברי חיים אה"ע מיאון סימן ג)

ומעתה איך אפשר שמת זה שנקבר ע"י קרוביו יהיה מותר לנוולו ע"י אחרים, והרי לא גרע מת זה ממת מצוה שעל כולם מוטל לקבורו ואסור לנוולו, וכי מפני שמצינו לו קרובים יהיה מותר לנוולו יותר ממת מצוה שלא היו לו קרובים, ולכן העלה האג"מ בביאור הדברים, שאין הכוונה שאכן מותר לנוולו, אלא הכוונה היא שהיורשים יצטרכו לשלם ללקוחות משום כבוד המת, אבל לפתוח את הקבר בודאי שאסור, עיין שם באריכות.

ובשו"ת יחל ישראל (סימן עג) העיר על דברי האג"מ שלפי דברי האור זרוע והרמ"א בפסקיהם, נראה שלמדו את הגמרא כפי פשט הפשוט שדוחים את הקבורה בפועל ולכן כתב שיש לפרש ע"פ לשון הגמרא בבא בתרא שלשאינם קרובים לא איכפת לפתוח מפני ש"זווי יהבינן ליה לינוול ולינוול", משמע שבהפסד ממון חשיב ניוול, מ"מ מפני הפסד ממון הדבר הותר, ואין איסור 'ניוול המת'.

הרי לפנינו מדברי הפוסקים שאיסור 'ניוול המת' קיים במי שאינו קרוב, אלא כאשר מדובר בהפסד ממון הדבר הותר בכדי לאפשר ללוה לגבות את חובו.

'ניוול המת' - כסנקציות משפטיות על המעגן

וכפי שמצינו בשו"ע חו"מ, (סימן ע"ג סעיף י') שיש על ביה"ד לנקוט בכל צד כנגד המסרב לציית לקיום משפטי התורה, 'בכל טעדי דמצי למעבד'. ויש לפעול בכל מיני אופציות יעילות כדי להכשיר את המטרה, כגון להטיל עיקול על נכסי המלווה, בכדי להציל עשוק מיד עושקו, כמבואר ברא"ש (הובא בב"י שם).

וכך נפסק בשו"ע אין ביה"ד נענים לתביעת המלווה כל זמן שלא הגיע מועד הפירעון, אבל אם רואה הדיין שיש אמתלה לתביעת המלווה, גם בתוך מועד הפירעון, וקיים חשש שהלווה לא יפרע את חובו בזמן הפירעון, כגון שהלך למדינת הים, מצוה על הדיין לעכב הממון עד שיגיע זמן השטר, וביה"ד מונעים יציאת הלווה למדינת הים.

כעין זה מצינו גם בעיכוב נישואין, נקדים שהלכה פסוקה היא בשו"ע חו"מ (סימן צ"ו סעיף ו') שאישה שלוותה בעת שהייתה רווקה, לא מוטל על בעלה לפרוע את החוב לאחר נישואים, - "ואינה נגבית מהבעל". והנה ברמ"א אה"ע (סימן צ"א סעיף ד') פסק שאם בא המלווה קודם שנשאה ורוצה למחות נשואה עד שתפרעהו ושלא יפסיד שלו הדין עמו, אע"פ שלא הגיע מועד הפירעון וכן הוא בשו"ע חו"מ (סימן טו סעי' ה') אחד גוזל חבירו ולא יוכלו להוציא ממנו בדין, יכולין לגזור על שאר בני אדם שלא ישאו ויתנו עמו, ואם היא אשה שלא תנשא לאיש ולא יעסקו בשידוכיה עד שתוציא מידה שאינו שלה.

הרי לפנינו שניווול המת הותר כאמצעי גבייה בודאי שהדבר יותר גם בהיתר עגונה כמבואר בשו"ת אמרי יוסר (ח"ב סי' כ"ט אות ה') שם דן הר"מ אריק בתשובת שיבת ציון ותשובה מאהבה, ורצה לתלות שאלתו בדברי 'חמודי שניאל (הובא בפת"ש אה"ע סי' י"ז קי"ד) שדן האם שרי לכהן להתקרב לתוך ד' אמות של מת כדי להתיר עגונה, אי אמרינן חטא כדי שיזכה חבירך, אך בסוף דבריו כתב האמרי יוסר לחלק דאף שלכהן אסור לבוא בד' אמות של המת, ולא מצינו שהתירו לכהן טומאת מת בשביל ממון, אבל ניוול המת שרי בשביל ממון לוקחות (עכ"ל)

חומרת העגונה - 'קשה עיגונא דאיתתא' - אם בממון אמרו כ"ש בעגונה.

והדברים קל וחומר שהרי כמה שקדו רבותינו להיכנס בעובי הקורה, כדי להסיר כבלי עיגונה ולהתירה לכל אדם, שעליה אמר שלמה המלך "ראיתי דמעת העשוקים ואין להם מנחם", עד כדי שמרן הבית יוסף (שו"ת אה"ע, דיני גוי מסל"ת ס"ס י) השווה היתר עגונה לדיני נפשות. וכן פסק בשו"ת שבות יעקב ח"א (סי' יד) שאין להתעצל בדבר עגונה כמו שאין להתעצל בפקוח נפש.

והגר"י ענגיל (אוצרות יוסף קונט' עיגונא (דף ג ע"ב), הוכיח דין זה מדברי הגמ' ביבמות (דף קכב) והלכו ולא מצאו, ודילמא צרה הואי, תנא דבי ר' ישמעאל, בשעת הסכנה כותבין ונותנין אף על פי שאין מכירין, ופרש"י, וה"נ כשעת הסכנה דמיא, שאם לא תאמין לזה לא תמצא אחר ותשב עגונה כל ימיה.

יעוין עוד בשו"ת יביע אומר (ח"ו אה"ע סימן ג) שצ"ע לדברי הב"ח (שו"ת החדשות, ס"ס סד, בפס"ד להיתר עגונה) שכתב וכל מי שמתיר עגונה אחת בזה"ו כאילו בנה אחת מהרבות ירושלים העליונה להציל בחינה אחת מאשת חיל. החיד"א (בספר נחל אשכול, ריש איכה), כתב שצער האשה בעיגונה נוגע לשכינה, שכל נשי ישראל בכנסת ישראל אחידן. והעיגון נוגע צער לשכינה, שהוא תיקון לשכינה בחלק פרטי של בחינת אישה זו.

והגאון מהר"ח פלאגי' [(בשו"ת חקקי לב אה"ע סי' נו) בשו"ת חיים ושלום (ח"ב ר"ס א)] האריך להביא סמוכים לזה מדברי גדולי האחרונים.

ועוד שכן משמע מדברי הוזה"ק פר' ויחי (דף רכ"ח ע"ב), דכל נוקבי דעלמא קיימין בסתרהא דשכינתא. וכל היד המרבה למצוא פתח של היתר ולחזור על צדדים וצדי צדדים בחיפוש בחורים ובסדקים, אולי ימצא רפאות ה"ז משובח, ותעלה לתקנת בנות ישראל להציל אותן מעיגון.

אם הוא חטא, היא מה חטאה? - הפעלת לחץ כלפי בני משפחתו

ואע"פ שמדובר בעיכוב האימא, מצינו בתשובות הגאונים (שערי צדק, ח"ד שער ה סימן יד) בשם רב פלטוי גאון שמותר להפעיל לחץ גם כלפי בני משפחתו, ולא רק כלפי העברייני עצמו, גבי 'כתב חרם' וזה לשונו: ואל תתפללו עמו, ואל תמולו לו בן, ואל ילמדו את בניו בבתי הכנסיות, ואל תקברו לו מתו, ואל תכניסו אותו לא בחבורת מצווה ולא לחבורת רשות.

וכך נפסק ברמ"א (אה"ע סימן קנ"ד - סעי' כ"א) בהרחקות דר"ת, שלא לקבור את מתו של סרבן פס"ד על גט. המהרש"ל בים של שלמה, (בבא קמא, פרק י, סימן יג) תמה על דברי רב פלטוי גאון - אם הוא חטא, היא מה חטאה והרי אשת עכן לא נענשה בחרם של כל קהל ישראל, אלא העמידוה לאיים עליו. קל וחומר בנדון זה, שלא לבייש בת ישראל. אולם בשו"ת שבות יעקב (חלק ג, סימן צז) כתב שאין לנו לזוז אפילו זיז כל שהוא מפסק השולחן ערוך והרמ"א שתמכו בהענשת המקורבים, ואחריהם אנו נמשכין, ודלא כמהרש"ל.

על גוף הטענה "היא מה חטאה" נראה שיש להשיב ע"פ דברי אמרו רבותינו ז"ל (תורת כהנים, ויקרא כ, ה) "ושמתי אני את פני באיש ההוא ובמשפחתו, והכרתי אותו ואת כל הזונים אחריו" וכי מה חטאה המשפחה? אלא ללמדך שאין לך משפחה שיש בה מוכסן, שאין כולה מוכסים; שיש בה ליסטים, שאין כולה ליסטים, מפני שמחפים עליו".

דעת מורנו הגר"י זילברשטיין – 'ראו גדולים שגידלתם'

דעת מורנו הגר"י זילברשטיין שליט"א, מאחר וכובד המוטל על ההורים בחינוך ילדיהן הוא גדול לטוב או למוטב, שהרי ההורים הם דוגמה והשפעה ענקית על אופי של ילדיהן, והם המורי דרך להתהלך בדרך המוסרית וטוהר המידות שהרי כלל בידנו 'שותא דינוקא בשוקא או דאביה או דאמה' (סוכה דף נו ע"ב).

וכאשר הבן בוחר במעשה רשע יש לפנות באצבע מאשימה על ההורים, כדברי הגמרא במסכת כתובות (דף מה ע"א) שמקום הסקילה לנערה מארוסה שזינתה, הוא בבית אביה, כלומר ראו גדולים שגדלתם, ובירושלמי הוסיפו, יבואו גידולים רעים שגדלו ויתנבלו הן וגידולין. וכן דרשו רבותינו ז"ל במסכת סנהדרין (דף נב ע"א) על הפסוק "את אביה היא מחללת" גבי בת כהן שזינתה, אם היו נהוגים בו קודש נהוגים בו חול, היו נהוגים בו כבוד נהוגים בו בזיון, ואומרים ארור שזה ילד וזה גידל.

כפי שיתבאר (לעיל) עיקר איסור ניוול הוא מפני שהמת מצטער בניוולו, ובודאי שהדבר היחיד שעומד נגד עיניה של האמא, הוא 'הצדק האלוקי', וודאי שיש לה נחת רוח, בעיכוב הקבורה, ואין לה שום צער, אלא שמחה על כך שמתכפר לה, על תביעת "ראו גידולים שגידלתם".

לסיכום:

הרי לפנינו שמותר להשתמש בעיכוב הקבורה של האב או האם, כשאר אמצעי עיקול, בכדי להפעיל סנקציה משפטית על הבן שייתן גט, ולהסיר את כבלי ודמעות העגונה ולהיות לה מנחם.

ותחזקנה ידי כת"ר בהעמדת הדת על תילה.

בברכת יגדיל תורה ויאדיר

יהונתן מאיר שלוש, ישראל ציוניאק

נספח 12

התחייבות של משיב 10

עמ' 99

הח"מ אליהו שמחה קיהן (N9363368) מצהיר ומתחייב בזאת כי יעשה כל מאמץ כדי להביא את אחיו מאיר קיהן לתת גט לאשתו לנה קיהן, בהתאם לפסיקת בית הדין של אגודת הרבנים דאמריקא.

הח"מ חייב את עצמו בקניין המועיל, מעכשיו, ובפני בית דין חשוב בסך של 20,000 דולר ארה"ב לטובת האישה לנה קיהן אם לא יעמוד בהתחייבותו זו ולא יעשה כל שביכולתו להביא את אחיו הנ"ל לתת את הגט כאמור, וזאת עד ר"ח כסלו התש"פ.

בכלל התחייבות זו קיבל הח"מ על עצמו בקניין המועיל ככל הנ"ל כי הרב אהרן כ"ץ יהיה מוסמך לפסוק כדיין יחיד ולהחליט לפי שיקול דעתו אם אכן עמד הח"מ בהתחייבותו הנ"ל או הפר אותה.

אליהו שמחה קיהן

דין קיהן יתנה לדין קיהן אגודת הרבנים דאמריקא

אריאל / 03 354 354

מקום סמליות

נספח 13

מכתב לרבנות מיום 01.08.21

עמ' 101

כ"ג מנחם אב תשפ"א
01/08/2021

לכבוד:
הרבנית הראשית לישראל
רח' אהליאב 5 ת.ד. 36016

ירושלים 9446778 באמצעות דואר אלקטרוני: mishpatit@rab.gov.il

א.ג.

הנדון: המעגן ישראל מאיר קין
אכיפת פסק דין מטעם בית דין צדק של ועד הרבנים דקליפורניה במדינת ישראל

הח"מ הינו ב"כ של גה' חיה לאנא רלבי"ג. גב' רלבי"ג ממתינה כבר מעל 17 שנים לקבל גט פיטורין מבעלה ישראל מאיר קין. להוסיף חטא על פשע, בשנת 2014, המעגן ישראל מאיר קין לקח לעצמו אישה נוספת בלי לגרש את גב' קין בגט פיטורין. ביום י"ט מני אב תשפ"א נתן בית דין הצדק של ועד הרבנים דקליפורניה פסק דין המצ"ב כנספח 1. יצוין שפסק הדין הנ"ל הינו פסי"ד נוסף בהמשך לסדרת פסקי דין רבניים של בתי דין בארה"ב אשר חייבו את ישראל מאיר קין לגרש את גב' רלבי"ג בגט פיטורין, כאשר מר קין סירב לציית לכולם.

כבוד הרבנות הראשית מתבקשת להשתמש בסמכותה ע"פ דין כמפקחת על ענייני קבורה יהודית במדינת ישראל, ולהורות שחברות הקדישה בארץ לא תטפלו בקבורת המעגן ישראל מאיר קין ו/או מי מבני משפחתו כל עוד שהוא עומד בסירובו לתת גט פיטורין לאשתו.

העובדות הרלוונטיות לבקשה הנ"ל, הינן כדלהלן:

1. חיה לאנא רלבי"ג (להלן ה"עגונה") הינה אישה דתיה, אם לחמשה ילדים (ארבע מנישואים קודמים לנישואין שלה עם בעל המעגן) אשר מחכה כאישה עגונה לגט פיטורין מהמעגן לתקופה של מעל 15 שנה.
2. ישראל מאיר קין (להלן ה"מעגן) הינו איש המייצג את עצמו כדתי אשר מסרב לתת גט פיטורין לעגונה לתקופה של מעל 15 שנה.
3. הצדדים התחתנו אחד לשני כדת משה וישראל ביום 07/04/2000.
4. בד ובד עם נישואין כדת משה וישראל הצדדים גם התחתנו אחד ושני בהתאם לדין המדינתי במדינת ניו יורק, מקום מגוריהם דאז.
5. לעגונה יש ארבע ילדים מנישואיה הקודמים.
6. לצדדים יש בן אחד בשם משה, שנולד ביום 18/08/2001.

¹ https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/issuing_burial_licenses/he/terms_of_license%20for_a_burial_company.PDF ראה
ס'6 (ב) המצ"ב כנספח 2

7. ביום 23/04/2009 קיבל המעגן פסק דין ביטול נישואין האזרחיים (Judgment of Annulment) במדינת קליפורניה. העתק של פסק דין הנ"ל מצ"ב כנספח 3.
8. מאז ועד עתה המעגן מסרב מלהתייצב בפני בית דין הגון על מנת לתת לעגונה גט פיטורין.
9. לפי מיטב ידיעת העגונה, במקום לתת גט פיטורין לה, המעגן סידר לעצמו סוג של "היתר מאה רבנים" בכדי שיוכל להתחתן עם אישה נוספת, במסגרת "מצג" שהוא (כביכול) פועל ע"פ דין תורה.
10. ולכן ביום 20/03/2014 הוא העז פנים בהפרת כל הנורמות של הלכות אישות בקחת אישה שנייה. מצ"ב כנספח 4 העתקים של כתבות אודות הנישואין.
11. למשך כל השנים העגונה ניסתה, באמצאות בתי דין מוכרים ע"י הרבנות הראשית, לקבל גט פיטורין מהמעגן. אך הוא מסרב להופיע בפני אף בית דין מוכר והגון.
12. בד ובד עם סירובו להתייצב בפני בית דין יפה, המעגן תמיד טען שהוא הפקיד גט לטובת העגונה אצל בית הדין שערי משפט בעיר מאנסי ניו יורק, המתנהל ע"י הרב צבי דב אברהם וע"י הרב אברהם שמואל געשטעטנר.
13. בית דין הנ"ל ידוע למערכת הרבנים בארה"ב ואינו מקובל כבית דין הגון. מצ"ב כנספח 5 העתקים של מכתבים מטעם גדולי הרבנים בארה"ב וגם מטעם בתי דין יפים בארה"ב שפסקי דין מטעם בית דין הנ"ל אינם מקובלים ע"י.
14. בית דין הנ"ל גם לא מקובל ע"י הרבנות הראשית לישראל. מצ"ב כנספח 6 העתק מכתבים מכבי הרב יצחק פרוץ, ראש לשכת הראשון לציון מיום ט' כסלו תש"ע שמביע חוות דעתו של נשיא בית הדין הרבני הגדול שבית דין שרבנים אברהם וגעשטעטנר אינם מוכרים ע"י בית הדין הרבני הגדול בגיטין ובשאר דברים.
15. מצ"ב כנספח 7 העתק של מכתב מכבי הרב אליהו בן דהן, מנהל בתי הדין הרבניים, מיום ז' באייר תשס"ח אשר בו כתוב שגיטין שסודרו מטעם הרבנים געשטעטנר ואברהם "לא יוכרו כאן בישראל".
16. ביום ז' ניסן תשס"ז וביום י"א תמוז תש"ע נחתם כתבי סירוב נגד המעגן. מצ"ב כנספח 8 העתק כתבי סירוב הנ"ל.
17. כתב הסירוב מעיד על מאמצים רבים ע"י הרבנים שחתמו עליו לתווך בין הצדדים ולפייס המעגן כדי שהוא יתייצב בבית דין ולתת גט פיטורין לעגונה. כל מאמצי הרבנים לא צלחו ומעגן עומד במעמד של מסרב לדין.
18. בערך ביום י"ח אב תשע"ט אימו של המעגן, מרת יהודית קין, הלכה לעולמה וגופתה הובאה ארצה לקבורה.
19. ביום י"ט אב תשע"ט הורה בית הדין אגודת הרבנים דארצות הברית וקנדה שלאור מעשה העיגון הנמשכת מעל עשור, לא להביא מרת יהודית קין לקבר ישראל. מצ"ב כנספח 9, העתק של פסק הדין.
20. פסק דין של בית הדין הנ"ל ניתן ע"פ התייעצות עם כבי הרב יצחק זילברשטיין, שפסק שמותר לעכב קבורת מת כדי לשחרר עגונה, כולל לעכב את קבורת בן משפחה של בעל מעגן כדי להביא אותו לתת הגט. מצ"ב כנספח 10 העתק תשובתו של כבי הרב זילברשטיין.
21. על אף ניסיונות מטעם הרב הראשי, כבי הרב דוד לאו, לאכוף את פסק הדין הנ"ל, הן לא צלחו, ומרת יהודית קין נקברה בבית עלמין בירושלים.
22. במסגרת משא ומתן בין מר אהרון קין, אחי המעגן, לבין נציג הרבנות הראשית, הוא התחייב להוציא כל המאמצים האפשריים כדי לשכנע אחיו, המעגן, לתת גט פיטורין לעגונה. הוא גם הפקיד סכום של \$20,000.00 כערובה לנתינת הגט. על אף שאהרון קין נתן את המילה שלו שהוא ידאג לנתינת הגט, ולמרות כספים (המועטים) שהופקדו, נכון להיום הגט לא ניתן לעגונה.
23. ע"פ מיטב אמונתה של העגונה, כל מה שמר אהרון קין הבטיח לנציג מטעם הרבנות היה דברי שקר וכזב שנאמרו כדי להטעות ולרמות את כבי הרב הראשי שליט"א לבטל את מניעת קבורת אימו. לעולם הוא לא התכוון לעזור לעגונה לקבל גם מאחיו, המעגן.

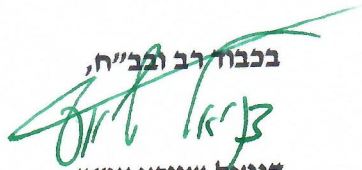
24. ודוק- מר אהרון קין הוא איש עשיר מאד. בשבילו סכום של \$20,000.00 הינו סכום זעום. לפי מיטב ידיעת העגונה הכסף הזה עדיין שוכב אצל הרבנות, וטרם חולט.
25. ביום י"ט אב תשפ"א נתן בית דין הצדק של ועד הרבנים דקליפורניה פסק הדין נשוא הבקשה דנן.
26. בנוסף לאמור לעיל, יודגש שבני משפחתו של המעגן תומכים בו ומסייעים לו לעגן את העגונה. לדוגמא:
- 26.1. כאשר המעגן עזב את מדינת ניו יורק וחזר לגור בקליפורניה, הוא שהה הרבה חודשים בביתם של הוריו על אף שהוא כבר הכריז שהוא מסרב לתת גט לאשתו, העגונה.
- 26.2. כל בני משפחתו של המעגן השתתפו בחתונתו לאשתו הנוכחית. וזאת למרות שהחתונה התקיימה תוך כדי הפרת חרם הציבור של ה"חרם דרבנינו גרשון".
- 26.3. המעגן ישב שבעה אחרי אימו יחד אם אחיו בבית אביהם.
27. מעשי התמיכה הנ"ל של בני משפחתו של המעגן מהווים עילה להחרים אותם.
28. ויודגש אי אפשר להאמין שהמעגן, כמו כל איש שמעגן את אשתו, היה יכול למשוך בעיגונו של העגונה לתקופה של מעל 15 שנים בלי תמיכתם של בני משפחתו, ועוד חברי ציבור הרחב. ולכן, על מנת להילחם בעיגון ונגד מעגנים, חייב מערכות המשפט והרבנות לנקוט בכל ההליכים האפשריים נגד מסייעי המעגנים וליישם אותן תוך כדי השלכות החמורות בגין תמיכתם במעשי עיגון. הם לא חפים מפשע על אף שהם אינם המעגן.
29. ויודגש: המעגן ובני משפחתו אינם תושבי או אזרחי מדינת ישראל. דהיינו, אין למי מהם אף זכות מוקנית להיקבר במדינת ישראל.
30. יצוין שצריך להיות מנגנון שיאפשר לרבנות לאכוף פסקי דין של בתי דין רבניים זרים. וזה נכון במיוחד בהתחשב במגע המוגבר בין יהודים בגולה לישראל. יותר ויותר יהודי התפוצות רוכשים רכוש בישראל, בין עם מדובר בנכסי נדל"ן. או רכישת חלקות קבורה. הם גם מחזיקים יותר ויותר חשבונות בנק בבנקים ישראלים או נכסים אחרים. יהודי בגולה המתנהל על פי ההלכה ומתדיין בתביעה בפני בית דין רבני, אמור להיות מסוגל להסתמך על כך שהממסד הרבני בישראל יגן עליו, במידה ויהיה צורך בכך.
31. ולכן, לאור האמור לעיל, מתבקש הרבנות הראשית להורות שפסק הדין מטעם בית דין הצדק של ועד הרבנים דקליפורניה אשר קבע שהמעגן:
- בר נידוי וחייבים להחיל עליו כל חומרת הדין כמבואר בשולחן ערוך
- אסור לשאת ולתת אתו
 - אסור למנות אותו למניין
 - אסור לענות אמן לקדיש שלו
 - אין לתת לו אפילו מקום מושב בתוך בתי כנסת ובתי מדרשות
 - אסור לשאול לשלומיו
 - אין לקבור אותו קבר ישראל ואין לקבור מתיו;

והינו פס"ד אכיף במדינת ישראל ובכל תפוצות העולם (מטעם של "כי מציון תצא תורה"), ולהורות שחברות הקדישה בישראל יתייחסו למעגן ולכל בני משפחתו, כולל אביו, אחיו ובני ביתם, ילדיו לא במשותף אם העגונה, ועוד בהתאם לפסק דין הנ"ל. וכל עוד שהמעגן ימשיך לסרב מלתת גט פיטורין לעגונה לא לאפשר לקברם ב"קבר ישראל" בתוך גבולות מדינת ישראל והאזורים הנמצאים בשליטתה, ובין היתר, להכריז ולהודיע לכל חברות הקדישה בארץ שכל הסכם לרכישת חלקת

אברהם ש. בן-צבי, עו"ד-מייסד
דניאל ב. שוורץ, עו"ד* -חבר
*בעל רשיון עריכת דין במדינת ניו יורק

קבורה אשר נחתמה או אשר תיחתם בידי מי מאנשים הנ"ל הינו הסכם אשר בלתי מוסרי ונוגדת תקנת הקהל והציבור,
ובטל כעפרא דארעא..

בכבוד רב ובני"ח,

דניאל שוורץ עו"ד

א. בן-צבי, עו"ד -חברה לשירותים משפטיים וניהול
רחוב יד חרוצים 15, קומה 2, מספר 203, ירושלים 9342152 | טל: 079-5722070 | פקס: 079-5722206

נספח 14

תגובת הראשון לציון

עמ' 106

daniel@abz-law.com

From: רישון לציון לשכת הראשון לציון Rishon Le Zion Chief Rabbi of Israel <rabbis@rab.gov.il>
Sent: Sunday, August 8, 9:35 2021 AM
To: DANIEL@ABZ-LAW.COM
Subject: מענה לפנייתך
Attachments: Attach_68287_(1).pdf

בס"ד

שלום רב,

פנייתך לכב' הראשון לציון הרב הראשי לישראל הרה"ג יצחק יוסף שליט"א התקבלה בלשכתנו. הנדון בפניה הינו בתחום סמכות בית הדין הרבני הגדול. על כן, יש לעמוד בקשר מול לשכת הרב הראשי לישראל ונשיא ביה"ד הרבני הגדול, הרה"ג דוד לאו שליט"א.

להלן פרטי התקשרות:
 טל': 02-5313191
 פקס: 02-5377872
 דוא"ל: rabbia@rab.gov.il

בברכה,

לשכת הראש"ל הרב הראשי לישראל
 ונשיא מועצת הרבנות הראשית
 טל: 02-5313190
 פקס: 02-5371305

From: DoNotReply@RAB.GOV.IL [<mailto:DoNotReply@RAB.GOV.IL>]
Sent: Tuesday, August 3, 2021 11:58 AM
To: תמי מזרחי <pniyot@rab.gov.il>
Subject: שליחת פנייה 68287 למייל

לשכת הראשון לציון הרב הראשי הגאון הרב יצחק יוסף שליט"א	יחידה במשרד
	נושא הפנייה
תמי מזרחי	מטפל לפי נושא
8/3/2021	תאריך פנייה
כ"ה אב תשפ"א	תאריך פנייה עברי
8/17/2021	תאריך יעד לסייום טיפול
68287	מספר סימוכין

הנדון	מעגן האמריקאי ישראל מאיר קין
תיאור הפנייה	אנא ראו מכתב המצורף
הערות משרדיות ומידע פנימי	
פונה	דניאל שוורץ
מספר תעודת זהות	341108363
מספר דרכון	
עיר	ירושלים
רחוב	יד חרוצים
דואר אלקטרוני	DANIEL@ABZ-LAW.COM
טלפון ראשי	052-5388990
טלפון משני	
פקס	

נספח 15

מכתב מהרבנות מיום 16.08.21

עמ' 109

בס"ד, ז' אלול, תשפ"א
 15 אוגוסט, 2021
 בד'-ת'-817.פא

לכבוד
 עו"ד דניאל שורץ
ירושלים

שלום רב

הנדון: אכיפת פסק דין מטעם ועד הרבנים דקליפורניא

ענייניו של המעגן ישראל מאיר קין ידוע לכבוד הרב הראשי ונשיא ביה"ד הגדול הגר"ד לאו שליט"א.

לפני מספר שנים עת נפטרה אמו, הורה כבוד הרב לחברא קדישא לפעול על פי הנהיות גדולי ישראל דאמריקא, שהורו שלא להביאה לקבר ישראל עד שבנה יתן גט לאשתו, הדבר היכה עדים רבים ברחבי ישראל. ראה את תשובת הרב הראשי ב"תחומין" שיצא לאור עולם בשנת תשפ"א.

על מנת למצא מנגנון שיאפשר לרבנות הראשית לישראל לאכוף פסקי דין של בתי דין רבניים ברחבי העולם יש לעבור הליך חקיקה. וגם אז יש להגדיר אלו בתי דין יכללו בקטגוריה זו. ההליך יקח זמן רב ולא ברור שיקבל את הסמכת הגורמים המשפטיים בישראל.

על כן לענ"ד, אם יש מקרה מסוים ניתן לפנות לבית הדין הרבני ולבקש סעד להציל את העגונה. הרבנות הראשית מכירה בבית הדין הנ"ל, והיא משתפת עמם פעולה בתחומים רבים.

בכבוד רב

אליהו מלול

עוזר הרב הראשי

העתק: הרה"ג דוד לאו שליט"א הרב הראשי לישראל נשיא בית הדין הרבני הגדול

נספח 16

בקשה לבית הדין הרבני

עמ' 111

חיה לאנה רלב"ג דרכון ארה"ב 667678230
באמצעות ב"כ עו"ד דניאל שוורץ ו/או עו"ד אברהם בן-צבי
מרחוב יד חרוצים 15 ירושלים
טלפון מספר: 079-5722070; פקס מספר: 079-5722206;
מייל: daniel@abz-law.com

המבקשת

- נגד -

1. ישראל מאיר קיהן
8324 Lost Pines Ct
Las Vegas, NV 89128

המשיבים

2. הרבנות הראשית לישראל
3. משרד הדתות של מדינת ישראל

בקשה**מהות הבקשה:**

בית דין הנכבד מתבקש להשתמש בסמכותו לפי כל דין, לרבות, בין היתר, לפי ס'4(ג) לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953 ולחוות את דעתו ולהורות שפסק הדין מיום י"ט מני אב תשפ"א שנתן בית דין הצדק של ועד הרבנים דקליפורניה (פסק הדין מצ"ב כנספח 1), אשר קבע שמשיב 1 הינו בר נידוי וחייבים להחיל עליו כל חומרת הדין כמבואר בשולחן ערוך:

- אסור לשאת ולתת אתו;
- אסור למנות אותו למניין;
- אסור לענות אמן לקדיש שלו;
- אין לתת לו אפילו מקום מושב בתוך בתי כנסת ובתי מדרשות;
- אסור לשאול לשלומיו;
- **אין לקבור אותו קבר ישראל ואין לקבור מתיו;**

הינה פס"ד הלכתי תקף ואכיף במדינת ישראל ובכל תפוצות העולם, ולהורות למשיבים 2 ו-3 להתייחס למשיב 1 ולכל בני משפחתו, כולל אביו, אחיו ובני ביתם, ילדיו לא במשותף עם המבקשת ועוד, בהתאם לפסק דין הנ"ל וכל עוד שמשיב 1 ימשיך לסרב מלתת גט פיטורין למבקשת להורות למשיבים 2 ו-3 להשתמש בסמכותך ע"פ דין, כמפקחות על ענייני קבורה של יהודים בישראל, ולהורות שחברות הקדישה בארץ לא תטפלו בקבורת משיב 1, בעל המעגן ישראל מאיר קין ו/או מי מבני משפחתו כל עוד

שהוא עומד בסירובו לתת גט פיטורין לאשתו, ולא לאפשר לקברם ב"קבר ישראל" בתוך גבולות מדינת ישראל והאזורים הנמצאים בשליטתה, ובין היתר, להכריז ולהודיע לכל חברות הקדישה בארץ שכל הסכם לרכישת חלקת קבורה אשר נחתמה או אשר תיחתם בידי מי מאנשים הנ"ל הינו הסכם אשר בלתי מוסרי ונוגדת תקנת הקהל והציבור, ובטל כעפרא דארעא, ושאסור לכל החברה קדישא בארץ לשתף פעולה במתן אישורים להטסת גופיהם, להבאת גופיהם לתחומי המדינה, ולקבורתן בבתי העלמין הנמצאים תחת האחריות שלהן .

יצוין שפסק הדין הנ"ל הינו פס"ד נוסף בהמשך לסדרת פסקי דין רבניים של בתי דין בארה"ב אשר חייבו את משיב 1 לגרש את המבקשת בגט פיטורין, כאשר משיב 1 סירב לציית לכולם.

הצדדים

1. המבקשת הינה אישה דתיה, אם לחמשה ילדים (ארבע מנישואים קודמים לנישואין שלה אם משיב 1) אשר מחכה כאישה עגונה לגט פיטורין ממשיב 1 לתקופה של מעל 15 שנה.
2. משיב 1 הינו איש המייצג את עצמו כדתי אשר מסרב לתת גט פיטורין למבקשת לתקופה של מעל 15 שנה.
3. משיבים 2 ו3 הינם משיבים "פורמליים" מסיבה שהם המפקחים על שירותי הדת של עדת היהודים בישראל, כולל על שירותי הקבורה הניתנות על ידי חברות קדישא בישראל.
4. המבקשת ומשיב 1 הינם אזרחי ותושבי ארה"ב.

רקע לבקשה

5. הצדדים התחתנו אחד לשני כדת משה וישראל ביום 07/04/2000
6. בד ובד עם נישואין כדת משה וישראל הצדדים גם התחתנו בהתאם לדין המדינתי במדינת ניו יורק, מקום מגוריהם אז.
7. למבקשת יש ארבע ילדים מנישואיה הקודמים.
8. לצדדים יש בן אחד בשם משה, שנולד ביום 18/08/2001.
9. ביום 23/04/2009 קיבל המשיב פסק דין ביטול נישואין האזרחיים (Judgment of Annulment) במדינת קליפורניה. העתק של פסק דין הנ"ל מצ"ב כנספח 2.
10. מאז ועד עתה המשיב מסרב מלהתייצב בפני בית דין הגון כדי לתת למבקשת גט פיטורין.
11. על פי מיטב ידיעת המבקשת, במקום לתת גט פיטורין לה, המשיב סידר לעצמו סוג של "היתר מאה רבנים" בכדי שיוכל להתחתן עם אישה נוספת במסגרת "מצג" שהוא פועל (כביכול) ע"פ דין תורה.
12. ולכן ביום 20/03/2014 הוא העז פנים תוך כדי הפרת כל הנורמות של הלכות אישות בקחת אישה שנייה. מצ"ב כנספח 3 העתקים של כתבות אודות נישואי הביגמיה של משיב 1.

13. למשך כל השנים המבקשת ניסתה, באמצאות בתי דין מוכרים ע"י משיב 2, הרבנות הראשית, לקבל גט פיטורין ממשיב 1. אך הוא מסרב להופיע בפני אף בית דין מוכר והגון.
14. בד ובד עם סירובו להתייצב בפני בית דין יפה, משיב 1 תמיד טען שהוא הפקיד גט לטובת המבקשת אצל "בית הדין שערי משפט" בעיר מאנסי ניו יורק, המתנהל ע"י הרב צבי דב אברהם וע"י הרב אברהם שמואל געשטעטנר.
15. בית דין הנ"ל ידוע למערכת הרבנים בארה"ב ואינו מקובל כבית דין הגון. מצ"ב כנספח 4 העתקים של מכתבים מטעם גדולי הרבנים בארה"ב וגם מטעם בתי דין יפים בארה"ב שפסקי דין מטעם בית דין הנ"ל אינם מקובלים ע"י.
16. בית דין הנ"ל גם לא מקובל ע"י הרבנות הראשית לישראל. מצ"ב כנספח 5 העתק מכתבים מכב' הרב יצחק פרץ, ראש לשכת הראשון לציון מיום ט' כסלו תש"ע שמביע חוות דעתו של נשיא בית הדין הרבני הגדול שבית דין שרבנים אברהם וגעשטעטנר אינם מוכרים ע"י בית הדין הרבני הגדול בגיטין ובשאר דברים.
17. מצ"ב כנספח 6 העתק של מכתב מכב' הרב אליהו בן דהן, מנהל בתי הדין הרבניים דאז, מיום ז' באייר תשס"ח, אשר בו כתוב שגיטין שסודרו מטעם הרבנים געשטעטנר ואברהם "לא יוכרו כאן בישראל."
18. ביום ז' ניסן תשס"ז וביום י"א תמוז תש"ע נחתם כתבי סירוב נגד המעגן.. מצ"ב כנספח 7 העתק כתבי סירוב הנ"ל.
19. כתב הסירוב מעיד על מאמצים רבים ע"י הרבנים שחתמו עליו לתווך בין הצדדים ולפייס משיב 1 כדי שהוא יתייצב בבית דין ולתת גט פיטורין למבקשת. כל מאמצי הרבנים לא צלחו ומשיב 1 עומד במעמד של מסרב לדין.
20. בערך ביום י"ח אב תשע"ט אימו של משיב 1 המעגן, מרת יהודית קין, הלכה לעולמה וגופתה הובאה ארצה לקבורה.
21. ביום י"ט אב תשע"ט הורה בית הדין אגודת הרבנים דארצות הברית וקנדה שלאור מעשה העיגון הנמשכת מעל עשור, לא להביא מרת יהודית קין לקבר ישראל. מצ"ב כנספח 8, העתק של פסק הדין.
22. פסק דין של בית הדין הנ"ל ניתן ע"פ התייעצות עם כב' הרב יצחק זילברשטיין, שפסק שמותר לעכב קבורת מת כדי לשחרר עגונה, כולל לעכב את קבורת בן משפחה של בעל מעגן כדי להביא אותו לתת הגט. מצ"ב כנספח 9 העתק תשובתו של כב' הרב זילברשטיין.
23. על אף ניסיונות מטעם הרב הראשי לישראל, כב' הרב דוד לאו שליט"א, לאכוף את פסק הדין הנ"ל, הן לא צלחו, ומרת יהודית קין נקברה בבית עלמין בירושלים.
24. במסגרת משא ומתן בין מר אהרון קין, אחי משיב 1 בעל המעגן, לבין נציג הרבנות הראשית, הוא התחייב להוציא כל מאמצים האפשריים כדי לשכנע אחיו, בעל המעגן, לתת גט פיטורין למבקשת. הוא גם הפקיד סכום של \$20,000.00 כערובה לנתינת הגט. על אף שאהרון קין נתן

את המילה שלו שהוא ידאג לנתינת הגט ולמרות כספים (המועטים) שהופקדו, נכון להיום הגט לא ניתן למבקשת.

25. ע"פ מיטב אמונתה של המבקשת, כל מה שמר אהרון קין הבטיח לנציג מטעם הרבנות היה דברי שקר וכזב שנאמרו כדי להטעות ולרמות את כב' הרב הראשי שליט"א לבטל את מניעת קבורת אימו. לעולם הוא לא התכוון לעזור למבקשת העגונה לקבל גם מאחיו, משיב 1 בעל המעגן.

ודוק- מר אהרון קין הוא איש עשיר מאד. בשבילו סכום של \$20,000.00 הינו סכום זעום. לפי מיטב ידיעת העגונה הכסף הזה עדיין שוכב אצל הרבנות, וטרם חולט.

26. בנוסף לאמור לעיל, יודגש שבני משפחתו של משיב 1 בעל המעגן תומכים בו ומסייעים לו לעגן את המבקשת העגונה. לדוגמא:

א. כאשר משיב 1 עזב את מדינת ניו יורק וחזר לגור במדינת קליפורניה, הוא שהה הרבה חודשים בביתם של הוריו על אף שהוא כבר הכריז שהוא מסרב לתת גט לאשתו, המבקשת העגונה.

ב. כל בני משפחתו של משיב 1 השתתפו בחתונת הביגמיה לאשתו הנוכחית. וזאת למרות שהחתונה התקיימה תוך כדי הפרת חרם הציבור של ה"חרם דרבנו גרשום", ואף מהווה עבירה של ביגמיה לפי הדין במדינת ישראל.

ג. משיב 1 ישב שבעה אחרי אימו יחד אם אחיו בבית אביהם.

27. מעשי התמיכה הנ"ל של בני משפחתו של משיב 1 מהווים עילה להחרים אותם.

28. אי אפשר להאמין שמשיב 1, כמו כל איש שמעגן את אשתו, היה יכול למשוך בעיגונו של המבקשת העגונה לתקופה של מעל 15 שנים בלי תמיכתם של בני משפחתו, ועוד חברי ציבור הרחב. ולכן על מנת להילחם בעיגון ונגד מעגנים, חייב מערכות המשפט והרבנות בארץ לנקוט בכל ההליכים האפשריים נגד מסייעי המעגנים וליישם אותן תוך כדי השלכות החמורות בגין תמיכתם במעשי עיגון. הם לא חפים מפשע על אף שהם אינם המעגן.

29. יודגש: משיב 1 ובני משפחתו אינם תושבי או אזרחי מדינת ישראל. דהיינו אין למי מהם אף זכות מוקנית להיקבר בבתי העלמין הנמצאים במדינת ישראל, ותחת פיקוחה באמצעות משיבים 2 ו-3.

30. יצוין שצריך להיות מנגנון שיאפשר למשיב 2 לאכוף פסקי דין של בתי דין רבניים זרים. וזה נכון במיוחד בהתחשב במגע המוגבר בין יהודים בגולה לישראל. יותר ויותר יהודי התפוצות רוכשים רכוש בישראל, בין עם מדובר בנכסי נדל"ן. או רכישת חלקות קבורה. הם גם מחזיקים יותר ויותר חשבונות בנק בבנקים ישראלים או נכסים אחרים. יהודי בגולה המתנהל על פי ההלכה ומתדיין בתביעה בפני בית דין רבני, אמור להיות מסוגל להסתמך על כך שהממסד הרבני בישראל יגן עליו, במידה ויהיה צורך בכך.

31. ביום 03/08/2021 פנה ב"כ המבקשת העגונה לכב' הרב הראשי לישראל, הראשון לציון הרב יצחק יוסף בבקשה לאכיפת פסק הדין נושא הבקשה דנן. מצ"ב כנספח 10, העתק של הפניה.
32. ביום 08/08/2021 התקבל תגובתם של לשכת כב' הראשון לציון, אשר הפנה המבקשת לבית הדין הרבני הגדול. מצ"ב כנספח 11, העתק התגובה.

סעדים המבוקשים

33. ולכן, ולאור האמור לעיל, מתבקש בית הדין הגדול הנכבד לחוות את דעתו ההלכתית, ולקבוע:
- א. שפסק דינו של בית הדין הצדק של ועד הרבנים דקליפורניה (המצ"ב כנספח 1), הינו תקף הלכתית ואכיף במדינת ישראל ובכל תפוצות העולם;
- ב. להורות שמשיבים 2 ו-3 יאסרו את קבורתם של משיב 1, בעל המעגן, וגם כל מי מבני משפחתו, בבתי העלמין הנמצאים תחת פיקוח שלהם, עד למועד שהוא יגרש את המבקשת העגונה באמצעות גט פיטורין המקובל ע"י כבוד בית הדין;
- ג. להכריז ולהודיע לכל חברות הקדישה בארץ שלאור פסק הדין של בית הדין האמור, כל הסכם לרכישת חלקת קבורה אשר נחתמה או אשר תיחתם בידי מי מאנשים הנ"ל הינו הסכם אשר בלתי מוסרי ונוגדת תקנת הקהל והציבור, ובטל כעפרא דארעא; ו-
- ד. אסור לכל החברה קדישא בארץ לשתף פעולה במתן אישורים להטסת גופיהם, להבאת גופיהם לתחומי המדינה, ולצורכי קבורתן בבתי העלמין הנמצאים תחת האחריות שלהן.
34. מן הדין, הצדק, והיושר להיעתר לבקשות המבקשת כאמור.

דניאל שוורץ, עו"ד
ב"כ המבקשת

נספח 17

**כתבי בית דין והחלטות של בית
הדין הרבני**

עמ' 117

פתיחת תיק תביעת גירושין והכרוך בגירושין

* שדה המסומן בכוכבית חובה למלא

מספר תיק:	תאריך:	* מיקום בית הדין הרבני:
1	29/08/2021	יבנה

1 פרטי התובע

* שדה מסומן בכוכבית הינו שדה חובה

* שם פרטי	* שם משפחה	* מספר תעודת זהות	* מיקוד
ח'ר' אהרן	כ"ר' ג'	87478203	10977
* ישוב	* רחוב	* מספר בית	
MANSEY, NEW YORK	CT	10	
* טלפון ראשי	* טלפון מישני	כתובת דואר אלקטרוני (ראה הערה) ♦ בדף ההנחיות	
1994		@ 6MAN.COM	

2 פרטי בא כוח התובע

* שדה מסומן בכוכבית חובה למלא

* האם הבקשה מוגשת על ידי בא כוח (עורך דין או טוען רבני)?
 לא
 כן, הבקשה מוגשת על ידי: [עורך דין (עו"ד)] [טוען רבני (טו"ר)]

* פרטי עורך דין או טוען רבני: (חובה לצרף י"פוי כוח)

* שם פרטי	* שם משפחה	* מספר רישיון	מדינה
בנימין	אורן	91203	ישראל
* ישוב	* רחוב	* מספר בית	* מיקוד
יבנה	יבנה חוץ'ים	17	22122
* טלפון ראשי	* מספר פקס	כתובת דואר אלקטרוני (ראה הערה) ♦ בדף ההנחיות	
052-539990		@ ABZ-legal.com	

3 פרטי הנתבע

* שדה מסומן בכוכבית הינו שדה חובה

* שם פרטי	* שם משפחה	* מספר תעודת זהות	* מיקוד
ישראל אהרן	ק'ה'ן	551-59-7938	89120
* ישוב	* רחוב	* מספר בית	
LAS VEGAS, NEVADA	1750 FENWAY ST	8324	
* טלפון ראשי	* טלפון מישני	כתובת דואר אלקטרוני (ראה הערה) ♦ בדף ההנחיות	
		@ V.A. LAW	

4 פרטי בא כוח הנתבע

* שדה מסומן בכוכבית חובה למלא

* האם הבקשה מוגשת על ידי בא כוח (עורך דין או טוען רבני)?
 לא
 כן, הבקשה מוגשת על ידי: [עורך דין (עו"ד)] [טוען רבני (טו"ר)]

* פרטי עורך דין או טוען רבני: (חובה לצרף י"פוי כוח)

* שם פרטי	* שם משפחה	* מספר רישיון	מדינה
* ישוב	* רחוב	* מספר בית	* מיקוד
* טלפון ראשי	* מספר פקס	כתובת דואר אלקטרוני (ראה הערה) ♦ בדף ההנחיות	
		@	

מדינת ישראל
בתי הדין הרבניים

5 פירוט אודות הנישואין

* שדה מסומן בכוכבית חובה למלא

* הצדדים נישאו בתאריך: 2004 בעיר: ירושלים בנישואין דתיים: כן לא
 אם כן, נרשמנו לנישואין במועצה דתית: כן לא

* האם הצדדים גרים בנפרד: כן לא
 * האם הוגשו בעבר תלונות במשטרה: כן לא
 אם כן, מי הגיש: _____ היכן: _____ בתאריך: _____
 האם הועמד/ה לדין פלילי בגין תלונות אלו: כן לא
 אם כן, מה נפסק בביהמ"ש: _____
 היכן: _____ בתאריך: _____

* האם הוגשו תביעות בעניין הכרוך בגירושין (מזונות, ענייני ילדים או רכוש) בבית המשפט: כן לא
 אם כן, על ידי מי: לוי הכהן באיזה בית משפט: דואר 7 בתאריך: 2004
 באלו נושאים: לילוי, מלגות, קצ'א, קצ'א
 מה עלה בגורל התביעה: לילוי קצ'א, קצ'א

* האם בעבר נפתח תיק בין הצדדים בבית הדין הרבני: כן לא
 אם כן, על ידי מי מהצדדים: _____ בבית הדין ב: _____
 בתאריך: _____ באלו נושאים: _____
 באלו נסיבות נסגר התיק: _____

* האם נערכו בעבר נסיונות גישור בין הצדדים: כן לא
 טיפול משפחתי: כן לא
 אם כן, נא לתת פרטים (מתי, מי היה המגשר, באיזה נושאים וכו'):

* האם הנך מוכן ליטול חלק בהליך גישור בהפניית בית הדין: כן לא

6 סיבות לתביעת גירושין

יש ל פרט הסיבות ולהציג דוגמאות (אין להסתפק באמירות כלליות),
 באם יש הוכחות- יש לכתוב מהות ההוכחות:

1. לוי הכהן הניח אצמי יועלד אהיה

כלא 2004 ענני חות אהלי ירנ יואן דיאור (באמא)
אחסי דיג מלגה בקאנוטר, שון הנקדץ אגד
קצ'א קצ'א בן קל' קצ'א אלתו קצ'א אלה
ויאן

2. דיג קאנוטר/קד' קה תעקץ אולה אנג
דיג ענין מלגה יריג ייא תאין נחמין נגד' א'ויד
נצנ תעקץ בקאנוטר

3. ב"ד י"א א"ד תלמידי בית דין ב"ד י"ב א"ד תלמידי בית דין

ב"ד י"ג א"ד תלמידי בית דין ב"ד י"ד א"ד תלמידי בית דין

ב"ד י"ה א"ד תלמידי בית דין ב"ד י"ו א"ד תלמידי בית דין

4.

5.

7 פרטי הרכוש / הנכסים

אם הנך תובעת/ת שביה"ד ידון ויפסוק בענייני הרכוש ו/או בתביעת מזונות אשה ומדורה (מגוריה) בכרוך לתביעת הגירושין, עליך למלא פרק זה בצורה מפורטת.

- [] אני מבקש שביה"ד ידון ויפסוק, יחד עם תביעת הגירושין, בענייני הרכוש של הצדדים.
- [] אני מבקש שביה"ד ידון ויפסוק, בתביעת מזונות אישה ומדורה.

1. נכסים

א. דירת המגורים - ברחוב: _____ מספר בית: _____ בעיר _____

רשומה על שם _____ גוש _____ חלקה _____

כיצד הנך מבקש מביה"ד לחלקה _____ מדוע _____

ב. דירה - ברחוב: _____ מספר בית: _____ בעיר _____

רשומה על שם _____ גוש _____ חלקה _____

כיצד הנך מבקש מביה"ד לחלקה _____ מדוע _____

ג. עסק - ברחוב: _____ מספר בית: _____ בעיר _____

רשומה על שם _____ גוש _____ חלקה _____

כיצד הנך מבקש מביה"ד לחלקה _____ מדוע _____

ד. אם ישנם נכסים נוספים - פרט, התייחס לאופן החלוקה המבוקש ונמק: _____

2. כלי רכב

א. רכב מסוג: _____ מספר רישוי _____ שנת ייצור _____ רשום על שם _____

מה הנך מבקש/ת מביה"ד לפסוק בעינינו _____ מדוע _____

ב. רכב מסוג: _____ מספר רישוי _____ שנת ייצור _____ רשום על שם _____

מה הנך מבקש/ת מביה"ד לפסוק בעינינו _____ מדוע _____

3. חסכונות					
#	חסכונות בבנק	מספר סניף	בעיר	מספר חשבון	החשבון רשום על שם
החסכונות בסך (סכום מעוגל)					
1.					
מה הנך מבקש מביה"ד לפסוק בעניין חסכונות אלו:					
מדוע					
2.					
מה הנך מבקש מביה"ד לפסוק בעניין חסכונות אלו:					
מדוע					
3. קופת גמל בבנק					
#	מספר סניף	מספר חשבון	רשומה על שם	מועד פרעון משוער	הקופה בסך (סכום מעוגל)
3.					
מה הנך מבקש מביה"ד לפסוק בעניין קופת הגמל:					
מדוע					
4. קרן פנסיה ב- מספר קרן פנסיה					
#	קרן פנסיה ב-	מספר קרן פנסיה	רשומה על שם	הקופה בסך (סכום מעוגל)	
4.					
מה הנך מבקש מביה"ד לפסוק בעניין קרן הפנסיה:					
מדוע					
5.					
מה הנך מבקש מביה"ד לפסוק בעניין קרן הפנסיה:					
מדוע					
6. קרן פיצויים ב- מספר קרן פיצויים					
#	קרן פיצויים ב-	מספר קרן פיצויים	רשומה על שם	הקרן בסך (סכום מעוגל)	
6.					
מה הנך מבקש מביה"ד לפסוק בעניין קרן הפנסיה:					
מדוע					
7. אחר					
7.	אם ישנם חסכונות נוספים (כגון ביטוח חיים וכדו') - פרט, התייחס לאופן החלוקה המבוקש ונמק:				

4. זכויות נוספות

אם ישנן זכויות נוספות שלא פורטו לעיל - פרט, התייחס לאופן החלוקה המבוקש ונמק:

5. חובות

א. על הדירה/העסק רובצת משכנתא בגין הלוואה הרשומה על שם _____
בבנק _____ סניף _____ מספר חשבון _____
גובה התשלום החודשי _____ סכום הלוואת המשכנתא לפרעון מידי (סכום מעוגל) _____

מה הנך מבקש מביה"ד לפסוק בעניין המשכנתא מדוע _____

ב. חוב נוסף כלפי _____ החוב רשום על שם / נלקח ע"י _____

בסכום _____ תאריך לפרעון _____
מה הנך מבקש/ת מביה"ד לפסוק בעניין חוב זה מדוע _____

ג. חוב נוסף כלפי _____ החוב רשום על שם / נלקח ע"י _____

בסכום _____ תאריך לפרעון _____
מה הנך מבקש/ת מביה"ד לפסוק בעניין חוב זה מדוע _____

6. מטלטלין

רכוש שניתן להעביר ממקום למקום (יש להזכיר מטלטלין בעלי ערך משמעותי בלבד):

מה הנך מבקש מביה"ד לפסוק בעניין מטלטלין (רכוש שניתן להעביר ממקום למקום) אלו

מדוע _____

8 מזונות האישה ומדורה (מגוריה)

אם הנך תובע שביה"ד ידון ויפסוק בענייני מזונות האישה ומדורה (מגוריה) ו/או מזונות הילדים הקטנים ומדורם (מגוריהם) בכרוך לתביעת הגירושין, עליך למלא פרק זה בצורה מפורטת. תובע שמילא הפרטים בכתב תביעה זה ואינו צריך להגיש טופס "הרצאת פרטים למזונות".

[] אני מבקש שביה"ד ידון ויפסוק בענייני מזונות האישה ומדורה.

[] אני מבקש שביה"ד ידון ויפסוק בענייני מזונות הילדים הקטנים ומדורם.

1. הכנסות האיש בששת החודשים שקדמו לתביעה

הכנסה ברוטו הכנסה נטו (ברוטו בניכוי תשלומי חובה)

1

2

3

שכיר- יש לצרף תלושי משכורת אחרונים . לא שכיר- יש לצרף אישור קביל על היקף הכנסות.

2. הכנסות האישה בששת החודשים שקדמו לתביעה	
#	הכנסה ברוטו
1	הכנסה נטו (ברוטו בניכוי תשלומי חובה)
2	
3	
שכירה - יש לצרף תלושי משכורת אחרונים. לא שכירה - יש לצרף אישור קביל על היקף הכנסות.	
3. הכנסות ממקורות נוספים	
אם קיימות הכנסות ממקורות נוספים - יש לפרט:	
4. מזונות	
א.	מהן ההוצאות החודשיות הדרושות למזונות האשה
ב.	מהן ההוצאות החודשיות הדרושות למדור (מגורים) ולהחזקת הבית פרט:
ג.	אם קיימות הוצאות חריגות יש לפרטם:
ד.	הסכום ששולם לאחרונה למזונות האשה (אם שולם) מתי
ה.	מה הנך מבקש מביה"ד לפסוק בעניין מזונות אשה מדוע

9. מזונות הילדים הקטינים ומדורם	
האם הנך מבקש/ת מביה"ד לדון ולפסוק בענייני מזונות הילדים ומדורם: [] כן [x] לא	
אם כן, יש למלא פרק זה בצורה מפורטת.	
א.	שמות הילדים הקטינים וגילם פורטו בסעיף 5. מהן ההוצאות החודשיות הנצרכות לדעתך למזונות הילדים (יש לפרט סכום המזונות לכל ילד וילד - אין להסתפק באמירות כלליות):
ב.	מתן ההוצאות החודשיות הנצרכות למדור הילדים - פרט:
ג.	הסכום ששולם לאחרונה למזונות ילדים (אם שולם) מתי
ה.	מה הנך מבקש מביה"ד לפסוק בעניין מזונות הילדים ומדורם

10 ענייני הילדים הקטינים

אם הנך מבקש/ת שביה"ד ידון ויפסוק, בנוסף לענייני משמורת הקטינים, גם בהסדרי הראייה וחינוך הילדים ו/או בעניינים נוספים של הילדים, עליך למלא סעיפים אלו בצורה מפורטת. שמות הילדים וגילם פורטו בסעיף 5.

א. החזקת הילדים

מה הנך מבקש מביה"ד לפסוק בעניין החזקת הילדים, מי לדעתך מתאים להיות המשמורן של הילדים מדוע

האם בעבר ניתן תסקיר של פקיד סעד בעניין ילדי הצדדים: [] כן [] לא
אם כן - יש לצרפו לתיק עד למועד הדיון, מה היו ההמלצות העיקריות

ב. הסדרי שהות

אלו הסדרי ראייה הנך מבקש/ת מביה"ד לקבוע (יש לציין ימים ושעות ומקום המפגש)

ג. חינוך הילדים

היכן מתחנכים הילדים כיום
מה הנך מבקש/ת מביה"ד לפסוק בעניין חינוך הילדים

ד. ענין אחר בקשר לילדים

פרט

11 כתובה

חובה למלא את הסעיף

אם הצדדים נישאו בנישואין דתיים, מהו הסכום שנכתב בכתובה
מה הנך מבקש/ת מביה"ד לפסוק בעניין הכתובה ומדוע

12 תצהיר

הני מצהיר כי העובדות המפורטות לעיל הינן נכונות

תאריך

חתימת התובע

יש לחתום על כתב התביעה בפני מייצג/ת (עו"ד או טו"ר) או בפני מזכיר ראשי או סגנו.
הנני מאשר/ת כי התובע/ת חתם/ה בפני.

חתימה

שם המאשר

תאריך

מדינת ישראל בתי הדין הרבניים

הטופס

מנוסח בלשון זכר בלבד כדי להקל על הבנתו,

אך הוא מיועד לנשים וגברים כאחד

טופס בקשה כללית

* שדה המסומן בכוכבית חובה למלא	
* מיקום בית הדין הרבני:	מספר תיק:
ירושלים	1

1 פרטי המבקש

* שדה המסומן בכוכבית חובה למלא			
* שם פרטי	* שם משפחה	* מספר תעודת זהות / דרכון	* מדינה
חיה לאני	רז	66767823	ארה"ב
* ישוב	* רחוב	* מספר בית	* מיקוד
MANSEY NEW YORK	5A1 CT.	10	16972
* טלפון ראשי	* טלפון משני	כתובת דואר אלקטרוני (ראה הערה) בדף ההנחיות	
+1914 595 970		@	

2 פרטי בא כוח המבקש

* שדה מסומן בכוכבית חובה למלא			
* האם הבקשה מוגשת על ידי בא כוח (עורך דין או טוען רבני)?			
[] לא			
[x] כן, הבקשה מוגשת על ידי: [x] עורך דין (עו"ד) [] טוען רבני (טו"ר)			
* פרטי עורך דין או טוען רבני: (חובה לצרף ייפוי כוח)			
* שם פרטי	* שם משפחה	* מספר רישיון	* מדינה
צ'יאל	ג'ורג'	8/203	ארה"ב
* ישוב	* רחוב	* מספר בית	* מיקוד
ירושלים	י"ב חורב	15	
* טלפון ראשי	* מספר פקס	כתובת דואר אלקטרוני (ראה הערה) בדף ההנחיות	
052 539990		@ ADZ-law.com	

3 פרטי המשיב

* שדה מסומן בכוכבית חובה למלא			
* שם פרטי	* שם משפחה	* מספר תעודת זהות / דרכון	* מדינה
י' ואל מאי	ק'ין	591-59-7938	ארה"ב
* ישוב	* רחוב	* מספר בית	* מיקוד
LAS VEGAS NEVADA	1051	9324	89128
כתובת דואר אלקטרוני (ראה הערה) בדף ההנחיות			
1051-1051@VA.605			

4 פרטי הבקשה

(נא הוסף מסמכים לביסוס הנימוקים בהתאם לצורך)

* תיאור הבקשה

* מהות הבקשה:

יתקן ק"י מול כנגד האנוש (מסך זין מלצ"מ
 ד"ר הבן הרבני של וצד הרכיבים בקלמטיה אולה ~~היה~~
 הינה למעלה מ-17 שנה מזה. אולם מזהב. אין לקדוה את
 מניו כל צורך להפוך לא "כנגד את" אולם המסקנה -
 ד"ר מתקבל קיים הבן להצדק את היתקן האנוש
 הפצניות ~~אנשים~~

* חתימת המבקש:

מדינת ישראל

בית הדין הרבני האזורי ירושלים

תאריך הפקה: 31/08/2021

הנדון: קבלה

מספר: 772176

עבור

סוג אגרה	תאור אגרה	שם תיק	נרשא משני
אגרת פתיחת תיק		1335249/1, גירושין, חיה לאנה רלב"ג, ישראל מאיר קיהן	גירושין

אופן תשלום

אופן תשלום	סכום	נתקבל מאת
תשלום באינטרנט (מס' אסמכתא: 27009495)	277	רלב"ג חיה לאנה
אשראי (כרטיס אשראי: ****1335, מס' עסקה: 72381413)	110	עו"ד שוורץ

הערה לקבלה:

סה"כ שולם: 387

תאריך תשלום עברי: ד' באלול התשפ"א

תאריך תשלום לועזי: 12/08/2021

חתימת הלקוח

קבלת קהל: בימים א'-ה'
בשעות 08.30-13.30

מענה קולי בדיבור: 1700-501-531
פקס: 02-6232396

עם ועולמו 4
ירושלים 9134401

בית הדין הרבני הגדול
ירושלים

חיה לאנה רלב"ג דרכון ארה"ב 667678230
באמצעות ב"כ עו"ד דניאל שוורץ ו/או עו"ד אברהם בן-צבי
מרחוב יד חרוצים 15 ירושלים
טלפון מספר: 079-5722070; פקס מספר: 079-5722206;
מייל: daniel@abz-law.com

המבקשת

-נגד-

1. ישראל מאיר קיהן
8324 Lost Pines Ct
Las Vegas, NV 89128

המשיבים

2. הרבנות הראשית לישראל

3. משרד הדתות של מדינת ישראל

התחייבות להמציא כתבי דין

הח"מ, ב"כ המבקשת מתחייב להמציא כתבי דין על המשיב בהתאם לתקנות הדיון בבתי-הדין הרבניים בישראל, התשנ"ג או בהתאם להוראות הבית דין

עו"ד דניאל שוורץ
ב"כ המבקשת
מס' רישיון 81203

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 1335249/1

ב"ה

בבית הדין הרבני האזורי ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב אוריאל לביא – אב"ד

התובעת: חיה לאנה רלב"ג
נגד
הנתבע: ישראל מאיר קיהן

דרכון 667678230 (ע"י ב"כ עו"ד דניאל בנו שוורץ)
דרכון 551597938

הנדון: גירושין

החלטה

בפני בית הדין תביעת גירושין שהוגשה מטעם התובעת, ולכתב התביעה צורפו נספחים. לאחר עיון בכתב התביעה, ובטרם ייקבע המשך ההליך, הוחלט: מאחר ושני הצדדים אינם אזרחי ישראל ומקום מושבם אינו כאן בארץ, על התובעת להשלים את כתב התביעה באמצעות הבהרה המתייחסת לסמכות החוקית של בית הדין לבירור התביעה, בהתייחס לסעיף 4א לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) תשי"ג-1953.

ניתן ביום ג' בתשרי התשפ"ב (09/09/2021).

הרב אוריאל לביא – אב"ד

העתק מתאים למקור
משה ביטון, המזכיר הראשי
נחתם דיגיטלית ע"י הרב אוריאל לביא בתאריך 10:37 09/09/2021

חיה לאנה רלב"ג דרכון ארה"ב 667678230
באמצעות ב"כ עו"ד דניאל שוורץ ו/או עו"ד אברהם בן-צבי
מרחוב יד חרוצים 15 ירושלים
טלפון מספר: 079-5722070; פקס מספר: 079-5722206;
מייל: daniel@abz-law.com

התובעת

-נגד-

ישראל מאיר קיהן
8324 Lost Pines Ct
Las Vegas, NV 89128

הנתבע

הודעה בעניין סמכות בית הדין הרבני

בהתאם להחלטת בית הדין הנכבד מיום 09/09/2021, מתכבדת התובעת להודיע כדלהלן:

1. מטרת הליכים דן הינו לבקש מנשיא בית הדין הרבני הגדול לפעול בהתאם לסמכותו על פי דין, ולמנות הרכב של דיין אחד או יותר לשם מתן חוות דעת בהתאם לס' 4 לחוק שיפוט בתי הדין הרבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953 (להלן: "חוק שיפוט בתי הדין") שקובע:

חוות דעת הלכתיות בענין גט פיטורין או היתר
נישואין במדינת חוץ (תיקון מס' 3) תשס"ה-2005

14. בלי לגרוע מהוראות סעיף 9, התקבלה בבית
דין רבני פניה לקבל חוות דעת הלכתית בענין
הסדרת גט פיטורין בין בני זוג יהודים הנשואים
כדין תורה שאינם נתונים לשיפוטו היחודי של בית
הדין, או בענין היתר נישואין, רשאי נשיא בית
הדין הרבני הגדול למנות הרכב של דיין אחד או
יותר לשם מתן חוות הדעת.

2. במקרא הנוכחי, סעיף הנ"ל מקנה סמכות לנשיא בית הדין הרבני הגדול, למנות הרכב לדון ולתת חוות דעת הלכתית בקשר לשאלה האם נכון לכפות פסק דינו של בית דין הרבני של ועד הרבנים דקליפורניה במדינת ישראל, בקשר לעניינים אשר ניתנים לאכיפה (כגון ההוראות המופנות לחברות קדישא, וכדומה).

3. פסק דין הנ"ל של בית הדין היפה והמוכר בארה"ב קובע שהנתבע הינו מוחרם, ואין לקבור את מתו כל עוד שהוא לא יגרש את התובעת. מטרת ההליכים הוא לבקש שהרכב של דיינים מטעם בית הדין הרבני הגדול ייחווה דעתו ההלכתית בקשר לפסי"ד הנ"ל, ולהורות שמוטלת על הרבנות הראשית בישראל אשר אחראי על חברות הקדישא בארץ ישראל, שלא לקבור את

התובע ובני משפחתו בבתי הקברות המנוהלות על ידי חברות קדישא בארץ ישראל, עד שהוא יגרש את התובעת.

4. ודוק: אין חולק שהצדדים הינם אזרחי ותושבי ארה"ב.
5. אבל התובעת אינה מבקשת גט פיטורין מהנתבע במסגרת ההליך דנן. הליך דנן נפתח במסגרת "תיק גירושין" ע"פ התייעצות עם אגף העגונות ומזכירות בית הדין הרבני. וזאת הייתה רק על מנת להקצות מספר תיק להליך. זה עניין טכני לחלוטין. ככל הנראה לא קיים מנגנון במערכת המחשוב של בית הדין הרבני על מנת לפתוח תיק לפי הסמכות שיש לנשיא בין הדין הגדול בהתאם לס' 4(ג) לחוק השיפוט בתי הדין. ולכן כותרתו של ההליך כ"תביעה לגירושין" הינה דבר טכני גרידא.
6. יצוין שאין בכוונתה של התובעת למנוע מהנתבע מלקבל יומו בפני בית הדין. אבל אי אפשר לעשות זאת כל עוד שבית הדין הנכבד לא יוציא זימון להמציא לנתבע יחד עם כתב התביעה.
7. לאור האמור לעיל מתבקש מבית הדין הנכבד כדלהלן:
 - א. להוציא זימון לנתבע (אשר הח"מ ימציא לו בחו"ל ביחד כל כתבי בית דין) בהתאם לתקנות ל"ו-ל"ז לתקנות הדין בבתי-הדין הרבניים בישראל, התשנ"ג.
 - ב. להפנות התיק שבכותרת לנשיא בית הדין הרבני הגדול על מנת למנות הרכב בהתאם לסעיף 4 לחוק שיפוט בתי הדין.

דניאל שוורץ עו"ד
ב"כ התובעת

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 1335249/1

ב"ה

בבית הדין הרבני האזורי ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב אוריאל לביא – אב"ד

התובעת: חיה לאנה רלב"ג
נגד
הנתבע: ישראל מאיר קיהן

דרכון 667678230 (ע"י ב"כ עו"ד דניאל בנו שוורץ)
דרכון 551597938

הנדון: גירושין

החלטה

בפני ביה"ד בקשת ב"כ התובעת להעביר את התיק לנשיא בית הדין הרבני הגדול בהתאם לסעיף 4ג לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953 הקובע:

בלי לגרוע מהוראות סעיף 9, התקבלה בבית דין רבני פניה לקבל חוות דעת הלכתית בענין הסדרת גט פיטורין בין בני זוג יהודים הנשואים כדין תורה שאינם נתונים לשיפוטו היחודי של בית הדין, או בענין היתר נישואין, רשאי נשיא בית הדין הרבני הגדול למנות הרכב של דייין אחד או יותר לשם מתן חוות הדעת.

יובהר לב"כ התובע: מעיון בחוק עולה לכאורה, שחוות הדעת האמורה בסעיף 4ג אינה במעמד של פסק דין בר-אכיפה ולא ניתן מכוח חוות הדעת להטיל סנקציות על סרבן גט. עם זאת, מאחר והתיק הוגש לבית דין זה מסיבה טכנית בלבד על מנת שיעבור לנשיא בית הדין הגדול, בית הדין מורה על העברת התיק לנשיא בית הדין הרבני הגדול בצירוף החלטה זו.

ניתן ביום כ"ח בתשרי התשפ"ב (04/10/2021).

הרב אוריאל לביא – אב"ד

העתק מתאים למקור

משה ביטון, המזכיר הראשי

נחתם דיגיטלית ע"י הרב אוריאל לביא בתאריך 10:52 04/10/2021

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 1340495/1

ב"ה

כבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב דוד ברוך לאו – נשיא

דרכון 551597938 .

המערער: ישראל מאיר קיהן

נגד

דרכון 667678230 .

המשיבה: חיה לאנה רלב"ג

הנדון: צו הגבלה

החלטה

לבית הדין האזורי בירושלים בהרכב האב"ד הרה"ג אוריאל לביא שליט"א הוגשה בקשה לפי חוק שיפוט בתי דין רבניים תשי"ג 1953 סעיף 4ג. הפניה מבקשת מתן "חוות דעת הלכתית בעניין הסדרת גט פיטורין בין בני זוג יהודים הנשואים כדין תורה שאינם נתונים לשיפוטו היחודי של בית הדין, או בעניין היתר נישואין". על פי התקנה "רשאי נשיא בית הדין הגדול למנות הרכב של דיון אחד או יותר לשם מתן חוות הדעת".

לאחר העיון בבקשה הריני ממנה את הרכב בית הדין האזורי בירושלים בהרכב האב"ד הרה"ג אוריאל לביא שליט"א לקבל ולבחון את הבקשה ולתת החלטה בהתאם לתקנות.

ניתן ביום י"ב במרחשוון התשפ"ב (18/10/2021).

הרב דוד ברוך לאו – נשיא

העתק מתאים למקור

בנימין שונם, המזכיר הראשי

נחתם דיגיטלית ע"י הרב דוד ברוך לאו בתאריך 18/10/2021 15:32

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 1335249/1

ב"ה

בבית הדין הרבני האזורי ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב אוריאל לביא – אב"ד

התובעת: **חיה לאנה רלב"ג** דרכון 667678230 (ע"י ב"כ עו"ד דניאל בנו שוורץ)
נגד
הנתבע: **ישראל מאיר קיהן** דרכון 551597938 .

הנדון: גירושין

החלטה

יצוין להחלטה מיום כ"ח תשרי תשפ"ב (04/10/2021), וכן להחלטת נשיא בית הדין הגדול מאתמול, י"ב חשוון תשפ"ב (18.10.21). לאחר עיון בבקשת התובעת ובחומר שבתיק, הוחלט: בטרם תינתן חוות הדעת ההלכתית ביחס לגט, להיתר הנישואין ולאמצעים שהתובעת מבקשת שיינקטו ביחס לנתבע, בית הדין מחליט לאפשר לנתבע להעביר את התייחסותו המפורטת לכל אלו, ובלבד שתתקבל בבית הדין עד ליום ה' כסלו תשפ"ב (9.11.21). לאחר מועד זה יושלם ההליך לרבות בהיעדר התייחסות הנתבע.

בית הדין מטיל על התובעת להמציא לעיון הנתבע תוך שבעה ימים, את ההחלטה הנוכחית ואת שתי ההחלטות הנזכרות, ואת כתבי בית הדין שהוגשו מטעמה, ולהמציא לבית הדין אישור מסירה.

ניתן ביום י"ג במרחשוון התשפ"ב (19/10/2021).

הרב אוריאל לביא – אב"ד

העתק מתאים למקור
משה ביטון, המזכיר הראשי
נחתם דיגיטלית ע"י הרב אוריאל לביא בתאריך 12: 23 19/10/2021

חיה לאנה רלב"ג דרכון ארה"ב 667678230
באמצעות ב"כ עו"ד דניאל שוורץ ו/או עו"ד אברהם בן-צבי
מרחוב יד חרוצים 15 ירושלים
טלפון מספר: 079-5722070; פקס מספר: 079-5722206;
מייל: daniel@abz-law.com

התובעת

-נגד-

ישראל מאיר קיהן
8324 Lost Pines Ct
Las Vegas, NV 89128

הנתבע

הודעה בעניין המצאת כתבי בית דין על הנתבע

בהתאם להחלטת בית הדין נכבד מיום 18/10/2021 מצ"ב אמצעי המצאת כתבי בית דין כדלהלן:

1. מצ"ב נספח 1, מייל מיום 20/10/2021 מהח"מ לנתבע אשר כלל נספחים המפורטים בהחלטה הנ"ל.
2. מצ"ב נספח 2, הודעות מטעם חברת DHL על מסירת המסמכים לנתבע ביום 24/10/2021

דניאל שוורץ עו"ד
ב"כ התובעת

daniel@abz-law.com

From: daniel@abz-law.com
Sent: Wednesday, October 20, 2021 11:49 AM
To: Israel.kin@va.gov; israkin@hotmail.com
Cc: Lonna Ralbag; abz@abz-law.com
Subject: רלב"ג נ' קיהן
Attachments: pdf; Appendixes Volume 1.pdf; Appendixes Volume 2.pdf; . 201021 מכתב למאיר קין
ABZ DBS 3-Compressed.pdf 110821; בקשה Appendixes Volume 3.pdf
;pdf; לאגף העגונות.pdf; הודאה בעניין סמכות בית הדין הרבני..pdf; פתיחת תיק גירושין.pdf;
181020 החלטה מיום 090921.docx; החלטה מיום 181021 מינוי הרכב.PDF; החלטה מיום 181020
להמציא הבקשה על הנתבע.docx

מר קיהן שלום רב,

בהתאם להחלטת בית הדין הרבני בתיק הנ"ל מצ"ב מסמכים להמצאה עליך. העתקים פיזיים של המסמכים גם יישלחו לך
באמצעות DHL

Daniel B. Schwartz, Adv. * - Member

*Also Admitted To Practice In New York State

15 Yad Harutzim St., Suite 203, Jerusalem 9342152 Israel
Tel: +972 (0)79 572 2070 | Fax: +972 (0)79 572 2206

www.abz-law.com | info@abz-law.com

Daniel B. Schwartz Adv. Esq.

Mobile: +972 (0)52-5388990

USA: +1(917)553-0699

Email: daniel@abz-law.com

www.abz-law.com

STATEMENT OF CONFIDENTIALITY:

The information contained in this electronic message and any attachments to this message are intended for the exclusive use of the addressee(s) and may contain confidential or privileged information. If you are not the intended recipient, or the person responsible for delivering the e-mail to the intended recipient, be advised you have received this message in error and that any use, dissemination, forwarding, printing, or copying is strictly prohibited. Please notify Daniel B. Schwartz, Adv. Esq. immediately at either +972 (0)52-5388990 or at daniel@abz-law destroy all copies of this message and any attachments.

הודעת דואר אלקטרוני זאת וכל קובץ המועבר עימה נועדו לנמען בלבד, והיא מכילה מידע סודי המיועד לנמעניו בלבד וכן מידע העלול להיות כפוף לחיסיון שבין עו"ד ללקוח. אין להעביר הודעה זו לכל אדם אחר שאינו הנמען ואין להפיצו או לשכפלו. כל גילוי, פרסום, העתקה, הפצה או כל שימוש אחר של מידע זה הינם אסורים בהחלט. אם קיבלת הודעה זו בטעות, נא למחוק את המקור וכל העתק או תדפיס המצוי בידך באופן מידי ולהודיע לנו באמצעות דואר אלקטרוני daniel@abz-law.com או בטלפון 079-5722070. תודה!

Tracking Results

2 פספס

Waybill Number 6033547645

Delivered

Get Proof of Delivery

Sunday, October 24, 2021 at 16:38

1 Piece

Destination Service Area:

LAS VEGAS, NV - USA

Sunday, October 24, 2021		Location	Time	Pieces
18	Delivered	LAS VEGAS, NV - USA	16:38	1 Piece
17	Shipment is out with courier for delivery	LAS VEGAS, NV - USA	13:19	1 Piece
16	Arrived at DHL Delivery Facility LAS VEGAS - USA	LAS VEGAS, NV - USA	07:00	1 Piece
15	Shipment has departed from a DHL facility LOS ANGELES GATEWAY - USA	LOS ANGELES GATEWAY, CA - USA	00:44	1 Piece
Saturday, October 23, 2021		Location	Time	Pieces
14	Processed at LOS ANGELES GATEWAY - USA	LOS ANGELES GATEWAY, CA - USA	23:56	1 Piece
13	Processed at LOS ANGELES GATEWAY - USA	LOS ANGELES GATEWAY, CA - USA	10:37	1 Piece
12	Clearance processing complete at LOS ANGELES GATEWAY - USA	LOS ANGELES GATEWAY, CA - USA	10:22	
11	Shipment is on hold	LOS ANGELES GATEWAY, CA - USA	04:37	1 Piece
10	Arrived at DHL Sort Facility LOS ANGELES GATEWAY - USA	LOS ANGELES GATEWAY, CA - USA	04:33	1 Piece
8	Shipment has departed from a DHL facility EAST MIDLANDS - UK	EAST MIDLANDS - UK	02:15	1 Piece
7	Shipment is in transit to destination EAST MIDLANDS - UK	EAST MIDLANDS - UK	02:13	1 Piece
Friday, October 22, 2021		Location	Time	Pieces
9	Customs clearance status updated. Note; The Customs clearance process may start while the shipment is in transit to the destination.	LOS ANGELES GATEWAY, CA - USA	21:39	
6	Shipment is on hold	EAST MIDLANDS - UK	22:43	1 Piece
5	Shipment has departed from a DHL facility LEIPZIG - GERMANY	LEIPZIG - GERMANY	19:12	1 Piece
4	Processed at LEIPZIG - GERMANY	LEIPZIG - GERMANY	02:24	1 Piece
Thursday, October 21, 2021		Location	Time	Pieces
3	Shipment has departed from a DHL facility TEL AVIV - ISRAEL	TEL AVIV - ISRAEL	18:22	1 Piece
2	Processed at TEL AVIV - ISRAEL	TEL AVIV - ISRAEL	17:44	1 Piece
1	Shipment picked up		13:10	1 Piece

25 October 2021

Dear Customer,

This is a proof of delivery / statement of final status for the shipment with waybill number 6033547645.

Thank you for choosing DHL Express.

www.dhl.com

Your shipment 6033547645 was delivered on 24 October 2021 at 14:33

Signed	Destination Service Area	LAS VEGAS UNITED STATES OF AMERICA
	Shipment Status	Delivered
	Piece ID(s)	JD014600009093356955

Additional Shipment Details

Service	EXPRESS WORLDWIDE doc	Origin Service Area	BEER SHEVA ISRAEL
Picked Up	21 October 2021 at 13.10	Shipper Reference	Ralbag v. Kin 6033547645IL20211020101014475

חיה לאנה רלב"ג דרכון ארה"ב 667678230
באמצעות ב"כ עו"ד דניאל שוורץ ואו עו"ד אברהם בן-צבי
מרחוב יד חרוצים 15 ירושלים
טלפון מספר: 079-5722070; פקס מספר: 079-5722206;
מייל: daniel@abz-law.com

התובעת

-נגד-

ישראל מאיר קיהן
8324 Lost Pines Ct
Las Vegas, NV 89128

הנתבע

הודעה על אי הגשת תגובה מטעם הנתבע

הח"מ, ב"כ התובעת, מתכבד להודיע לבית הדין המכובד כדלהלן:

1. לפי החלטת בית הדין מיום 19/10/2021 היה על הנתבע המעגן להגיש התייחסותו לבקשת התובעת העגונה עד ליום 09/11/2021.
2. העתקים של כתבי בי דין הומצאו על הנתבע המעגן בהתאם להוראות בית הדין.
3. נכון להיום, 11/11/2021, נתבע המעגן לא הגיש אף התייחסות לבקשת התובעת העגונה.
4. ע"כ מתבקש בית הדין הנכבד ולחוות דעתו כמבוקש ולהורות בהתאם לבקשת התובעת העגונה.

עו"ד דניאל שוורץ
ב"כ התובעת

סימוכין: 115486

בקשה כללית

פרטי המבקש

בית הדין הרבני

ירושלים

תיק

מספר

1335249 / 1

פרטי המבקש

סוג מזהה

תעודת זהות דרכון עמותה

מספר מזהה

667678230

שם משפחה

רלב"ג

שם פרטי

חיה לאנה

כתובת מגורים מבקש

מדינה

ארצות הברית

יישוב

MONSEY NEW YORK

רחוב

JAY CT 10

מספר בית

מספר דירה

מיקוד

תיבת דואר

יש להזין דואר אלקטרוני.

בכדי שניתן יהיה לקבל כתבי בית דין באמצעות הדואר האלקטרוני יש למלא טופס בקשה לקבלת כתבי בית דין בדואר אלקטרוני או בפקס ולחתום עליו.

דואר אלקטרוני

LONNARALBAG@GMAIL.COM

טלפון ראשי

052-5388990

טלפון משני

מספר פקס

פרטי בא כח

האם הבקשה מוגשת על ידי בא כוחו (עורך דין או טוען רבני)

כן לא

פרטי בא כח

שם פרטי

דניאל

שם משפחה

שורץ

דואר אלקטרוני

DANIEL@ABZ-LAW.COM

מספר רשיון

81203

טלפון

052-5388990

מספר פקס

כתובת בא כח

מדינה

ישראל

יישוב

ירושלים

רחוב

יד חרוצים

מספר בית

15

מספר דירה

203

מיקוד

9342152

תיבת דואר

ייפוי כח ממגיש הבקשה

ייפוי כוח חתום.pdf

פרטי המשיב

סוג מזהה

תעודת זהות דרכון עמותה

מספר מזהה

551597938

שם משפחה

קיהן

שם פרטי

ישראל מאיר

כתובת מגורים

מדינה

ארצות הברית

יישוב

LAS VEGAS NEVADA

רחוב

LOST PINES CT 8324

מספר בית

מספר דירה

מיקוד

תיבת דואר

טלפון ראשי

טלפון משני

מספר פקס

סוג הבקשה

תיאור הבקשה

בקשה למתן החלטה

מהות הבקשה (ניתן להוסיף פירוט למהות הבקשה בצירוף קובץ)

הודאה על אי הגשת תגובה מטעם הנתבע

מסמכים נלווים לבקשה

קובץ 1

צרך קובץ

הודעה על אי הגשת תגובה מטעם הנתבע 1?

שינוי מועד דיון

נימוק מתאים לבקשה

בחירה

פירוט נימוק

תאריך בו נקבע הדיון אותו מבקשים לשנות

מתי נודע לך על הצורך בשינוי מועד הדיון?

עמדת יתר בעלי הדיון

מועדים חלופיים מוסכמים (אם יש)

מועד ב'

מועד א'

אם מתבקשת דחיית דיון בשל קיומו של דיון אחר באותו מועד, ציין את פרטי התיק (מספר התיק, הדיינים או השופטים, בית הדין או בית המשפט ומהות הדיון).

מסמכים נלווים לבקשה

קובץ 1

צרך קובץ

טופס זה מנוסח בלשון זכר אך מיועד לשני המינים כאחד.
טופס זה מכיל מידע מוגן על פי חוק הגנת הפרטיות.

התובעת

חיה לאנה רלב"ג דרכון ארה"ב 667678230
באמצעות ב"כ עו"ד דניאל שוורץ ו/או עו"ד אברהם בן-צבי
מרחוב יד חרוצים 15 ירושלים
טלפון מספר: 079-5722070; פקס מספר: 079-5722206;
מייל: daniel@abz-law.com

-נגד-

הנתבע

ישראל מאיר קיהן דרכון ארה"ב 551597938
8324 Lost Pines Ct
Las Vegas, NV 89128

בקשה למתן החלטה

הח"מ, ב"כ התובעת, מתכבד להודיע לבית הדין המכובד כדלהלן:

1. לפי החלטת בית הדין מיום 19/10/2021 היה על הנתבע המעגן להגיש התייחסותו לבקשת התובעת העגונה עד ליום 09/11/2021.
2. העתקים של כתבי בי דין הומצאו על הנתבע המעגן בהתאם להוראות בית הדין.
3. ביום 11/11/2021, ב"כ התובעת הודיע לבית הדין הנכבד כי הנתבע המעגן לא הגיש אף התייחסות לבקשת התובעת העגונה.
4. נכון להיום הנתבע גם לא הגיש אף התייחסות לבקשה.
5. יצוין שהתובעת הינה עגונה מעל 18 שנים. והיא מבקשת שבית הדין הנכבד יחווה דעתו בעניין מניעת קבורת בני משפחתו של המעגן ע"פ פסק דין מטעם בית דין יפה מקליפורניה.
6. ודוק- אבי המעגן הינו בן מעל 85 וקיים חשש שאם בקשת התובעת תעוכב זמן רב מדי, כל סעד שבית הדין הנכבד יפסוק לה יהיה רק "ניצחון פירוס".
7. "ע"כ מתבקש בית הדין הנכבד ולחוות דעתו כמבוקש ולהורות בהתאם לבקשת התובעת העגונה.

עו"ד דניאל שוורץ
ב"כ התובעת

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 1335249/1

ב"ה

בבית הדין הרבני האזורי ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב אוריאל לביא – אב"ד

התובעת: חיה לאנה רלב"ג
נגד
הנתבע: ישראל מאיר קיהן

דרכון 667678230 (ע"י ב"כ עו"ד דניאל בנו שוורץ)
דרכון 551597938 .

הנדון: גירושין

החלטה

יצוין להחלטה מיום י"ג חשון תשפ"ב (19/10/2021) ומאחר שהנתבע מצא לנכון שלא להגיב, במועד קרוב ההליך יושלם גם בהעדר תגובתו.

ניתן ביום א' בטבת התשפ"ב (05/12/2021).

הרב אוריאל לביא – אב"ד

העתק מתאים למקור
משה ביטון, המזכיר הראשי
נחתם דיגיטלית ע"י הרב אוריאל לביא בתאריך 08:49 05/12/2021

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 1335249/1

ב"ה

בבית הדין הרבני האזורי ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב אוריאל לביא – אב"ד

התובעת: **חיה לאנה רלב"ג** דרכון 667678230 (ע"י ב"כ עו"ד דניאל בנו שוורץ)
נגד
הנתבע: **ישראל מאיר קיהן** דרכון 551597938 .

הנדון: גירושין

החלטה

בהמשך להחלטה קודמת מהיום, יצוין: בהחלטה מיום ג' תשרי תשפ"ב (09/09/2021) הובהר כי מאחר ושני הצדדים אינם אזרחי ישראל ומקום מושבם אינו כאן בארץ, ובהתייחס לסעיף 4 לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) תשי"ג-1953 קיימת מגבלה לסמכות החוקית של בית הדין לבירור תביעת הגירושין לגופה, והוגשה בקשת התובעת להעביר את התיק לנשיא בית הדין הרבני הגדול בהתאם לסעיף 4 לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953, וכן יצוין להחלטת נשיא בית הדין הגדול מיום י"ב חשוון תשפ"ב (18.10.21).

בימים האחרונים תוקן חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953 ביחס לסמכות בית הדין בתביעת גירושין של אשה המתגוררת בחו"ל שלא ניתן לערוך את הגט מחוץ לישראל (תיקון מס' 5) תשפ"ב-2021.

על התובעת להודיע לבית הדין האם מבוקש לקיים דיון בתביעת גירושין עפ"י הוראות התיקון לחוק הנזכר, או להישאר במסגרת שנקבעה בהחלטה הקודמת, עפ"י סעיף 4 לחוק.

ניתן ביום א' בטבת התשפ"ב (05/12/2021).

הרב אוריאל לביא – אב"ד

העתק מתאים למקור

משה ביטון, המזכיר הראשי

נחתם דיגיטלית ע"י הרב אוריאל לביא בתאריך 12: 20 05/12/2021

התובעת

חיה לאנה רלב"ג דרכון ארה"ב 667678230
באמצעות ב"כ עו"ד דניאל שוורץ ו/או עו"ד אברהם בן-צבי
מרחוב יד חרוצים 15 ירושלים
טלפון מספר: 079-5722070; פקס מספר: 079-5722206;
מייל: daniel@abz-law.com

-נגד-

הנתבע

ישראל מאיר קיהן דרכון ארה"ב 551597938
8324 Lost Pines Ct
Las Vegas, NV 89128

הודעה בעניין ניהול התביעה

בהתאם להחלטת בית הדין הנכבד מיום 05/12/2021 אשר הורה על התובעת להודיע לבית הדין הנכבד על רצונה להמשיך ולנהל את התביעה בהתאם לס' 4(ג) לחוק שיפוט בתי הדין הרבניים - (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953 (להלן: "החוק") או בהתאם לתיקון מס' 5 לחוק, התובעת מתכבדת להודיע כדלהלן.

רקע עובדתי

1. תיק דגן נפתח בהתאם לס' 4ג לחוק באמצעות בקשה של התובעת מנשיא בית הדין הרבני הגדול למנות הרכב של דין או דיינים לחוות דעת/ם בעניין פסק הדין מטעם בית הדין של ועד הרבנים דקליפורניה אשר היטיל חרם על הנתבע ועל בני משפחתו, לרבות מניעת הבאתם לקבר ישראל, לאור מעשה עיגון של הנתבע על התובעת.
2. ביום 09/09/2021 ניתנה החלטה אשר דרשה מהתובעת להצביע על הבסיס לסמכות העניינית של בית הדין הנכבד בהתאם לס' 4(1) לחוק.
3. ביום 14/09/2021 הודיעה התובעת כי הליך דגן נפתח במסגרת "תיק גירושין" ע"פ התייעצות עם אגף העגונות ומזכירות בית הדין הרבני. וזאת הייתה מסיבות "טכניות" גרידא, רק על מנת להקצות מספר תיק הליך. ולכן כותרתו של ההליך כ"תביעה לגירושין" הינה דבר טכני גרידא.
4. ביום 04/10/2021 בית הדין הנכבד העביר את התיק ללשכת נשיא בית הדין הרבני הגדול לטיפולו, בהתאם לבקשת התובעת.
5. ביום 18/10/2021 מנה נשיא בית הדין הרבני הגדול את כב' הדין הרב אוריאל לביא לחוות את דעתו בעניין פסק הדין מטעם בית הדין של ועד הרבנים דקליפורניה, ובהתאם לסעיף 4ג' לחוק.

6. ביום 19/10/2021 הורה בית הדין הנכבד על המצאת כתבי בית הדין על הנתבע וקבע מועד לתגובתו. כתבי בית דין הומצאו על התובע בהתאם להחלטת בית הדין הנכבד, והנתבע לא הגיב ולא התייחס כלל וכלל לבקשת התובעת.
7. ביום 05/12/2021 הורה בית הדין הנכבד שבהעדר תגובה הנתבע, בית הדין ימשיך במתן חוות דעתו כמבוקש אף בהעדר תגובה.
8. ביום 05/12/2021 בית הדין הנכבד הפנה את תשומת לבו של התובעת לתיקון מס' 5 לחוק, כאמור בראשית ההודעה הזאת.

הפּוּ הַמְשַׁפְּטִי

9. ס' 1ב4(ג) לחוק שיפוט בתי הדין הרבניים - (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953 קובע שבית הדין לא ידון בתביעה לגירושין שהוגש בהתאם לס' 1ב4 לחוק אלא אם הומצא כתב התביעה לנתבע בתוך גבולות מדינת ישראל או כאשר הנתבע היה נוכח במדינת ישראל בעת הגשת כתב התביעה לבית הדין.
10. בתיק דנן כתבי בית הדין כבר הומצאו לנתבע מחוץ לגבולות מדינת ישראל. וזאת בהתאם להוראות בית הדין הנכבד.
11. לכאורה, כעת, אין בסמכות בית הדין הנכבד לדון בתיק דנן במסגרת של ס' 1ב4 לחוק.
12. אין ספק שהתובעת מעדיפה לנהל את התביעה כתביעה לגירושין בהתאם לס' 1ב4. אבל היא לא מצפה שהנתבע יכנס למדינת ישראל כל עוד שהוא מודע שקיימים הליכים נגדו.
13. ודוק: במסע הצלב של הנתבע לתמיכה בגברים מעגנים סביב העולם, הנתבע אף מודיע במפורש שמומלץ לגברים שמסרבים לתת גיטי פיטורין לנשותיהם, לא להיכנס לתוך תחומי מדינת ישראל בכדי למנוע אפשרות של השגת סמכות עניינית לבתי הדין של המדינה.¹ ולכן, לא צפוי שתהיה אפשרות להמציא את כתב התביעה לנתבע בהתאם לדרישות החוק.
14. בלית ברירה אחרת נאלצת התובעת להמשיך ולנהל את תביעתה תחת המסגרת של ס' 4ג לחוק.
15. אולם, יצוין שדווקא לגבי סנקציית מניעת קבורתם של הנתבע ושל קרובי משפחתו בקבר ישראל, לכאורה יש הסכמת הנתבע וקרוביו לסמכות של בית הדין הרבני בארץ, וכאמור בסעיף 9 לחוק. כפי שנכתב בכתב התביעה המקורית של התובעת, בחודש אב תשע"ט אימו של הנתבע המעגן, מרת יהודית קין, הלכה לעולמה וגופתה הובאה ארצה לקבורה. ביום י"ט אב תשע"ט הורה בית הדין אגודת הרבנים דארצות הברית וקנדה שלאור מעשה העיגון הנמשכת מעל עשור, לא להביא מרת יהודית קין לקבר ישראל. העתק של פסק הדין צורף לכתב התביעה של התובעת. פסק דין של בית הדין הנ"ל ניתן ע"פ התייעצות עם כב' הרב יצחק זילברשטיין, שפסק שמותר לעכב קבורת מת כדי לשחרר עגונה, כולל לעכב את קבורת בן משפחה של בעל מעגן כדי להביא אותו לתת הגט. והעתק מתשובתו של כב' הרב זילברשטיין גם צורף לתביעה. על אף ניסיונות

¹ ראה הסרטת של הנתבע באתר "יוטוב" בלינק <https://www.youtube.com/watch?v=sb4UNEEPZjA&t=3s> ופה <https://www.youtube.com/watch?v=HLjNml8vsl0>

מטעם לשכת הרבנות הראשית לישראל לאכוף את פסק הדין הני"ל, הן לא צלחו, ומרת יהודית קין נקברה בבית עלמין בירושלים.

16. אמנם במסגרת משא ומתן בניסיון להביא פרשה עגומה וקשה זו לסיומה נפגש אליהו קיהן כנציג המשפחה, כולל כנציג של הבעל המעגן, עם אחד מדייני בית הדין הגדול הרב אהרן כץ שהיה בהליכי פרישה. הדבר נעשה לבקשת האח אליהו שמחה קיהן שביקש בשיחה עם הרבנות הראשית גורם הלכתי מוסמך שניתן להידבר עמו. לבקשת הרבנות הראשית, ניסה הרב כץ לגשר בנושא במסגרת הליך גישור בבית הדין הרבני.. כשהגיעו להסכמה סיכם את הדברים והחתים את האח אליהו שמחה קיהן, בנוכחות שני עדים נוספים, על המסמך המצ"ב כנספח א'. אליהו שמחה קיהן, כנציג של כל המשפחה, התחייב להוציא כל מאמצים האפשריים כדי לשכנע אחיו, בעל המעגן והנתבע בהליך דנן, לתת גט פיטורין למבקשת. הוא גם הפקיד סכום של \$20,000.00 כערובה לנתינת הגט. על אף שאהרון קין נתן את המילה שלו שהוא ידאג לנתינת הגט ולמרות כספים (המועטים) שהופקדו, נכון להיום הגט לא ניתן לתובעת. לפי מיטב ידיעת הנתבעת העגונה הערובה הזו טרם חולט.

17. התובעת בהחלט רואה את הליך הגישור הני"ל בפני דין של בית הדין הרבני הגדול, החתימה על התחייבות מטעם נציג משפחת הנתבע, והפקדת ערובה כספית על מנת להבטיח מתן גט פיטורין כמתן הסכמה של כל הצדדים הנוגעים בדבר לסמכות שיפוט של בית הדין הרבני בענייני המעמד האישי של הצדדים. ואם לא הקניית סמכות עניינית בקשר לכל ענייני מעמד האישי של התובעת והנתבע, אבל לפחות בקשר לענייני פס"ד לנידוי והחלת חומרת הדין כמבואר בשולחן ערוך, שאין לקבור את הנתבע ו/או קרוביו בקבר ישראל

18. והיות, וכאמור במפורש בסעיף 4ג, שהסעיף אינו גורע מהוראות סעיף 9 לחוק, הנתבעת תטען שגם לו יצויר שההליך נשאר אך ורק במסגרת סעיף 4ג, גם מבלי להתייחס בכלל לתיקון 5, יש לכבוד בית הדין הרבני הסמכות לקבוע את אשר ביקשה, לאור הסכמת הצדדים הנוגעים בדבר כאמור לעיל.

19. וכאשר, כמובן, עמדת התובעת הינה שאף ללא הסכמת הנתבע לסמכות השיפוט, יש בידי בית הדין הנכבד הסמכות לפי סעיף 4ג, ובהתאם לסמכויות על פי דין שיש לרבנות הראשית בישראל לפקח על הקבורה בבתי עלמין יהודיים במדינת ישראל, לקבוע שפס"ד מביה"ד בקליפורניה הינה בתוקף גם בארץ ישראל, ויש למנוע קבורת הנתבע ו/או מי מקרוביו בקבר ישראל בארץ עד מתן גט פיטורין לתובעת.

20. ודוק: בין יתר הסמכויות שיש לרבנות הראשית והמשרד לשירותי דת בעניין, נקבע במפורש בתנאי רישיון לחברה לענייני קבורה אשר הותקנו לפי תקנות שירותי הדת היהודיים (חברות לענייני קבורה), התשכ"ז-1966 שכל חברה לענייני קבורה תהא כפופה להנחיות ולנהלים כפי שיוצאו על ידי המשרד לשירותי דת מעת לעת, וכן שבכל עניין הלכתי הנוגע לטיפול בנפטר, לטקס הקבורה, צורת הקבורה והקמת המצבה, תנהג החברה לענייני קבורה בעלת הרישיון על פי פסקי ההלכה של הרבנות הראשית לישראל.

21. ברור שעל פי דין חובתה של כל החברה קדישא לפעול בהתאם להנחיות מועצת הרבנות הראשית, בכל הנוגע לאופן הטיפול בנפטר והליך הקבורה מבחינה הלכתית, מקנה לרבנות את הסמכות למנוע קבורה. ראה לדוגמא בג"ץ 7509/18 חב' אויסון ישראל בע"מ נ' משרד החוץ, המשרד לשירותי דת, והמוסד לביטוח לאומי (22.12.20 פורסם בנבו) בה נדחתה עתירה שהוגשה בעקבות החלטת קונסול ישראל בחו"ל, לפיה סורבה בקשת העותרת העוסקת בקבורת נפטרים יהודים מחו"ל בחלקות שבבעלותה הנמצאות בירושלים להעברת גופת נפטר לישראל, והכל בהתאם להנחיית המשרד לשירותי דת בנושא.

22. או לדוגמא בגץ 2957/06 חנן חסן נ' משרד הבינוי והשיכון האגף לפיתוח מבני דת, המועצה הדתית אלקנה, המועצה המקומית אלקנה, והרב יהודה שטרן - רב היישוב אלקנה (16.07.06 פורסם בנבו) בה ביהמ"ש העליון, בשבתו כבג"ץ, דחה את העתירה ופסק כי ככלל, בסוגיות שהן במהותן הלכתיות, להבדיל ממנהליות, על הגורמים המנהליים לפעול בהתאם להנחיות הגורם המקצועי, ובמקרה שם - רב הישוב.

23. כמובן, בעניין שבדנון הגורם המקצועי המנחה את חברות הקדישא הינו הרבנות הראשות והמשרד לשירותי דת. ואם מבחינה הלכתית לא ניתן לקבור את המת - הן בגלל מוצאו או לאומו, הן בגלל אורח חיים אשר אינו תואם את תנאי החלקה בבית העלמין, והן מבחינת פסק הלכה שאסור לקבור את הנפטר בקבר ישראל - אזי מוטלת על הגורם המקצועי להורות למחזיקי רישיונות קבורה שאסור להם לקבור את המסורב קבר ישראל מבחינה הלכתית. ובדומה למקרה בבג"ץ חברת אויסון הנ"ל, אף להודיע לשגרירויות והקונסולריות בחו"ל שאסור הלכתית - ולכן אף אסור מנהלית - לתת אישור קונסולרי להעביר לארץ את גופות קרובי משפחה של הבעל המעגן

24. ולכן, אין כל מניעה חוקית על הרבנות הראשית והמשרד לשירותי דת להורות שמבחינה הלכתית גם הרבנות הראשית והמשרד לשירותי דת, וכל החברות לענייני קבורה אשר פועלות במסגרת רישיונות אשר הונפקו לפי סמכותם, הינם מחויבים לפעול בהתאם לפסק הדין מטעם בית דין הצדק של ועד הרבנים דקליפורניה, אשר הינו בית דין יפה ומוכר על ידי הרבנות הראשית. פסק הלכה אשר קבע, בין היתר, שמבחינה הלכתית אין לקבור הבעל המעגן בקבר ישראל וגם אין לקבור מתיו.

25. אי אפשר לקבל מצב שפסק ההלכה הנ"ל מחייב כל חברה קדישה בעולם חוץ מאלה הנמצאים בארץ ישראל. ודוק- בעל המעגן ובני משפחתו אינם תושבי או אזרחי ישראל. דהיינו, בניגוד לאזרחים ישראלים, אין להם שום זכות קנויה להיקבר בשטח ישראלי (לפחות לא מעבר להסכם חוזי עם איזה חברה קדישה בארץ, ככל שנחתם חוזה כזאת עם מי מבין בני המשפחה המסורבים). וראה שוב בג"ץ חברת אויסון על הסמכות והיכולת למנוע מתן אישור העברת גופה מחו"ל לצורכי קבורה בארץ.

26. ולכן, מבחינה סטטוטורית, כאחראי על העדה היהודית במדינת ישראל, והגורם המקצועי הקובע את התנאים ההלכתיים לצורכי קבורה בבתי עלמין יהודיים, בוודאי מוטל על הרבנות הראשית והמשרד לשירותי דת לכבד את פסק ההלכה אשר הוצא מטעם בית דין הממוקם בעיר מגוריהם של בני משפחתו של המעגן ואשר טיפל בעניין זה כבר מעל 18 שנים, אשר מונע מבעל המעגן ובני משפחתו, תושבים זרים, להיקבר בקבר ישראל בכל מקום שבעולם, כולל בשטחי סמכות הרבנית הראשית של מדינת ישראל. לא יכול להיות שדווקא הרבנות הראשית לישראל והרשויות במדינת ישראל הם אלו אשר לא יכבדו פסק הלכה זה ויאפשרו לבעל המעגן ובני משפחתו "להימלט" מפסק ההלכה של בית הדין היפה והמוכר הזה.

27. מכל האמור לעיל, ומתוך המציאות של עשרות, אם לא מאות, מקרים שהמשרד לשירותי דת והרבנות הראשית מנעו בפועל קבורות של נפטרים (ואף תושבי ואזרחי ישראל; ואף חללי שירות הביטחון!), אין כל צורך לעגן בחקיקה את הסמכות למנוע קבורה של אזרח ותושב זר ואת המסכות לסרב מתן אישור להעברת הגופות לארץ, כאשר יש מניעה הלכתית לכך. המסכות לא רק קיימת על פי חוק. אלא, שהרבנות הראשית פעלה לא פעם ולא פעמיים בהתאם לכך. ואם לשכת הרבנות הראשית זקוקה לחו"ד של כבוד בית הדין על מנת לקבוע שפסק ההלכה שבנדון הינו מבית דין יפה ומוכר, ותואמת את ההלכה אשר חלה על בתי עלמין וחברות קדישא בארץ, אזי יש בסמכות כבוד בית הדין לחוות את דעתו בעניין.

28. כלל הגדול בהלכות אישות ש"משום עיגונא אקילו בה רבנן" (בבלי יבמות פ"ח:). אין לתובעת כל ספק שפסק ההלכה הנ"ל מחייב גם את חברות הקדישה בארץ ישראל, בנוסף לכל יתר תפוצות העולם. ועל המשרד לשירותי דת והרבנות הראשית להורות שעל פי הלכה חברות הקדישה בישראל יתייחסו למעגן ולכל בני משפחתו, כולל אביו, אחיו ובני ביתם, ילדיו לא במשותף עם העגונה, ועוד בהתאם לפסק דין הנ"ל.

29. וכל עוד שהמעגן ימשיך לסרב מלתת גט פיטורין לעגונה לא לאפשר לקברם ב"קבר ישראל" בתוך גבולות מדינת ישראל והאזורים הנמצאים בשליטתה, ובין היתר, להודיע לכל השגרירויות והקונסולים שאסור לנפק היתר העברת גופה של מי מבין המנוחים בפסק ההלכה לארץ, ולהכריז ולהודיע לכל חברות הקדישה בארץ שכל הסכם לרכישת חלקת קבורה אשר נחתמה או אשר תיחתם בידי מי מאנשים הנ"ל הינו הסכם אשר בלתי מוסרי ונוגדת תקנת הקהל והציבור, ובטל כעפרא דארעא. המוסר היהודית וגם ערכי האנושות הבסיסית מחייבים את זה - וגם דיני החוזים במדינה!

עו"ד עיאל שורץ
ב"כ התובעת

נספח 18

**פנייה ממשיב 10 אל העגונה
מספטמבר 2021**

עמ' 153

----- Forwarded message -----

From: <elyahukin@gmail.com>

Date: Tue, Oct 12, 2021 at 4:21 PM

Subject:

To: Lonna Ralbag <lonnaralbag@gmail.com>

Hi Lonna,

It has been almost a month since Yom Kippur when we seek forgiveness from Hashem as well as from others who we may have wronged in any way. Your relationship with Meir sadly came to an abrupt end about eighteen years ago, but unfortunately has not yet formally concluded with the traditional Get, which ideally should have also been accompanied with each one of you asking forgiveness from each other. Instead, the relationship further deteriorated and was fraught with endless animosity and hostility on various fronts, not to mention the Chilul Hashem that was caused by the publicity of the protracted and painful conflict that ensued.

The reason I am writing you at this time is to impress upon you how we are a hairbreadth away from finally resolving all the outstanding issues between you and Meir. I am very grateful to Daniel Yaniv who has much to do with some of the progress that took place recently that I believe brought us closer to the finish line. Daniel has demonstrated a keen understanding of the problems, and has worked tirelessly with me to overcome the remaining obstacles. I am very thankful to you for having written the most recent letter to Meir in a very frank and sincere tone where you expressed regret for the ill-advised actions you took over the years. You may not know it, but this letter did have some positive effect on Meir. It is precisely such a letter that I have been waiting to see from you for many years now, that would have provided me with more leverage to convince Meir to move forward.

In the past two years I have been working harder than ever to bridge the gap between you and Meir without too much success. As you may recall, the impasse was greater in the past when child custody was at the crux of the disagreement between the two of you. Child custody is obviously no longer relevant. Another obstacle in the past was Meir's insistence to go to Rabbi Gestetner's Beis Din. This is no longer the case. Meir has agreed to resolve any financial claims the two of you may have through Zabla. Meir's request that before Zabla, efforts be made to remove as much negative posts on the Internet as possible – you already agreed to. What is left? Since Meir agrees to go to Zabla, he asks that the Seiruv, then, be removed unconditionally which would accomplish several things. Firstly, it would convince him that you wish to end this case peacefully. Secondly, he will not feel that he is being pressured to enter negotiations so long as there is still a Seiruv against him. Thirdly, he always felt that he was unjustly wronged, and at the very least, if the Seiruv is removed

at this point – it would give him some satisfaction that his arguments were not entirely ignored.

There are several Rabbis on the RCC who expressed their reluctance to remove the Seiruv. I don't fully understand their motives. But that's OK. Meir indicated to me before that he would actually prefer that you be the one to remove the Seiruv, not the Beis Din, since to him that would be the ultimate proof of your sincerity to want to have a cordial relationship with him after the Get - for the benefit of Moshe your son. Meir would then consider depositing any monies he may get from the Zabla into a joint account for Moshe. However, you may have been told that the Seiruv is the only leverage you have against him and you shouldn't remove it. The truth of the matter is that there is absolutely no leverage here. Despite the Seiruv, Meir has remarried. Regarding davening with a Minyan, he is not concerned as much. His life, the way he sees it, is not impacted so much by the Seiruv, except for the public shame. Who is impacted the most? You are, because of the limitations of not having a Get during the prime of your life. The actions that certain groups or individuals have taken against my family have not and will not produce a Get, no matter how many burials they attempt to stop. I don't need to elaborate on this. Suffice is for me to share with you that Meir has already notified the family that he will not budge regardless of what happens in the future. Meir, on the other hand, has given a promise, albeit not in writing, to all of us, that he will deliver a Get in a reasonable time after the Seiruv is first removed.

Some individuals suggested that we cut off all relations with Meir. They don't realize, that if that were to happen, Meir would refuse to ever consider giving a Get. They don't understand that Meir has an agenda here, and he is not about to give in, no matter what pressure is applied. You, however, know Meir somewhat, and should know how he can be caring and helpful, if he wants to. So why fight him? It is so much easier to gain his trust by being nice to him. Compromise has always been the key to success in life where relationships are involved, not war. This is common sense, and most experts and Rabbis would agree with this approach, not with the approach of going to court and using demonstrations and other campaigns of shaming to force a husband into submission. Likewise, the shame my family has endured over the years may as well be a Kapparah, since we have less influence over Meir than most people think. But in your case, the keys are completely in your hand. If I recall correctly, you are approaching 60. Does it make sense to wave a piece of paper (Seiruv) over Meir for another ten years or more, with the remote hope that he will yield because of pressure tactics? Or, perhaps it is wiser to take the leap and grant him what he wants, and be later grateful for the rest of your life that you did the right thing.

Yes, Meir's withholding of a Get for so long is completely wrong, regardless, and there is no real justification for it. However, the recalcitrance in refusing to remove the Seiruv and not

giving a fair chance to resolve this case peacefully, is mind boggling. Yes, I agree, Meir should have at least given you assurances in writing that he will follow through if the Seiruv is removed. He is very stubborn too. Many have been unreasonably stubborn here. So are we going to let stubbornness get in the way? But, if the Seiruv is removed and Meir can go back to Shul, do you have any idea the kind of good feelings this will foster in him, instead of the bitterness and hatred he has been harboring for so long? Don't you want to help bring about those healthy good feelings? As a woman, you have tremendous "Bina" (special insight and intuition), which if you listened to, deep down you would know what the right thing to do is. You also have more initiative than Meir, and if you really want to accomplish something, you would be driven to do so to the very end. But, more importantly, Shalom is the most noble goal there is, which is why it is so emphasized in Judaism and should be pursued to the maximum.

Which one makes more sense to you? That we sever relations with Meir, which is not easy, and cause more Machlokes and prolong your Aguna status indefinitely, or take the much easier step of canceling a piece of paper that has not been too effective anyway over the years, but will almost certainly produce a Get. This is an example of what the Torah says regarding Teshuvah "Rather, [this] thing is very **close** to you; it is in your mouth and in your heart, so that you can fulfill it." It is so easy. Much more easier than breaking up another family with doubtful results. Had Meir said he is not giving a Get at all under any circumstances, then we would oppose him in every possible way. But he did say he will deliver a Get if you withdraw from Beis Din and start negotiations. He was very clear with my brothers about that, and is not lying to us.

Perhaps you may claim that the Seiruv was previously removed and it did nothing. I don't recall that it was ever officially removed in such a way that it was obvious to Meir that you were fully cooperating. Additionally, any positive steps you may have taken in the past was during the time child custody was the greater issue. As you possibly recall, I tried to mediate between the two of you in my home, but the child custody issue could not be resolved, and that is where things have been ever since, a complete stalemate. We even finally convinced Meir to go to Rabbi Teichman's Beis Din, but Rabbi Union nixed it for some reason we still don't know to this very day. Notwithstanding all of the above, eighteen years later, we are all a bit older and hopefully more experienced, and renewed efforts need to be made to bring Shalom. Also, please don't judge Meir's recent correspondence with you through Danile Yaniv too harshly. I saw a copy of the brief exchange between the two of you, and there was a bit of misunderstanding between the two of you and the usual lack of trust. All that was needed from Meir was to acknowledge receipt of your sincere letter of apology to him, which he did, after which he added a brief request of you to simply follow his instructions and he will then fully comply.

If you have any doubts about why I just wrote, I recommend that you discuss this with a Rabbi who has not been involved in this case and has no bias against Meir. Say a small prayer, that Hashem should guide you to do what is right in His eyes, and send you the right person to speak to. If you need such a Rabbi in Monsey, I may be able to recommend one. If you follow my advice, and the Seiruv is removed, then by Chanuka we may be able to witness another miracle, one that will surely bring a smile to many faces.

I urge you and beg of you to seriously consider the approach of “reconciliation,” and write back to me any comments you may wish to share. Don’t delay this one extra day. You will with Hashem’s help feel so relieved to have regained your freedom by following the path of the righteous.

Elyahu Kin

נספח 19

**הודעת צדדים שלישיים של משיבה 6
בתיק תביעה נגדם ע"י משיב 9**

עמ' 158

ת"א 38035-10-19

בבית-משפט השלום

ירושלים

בעניין שבין: **דב מנדל קיהן, דרכון אמריקאי 534196721**

ע"י ב"כ עוה"ד א. עושרת

רחוב יפו 24, ת.ד. 3457, חיפה 3103401

טל: 04-8666629; פקס: 04-8666639

התובע

- נ ג ד -

חברה קדישא גחש"א המאוחדת

דכוללת החסידים, ע"ר 580022101

ע"י ב"כ עוה"ד א. אקסלרד ואח'

'בית השנהב' רח' בית-הדפוס 12

ת.ד. 34534, ירושלים, 9134402

טל: 02-6515777, פקס: 02-6515888

הנתבעת והמודיעה

- נ ג ד -

1. ישראל מאיר קיהן (Israel Meir Kin)

9501 W Sahara Ave Apt 2284

Las Vegas NV 89117-5337

2. הרבנות הראשית לישראל

ע"י פרקליטות מחוז ירושלים-אזרחי

רחוב מח"ל 7 (קומה 1), מעלות דפנה, ירושלים

טל: 073-3920000, פקס: 02-6468053

הצדדים השלישיים

הודעה לצד שלישי

דעו לכם, כי התובע הגיש כנגד שולחת הודעה זו תביעה על סך 260,000 ₪, בגין נזקים שכביכול נגרמו לתובע.

המודיעה תובעת מכם ביחד ולחוד תשלום פיצוי ושיפוי בגין כל הוצאה, נזק, חיוב או תשלום מכל סוג, אשר יחולו עליה בגין התביעה הנ"ל, על יסוד הנימוקים המפורטים להלן:

1. טענות התובע כלפי המודיעה המופיעות בכתב-התביעה עיקרן נזקים בגין פגיעה בגופתה, בפרטיותה ובכבודה של אמו המנוחה, גבי יהודית קיהן ז"ל (להלן: "המנוחה"), בין היתר תוך פגיעה בזכות חוקתית, תוך הפרת הוראות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, תוך הפרת חוזה ופגיעה בכבוד התובע, והכל עקב מניעת הבאת המנוחה לקבורה במהרה ומאי קיום טקס הקבורה במועד שנקבע. לטענת התובע, נגרמה לו עגמת נפש בגין כך.

העתק כתב-התביעה מצורף כנספח א'.

2. המודיעה טענה בכתב-הגנתה, כי התובע השמיט לחלוטין מכתב-התביעה את הגורם שבעטיו עוכב טקס הקבורה של אמו, שעיקרו הוא הוראת הרבנות הראשית לישראל לעשות כן, וזאת נוכח פסק דין רבני שעניינו הטלת סנקציה על אחי התובע המסרב ליתן גט לרעייתו. ודוק: על-פי סעיף 6.4 לתנאי רישיונה מחויבת מחויבת לנהוג על-פי הנחיית הרבנות הראשית לישראל (י'בכל עניין הלכתי הנוגע לטיפול בנפטר, לטקס הקבורה, צורת הקבורה והקמת המצבה, תנהג החברה על פי פסקי ההלכה וההנחיות של הרבנות הראשית לישראל. אם אין בעניין הלכתי ספציפי פסקי הלכה של הרבנות הראשית לישראל, תנהג החברה על פי פסיקת רב החברה או רב העיר"). משכך, טענה המודיעה, כי פעולותיה בוצעו לפי הוראות חיקוק ובהתאם להן, ובוודאי שנעשו בתחום הרשאה חוקית, ועל כן מוגנות הן מפני תובענה מכח סעיף 6 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]. כן דחתה המודיעה את הנטען כלפיה לגופם של דברים, והכחישה מכל וכל את הנזקים הנטענים בכתב-התביעה, הכל כמפורט בכתב-הגנתה.

העתק כתב-ההגנה מצורף כנספח ב'.

3. המודיעה תטען, כי האחריות המלאה לאירועים ולנזקים לכאורה המופיעים בכתב התביעה, ככל שאלו יוכחו, רובצת לפתחכם.

4. **הצד השלישי 1** הוא האחראי להתרחשות האירוע כמתואר בכתב-התביעה. בהתאם לפסק דינם של גדולי הרבנים דאמריקא, ביניהם רבני אגודת הרבנים, עליו נסמך הרב הראשי לישראל ונשיא בית-הדין הגדול, הרב לאו (נספח ד' לכתב-ההגנה), נאסר באותו מועד להביא את המנוחה לקבורה בקבר ישראל, היות שהצד השלישי 1 מעגן את רעייתו כ- 15 שנה, מסרב לגרשה, ואף נשא אשה אחרת על פניה לפני כ- 5 שנים, שלא כדת ושלא כדין. בהתאם לכך, נקבע, כי יש להימנע מלקבור את אמו, בפרט שהיא תמכה בבנה בעיגון רעייתו.

5. אלמלא היה הצד השלישי 1 מעגן את רעייתו, לא היה ניתן פסק-הדין הנ"ל, וממילא לא היה מעוכב טקס הקבורה של המנוחה, והתובענה לא היתה באה לעולם. בהתנהגותו המפורטת לעיל, גרם הצד השלישי 1 להשתלשלות האירועים המתוארת בכתב-התביעה, לרבות לנזקים הנטענים (המוכחשים מכל וכל), ככל שאלו יוכחו. הצד השלישי 1 לא נהג כאדם הסביר בנסיבות העניין, והוא אשר גרם

לפגיעות הנטענות בכתב-התביעה (והמוכחות מכל וכל), ככל שאלו תוכחנה.

6. לפיכך, ככל שיוכרע לבסוף, לאחר שהתובע יתכבד ויביא ראיותיו, כי נגרמו הנזקים כמפורט בכתב-התביעה, ועל כן יש לפצות את התובע, הרי שיש להטיל את האחריות לכך לפתחו של הצד השלישי 1, עקב התנהלותו כאמור.
7. **הצד השלישי 2** הוא הגורם המוסמך ליתן למודיעה הנחיות בקשר עם הטיפול בנפטר, טקס הקבורה, צורת הקבורה והקמת המצבה. בהתאם לסעיף 6.4 לתנאי רישיון הקבורה של המודיעה: "בכל עניין הלכתי הנוגע לטיפול בנפטר, לטקס הקבורה, צורת הקבורה והקמת המצבה, תנהג החברה על פי פסקי ההלכה וההנחיות של הרבנות הראשית לישראל. אם אין בעניין הלכתי ספציפי פסקי הלכה של הרבנות הראשית לישראל, תנהג החברה על פי פסיקת רב החברה או רב העיר".
8. בהתאם להודעה שנשלחה מהרב רפאל פראנק, יועצו הבכיר של הרב הראשי לישראל ונשיא בית הדין הגדול, הרב לאו, בלילה שקדם להגעת המנוחה ארצה, נאסר על המודיעה באותו שלב להביא את המנוחה לקבורה. עם קבלת ההודעה, ובהתאם לתנאי רישיונה של המודיעה, עוכבה הלווית המנוחה עד לקבלת הנחיה אחרת מהרבנות הראשית לישראל.
9. לו יצויר, כי יוכרע לבסוף, לאחר שהתובע יתכבד ויביא ראיותיו, כי נגרמו הנזקים כמפורט בכתב-התביעה נוכח עיכוב שלא כדין של טקס קבורת המנוחה, ועל כן יש לפצות את התובע, הרי שיש להטיל את האחריות לכך לפתחו של הצד השלישי 2, מכח החלטתו לעכב את הקבורה ומתן הנחיה כאמור למודיעה. בהחלטתו כאמור, גילה הצד השלישי 2 דעתו, לפיה עיכוב הקבורה ראוי בעיניו, עולה בקנה אחד עם ההלכה ועם הדין, וגרם למודיעה לפעול בהתאם לכך כמתחייב על-פי תנאי רישיונה.
10. נוכח האמור, ומכח דיני החיובים הכלליים, דיני הנזיקין והדין המינהלי, הרי שהמודיעה זכאית לפיצוי ו/או שיפוי מלאים בגין הסכום שתחויב לשלם, ככל שתחויב, ולכל הוצאה הכרוכה בכך. לפיכך, **תובעת המודיעה מן הצדדים השלישיים, ביחד ולחוד, פיצוי ושיפוי כדי מלוא הסכום אשר תחויב בתשלומו לתובעים, אם תחויב, ולרבות הוצאות משפט, שכר טרחת עו"ד והוצאות הליכי צד שלישי אלה.**
11. אם יש ברצונכם לחלוק על הודעה זו או על תביעת התובע, עליכם להגיש כתב-הגנה תוך 60 יום ממועד המצאת הודעה זו לידיכם. במידה ולא תעשו כן, יראו אתכם כמודים בתביעה ובהודעת צד שלישי זו.

 אשר אקסלרד, עו"ד
 ב"כ המודיעה - הנתבעת

טבלת נספחים

מס' העמוד הראשון לנספח	האות בה סומן הנספח	שם הנספח
1	א	כתב התביעה
32	ב	כתב ההגנה

שם הנספח :

כתב התביעה

האות בה סומן הנספח :

א

מספר העמוד הראשון לנספח :

1

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 38035-10-19 קיהן נ' חברה קדישא חסידים יום חמישי 24 אוקטובר 2019

אישור פתיחת תיק

مصادقة على تسجيل قضية

ניתן אישור כי ביום (נצטדק بهذا بأنه في يوم) 24/10/2019 בשעה (الساعة) 09:15 נפתח בבית משפט זה (سجلت في المحكمة قضية تحمل الرقم) ת"א 38035-10-19 קיהן נ' חברה קדישא

חסידים

יש להמציא את כתב הטענות הפותח לבעלי הדין שכנגד, בתוך 5 ימים, בדואר רשום עם אישור מסירה, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

عليك تسليم لائحة الادعاء للطرف الآخر خلال 5 ايام بالبريد المسجل مع وصل تبليغ إلا إذا أمرت المحكمة غير ذلك.

פסקי דין והחלטות מתפרסמים באתר האינטרנט של מערכת בתי המשפט בכתובת https://www.gov.il/he/Departments/the_judicial_authority (www.court.gov.il)

בבית משפט השלום בירושלים

בעניין:

דב מנדל קיהן ד. אמריקאי 534196721
ע"י ב"כ עו"ד אלן עושרת
מרח' יפו 24, ת.ד. 3457 חיפה - 3103401
טל': 04-8666629 פקס: 04-8666639
office@auchrat-law.com

התובע

- נ ג ד -

חברה קדישא גחש"א המאוחדת זכוללות החסידים
ע.ר. 1-210-002-58
רח' המביט 21 ת.ד. 57052 ירושלים - 91570
טל': 02-5384518

הנתבעת

מהות התביעה: פגיעה בפרטיות, חוזית, נזיקית.

סכום התביעה: ₪ 260,000 לצורכי אגרה

כתב תביעה

התובע עותר בתביעה נוכחית זו לחייב את הנתבעת בתשלום פיצוי בגין פגיעה בגופתה, בפרטיותה ובכבודה של אמו המנוחה מרת יהודית קיהן ז"ל, בין היתר תוך פגיעה בזכות חוקתית, תוך הפרת הוראות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו ותוך הפרת החוזה שנכרת בין בני משפחתו לבין הנתבעת לשם קבורת המנוחה במהרה ובמועד שנקבע מראש ע"י הנתבעת עצמה, וכן תוך פגיעה בכבודו של התובע - בהיותו בנה של המנוחה - וכן בגין עגמת הנפש האדירה שנגרמה לו מהתנהלותה הרשלנית של הנתבעת ומניעתה מהבאת המנוחה לקבורה במהרה ומאי קיום טקס הקבורה במועד שנקבע וכמפורט להלן, הכל כמפורט להלן.

ההדגשות באזכורים אינן במקור, אלא אם צויין אחרת.

1. הקדמה:

- 1.1. התובע יהיה מיוצג בתובענה זו ע"י ב"כ הנ"ל וכתובתו לצורך המצאת כתבי בי-דין בתיק זה, תהיה במשרדי ב"כ כאמור לעיל.
- 1.2. טענות התובע בתובענה זו, נטענות להלן באופן מצטבר ובכל מקרה של סתירה ביניהן, נטענות הטענות לחילופין ו/או בהשלמה עפ"י המתחייב.

2. הצדדים:

- 2.1. התובע [להלן: "התובע"] הינו בנה של המנוחה מרת יענטע **יהודית קיהן** ז"ל [להלן: "המנוחה"]. המנוחה הייתה תושבת ארה"ב.
- 2.2. הנתבעת הינה עמותה רשומה אשר מטרתה העיקרית היא מתן שירותי קבורה [להלן: "החברה קדישא"].
- מז"ל דו"ח מילולי 2018, נספח 3 **** #0201

3. הפן העובדתי:

- 3.1. המנוחה נפטרה בארה"ב ביום 18.08.2019.
- 3.2. עם פטירת המנוחה, יצרו בניה קשר מידי עם נציגי הנתבעת על מנת לארגן את קבורתה בהר הזיתים בירושלים, כבקשת המנוחה, במהרה, ככל שניתן.
- 3.3. ביום 18.08.2019 בשעה 12:53 PM, העביר מר נתן טירנובר, בשם הנתבעת, הודעת דוא"ל לפיה הוא מאשר כי כל המסמכים הדרושים לשם ביצוע קבורת המנוחה, מצויים בידי החברה קדישא בירושלים.
- 3.4. כמו כן, אישר נתן טירנובר כי הטסת הארון בטיסת LY004 (אל-על) מתוכננת לנחות בשעה 06:30 (בנתב"ג) ומשכך, הם (החברה קדישא) קובעים את הלוויה לשעה 10:00 בבוקר מבית הלוויות שמגר בירושלים.
- נתן טירנובר ערך את הודעתו באנגלית ואף הוסיף תרגום בעברית.
- מז"ל העתק האישור, נספח 1 **** #0211
- 3.5. לאור הודעתו של נתן טירנובר, נציגה של החברה קדישא, דאגו בני משפחת המנוחה לפרסם מודעת אבל בעיתון "המודיע".
- כמו כן, הודפסו מודעות שנתלו במקומות שונים במטרה להביא דבר פטירת המנוחה ז"ל ובמיוחד מועד הלווייתה, לידיעת הקהל הרחב.
- "הלווייתה תצא היום יום ג' י"ט במנחם אב תשע"ט בשעה 10 בבוקר מבית הלוויות שמגר להר הזיתים לבירורים 0583-261716.
- מז"ל העתק המודעה, נספח 2 **** #0241
- 3.6. ארון הקבורה הגיע לנתב"ג במועד המתוכנן.

- 3.7. למרות הסיכום עם הנתבעת, למרות שארון הקבורה הגיע במועד המתוכנן כאמור, ולמרות הפרסום החרב שניתן למועד הלוויה, נמנעה החברה קדישא מלקיים את טקס הקבורה במועד שתוכנן, תוך הפרה בוטה של החוזה שנכרת עימה ותוך פגיעת בזכות חוקתית ובכך פגעה קשות בגופתה, בפרטיותה ובכבוד של המנוחה וגרמה לעגמת נפש עצומה לתובע.

- 3.8. החברה קדישא השתתתה ולא קיימה את טקס הקבורה במועד המתוכנן.
- 3.9. החברה לא הודיעה מתי ומהו המועד הנדחה של קיום טקס הקבורה.
- 3.10. בנסיבות אלו, קהל רב שהתייצב בבית הלוויות ע"מ להשתתף בטקס הקבורה ולחלוק למנוחה כבוד אחרון, עזב את המקום ללא חזור, תוך הבעת צער רב שנמנעה מהם קיום מצווה חשובה זו.
- 3.11. החברה קדישא קיימה בסופו של דבר את טקס הקבורה רק בשעה 15:00 בהשתתפות דלה של קובץ קטן ביותר של בני משפחה ומכרים, אשר היוו כ- 10% בלבד מהמשתתפים שהגיעו במועד המתוכנן.
- 3.12. בגין העיסוק בקבורת המנוחה, שילמו בני משפחתה סך של 9,515 ₪ (תשעה אלפים חמש מאות וחמישה עשר ₪) שווה ערך ל- \$2,700 (אלפיים ושבע מאות דולר ארה"ב)

#0301

מ"ל העתק קבלה מס' 13254, נספח 4 ****

4. איסור "הלנת המת" וכיבוד רצון המנוחה:

- 4.1. איסור הלנת מת אינו מוגבל בזמן ואינו מצטמצם בכך שהקבורה חייבת להתקיים עוד באותו יום ושהמת לא "יעבור" את הלילה, אלא חובה לדאוג לקבורה מהר ככל שניתן.
- 4.2. המנוחה ובני משפחתה, דתיים הם והלכות "איסור הלנת המת" אשר בסיסן בהלכה שבספר דברים כ"א, כ"ג – חשובות להם עד מאוד:
- "לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא פי קללת א-להים תלוי ולא תטמא את אדמתך אשר ה' א-להיך נתן לך נחלה".**
- 4.3. בהתבסס על אמונתה האדוקה במשך כל חייה, רצונה של המנוחה היה שתובא לקבר ישראל, בהר הזיתים, ללא כל שהות מיותרת.
- 4.4. בהתאם לאמונה זו ולרצון המנוחה כן לאור הדיבר החמישי "כבוד את אביך ואת אימך", פעלו בניה של המנוחה מיידית עם פטירת אמם האהובה והנערצת, לסדר את העברת הגופה לארץ הקודש ולקבוע מועד קבורה, סמוך ככל שניתן למועד נחיתתה בארץ ולשם כך, יצרו קשר עם הנתבעת, אשר קבעה את מועד הלוויה, כמפורט לעיל.
- 4.5. כיבוד המת טומן בחובו גם החובה למלא את רצון המת. זהו עקרון בסיסי בכל שיטות המשפט ובמיוחד במשפט העברי לפיו יש לקיים את רצון המת. משכך, חייבת הייתה הנתבעת לגרום לכך שטקס הקבורה יתקיים במועד שסוכם עימה מבעוד מועד.

ראה ע"א 724/87 כלפא נ' גולד, פ"ד מח(1) 22,28 (1993).

שני פנים לו לעקרון כבוד האדם בענייננו:

א. כפשוטו, המתבטא בכיבוד רצונו האחרון של אדם (סעיפים 1-2 לחוק-יסוד:

כבוד האדם וחירותו).

ב. חירות הקניין, המתבטאת בחופש הצוואה, וביטוי משתמע לה מצוי בסעיפים 1 ו-3 לחוק-יסוד כבוד האדם וחירותו.

4.6. מלבד כיבוד רצונה של המנוחה, שמירה על כבודו של המת מוכרת גם כציווי דתי:

ראה בג"צ 52/06 – אלאקסא (פיסקה 147)

החובה לכבד את גופת המת ולהישמר מפני ביזוייה מהווה ערך וציווי חשוב בשלוש הדתות - ביהדות, בנצרות, ובאיסלאם (ח' כספי, ח' מוריץ ות' תבורי "הסמכות ליטול דגימות דם מגופות נפטרים אלמונים לצרכי זיהוי" רפואה ומשפט 27 (2002) 35, 37; א' וינרוט "נטילת זרע מנפטר - היבטים משפטיים" רפואה ומשפט 27 (2002) 100, 103).

ראה בג"צ 4638/07 - חברת אלאקסא אלמובארק בע"מ נ' חברת חשמל לישראל

כבוד המת הוא חלק מעקרון כבוד האדם... וככזה הגשתו מצריכה לעתים פגיעה באינטרסים אחרים... עקרון כיבוד המת, לא רק כציווי דתי אלא גם כנורמה וחובה חברתית, עניינו גם במתן האפשרות לאלה החיים – קרוביו, שארי בשרו, חבריו ומוקירי זכרו - לכבד את זכרו ולהתייחד עמו במקום בו הובא למנוחת עולם. מדובר בסוגיה ש"משולבת בה רגישות אישית ו"נשמית" מיוחדת....

4.7. בעניין זה, תוזכר עמדתו של הרב ישראל מאיר לאו, הרב הראשי לישראל (דאז) וכעת הרב

הראשי לתל-אביב יפו ("נספח ע/6" מיום 05.04.2012 לעתירה) בג"צ 4068/12 דוד שונברג, עו"ד נ' היועץ

המשפטי לממשלה:

"לעניות דעתי יש בכך ביזוי צלם האלוקים שבאדם, תורתנו אוסרת הלנת המת גם אם הוצא להורג בשל עבירות חמורות, כי הלנת הגופה פוגעת בצלם האלוקים.

אין שום הצדקה אמונתית או אחרת להלנת גופות בני אדם ללא כל קשר לזהותם הדתית, הגזעית או הלאומית.

יש בכך פגיעה בכבוד האדם ובחירותו לקבוע אשר ייעשה בגופו".

5. כבוד המת:

5.1. במדינת ישראל, כבוד המת הוא עיקרון חוקתי.

5.2. כבוד המת מהווה שיקול חברתי-ציבורי וחשיבות קבורתו גוברת על זכויות אחרות אף של

צד ג', לרבות זכויות קנייניות. ראה עמ"ס (י-ם) 509/08 הוועדה המקומית לתכנון ובנייה ירושלים נ' נעמי דרייזין ברנובר.

5.3. כבוד המת הוא חלק ממושג כבוד האדם וזוכה בשיטתנו המשפטית להגנה חוקתית. כבוד המת הוא עיקרון חוקתי.

5.4. כבוד האדם הוא זכות חוקתית יסודית במשפט הישראלי המעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו:

סעיף 1- עקרונות יסוד

זכויות היסוד של האדם בישראל מושתתות על ההכרה בערך האדם, בקדושת חייו ובהיותו בן-חורין, והן יכובדו ברוח העקרונות שבהכרזה על הקמת מדינת ישראל".

סעיף 2 - "שמירה על החיים, הגוף והכבוד

אין פוגעים בחייו, בגופו, או בכבודו של אדם כאשר הוא אדם".

סעיף 4 - "הגנה על החיים, הגוף והכבוד

כל אדם זכאי להגנה על חייו, על גופו, ועל כבודו".

5.5. הפסיקה הישראלית קבעה לא אחת כי גם הזכות לכבוד עומדת לאדם לאחר מותו.

כך למשל, נקבע כי כבוד האדם שבחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו פורש עצמו

גם על כבוד המת (ראו בג"ץ 6126/94 סנש נ' רשות השידור, פ"ד נג(3) 817, 866 (1999):

ראו והשוו: בג"ץ 52/06 חברת אלאקסא לפיתוח נכסי ההקדש המוסלמי בא"י

בע"מ נ' Simon Weisenthal Center Museum Corp., כפס' 135-137 (פורסם בנבו),

29.10.2008 (להלן: עניין מרכז ויונטל);

יצחק אנגלרד חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962 40-42 (1995)).

5.6. כחלק בלתי נפרד מעקרון כבוד האדם הוכר גם עקרון כבוד המת, הממשיך לעמוד לנפטר

גם לאחר פטירתו:

עא 294/91 ח"ק גחש"א "קהילת ירושלים" נ' קסטנבאום (ע' 525) מיום 30.04.1992.

כבוד האדם אינו רק כבודו של אדם בחייו. זהו גם כבודו של אדם לאחר מותו,

וזהו גם כבודם של יקיריו, השומרים את זכרו בלבם. ... זהו אותו קשר -

לעתים ראציונאלי ולעתים כלתי ראציונאלי - בין החיים לבין המתים, אשר

מגבש את האדם שבתוכנו ואשר הנותן ביטוי למאויי הנפש הנכספים. זוהי

ה"יד" שהחיים מושיטים למתים. זהו הביטוי החיצוני המשקף את הקשרים

הפנימיים בין הדורות.

ע"א 506/88 שפר, קטינה נ' מדינת ישראל (פסקה 6) מיום 24.11.1993.

"כבוד האדם אינו עניין לימי חייו של האדם בלבד, אלא גם לאחר שהלך

לעולמו [...] ערך יסוד זה כולל הוא גם את כבוד המת, את כבוד משפחת

הנפטר ואף את כבוד הציבור".

בג"ץ 6126/94 סנש נ' רשות השידור מיום 26.07.1999.

וההלכה הוסיפה וקבעה - מפורשות ובלא כל ניד-ספק - כי כבוד האדם

שבחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו פורש עצמו גם על כבוד המת. ראו, למשל:

ע"א 506/88 שפר, קטינה נ' מדינת ישראל [50], בעמ' 102;

ע"א 105/92 (פרשת ראם [10]), בעמ' 201;

ע"א 1482/92 הגר נ' הגר [51], בעמ' 801-802;

בג"ץ 294/91 (פרשת חברת קדישא [18]), בעמ' 523;

בג"ץ 5688/92 (פרשת ויכסלכאום [19]), בעמ' 820, 827-828;

דנג"ץ 3299/93 (פרשת ויכסלבאום [20]), בעמ' 201, 205, 208, 211 ;
בג"ץ 3933/92 כרכאת נ' אלוף פיקוד המרכז [52], בעמ' 6 ;
א. ברק - פרשנות במשפט, כרך ג', פרשנות חוקתית (תשנ"ד) בעמ' 437-438 ;
ע"א 6024/97 שביט נ' חברה קדישא גחש"א ראשל"צ [53].

ראה בג"צ 52/06 – **אלאקסא** (פיסקה 134) מיום 29.10.2008
מעגלי החיים והמוות שלובים זה בזה במסכת ההווייה האנושית של האדם.
תודעת המוות וחווית המוות הן חלק בלתי נפרד מחיי האדם מראשית קיומו,
וכריכה זו של החיים והמוות זה בזה משתקפת בחיי המשפט.

ראה בג"צ 52/06 – **אלאקסא** (פיסקה 135) מיום 29.10.2008
כבודו של המת הוא עקרון חוקתי הנגזר כפועל יוצא מכבודו של האדם החי,
ומזכותו לאוטונומיה אישית. אלה הם שניים שאינם ניתנים לניתוק ולהבדלה.
אכן, "כבודם של אנשים מתים נגזר מכבודם של אנשים חיים", כרכרי השופט
זמיר בבג"צ 1113/99 עדאלה - המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי
בישראל נ' השר לענייני דתות (פורסם כנבו), [18.4.00];
כבודו של האדם החי נפגע כאשר לא מובטחת לו עוד בחייו, הגנה ראויה על
כבודו כאשר שוכ לא יהיה בין החיים. פגיעה בכבוד המת היא, אפוא, פגיעה
ככבודם של החיים, ובכך היא מהווה פגיעה בזכות חוקתית הראויה להגנה
חוקתית. השקפת החברה האנושית על ערך כבוד המת כערך-על בחיי הפרט
והכלל, וכחוליה מקשרת בין דורות שחלפו לדור ההווה ולדורות שיבואו, היא
אחד המאפיינים לרציפות המתמשכת של הקיום האנושי.
ערך זה חוצה ימים ויבשות, ועוגן במסורות חברתיות, דתיות ומשפטיות
שונות, כחלק מן האתוס החברתי של תרבויות העולם כמזרח וכמערב. תפיסה
זו של כבוד המת עוגנה גם בתשתית החוקתית בישראל, כנגזרת ישירה מהזכות
החוקתית לכבוד האדם בחייו.

ראה בג"צ 52/06 – **אלאקסא** (פיסקה 138) מיום 29.10.2008
"ברמה החוקתית, קבע בית משפט זה, לא אחת, כי הזכות לכבוד האדם החי
ממשיכה לעמוד לו גם לאחר פטירתו מן העולם. (פרשת קסטנבאום, שם, בעמ' 523 ;
בג"צ 4225/01 כהן נ' שר הביטחון, פד"י נח(4) 155, 168 (2004) (להלן - ענין כהן)).
ובלשון המשנה לנשיא, השופט מ' אלון: "כבוד האדם אינו עניין לימי חייו של האדם בלבד,
אלא גם לאחר שהלך לעולמו..." (ע"א 506/88 שפר נ' מדינת ישראל, פד"י מח(1) 87, 102
(1993) (להלן - פרשת שפר)).
על כן, מקובלת המחשבה כי "ההגנה על כבוד האדם כוללת בחובה את ההגנה על כבודו של
החי ועל כבודו של המת גם יחד" (בג"ץ 6685/05 חברת אלאקסא לפיתוח נכסי ההקדש
המוסלמי בע"מ נ' חברת י.ג. ארכיאולוגיה חוזית בע"מ [פורסם כנבו], [18.1.07], פסקה 17
(להלן - פרשת חב' אלאקסא לפיתוח נכסי ההקדש המוסלמי); בג"ץ 3114/02 ח"כ מוחמד
ברכה נ' שר הביטחון, פד"י נו(3) 11 (2002).

כן ראו א' ברק, פרשנות במשפט - פרשנות חוקתית 437 (כרך שלישי, תשנ"ה); א' הכהן "משפט ורפואה ב'מדינה יהודית ודמוקרטית": בין אנטומיה של חוק לפתולוגיה של יחסי דת ומדינה", שערי משפט כ(2) (תש"ס) 189, 213).

ראה בג"צ 52/06 – **אלאקסא** (פיסקה 156)

"לסיכום הדברים ניתן לומר:

ערך כבוד המת הוא חלק ממושג כבוד האדם, הזוכה בשיטתנו המשפטית להגנה חוקתית. הוא מתמוזג עם ערך כבוד האדם בחייו, ומהווה חלק כלתי נפרד ממנו".

הוא מושג המתפרש לא רק על כבודו של הנפטר עצמו אלא הוא מקרין לכבודם של הקרובים לו ובני משפחתו. הוא נוגע בציבור כולו, שחובתו להגן על ערך זה מאפיינת את התפיסה הערכית והמוסרית המייחדת אותו.

עא 4576/08 ליה עטרה בן-צבי נ' פרופ' יהודה היס מיום 07.07.2011

בין ההיבטים השונים החוסים תחת "כבוד המת" ניתן למנות, את החובה להביא את המת לקבורה בתוך פרק זמן מסוים ואת האיסור להוציא את הגופה מקברה, למעט במקרים מסוימים (פקודת בריאות העם, 1940; תקנות בריאות העם (קבורה מחדש), 1941);

6. תפקידה של חברה קדישא

6.1. בפועל, נערך בין ילדי המנוחה לבין הנתבעת, חוזה, לפיו התחייבה הנתבעת לקבור את המנוחה במועד מסוים, שנקבע על ידה ובתמורה, היא קיבלה תשלום מלא (נספה 4). למעשה, הפרה הנתבעת את החוזה ולא קיימה את התחייבותה במלואה.

עא 294/91 ח"ק גחש"א "קהילת ירושלים" נ' קסטנבאום (ע' 519) מיום 30.04.1992

גם השופט ויתקון סבר בע"א 280/71 [1], כי חברה קדישא "ממלאת תפקוד סטטוטורי" (עמ' 14). עם זאת סבר, כי בהתקשרותה עם האזרח היא פועלת על-פי חוזה אחיד, ודינו של זה צריך להיקבע על-פי חוק החוזים האחידים מתשכ"ד.

6.2. תפקידה של חברה קדישא הוא לנהוג, בין היתר, ברגישות אישית ו"נשמתי" מיוחדת, בהבאת אדם למנוחת עולמו, המהווה גמילות חסד par excellence.

עא 294/91 ח"ק גחש"א "קהילת ירושלים" נ' קסטנבאום (ע' 495) מיום 30.04.1992

לחברה קדישא - ודאי שגם נשמה יש. פעילותה של חברה קדישא - בכל אומה ולשון ובעולמה של יהדות בפרט - בהבאת אדם למנוחת עולמו, **משולבת בה רגישות אישית ו"נשמתי" מיוחדת**, הן מבחינה אישית של הנפטר והתייחדות קרוביו וידידיו עם זכרו, והן מבחינת הציבור ככללו ורגישותו המיוחדת לכבודם ולאופיים של הליכי הקבורה ולכבודו של בית הקברות. רגישויות מיוחדות אלה באו לכלל ביטוי בעולמה של יהדות בשורה של הלכות והנחיות:

בבית הקברות, שבמורשת ישראל מכונה בית מועד לכל חי, אין נוהגין בקלות ראש, כשם שבית הכנסת אין נוהגים בו קלות ראש (מגילה, כט, א[יב]; רמב"ם, אבל, יד, יג[טו]; שו"ע, יו"ד, שסח, א [טז]).

נוהגים בו, מתוך הקפדה יתרה, על יקרא דשכבי (כבוד המת), יקרא דחיי (כבוד החיים) ויקרא דישראל (כבוד ישראל) (סנהדרין, מו, ב-מו, א[יז]; רמב"ם, שם[טו]); ושו"ע, שם[טז]).

מאלפות הן המלים "גחש"א" - שהם ראשי תיבות "גמילות חסד של אמת" - שמהוות חלק מתוארה ושמה של החברה קדישא. העיסוק בהכאת אדם למנוחת עולמים הוא גמילות חסד - שהיא אחת התכונות הנעלות בעולמה של יהדות - ולא גמילות חסד בלבד, אלא גמילות חסד של אמת, שלא על-מנת לקבל פרס;

זה המקום לציין כי גם הנתבעת חרטה על דגלה ועל שמה את ראשי התיבות "גחש"א" (גמילות חסדים של אמת), אך כאמור, הכרזות לחוד ומעשים בפועל, לחוד.

6.3. בבג"צ 52/06 – **אלאקסא** (פיסקה 139), שרטט ביהמ"ש העליון "שלושה מעגלים" של כבוד המת שהחשוב והעיקרי בהם הוא **כבוד המת של הנפטר עצמו** (לצד הגנה על בני משפחתו של הנפטר ולצד כבוד המת בהיבט הציבורי):

"ניתן להתוות שלושה מעגלי אינטרסים שונים בהגנה על כבוד המת. ראשית ו חשוב מכל, ליבתה של הזכות לכבוד המת טמונה באינטרס הנפטר בעודו בחיים, בהגנה על כבודו לכשיילך לעולמו. שורשיו של אינטרס זה בציפיותו הלגיטימית של אדם, בעודו בחייו, כי כבודו, ציפיותו, רצונותיו ומורשתו, יישמרו ויכובדו גם לאחר פטירתו".

המעגל השני נעוץ בהגנה על בני משפחתו של הנפטר:
ראה להלן פרק "זכות תביעה לבני משפחה".

המעגל השלישי – **כבוד המת בראי החברה** (פיסקה 151):

לכבוד המת חשיבות גם בראייה חברתית כללית. חובתם של הציבור והמדינה לכבד את זכרו של המת מבטאת ערך חשוב בתשתית הערכית והמוסרית שביסוד הווייתה של החברה. כשם שחברה חייבת כביכוד הפרט בהיותו בחיים, כך היא מצווה לכבדו כמותו. עליה לספק אמצעים מתאימים לביצוע הקבורה; עליה להקפיד על שמירת כתי הקברות מפני פגיעה או חילול;
חילול כבוד המת הוגדר כפגיעה בציבור במסגרת נורמה פלילית שבסעיף 172 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, הקובע:

"הנכנס שלא ברשות למקום פולחן או קבורה או למקום שיוחד לצרכי לווית המת או לשמירת עצמותיו של מת, או נוהג כמת שלא בכבוד, או גורם הפרעה לאנשים שנתקהלו ללוויית המת, והכל בכוונה לפגוע ברגשותיו של אדם או לבזות דתו, או כשהוא יודע שהדבר עשוי לפגוע ברגשותיו של אדם או לבזות דתו, דינו - מאסר שלוש שנים".

7. הזכות להיקבר – הזכות ללוויה מכובדת

7.1. לכל אדם, עומדת הזכות ללוויה מכובדת ולקבורה ראוייה.

ראה בג"צ 52/06 – אלאקסא (פיסקה 147)

לאדם עומדת זכות ללווייה מכובדת, ולקבורה ראוייה, שיתנו ביטוי לכבודו בחייו ובמותו. הזכות להיקבר בכבוד חוסה תחת כנפיה של הזכות לכבוד האדם, המעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו
ע"א 9486/00 וירג נ' המועצה הדתית כרמיאל, פד"י נז(1) 565, 570 (2002).

ראה בג"צ 52/06 – אלאקסא (פיסקה 148)

השמירה על כבוד המת בהליך הקבורה מצא את ביטויו בחיקוקים שונים.

ראה בג"צ 52/06 – אלאקסא (פיסקה 149)

הזכות להיקבר בקבורה מכובדת מבטאת כראש וראשונה את רצונו וציפייתו של הנפטר בעודו בחיים לזכות לכבוד הראוי לו לאחר מותו. אולם בה-בעת, טקס הקבורה, חלקת הקבר והמצבה שעליה, טקסי האזכרה וההתייחדות עם הנפטר, מגשימים גם את אינטרס המשפחה בכיבוד זכרו של הנפטר, השלוב בכבודם שלהם.

ראה בג"צ 52/06 – אלאקסא (פיסקה 150)

לא אחת שילבה הפסיקה בין כבוד המת וכבוד משפחת המת כמושגים שלזכים זה בזה. כך למשל בדנג"צ 3299/93 ויכסלבאום נ' שר הבטחון, פד"י מט(2) 195 (1995).

ראה ע"א 9486/00 וירג נ' המועצה הדתית כרמיאל, פ"ד נז(1) 565 (2002)

8. זכות תביעה לבני משפחה:

8.1. הפסיקה הענפה קבעה כי לבני משפחה זכות תביעה בעניין פגיעה בכבוד המת והשלכותיה:

עא 4576/08 ליה עטרה בן-צבי נ' פרום/ יהודה היס מיום 07.07.2011

..... אולם בפסיקה פורשה (הזכות לפרטיות) כזכות הנשמרת אחרי המוות

(ראו רע"א 1719/92 סקולר נ' גרבי, פ"ד מז(5) 764 (1993);

ראו גם מיכאל בירנהק "זכויות המתים וחופש החיים" עיוני משפט לא(1) 57, 91-93 (2008)).

וגם:

אם לא תינתן זכות תביעה לבני המשפחה בגין הפגיעה בכבוד המת – יותרו

זכויות ואינטרסים הכרוכים מטבעם במותו של אדם ללא הגנה אמיתית.

וגם:

יותר מכך, אם לא תוכר הזכות לכבוד המת ככוללת גם את הזכות לכבודם של

קרובי המת – ואת אפשרותם לתבוע את מימוש הזכות הזאת – יהיו זכויות

אלה כמעט ריקות מתוכן. דומה כי מסיבה זו לא היססו כתי המשפט, בשורה

של הלכות, לקבוע כי כבוד המת הוא גם "כבודם של יקיריו". ההכרה בכך שכבוד המת הוא גם כבודם של בני משפחתו מובילה למסקנה כי הפגיעה בכבוד המת היא פגיעה ישירה בבני המשפחה. פגיעה זו מזכה את המשפחה בזכות תביעה כנגד המזיק. מטעמים אלה ניתן להוסיף כי אפילו היו בני משפחת הנפטר ניזוקים משניים – סבור אני כי ניתן היה להכיר בזכותם לפיצוי, וזאת בהמשך לפסק הדין בעניין לוי, שם נקבע כי נזקם של הורים, שנפגעו כתוצאה מעוולה שבוצעה כלפי עובר שטרם נולד ונעדר כשרות משפטית, הוא בר פיצוי.

וגם:

סופו של דבר, מאחר שהזכות לכבוד אינה נעלמת עם מותו של אדם, מאחר שהיא פורשה בפסיקה ככוללת גם את זכותם של בני משפחתו ומאחר שבעת היווצרות הפגיעה בכבוד המת אין הנפטר כשיר עוד לשאת בזכויות ובחובות – מקנה הפגיעה באוטונומיה של בני המשפחה, כשהיא בקשר עם ביצוע נתיחה בגופו של המנוח ועם הפגיעה הנלווית בכבוד המת, זכות תביעה לבני המשפחה.

8.2. כן נפסק כי כבוד המת כולל בחובו גם את כבודם של בני משפחתו:

עא 294/91 ח"ק גחש"א "קהילת ירושלים" נ' קסטנבאום (ע' 525) מיום 30.04.1992.

כבוד האדם אינו רק כבודו של אדם בחייו. זהו גם כבודו של אדם לאחר מותו, וזהו גם כבודם של יקיריו, השומרים את זכרו בלבם.

בג"ץ 7583/98 - בכרך נ' שר הפנים

זכות עומדת לו לאדם – זכותו בחייו וזכותם של בני משפחתו, של קרוביו, של ידידיו ושל החברה ככללה לאחר פטירתו – כי יזכה לאחר פטירתו בחלקת-קבר, במקום קבורה ובמצבה-שעל-קבר. כבודו של אדם הוא, כבודו של המת הוא, כבודו של החי הוא, כנושא את כבוד המת (ראו: ע"א 1482/92 הגר נ' הגר [8], בעמ' 801-802; דנג"ץ 3299/93 ויכסלבאום נ' שר הביטחון [9]; בג"ץ 3933/92 מוסטפה ברכאת נ' אלוף פיקוד המרכז [10], בעמ' 6-7).

בג"צ 52/06 – אלאקסא (פיסקה 139),

מעגל אינטרסים שני נעוץ בהגנה על בני משפחתו של הנפטר, אשר פגיעה בזכרו ובכבודו אחווה ושלובה בפגיעה בכבודם שלהם. עמד על כך השופט מ' אלון באומרו: "הלכה פסוקה היא, כי 'כבוד האדם' בענייננו משמעו, בראש ובראשונה כבוד המת, היינו רצונו המפורש או המשוער של הנפטר, וכבוד החיים, היינו רצון משפחת הנפטר, אוהביו ואהוביו, המבקשים לכבד את זכר הנפטר" (ע"א 1482/92 הגר נ' הגר, פ"ד מז(2) 793, 801-802 (1993) (להלן - פרשת הגר); ע"א 506/88 שפר נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(1) 87, 102 (1993).

9. פגיעה בפרטיות וגרימת נזקים

- 9.1. התובע יטען כי הנתבעת התרשלה במילוי תפקידה, פגעה בכבוד המת וגרמה למבוכה רבה ועגמת נפש אדירה לתובע.
- 9.2. הזכות לפרטיות הינה חלק מהזכות לכבוד ומוגנת ע"י סעיף 7(א) ל- חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, הקובע: "כל אדם זכאי לפרטיות ולצנעת חייו".
- 9.3. יודגש כי ה- זכות לפרטיות, הינה זכות חוקתית מהמעלה הראשונה והיא מהחשובות שבזכויות האדם בישראל, כדברי כב' הנשיא (לשעבר) א. ברק.

בע"מ 5082/05 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלוני

הזכות החוקתית לפרטיות היא מהחשובות שבזכויות האדם (ע"פ 1302/92 מדינת ישראל נ' נחמיאס [17], בעמ' 353). הזכות לפרטיות ניוונה מאותם ערכי יסוד של חירויות הפרט והאוטונומיה האישית....."

ע"פ 5026/97 ג'יק גלעם נ' מדינת ישראל

הזכות לפרטיות מהווה אחת מהחשובות שבזכויות האדם (וראו הנשיא ברק בע"פ 1302/92 מדינת ישראל נ' נחמיאס ואח', פ"ד מט(3) 309, 353)

רע"א 1917/92 סקולר נ' גירבי

כבואנו לרון בסעיף 2(8) לחוק הגנת הפרטיות יש להסיר מיד טענה שטען בא כוחם המלומד של המבקשים, והיא כי סעיף זה אינו מגן על מי שנפטר, שכן נוקט הוא לשון "אדם", ואין לך "אדם" אלא מי שהוא בחיים. פירוש זה, שמשמעו כי זכות הפרטיות שהייתה לאדם בחייו על-פי החוק הופכת למירמס לאחר מותו, נוגד את תכלית החוק. זכות הפרטיות האמורה אינה עוברת מן העולם יחד עם בעל הזכות, והיא ממשיכה להיות מוגנת גם אחרי מותו. אלא שבמקומו של בעל הזכות ה"מקורי", שעם מותו אינו כשר עוד לזכויות (ראה סעיף 1 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962), באים יורשיו תחתיו כבעלי אותה זכות שהייתה למורישם.

9.4. התובע יטען כי הנתבעת הפרה הוראות חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981.

9.5. יוסיף התובע ויטען כי:

- א. בהתנהלותה, פגעה הנתבעת בגופתה, בפרטיותה ובכבודה של המנוחה.
- ב. בהתנהלותה, פגעה הנתבעת בזכות חוקתית שעמדה למנוחה.
- ג. בהתנהלותה, הפרה הנתבעת הפרה בוטה את הוראות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.
- ד. בהתנהלותה, הפרה הנתבעת את חובתה למלא אחר רצון המנוחה ולא קיימה את טקס הקבורה במהרה ובמועד שנקבע לכך.
- ה. בהתנהלותה, פגעה הנתבעת בכבודו וברגשותיו של התובע.
- ו. בהתנהלותה, גרמה הנתבעת לעגמת נפש אדירה לתובע.

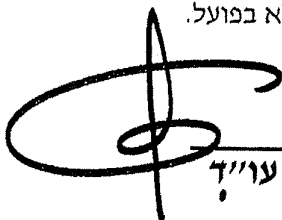
- ז. בהתנהלותה, הפרה הנתבעת את הוראות החוזה שנכרת עימה, במסגרתו היא קבעה בעצמה את מועד הלוויה ועל סמך קביעה זו, פורסם מועד זה ברבים והוזמנו קרוביה, ידידיה, יקיריה ומוקירה של המנוחה וכן הקהל הרחב, להשתתף בהלווייתה ולחלוק לה כבוד אחרון.
- ח. בהתנהלותה, גרמה הנתבעת כי קהל דל ביותר השתתף בפועל בלווייה, לאחר שהקהל הרחב שהגיע במועד שנקבע, התפזר ברובו בשל אי קיום טקס הקבורה במועדו מבלי להודיע על המועד הנדחה.
- ט. בהתנהלותה, ביזתה הנתבעת את המנוחה, לא כיבדה אותה ואת גופתה, לא גמלה לה חסד ובוודאי "חסד של אמת", כפי שהיא חרטה על דגלה ולשם כך, הוקמה.

10. הסעדים המבוקשים:

- 10.1. מכל האמור לעיל, יטען התובע כי הוא זכאי לפיצוי בגין הנוקים שנגרמו הן לאמו המנוחה ז"ל והן לו עצמו, בין היתר בכך שנפגעה פרטיותם וזכויותיהם החוקתיות וכן הופר החוזה הפרה בוטה והוא מעמיד את תביעתו באופן סמלי וכן לצורכי אגרה לסך של 260,000 ₪, הן בהתאם להוראות חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981, הן בהתאם לפקודת הנוזיקין [נוסח חדש], הן בהתאם להוראות חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973, חוק החוזי (תרופות בשל הפרת חוזה) תשל"א-1970 וכל חוק רלוונטי אחר.
- 10.2. התובע שומר לעצמה הזכות להגיש כנגד הנתבעת ו/או אחרים תביעות כספיות ו/או אחרות ומטעם זה מתבקש כב' ביהמ"ש ליתן לתובע היתר לפצל את צעדיה.

11. סיום:

- 11.1. התובע יטען כי מלבד כל שפורט לעיל, גרמה הנתבעת בהתנהלותה לחילול ה' ברבים.
- 11.2. מטעם זה, הגביל התובע את תביעתו לסכום שבסיסו מהווה גימטרייה של שמו הקדוש של בורא עולם, כאשר הפיצויי שיתקבל מיועד להדרת שם ה' ברבים במטרה שמקרה שכזה לא יישנה וכן להנצחת שמה של המנוחה.
- 11.3. טענות התובע בכתב תביעה זה, נטענות לחילופין ו/או בהשלמה עפ"י המתחייב.
- 11.4. לביהמ"ש הנכבד הסמכות העניינית לדון בתביעה זו, לאור סכומה ומהותה וכן המקומית לאור מקום משרדי הנתבעת ומקום ביצוע הפגיעה וההפרה.
- 11.5. לפיכך, מתבקש כב' ביהמ"ש לזמן את הנתבעת לדין ולהורות כדלקמן:
- א. לחייב את הנתבעת לשלם לתובע סך של 260,000 ₪, כמפורט לעיל, בצירוף תוספת ריבית והצמדה כחוק מיום הגשת התביעה ועד לתשלום המלא בפועל.
- ב. לחייב את הנתבעת לשלם לתובע הוצאות ושכ"ט עו"ד.

אלון עושרת, עו"ד
ב"כ התובע

נספח 1

Subject: RE: kin funeral

Importance: High

Begin forwarded message:

From: Natan Tirnover <natantirnover@gmail.com>

Subject: kin funeral

Date: August 18, 2019 at 12:53:33 PM PDT

To: akin64@aol.com, ik8441446@gmail.com

I spoke to the agents in NY and LA and they said that they have all the documents and info that they need from the Chevra Kadisha here in Jerusalem.

The flight planned is LY004 due to land at 06:30 and we are setting the funeral for 10am from Shamgar funeral parlour.

Natan Tirnover
Chevra Kadisha Chassidim
052-7619561

תרגום:

חברה "דיברתי עם הסוכנים בניו יורק ובלוס אנג'לס והם אמרו שיש להם את כל המסמכים והמידע שהם צריכים מה כאן בירושלים - הטיסה המתוכננת היא 004 של אלעל ואנו קובעים את הלוויה לשעה 10:00 בבוקר "קדישא מבית הלוויות שמגר

נספח 2

ארונה בא

בצער רב וביגון אנו מודיעים על פטירתה בשם טוב של אשתי, אמנו, סבתנו ואחותי היקרה, האשה החשובה יראת השם טובת הלב אשר האירה פנים לכל וקיבלה כל אחד בסבר פנים יפות, והיתה משכילה אל דל לגמול חסד עם עניים ושבורי לב ואשר חינכה בנות ישראל והעמידה דורות ישרים ומבורכים

מרת **יענטע יהודית קיהן** ע"ה

אשת יבדלחט"א הגאון החסיד

הרב **יצחק קלמן קיהן** שליט"א

בת רבי **דוב סויבלמן** זצ"ל

הלוויתה תצא היום יום ג' י"ט במנחם אב תשע"ט
בשעה 10 בבוקר מבית הלוויות שמגר להר הזיתים
לבירורים 0583-261716

המשפחה המתאבלת

בניה הרב אליהו והרב אהרן שיחי'
ישבו היום בירושלים ברחוב הנביאים 25
עד 14:30 לפנה"צ

ומהשעה 17:00 — 21:00

טלפון לניחום אבלים:

בירושלים 07-372-90222

בארצות הברית 323-935-0421

26/08/2019

דוח מילולי לשנת 2018

שם העמותה: חברה קדישא גחש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר), מספר עמותה: 580022101

לפי סעיף 37 לחוק העמותות, התש"ם-1980 מתכבדים בזאת תברי ועד העמותה להגיש לרשם העמותות דין וחשבון בדבר פעילות העמותה בשנת 2018

פרטים שלא ניתן לפרסמם בהתאם לתקנות הטפסים בעמותות לא מופיעים בטופס זה. הפרטים המלאים שמורים במערכת שימו לב:

הפרטים הממולאים בטופס זה מהווים מידע ציבורי וייתכן ויפורסמו באמצעים שונים בכללם ברשת האינטרנט; משום כך יש להימנע ממילוי פרטים אישיים, ובכלל זה שמות ומספרי זהויו של יחידים מחוץ לסעיפים שבהם נדרש הדבר מפורשות, מחשש לפגיעה בצנעת הפרט וכן יש להימנע ממילוי פרטים שאין לפרסמם לפי דין.

בחברה לתועלת הציבור (חל"צ) יש לראות כל מקום בו נכתב "עמותה" כאילו נכתב "חברה" וכל מקום בו נכתב "חבר ועד" כאילו נכתב "דירקטור"

פרטי התקשרות עם העמותה

הריני לאשר כי כתובת העמותה המעודכנת במסך זה היא כתובת העמותה

המען הרשום של העמותה

עיר: ירושלים רחוב: המביט בית: 21 כניסה: דירה: קומה: מיקוד: 9551628 אצל: אחוה

דרכי התקשרות אחרות עם העמותה

סלולרי: טל' נוסף: פקס: כתובת דוא"ל: chassidim@neto.net.il אתר:

העמותה מסכימה לקבל דיוור מרשם העמותות באמצעות הדואר האלקטרוני במקום באמצעות המען הרשום

כתובת למשלוח דואר

עיר: ירושלים ת.ד.: 57052 מיקוד ת.ד.:

פעילות עיקרית

מחזור כספי

26/08/2019

דוח מילולי לשנת 2018

שם העמותה: חברה קדישא גחש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר), מספר עמותה: 580022101

מחזורה הכספית של העמותה לשנת הד"ח 3,955,727 ש"ח

פעילות עיקרית

הפעולות העיקריות שביצעה העמותה לצורך קידום מטרותיה הרשומות במהלך שנת הדוח, בין אם היו כרוכות בהוצאה כספית ובין אם לא

1. שירותי קבורה, פיתוח חלוקת קבורה חדשות והרחבת בית העלמין, מענקים לנזקקים, מענקים לעילוי נשמתם של הנפטרים.

יעדים

יעדים שנתיים להגשמת מטרות העמותה הרשומות לשנה שלאחר שנת הדוח (שבכוננת העמותה לבצע לצורך מימושם). נא ציינו אחד עד חמישה יעדים מרכזיים לפי סדר החשיבות ולצידם את הפעולות העיקריות שבכוננת העמותה לבצע בשנת הדוח הבאה לצורך מימוש יעדיה השנתיים

הפעולות העיקריות

שירותי קבורה, מענקים לנזקקים

יעדים מרכזיים

להמשיך במתן חסד של אמת לנפטרים ולחיים.

מאפיינים

תחומי פעילות

יש לסמן את תחום הפעילות העיקרי של העמותה בשנת הדוח, ולצדו לציין במקום המיועד לכך תת תחום, ניתן לסמן עד שני תחומי פעילות עיקריים, לפי סדר החשיבות; יש לסמן אך ורק תחומי פעילות שבהם עסקה העמותה בפועל בשנת הדוח.

אזורי הפעילות

יש לסמן אזור אחד או יותר בו פעלה העמותה בשנת הדוח מבין הרשימה המפורטת להלן;

תאור אזור פעילות	עיר	אזור	אזור פעילות
	ירושלים		מקומי

קהל יעד

יש לבחור מתוך הרשימה קהלי יעד של העמותה בשנת הדוח (ניתן לבחור יותר מקהל יעד אחד)

1. אוכלוסייה מקומית
2. גברים
3. נשים
4. שאינם אזרחי ישראל

26/08/2019

דוח מילולי לשנת 2018

שם העמותה: חברה קדישא גחש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר), מספר עמותה: 580022101

מתן שירותים על ידי עמותה

יש לבחור מתוך הרשימה את הדרכים שבהם ניתן השירות או הסיוע. בנוסף יש לציין האם השירות ניתן בתשלום.

אופן מתן השירות ע"י העמותה	בתשלום	בתשלום סמלי	ללא תשלום
מתן שירותים	כן	כן	לא
מלגות או תמיכה כספית ליחידים	לא	לא	כן
מתן שירותים	לא	לא	כן

זכות במקרקעין

האם לעמותה זכות שימוש במקרקעין שנתן לה גוף ציבורי[Ⓢ], ובכלל זה רשות מקומית ורשות מקרקעי ישראל (בשנת הדוח ובשנים קודמות)?

כן לא

פרטי הנכס	הגוף שנתן את הזכות	מועד מתן הזכות	תאור הזכות
הר המנוחות ירושלים	מנהל מקרקעי ישראל	01/01/1951	הקצאת קרקע ללא תמורה

[Ⓢ] משרד ממשלתי, רשות מקומית או רשות אחרת המוסמכת לפי דין

עסקאות ורכישות

העברת כספים ונכסים שלא בתמורה

האם העמותה העבירה בשנת הדוח, ללא תמורה ושלא במהלך העסקים הרגיל[Ⓢ] כספים ונכסים (שאינם נכסי מקרקעין)?

כן לא

[Ⓢ] פעילות לא שגרתית, לדוגמה: עמותה העוסקת בניהול בית ספר תרמה ציוד לגוף אחר.

עסקאות במקרקעין

האם העמותה ביצעה עסקאות במקרקעין בשנת הדוח?

כן לא

עסקאות שלא במקרקעין

האם העמותה ביצעה עסקאות שלא במקרקעין עם צדדים קשורים[Ⓢ] בשנת הדוח?

בכלל זה יש להתייחס להלוואות ולהתקשרויות לקניית שירותים או למכירתם[Ⓢ]

כן לא

26/08/2019

דוח מילולי לשנת 2018

שם העמותה: חברה קדישא גחש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר), מספר עמותה: 580022101

Ⓢ "בד קשור" – כל אחד מאלה: (1) חבר העמותה; (2) נושא משרה בעמותה; (3) עובד העמותה; (4) תורם שתרם באחת משלוש השנים האחרונות לעמותה סכום העולה על 20% מהמחזור שלה באותה שנה; (5) בני זוגם וקרוביהם של מי מהמפורטים בפסקאות משנה (1) עד (4); (6) תאגיד שמי מהמפורטים בפסקאות משנה (1) עד (5) מחזיק ב-25% לפחות מזכויות ההצבעה, שיש לו זכות למנות נושא שרה בו או שהוא משמש נושא משרה בו או מכהן בו בתפקיד מקביל לנושא משרה; Ⓢ לענין מכירת שירותים, אין צורך לפרט עסקאות עם בד קשור אם השירות ניתן לאותו בד קשור כאחד מציבור הזכאים להנות משירותי העמותה לפי מטרותיה

ארועים

ארועים חריגים

האם היו אירועים חריגים Ⓢ או מהותיים בשנת הדוח או לאחר שנת הדוח ועד אישור הדוח באסיפה הכללית?

Ⓢ לא כן

Ⓢ לזוגמא: התפטרות מוסד ממוסדות העמותה, התפטרות המנהל הכללי או נושא משרה אחר, שינוי משמעותי בקהל היעד של העמותה או באזור הפעילות שלה, פתיחה בחקירה פלילית כנגד העמותה או מי מנשאי המשרה בה בקשר עם ביצוע תפקידו בעמותה, הגשת כתב אישום נגד העמותה או נגד מי מנשאי המשרה בה בקשר עם תפקידו בעמותה, גילוי של מעילה בעמותה, קליטת פעילות משמעותית מעמותה או חל"צ אחרת וכיוצא באלה.

תיקון ליקויים

האם היתה בשנת הדוח דרישה לתיקון ליקויים ע"י גוף ציבורי? Ⓢ

Ⓢ לא כן

Ⓢ משרד ממשלתי, רשות מקומית או רשות אחרת המוסמכת לפי דין

מועסקים

מספר המועסקים בשכר בעמותה בשנת הדוח (נכון לסוף שנת הדוח)

מספר המתנדבים בעמותה בשנת הדוח (נכון לסוף שנת הדוח)

מספר החברים בעמותה בשנת הדוח (נכון לסוף שנת הדוח)

מלגות לגורמים קשורים

האם העמותה חילקה מלגות בשנת הדוח לנושאי משרה Ⓢ בעמותה, לעובדי העמותה או לקרוביהם? Ⓢ

Ⓢ לא כן

Ⓢ "נושא משרה" - חבר ועד, חבר ועדת ביקורת או הגוף המבקר לפי העניין, המנהל הכללי של העמותה וכל מנהל שכפוף במישרין למנהל הכללי

Ⓢ "קרוב" - בן זוג, אח או אחות, הורה, הורי הורה, צאצא וכן צאצא, אח, אחות או הורה של בן הזוג או בן זוגו של כל אחד מאלה

26/08/2019

דוח מילולי לשנת 2018

שם העמותה: חברה קדישא גחש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר), מספר עמותה: 580022101

גמול והחזר הוצאות

האם העמותה שילמה במהלך שנת הדוח שכר, גמול והחזר הוצאות, לפי הענין, למנהל הכללי (אם לא נכלל בחמשת מקבלי השכר הגבוה של העמותה), לחברי הוועד ולחברי ועדת הביקורת והגוף המבקר?

כ לא

גם לפרט שכר, גמול והחזר הוצאות, לפי הענין, ששולמו במצטבר בשנת הדוח, למנהל הכללי, לחברי הוועד ולחברי ועדת הביקורת או הגוף המבקר:

שכר מגורם חיצוני

האם יש נושאי משרה או עובדים בעמותה שגורם חיצוני לעמותה משלם את שכרם בעד ביצוע תפקידים בעמותה, כולו או חלקו?

כ לא

קרובי משפחה

האם מכהנים או מועסקים בעמותה קרובי משפחה של נושאי משרה בעמותה?

כ לא

הערה: אם מדובר בקרוב של נושא משרה שהוא נושא משרה בעצמו, די לציין פעם אחת.

Ⓢ "קרוב" - בן זוג, אח או אחות, הורה, הורי הורה, צאצא וכן צאצא, אח, אחות או הורה של בן הזוג או בן זוגו של כל אחד מאלה

Ⓢ "נושא משרה" - חבר ועד, חבר ועדת ביקורת או הגוף המבקר לפי הענין, המנהל הכללי של העמותה וכל מנהל שכפוף במישרין למנהל הכללי

תאגידים קשורים

שליטה בתאגידים

האם יש תאגידים שהעמותה שולטת בהם, חברה בהם, מחזיקה ב-5% לפחות מזכויות ההצבעה באסיפה הכללית או שהיא בעלת זכות למנות נושא משרה בהם?

כ לא

Ⓢ "נושא משרה" - חבר ועד, חבר ועדת ביקורת או הגוף המבקר לפי הענין, המנהל הכללי של העמותה וכל מנהל שכפוף במישרין למנהל הכללי

תרומות

רשימת תורמים

5/15

26/08/2019

דוח מילולי לשנת 2018

שם העמותה: חברה קדישא גזש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר), מספר עמותה: 580022101

האם העמותה קיבלה בשנת הדוח תרומה מיחיד / תאגיד בסכום מצטבר העולה על 100,000 ש"ח, או תרומה שנתית מיחיד / תאגיד בסכום מצטבר העולה על 50,000 ש"ח המהווה לפחות 20% מהמחזור הכספי של העמותה?²

כן לא

² לענין זה יראו כתורם אחד: (1) יחיד ובני ביתו הסמוכים על שולחן; (2) תאגיד ובעל שליטה בו וכן תאגיד אחר המצוי בשליטת התאגיד או בשליטת בעל השליטה.

גיוס תרומות

האם העמותה גייסה תרומות בשנת הדוח באמצעות מי שאינם עובדי העמותה?

כן לא

תרומה מישות מדינית זרה

האם העמותה קיבלה בשנת הדוח תרומות מישויות מדיניות זרות² בסכום מצטבר העולה על 20,000 ש"ח?

כן לא

² מדינה זרה או גוף ממשלתי שקשור למדינה זרה (סעיף 36א(א)(1) לחוק העמותות)

בעלי תפקידים

האם כהנו בעמותה בשנת הדוח אחד או יותר מבעלי התפקידים הבאים?
במידת הצורך יש לעדכן פרטי בעל תפקיד בטבלה המוחממה.

מנהל כללי כן לא

מנהל כספים/גזבר כן לא

מבקר פנימי לא

הואה חשבון לביקורת על הדוחות הכספיים של שנת הדוח כן לא

² לתשומת לב: על פי חוק עמותה בעלת מחזור כספי מעל 10 מיליון ש"ח חייבת במינוי מבקר פנים

חברי ועד

26/08/2019

דוח מילולי לשנת 2018

שם העמותה: חברה קדישא גחש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר), מספר עמותה: 580022101

1. אביעזר זליג אשר שפירא

סוג זיהוי: [אזרח ישראלי] מספר זיהוי: [REDACTED]

פרטי כתובת:

עיר: [REDACTED] רחוב: [REDACTED] בית: [REDACTED] כניסה: [REDACTED] דירה: [REDACTED] קומה: [REDACTED]

מיקוד: [REDACTED] אצל: [REDACTED]

טלפון: [REDACTED] טל' נוסף: [REDACTED] פקס: [REDACTED]

כתובת דוא"ל: [REDACTED] אתר: [REDACTED]

תאריך תחילת תוקף המינוי: 20/01/1993 תקופת הכהונה שקדמה למינוי (בשנים): 0

מוסמך לדוח מורשה חתימה

תאריך מינוי כמורשה חתימה: 20/01/1993 דרך המינוי כמורשה חתימה: [REDACTED]

2. גדליהו משה גולדמן

סוג זיהוי: [אזרח ישראלי] מספר זיהוי: [REDACTED]

פרטי כתובת:

עיר: [REDACTED] רחוב: [REDACTED] בית: [REDACTED] כניסה: [REDACTED] דירה: [REDACTED] קומה: [REDACTED]

מיקוד: [REDACTED] אצל: [REDACTED]

טלפון: [REDACTED] טל' נוסף: [REDACTED] פקס: [REDACTED]

כתובת דוא"ל: [REDACTED] אתר: [chassidim@neto.net.il]

תאריך תחילת תוקף המינוי: 31/10/2002 תקופת הכהונה שקדמה למינוי (בשנים): 0

מוסמך לדוח מורשה חתימה

תאריך מינוי כמורשה חתימה: 31/10/2002 דרך המינוי כמורשה חתימה: מינוי בידי האסיפה הכללית

26/08/2019

דוח מילולי לשנת 2018

שם העמותה: חברה קדישא גחש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר), מספר עמותה: 580022101

3. דוד בירמן

סוג זיהוי: אזרח ישראלי מספר זיהוי: [REDACTED]

פרטי כתובת

עיר: [REDACTED] רחוב: [REDACTED] בית: [REDACTED] כניסה: [REDACTED] דירה: [REDACTED] קומה: [REDACTED]

מיקוד: [REDACTED] אצל: [REDACTED]

טלפון: [REDACTED] טל' נוסף: [REDACTED] פקס: [REDACTED]

כתובת דוא"ל: chassidim@neto.net.il אתר: [REDACTED]

תאריך תחילת תוקף המינוי: 09/07/2012 תקופת הכהונה שקדמה למינוי (בשנים): 0

מוסמך לדוח מורשה חתימה

תאריך מיני כמורשה חתימה: 09/07/2012 דרך המינוי כמורשה חתימה: מינוי בידי האסיפה הכללית

4. יצחק יששכר גולדקנופ

סוג זיהוי: אזרח ישראלי מספר זיהוי: [REDACTED]

פרטי כתובת

עיר: [REDACTED] רחוב: [REDACTED] בית: [REDACTED] כניסה: [REDACTED] דירה: [REDACTED] קומה: [REDACTED]

מיקוד: [REDACTED] אצל: [REDACTED]

טלפון: [REDACTED] טל' נוסף: [REDACTED] פקס: [REDACTED]

כתובת דוא"ל: chassidim@neto.net.il אתר: [REDACTED]

תאריך תחילת תוקף המינוי: 09/07/2012 תקופת הכהונה שקדמה למינוי (בשנים): 0

מוסמך לדוח מורשה חתימה

תאריך מינוי כמורשה חתימה: 09/07/2012 דרך המינוי כמורשה חתימה: מינוי בידי האסיפה הכללית

26/08/2019

דוח מילולי לשנת 2018

שם העמותה: חברה קדישא גחש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר), מספר עמותה: 580022101

5. אברהם הבר

סוג זיהוי: [אזרחי] מספר זיהוי: [REDACTED]

פרטי כתובת

עיר: [REDACTED] רחוב: [REDACTED] בית: [REDACTED] כניסה: [REDACTED] דירה: [REDACTED] קומה: [REDACTED]

מיקוד: [REDACTED] אצל: [REDACTED]

טלפון: [REDACTED] טל' נוסף: [REDACTED] פקס: [REDACTED]

כתובת דוא"ל: [REDACTED] אתר: chassidim@neto.net.il

תאריך תחילת תוקף המינוי: 04/09/2018 תקופת הכהונה שקדמה למינוי (בשנים): 0

מוסמך לדוח מורשה חתימה

תאריך מינוי כמורשה חתימה: 04/09/2018 דרך המינוי כמורשה חתימה: מינוי בידי האסיפה הכללית

רואה חשבון מבקר

רואה חשבון לביקורת על הדוחות הכספיים של שנת הדוח

1. חגי שמעון גולדברג

סוג זיהוי: [אזרחי] מספר זיהוי: [REDACTED]

פרטי כתובת

עיר: [ירושלים] רחוב: [האחות זלמה] בית: [6] כניסה: [REDACTED] דירה: [2] קומה: [REDACTED]

מיקוד: [9640106] אצל: [REDACTED]

טלפון: [02-6547666] טל' נוסף: [02-6547664] פקס: [REDACTED]

כתובת דוא"ל: [REDACTED] אתר: odayan@goldbergcpa.co.il

תאריך תחילת תוקף המינוי: 11/11/2014

מוסמך לדוח מורשה חתימה

26/08/2019

דוח מילולי לשנת 2018

שם העמותה: חברה קדישא גחש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר), מספר עמותה: 580022101

חברי ועדת ביקורת/ גוף מבקר

1. חיים יוסף גוטליב

סוג זיהוי: אזרח ישראלי מספר זיהוי: [REDACTED]

פרטי כתובת

עיר: [REDACTED] רחוב: [REDACTED] בית: [REDACTED] כניסה: [REDACTED] דירה: [REDACTED] קומה: [REDACTED]

מיקוד: [REDACTED] אצל: [REDACTED]

טלפון: [REDACTED] טל' נוסף: [REDACTED] פקס: [REDACTED]

כתובת דוא"ל: [REDACTED] אתר: [REDACTED]

תאריך תחילת תוקף המינוי: 28/08/2015

מוסמך לדווח מורשה חתימה

2. אהרן גולדברג

סוג זיהוי: אזרח ישראלי מספר זיהוי: [REDACTED]

פרטי כתובת

עיר: [REDACTED] רחוב: [REDACTED] בית: [REDACTED] כניסה: [REDACTED] דירה: [REDACTED] קומה: [REDACTED]

מיקוד: [REDACTED] אצל: [REDACTED]

טלפון: [REDACTED] טל' נוסף: [REDACTED] פקס: [REDACTED]

כתובת דוא"ל: [REDACTED] אתר: [REDACTED]

תאריך תחילת תוקף המינוי: 27/08/2017

מוסמך לדווח מורשה חתימה

בעלי תפקיד אחרים

מנכ"ל ובעלי תפקידים הכפופים אליו ישירות ומבקר פנימי.
עו"ד או רו"ח נוספים שהעמותה מעוניינת למנות כמוסמך לדווח

10/15

26/08/2019

דוח מילולי לשנת 2018

שם העמותה: חברה קדישא גחש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר), מספר עמותה: 580022101

1. שלום יוסף צנוירט - מנכ"ל

סוג זיהוי: אזרחי ישראלי מספר זיהוי: [REDACTED]

פרטי כתובת

עיר: [REDACTED] רחוב: [REDACTED] בית: [REDACTED] כניסה: [REDACTED] דירה: [REDACTED] קומה: [REDACTED]

מיקוד: [REDACTED] אצל: [REDACTED]

טלפון: [REDACTED] טל' נוסף: [REDACTED] פקס: [REDACTED]

כתובת דוא"ל: [REDACTED] אתר: [REDACTED]

תאריך תחילת תוקף המינוי: 01/11/2010 תאריך סיום כהונה / הסרה: [REDACTED]

מוסמך לדחוף מורשה חתימה

תאריך מינוי כמורשה חתימה: 01/11/2010 דרך המינוי כמורשה חתימה: [REDACTED]

2. נתן נחמיה טירנובר - אחר

סוג זיהוי: אזרחי ישראלי מספר זיהוי: [REDACTED]

פרטי כתובת

עיר: [REDACTED] רחוב: [REDACTED] בית: [REDACTED] כניסה: [REDACTED] דירה: [REDACTED] קומה: [REDACTED]

מיקוד: [REDACTED] אצל: [REDACTED]

טלפון: [REDACTED] טל' נוסף: [REDACTED] פקס: [REDACTED]

כתובת דוא"ל: [REDACTED] אתר: [REDACTED]

תאריך תחילת תוקף המינוי: 01/05/1990 תאריך סיום כהונה / הסרה: [REDACTED]

מוסמך לדחוף מורשה חתימה

מורשי חתימה נוספים

מורשי חתימה שאינם חברי ועד, חברי ועדת ביקורת/גוף מבקר או בעלי תפקיד אחרים

11/15

26/08/2019

דוח מילולי לשנת 2018

שם העמותה: חברה קדישא גחש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר), מספר עמותה: 580022101

(מורשי החתימה הללו יסומנו כמורשי החתימה בקטגוריה המתאימה להם)

לא הוזן בטופס

הרכב החתימות הנדרש בכדי לחייב את העמותה

חתימתם של שניים ממורשי החתימה שפורטו לעיל בצירוף חותמת העמותה

הרכב חתימות אחר

חתימתם של שניים ממורשי החתימה בצירוף חותמת העמותה. חתימתו של הרב אביעזר שפירא היא חתימת חובה.

לדוגמא: אם ניתן להסתפק בחלק מהחתימות או אם נדרש הרכב שונה עבור נושאים שונים, או בצירופים מבין מורשי החתימה לפי קבוצות

חמשת מקבלי שכר

האם העמותה מעסיקה עובדים בשכר?

כן לא

רשימת חמשת מקבלי השכר הגבוה בעמותה

יש לפרט את מלל התשלומים ששילמה העמותה או התחייבה לשלם לכל אחד מחמשת מקבלי השכר הגבוה בעמותה, לרבות תנאי פרישה ותשלומים שניתנו לאחר בשל העסקתם

מספר זיהוי	סוג זיהוי	אזרחי ישראל	תפקיד	מספר חודשי העסקה בשנת הדו"ח	שכר בחטו שנתי בש"ח	תשלומים אחרים והתחייבויות לתשלום (סכום)
1	[REDACTED]	[REDACTED]	מנכ"ל	12	308,639.96	63
						70,792

תשלומים נוספים (תאור מילולי) קופ"ג זק"רן השתלמות

26/08/2019

דוח מילולי לשנת 2018

שם העמותה: חברה קדישא גחש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר), מספר עמותה: 580022101

מספר זיהוי	סוג זיהוי	אזור ישראל	תפקיד	אחר	תאור התפקיד	מפקח
	100		מספר חודשי העסקה בשנת הדו"ח	12		
היקף משרה באחוזים	259,288.63		שכר בחטו שנתי בש"ח			
תשלומים אחרים והתחייבויות לתשלום (סכום)	43,755					
תשלומים נוספים (תאור מילולי) קופ"ג וקרן השתלמות						

3.

מספר זיהוי	סוג זיהוי	אזור ישראל	תפקיד	אחר	תאור התפקיד	ראש צוות קברה
	70		מספר חודשי העסקה בשנת הדו"ח	12		
היקף משרה באחוזים	151,305		שכר בחטו שנתי בש"ח			
תשלומים אחרים והתחייבויות לתשלום (סכום)	14,400					
תשלומים נוספים (תאור מילולי) קופ"ג						

4.

מספר זיהוי	סוג זיהוי	אזור ישראל	תפקיד	אחר	תאור התפקיד	פנסיונר
	1		מספר חודשי העסקה בשנת הדו"ח	12		
היקף משרה באחוזים	136,752		שכר בחטו שנתי בש"ח			
תשלומים אחרים והתחייבויות לתשלום (סכום)						
תשלומים נוספים (תאור מילולי) אין						

5.

26/08/2019

דוח מילולי לשנת 2018

שם העמותה: חברה קדישא גחש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר), מספר עמותה: 580022101

מספר זהוי	סוג זהוי	אזרח ישראלי	תאור התפקיד	מפקח
70				
היקף משרה באחזים	תפקיד	אחר	מספר חודשי העסקה בשנת הדו"ח	12
119,547				
שכר בחוטו שנתי בש"ח	תשלומים אחרים והתחייבויות לתשלום (סכום)			
12,750				
תשלומים נוספים (תאור מילולי) קופ"ג				
ככל שהוא פחות מ-12				
בכלל זה הלוואות, סכומי כסף או שווי כסף, הפרשות סוציאליות, תנאי פרישה וכל הטבה אחרת (פירוט מילולי וכמותי)				

נתונים כספיים

מחזור הפעילות (הכנסות) בש"ח

הקצבות והשתתפויות	
מהמדינה	1,473,879
מרשויות מקומיות	0
מאחרים	0
סה"כ	1,473,879
הכנסות מפעילות לקידום מטרות העמותה (מתן שיחתים או מכירות)	
למדינה	0
לרשויות מקומיות	0
לאחרים	2,408,137
סה"כ	2,408,137
תרומות	
בארץ	73,710
בח"ל	0
סה"כ	73,710
הכנסות אחרות	
מדמי חבר	0
ממקור אחר	0
סה"כ	0
מימון, השכרה, פרסום וכיצא באלה	
סה"כ מחזור הפעילות (הכנסות) בש"ח	3,955,726

הוצאות בש"ח

26/08/2019

דוח מילולי לשנת 2018

שם העמותה: חברת קדישא גחש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר), מספר עמותה: 580022101

הוצאות תהלה וכליות	הוצאות שכר וזלזות	יתר הוצאות הנהלה וכליות	סה"כ
276,028	276,028	287,163	563,191
הוצאות אחרות		סה"כ	
4,318,784		4,318,784	
סה"כ הוצאות העמותה בש"ח:			4,881,975

[Redacted area]

חתימות חברי ועד

אם החתומים מטה מאשרים בזאת את פרטיו של דוח מילולי לשנת 2018 ושאישורה האסיפה הכללית ביום 22/08/2019 וכי החלטות האסיפה התקבלו כדן נבחרים להוראות התקן

שם פרטי: אריאל שם משפחה: לסינו חתימה:

שם פרטי: יצחק שם משפחה: אולקין חתימה:

טופס זה חולל אוטומטית ממערכת אתר הפעולות של יחידת רשם העמותות שברשות התאגידים. הנתונים בטופס זה דוחו והוקלדו באתר הפעולות ביום 26/08/2019 ע"י חגי שמעון גולדברג באמצעות כרטיס חכם / הודעות ממשלתיות.

אין לראות בטופס זה אישור רשמי לביצוע פעולה.

שם הנספח :

כתב ההגנה

האות בה סומן הנספח :

ב

מספר העמוד הראשון לנספח :

32

בעניין שבין: דב מנדל קיהן, דרכון אמריקאי 534196721

ע"י ב"כ עוה"ד א. עושרת

רחוב יפו 24, ת.ד. 3457, חיפה 3103401

טל: 04-8666629; פקס: 04-8666639

התובע

- נגד -

חברה קדישא גחש"א המאוחדת

דכוללת החסידים, ע"ר 580022101

ע"י ב"כ עוה"ד א. אקסלרד ואחי

'בית השנהב' רח' בית-הדפוס 12

ת.ד. 34534, ירושלים, 9134402

טל: 02-6515777, פקס: 02-6515888

הנתבעת

כתב-הגנה

הנתבעת מתכבדת בזאת להגיש לבית-המשפט הנכבד את כתב-הגנתה כנגד התביעה אשר הוגשה על-ידי התובע. בית-המשפט הנכבד מתבקש לעשות שימוש בסמכותו ולהורות על דחיית התביעה, תוך חיוב התובע בתשלום כל הוצאות הנתבעת, לרבות שכ"ט עו"ד.

בד בבד, מוגשת בזאת הודעה לצד שלישי כנגד הרבנות הראשית לישראל וכנגד אחי התובע, מר מאיר קיהן, בהתאם להוראות תקנה 216 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, וזאת מהטעמים כפי שיפורטו.

כן מוגשת בד בבד עם כתב-הגנה זה בקשה להורות על הפקדת ערובה לטובת הנתבעת בהתאם לתקנה 519 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, שכן התביעה אשר בכותרת היא תביעת סרק וסיכוייה נמוכים, הכל כפי שיפורט בהרחבה בבקשה.

מבוא:

1. למן הקמתה, פוגשת הנתבעת את האדם בצומת הרגיש בחייו, הכרוך בעצב ובכאב. קבורת אדם, ציפיותיו ורצונותיו בקשר לכך הם אינדיבידואליים ומשתנים מאדם לאדם, ונוכח הרגישות הרבה, משתדלת הנתבעת ככל יכולתה לסייע לאדם במימושן. עם זאת, ידה של הנתבעת קצרה, והיא פועלת במרחב המוגבל של גוף המשרת את הציבור על-פי דין, בהתאם לחיקוקים, לכללים ולהנחיות אליהם הוא כפוף.

2. התביעה שהגיש התובע הוגשה כנגד מי שאינו מעוול לכאורה, התובע לא השכיל לחפש את המטבע במקום שאבד (בארנקו של אחיו), והסתפק בחיפושו תחת הפנס הדולק. כפי שיפורט להלן, פעולותיה של הנתבעת בוצעו לפי הוראות חיקוק ובהתאם להן, ובוודאי שנעשו בתחום הרשאה חוקית, ועל כן מוגנות הן מפני תובענה מכח סעיף 6 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש].

3. במה דברים אמורים? בסיפור מעשה רחב ידיעה, אשר הושמט לחלוטין מכתב התביעה שהגיש התובע, ועיקרו הוא עיכוב קבורה על-פי הוראת הרבנות הראשית לישראל, וזאת נוכח פסק דין רבני שעניינו הטלת סנקציה על אחי התובע המסרב ליתן גט לרעייתו, הכל כפי שיפורט בהרחבה להלן.

סעיפי כתב-התביעה:

4. מוכחש האמור בסעיף 2.1 לכתב-התביעה, מחמת חוסר ידיעה.

5. בהתייחס לאמור בסעיף 2.2 לכתב-התביעה, תציין הנתבעת כדלקמן:

5.1. הנתבעת היא עמותה רשומה משנת 1982, האמונה על קיום מצוות הקבורה על-פי ההלכה היהודית.

5.2. הנתבעת מקפידה על כך שכל פעולותיה והתנהלותה תהיינה בהתאם לדין, בהתאם לרישיון הקבורה אשר ניתן לה ועל-פי תקנונה, וכך אף נהגה במקרה נושא כתב-תביעה זה.

העתק רישיון הקבורה של הנתבעת ותנאיו מצורף לכתב-הגנה זה כחלק בלתי נפרד הימנו, ומסומן כנספח א' העתק אישור ניהול תקין מצורף לכתב-הגנה זה כחלק בלתי נפרד הימנו, ומסומן כנספח ב'

5.3. בענייננו, ראוי לציין את סעיף 6.4 לתנאי רישיון הקבורה:

”6.4 בכל עניין הלכתי הנוגע לטיפול בנפטר, לטקס הקבורה, צורת הקבורה והקמת המצבה, תנהג החברה על פי פסקי ההלכה וההנחיות של הרבנות הראשית לישראל. אם אין בעניין הלכתי ספציפי פסקי הלכה של הרבנות הראשית לישראל, תנהג החברה על פי פסיקת רב החברה או רב העיר.”

6. מוכחש האמור בסעיף 3 לכתב-התביעה. מבלי לגרוע מכלליות ההכחשה, תטען הנתבעת כדלקמן:

6.1. משפחתה של גבי יהודית קיהן ז"ל (להלן: "המנוחה"), או מי מהם, רכשו במועד כלשהו, שאינו ידוע לנתבעת, חלקת קבר מאת חברה קדישא גחש"א דכולל פולין י-ם. הנתבעת מספקת שירותי קבורה לחברה קדישא גחש"א דכולל פולין י-ם, ועל כן משפחת המנוחה פנתה לנציגי הנתבעת בבקשה לתאם סידורי קבורתה של המנוחה שנפטרה בארה"ב. בהתאם לנתונים שהיו באותה העת

בידי הנתבעת, אישר נציג הנתבעת, כי ניתן יהיה לבצע את טקס הקבורה ביום 20.8.2019 בשעה 10:00 בבית הלוויות שמגר. בהקשר לכך, ובהתייחס לנספח 1 לכתב-התביעה, מתבקש התובע לצרף את תכתובת הדוא"ל המלאה שבין משפחת המנוחה לבין נציגי הנתבעת.

6.2. דא עקא, בלילה שקדם להגעת המנוחה ארצה, התקבלה הודעת דוא"ל דחופה אצל נציג הנתבעת, הרב יצחק גולדקנופף, שלשונה כדלקמן:

שלוש רב,

מחר בבוקר (יום ג) בשעה 6:00 אמור מטוס אל על להביא את המנוחה מרת יהודית קיהן לקבורה בישראל. עפ"י פסק דינם של גדולי הרבנים דאמריקא, ביניהם רבני אגודת הרבנים, אסור בשלב זה להביאה לקבורה בקבר ישראל. גם הרב הראשי הגר"ד לאו נשיא בית הדין הגדול סומך ידיו על פסק זה. כבוד הרב הראשי בקשני, לפנות לכבי לעכב את הליך הקבורה עד למתן פסק דין שמתיר את הדבר".

ההודעה נשלחה מהרב רפאל פראנק, יועצו הבכיר של הרב הראשי לישראל ונשיא בית הדין הגדול, הרב לאו.

העתק הודעת הדוא"ל ששלח הרב פראנק, מצורף לכתב הגנה זה כחלק בלתי נפרד הימנו ומסומן כנספח ג'

6.3. עם קבלת ההודעה, ובהתאם לתנאי רישיונה של הנתבעת (כפי שפורט בסעיף 5.3 לעיל), עוכבה הלווית המנוחה עד לקבלת הנחיה אחרת מהרבנות הראשית לישראל.

6.4. התברר לנתבעת, כי בהתאם לפסק-הדין שהוזכר בהודעת הרב פראנק, היות שבנה של המנוחה, מר מאיר קיהן, מעגן את רעייתו כ- 15 שנה, מסרב לגרשה, ואף נשא אשה אחרת על פניה לפני כ- 5 שנים, שלא כדת ושלא כדין, נקבע, כי יש להימנע מלקבור את אמו, בפרט שהיא תמכה בבנה בעיגון רעייתו. המקרה פורסם וסוקר בהרחבה בעיתונות בישראל.

העתק פסק-הדין מצורף לכתב הגנה זה כחלק בלתי נפרד הימנו ומסומן כנספח ד'

העתקי קטעי עיתונות רלוונטיים מצורפים לכתב הגנה זה כחלק בלתי נפרד הימנו ומסומנים כנספח ה'

6.5. בהמשך אותו יום, בשעה 13:00 או בסמוך לה, התקבלה הודעה טלפונית מאת הרב פראנק, לפיה ניתן לקבור את המנוחה. משכך, התארגנה הנתבעת, בתיאום מלא עם משפחת המנוחה, להבאתה המיידית של המנוחה לקבורה, ובשעה 14:00 או בסמוך לה, החל טקס הלוויית המנוחה.

6.6. למחרת קבורת המנוחה, ביום 21.8.2019 שילמו בני משפחת המנוחה לנתבעת סך של 9,515 ₪, עבור שירותי הקבורה שסופקו להם על-ידה (הקבלה מצורפת לכתב-התביעה כנספח 3). זאת, כמובן, לאחר התרחשות האירועים שהובאו לעיל, ומבלי שהובעה טרוניה כלפי הנתבעת. בכך, סברה המשפחה (ובכללה התובע) וקיבלה את אופן הטיפול בהלוויית המנוחה, ואין לה להלין אלא

על עצמה.

6.7. אמור מעתה: לא זו בלבד שטקס קבורת המנוחה עוכב על-פי פסקי ההלכה וההנחיות של הרבנות הראשית לישראל (מכח סעיף 6.4 לתנאי רישיון הנתבעת), אלא שמשפחת המנוחה, ובכללה התובע, אף סברו וקיבלו את אופן הטיפול בהלוויית המנוחה.

6.8. כפי שהוזכר בפתח הדברים, בהתאם לסעיף 6 לפקודת הנוזיקין [נוסח חדש]:

"בתובענה שהוגשה על עוולה, חוץ מרשלנות, תהא הגנה שהמעשה שמתלוננים עליו היה לפי הוראות חיקוק ובהתאם להן או שנעשה בתחום הרשאה חוקית או מתוך אמונה סבירה ובתום לב בקיומה של הרשאה חוקית; בסעיף זה, "מעשה" – לרבות מחדל".

6.9. כאמור, כל פעולותיה של הנתבעת כפופות לדין ולהוראות הניתנות לה מאת הגורם השלטוני המוסמך. האופן בו פעלה הנתבעת במקרה דנא אינו אלא ציות להחלטות הרבנות הראשית לישראל, המוסמכת ליתן לנתבעת הנחיות בעניין טקס הקבורה.

6.10. משכך, חוסות פעולותיה של הנתבעת תחת החלטת הרבנות הראשית לישראל, ומוגנת היא מפני תובענה מכח סעיף 6 הנ"ל לפקודת הנוזיקין. ברי, כי לא יעלה על הדעת להטיל את האחריות על כתפיה של הנתבעת, הכפופה להנחיות הרבנות הראשית לישראל, שעה שהאחריות הישירה לנוזקים לכאורה ככל שאכן נגרמו, מוטל על כתפי הגורם המוסמך ונותן ההנחיות. יפים לעניין זה דברי הנשיא גרוניס בקשר עם סעיף 6 לפקודת הנוזיקין, ברע"א 729/04 מדינת ישראל נ' קו מחשבה בע"מ (פורסם בנבו, 26.04.2010), בפסקה 13 לפסק-הדין: "אין זה מתקבל על הדעת כי הדין יורה בידו האחת על ביצוע מעשה או מחדל, ובידו השנייה יטיל בגינו אחריות אזרחית".

7. מוכחש האמור בסעיף 4 לכתב-התביעה. מבלי לגרוע מכלליות ההכחשה, תטען הנתבעת כדלקמן:

7.1. הנתבעת איננה פוסקת הלכה, והיא נתלית באילן גבוה, הרב הראשי לישראל ונשיא בית הדין הגדול, הרב לאו, שיורה לה כיצד לנהוג. הנתבעת סמוכה ובטוחה, כי בעיכוב שחל בטקס קבורתה של המנוחה אין משום "הלנת המת" כנטען בסעיפים 4.1-4.2 לכתב-התביעה, ומכל מקום, אין היא האחראית לפגיעה הנטענת לכאורה כאמור.

7.2. בכל מקרה, בדומה לעקרון "כבוד המת" (כפי שיפורט להלן), הרי שבדין הישראלי עקרון זה אינו מוחלט. כך לדוגמא, אין אדם עובר על האיסור אלא עם הלין את המת כל הלילה, עד הבוקר (שו"ת הרדב"ז, סימן שיא, וכן יראים השלם, סי' שפד; שו"ע הרב, סי' עב ס"ב); וכן במקום שיש פקודת המלכות להשהות המת "אין עוברין ב"בל תלין", דאיסור "בל תלין" אינו אלא כשהוא דרך בזיון" (ערוך השולחן, יורה דעה, סימן שנו סעיף ב).

7.3. כך הם פני הדברים אף באשר לכיבוד רצון המנוחה המשווער, המתפרש בסעיפים 4.3-4.5 לכתב-התביעה. הנתבעת תפנה למאמרם של המלומדים יעל השילוני-דולב דפנה הקר וחגי בועז, "רצון המת - שלושה מקרי מבחן ישראליים", סוציולוגיה ישראלית טז(1) (2014), 51 :

"לאחר לכתו של הפרט, ומרגע שאינו יכול עוד לנהל את ענייניו כבוגר אוטונומי, הופכים קרובי משפחתו לסוכניו בממלכת החיים. מצב עניינים זה חורג מהמתכונת הביו-אתית הליברלית המבוססת על פרטים אוטונומיים, בהעבירו את ההכרעה האתית למתכונת המדגישה את ההקשר המשפחתי של הפרט. מעבר זה מוביל לכך שהסובייקט-האינדיבידואל קורס לאחר מותו אל סבך רשתות משפחתיות ממשיות, מדומיינות או עתידיות, והופך חלק מהן בין שרצה בכך בחייו ובין שלא, בין שרצונותיו הלמו את רצונותיהם של בני משפחתו ובין שהתקיימו ביניהם ניגודי אינטרסים".

7.4. והדברים ביתר שאת במקרה המשפחתי הסבוך שבענייננו.

7.5. באשר לכבוד המת, ראה סעיף 8 להלן. יצוין, כי הציטוט המובא בסעיף 4.7 לכתב-התביעה מובא מעתירה לבג"צ, שם נדרשו לסוגיית קיומה בישראל של התערוכה "Bodies - תערוכת הגוף" בה הוצגו גופות-אדם וחלקי-גופות-אדם, לאחר שעברו תהליכים כירורגיים וכימיים וללא תיעוד של הסכמת הנפטרים לכך. ברי, כי אין הנדון דומה לראיה, ואין ללמוד מעמדתו של הרב ישראל מאיר לאו שם למקרה שבפנינו.

7.6. לבסוף בסעיף זה, תתמה הנתבעת על כך שהתובע המעיד בסעיף 4.2 לכתב-התביעה, כי הוא ובני משפחתו אנשים דתיים, ומבסס את האמור בסעיף גם על אמונתה האדוקה של אמו, ובכל זאת בחר התובע להגיש תובענה זו לבית-המשפט הנכבד, ונמנע מלפנות לדין תורה, כמקובל בחוגים הדתיים אליהם משתייך התובע. דומה, כי יש בכך משום ניסיון להסתיר את פסק-הדין ולהתחמק מתוצאותיו שבוודאי תיאכפנה על-פי דין תורה.

8. מוכחש האמור בסעיף 5 לכתב-התביעה. מבלי לגרוע מכלליות ההכחשה, תטען הנתבעת כדלקמן :

8.1. במסגרת כתב-התביעה, מוצא התובע לנכון להתייחס ל"כבוד המת", ומשתמש בערך המקודש המהווה אבן דרך משמעותית בפעולתה של הנתבעת כקרדוס לחפור בו. פעולותיה של הנתבעת נעשות מתוך תחושת שליחות, המלווה אותה בכל צעד ושעל :

"פעילותה של חברה קדישא - בכל אומה ולשון ובעולמה של יהדות בפרט - בהבאת אדם למנוחת עולמו, משולבת בה רגישות אישית ו"נשמתי" מיוחדת, הן מבחינה אישית של הנפטר והתייחדות קרוביו וידידיו עם זכרו, והן מבחינת הציבור בכללו ורגישותו המיוחדת לכבודם ולאופיים של הליכי הקבורה ולכבודו של בית הקברות. רגישויות מיוחדות אלה באו לכלל ביטוי בעולמה של יהדות בשורה של הלכות והנחיות :

בבית הקברות, שבמורשת ישראל מכונה בית מועד לכל חי, אין נוהגין בקלות ראש, כשם שבית הכנסת אין נוהגים בו קלות ראש (מגילה, כט, א[ב]; רמב"ם, אבל, יד, יג[טו]; שו"ע, יו"ד, שסח, א [טז]). נוהגים בו, מתוך הקפדה יתרה, על יקרא דשכבי (כבוד המת), יקרא דחיי (כבוד החיים) ויקרא דישראל (כבוד ישראל) (סנהדרין, מו, ב-מו, א[יז]; רמב"ם, שם[טו]; ושו"ע, שם[טז]). מאלפות הן המלים "גחש"א" - שהם ראשי תיבות "גמילות חסד של אמת" - שמהוות חלק מתוארה ושמה של החברה קדישא. העיסוק בהבאת אדם למנוחת עולמים הוא גמילות חסד - שהיא אחת התכונות הנעלות בעולמה של יהדות-ולא גמילות חסד בלבד, אלא גמילות חסד של אמת, שלא על-מנת לקבל פרס; ערר-על, שאינו נמדד, ושאינו יכול להימדד, במושגים של תועלת וטובות הנאה שבהאי עלמא. הלכות והנחיות אלה בכל הנוגע לסדרי הקבורה ולבית הקברות מהוות רקע ותשתית למגמות ולערכי-על ציבוריים ופרטיים, המיוחדים לפעילותה של החברה קדישא והמהווים חלק של הנורמות שלפיהן עליה לפעול. " (כבוד השופט אלון בע"א 294/91 חברת קדישא גחש"א "קהילת ירושלים" נ' ליונל אריה קסטנבאום, פ"ד מו(2) 495, 464 - מאגר נבו).

8.2. מכאן, גם ההקפדה הדווקנית של הנתבעת על שמירת כבוד המת. כל פעילותה, מנהגיה והנהגותיה של הנתבעת מכוונות להימנעות מפגיעה בכבוד המת, וברי, כי מעצם טיבה וטבעה שעיקר פועלה הוא למטרה זו. שמירת כבוד המת מבחינתה של הנתבעת, אינה רק אות בדברי החקיקה של מדינת ישראל, כי אם דרך חיים, מהות שבלעדיה אין קיום לחברות הקדישא.

8.3. גם לעניין זה, תטען הנתבעת, כי היא איננה פוסקת הלכה, והיא נתלית באילן גבוה כמתואר בסעיף 7.1 לעיל, שיורה לה כיצד לנהוג. הנתבעת סמוכה ובטוחה, כי בעיכוב שחל בטקס קבורתה של המנוחה אין משום פגיעה חלילה ב"כבוד המת", ובכל מקרה, אין היא האחראית לפגיעה הנטענת לכאורה כאמור.

8.4. מעבר לאמור, ולמעלה מן הצורך, תטען הנתבעת, כי באשר "אין חפיפה בין הפן החוקתי של ערך כבוד המת, כחלק ממושג כבוד האדם בחייו ובמותו, לבין הפן הדתי של קדושת המת" (פסקה 157 בבג"ץ 52/06 חברת אלאקסא לפיתוח נכסי ההקדש המוסלמי בא"י בע"מ נ' Simon Wiesenthal Center Museum Corp - מאגר נבו 29.10.2008 (להלן: "בג"ץ אלאקסא")), הרי שראוי לציין, שעל-פי הדין הישראלי, הזכויות החוקתיות, ובכללן כבוד האדם וכבוד המת, אינן מוחלטות:

"במשפט הישראלי נתון לכבוד האדם, ובכלל זה לכבוד המת, מעמד-על של זכות חוקתית; ואולם ככל זכות, אף הזכות לכבוד אינה מוחלטת והיא עשויה לסגת מפני זכויות יסוד אחרות או מפני אינטרסים ציבוריים בעלי חשיבות (להרחבה ראו: עניין אלאקסא, פסקאות 158-163)" (בג"ץ 7895/18 יהודה רסלר נ' השר לשירותי דת - מאגר נבו 17.11.2019, פסקה 9).

כן ראה בבג"ץ אלאקסא :

155. ההגנה על כבוד המת עשויה להעלות את שאלת היחס בין שלושת מעגלי האינטרסים הכרוכים בכך - שלא תמיד מתיישבים זה עם זה - אינטרס הנפטר, אינטרס המשפחה, והאינטרס הציבורי. ייתכנו מקרים בהם אינטרס הנפטר עשוי להיות מנוגד לאינטרס המשפחה, או לעמוד בסתירה לאינטרס הציבורי. ייתכנו מקרים בהם אינטרס המשפחה להגן על כבוד הנפטר לא יתיישב עם האינטרס הציבורי. בנסיבות כאלה עשויה לעלות השאלה ידו של איזה אינטרס תגבר במסגרת הגדרת היקף ההגנה הניתנת לזכות החוקתית... לא ניתן לקבוע נוסחה ברורה וקבועה מראש למידרג העדיפות שבין האינטרסים השונים, ומשקלם היחסי נקבע על-פי נסיבות המקרה העומד לדיון...

158. זכויות האדם החוקתיות בישראל זוכות להגנת-על במשפט. עם זאת, הן אינן זכויות מוחלטות. מידת ההגנה החוקתית הניתנת להן מושפעת מערכים נוגדים שגם להם ניתן מעמד מוגן במשפט. קיומה של חברה אנושית פלורליסטית, המתנהלת במשטר המבוסס על ערכים דמוקרטיים, מתאפיין במערכת מורכבת ומגוונת של ערכים שונים, שאינם בהכרח מתיישבים זה עם זה. סתירה בין ערכים כאלה עשויה להתבטא בהתנגשות בין זכויות יסוד שונות של האדם, בינן לבין עצמן, או בין זכויות יסוד לבין אינטרסים ציבוריים כלליים חשובים, הנדרשים לקיומה של חברה דמוקרטית. כדי לקיים חיי חברה תקינים במשטר של חופש וכיבוד זכויות אדם, נדרש איזון ראוי בין ערכים נוגדים ויישוב ביניהם, תוך ויתור הדדי על מיצויים המוחלט של ערכים אלה.

159. הצורך ביישובן של זכויות יסוד, בינן לבין עצמן, ובינן לבין אינטרסים ציבוריים נוגדים, יוצר את יחסיותה של זכות היסוד, ואת התנוודתיות בהיקף ההגנה החוקתית הניתנת לה, הנגזרת ממידת החשיבות היחסית של הזכות לעומת משקל הערך הנוגד שמולו היא מתמודדת. היקף ההגנה הניתנת לזכות היסוד אינו נתון קבוע. הוא גורם דינמי, הנקבע על-פי נסיבות העניין הקונקרטי...

164. כשם שהזכות לכבוד האדם בחייו אינה מוחלטת ונתונה לסייגים, פרי האיזון הנדרש בינה לבין ערכים נוגדים, כך גם הזכות לכבוד המת אינה מוחלטת, כי אם יחסית בלבד. זכות זו כפופה למערכת איזונים בינה לבין זכויות יסוד אחרות, ובינה לבין אינטרסים אחרים בעלי חשיבות, הראויים להגנה".

8.5. המסגרת המותרת לפגיעה בזכות היסוד נקבעה בפסקת ההגבלה, ונסמכת על שלושה רכיבים: קיומה של סמכות לפגוע בזכות יסוד (מכוח חוק או לפי הסמכה מפורשת בו); קיומה של תכלית ערכית ראויה לפגיעה בזכות (הלימה לערכי המדינה וקיום תכלית ראויה); והאמצעים הננקטים (המידתיות) (בג"ץ אלאקסא, פסקאות 161-163). ברי, אפוא, כי הרב לאו המוסמך להטיל סנקציות על סרבן גט, ומוסמך ליתן הוראות לנתבעת, עשה כן לתכלית ראויה ובמידה הנדרשת (עיכוב של שעות בודדות).

9. מוכחש האמור בסעיף 6 לכתב-התביעה. מבלי לגרוע מכלליות ההכחשה, תטען הנתבעת כדלקמן:

- 9.1. כאמור לעיל, הנתבעת מקפידה על כך שכל פעולותיה והתנהלותה תהיינה בהתאם לדין, בהתאם לרישיון הקבורה אשר ניתן לה ועל-פי תקנונה, וזאת מתוך תחושת שליחות, שלא על-מנת לקבל פרס, מתוך גמילות חסד של אמת, וכך אף נהגה במקרה זה. הזלזול המופגן שמפנה התובע כלפי הנתבעת בסעיף זה לא יסייע בידו להסתיר את הטעם שבעטיו עוכב טקס הקבורה.
- 9.2. הנתבעת תטען, כי לא נכרת חוזה בינה לבין התובע, ולחילופין, ככל שזה נכרת, הרי שנכרת עקב טעות ו/או הטעיה, לאחר שבחוסר תום לב הוסתרו פרטים מהותיים מידיעת הנתבעת.
- 9.3. מעבר לכך, הנתבעת תטען, כי לא קיבלה תמורה קודם לקבורת המנוחה, ורק יום לאחר הקבורה שולם לה התשלום המגיע לה, בבחינת "סבר וקיבל", כאמור בסעיף 6.6 לעיל.
10. מוכחש האמור בסעיף 7 לכתב-התביעה. מבלי לגרוע מכלליות ההכחשה, לעניין הזכות להיקבר תפנה הנתבעת לאמור בסעיף 8 לעיל, היפה גם באשר לזכות זו.
11. מוכחש האמור בסעיף 8 לכתב-התביעה. מבלי לגרוע מכלליות ההכחשה, תטען הנתבעת כדלקמן:
- 11.1. היות שלא נגרמה פגיעה כלשהי למנוחה, ממילא אין לבני משפחתה כל זכות תביעה.
- 11.2. מכיוון שהתובע תובע לבדו, ללא בני משפחה נוספים, יתכבד התובע ויסביר האם הוא תובע בשם עצמו או בשם עזבונה של אמו, והאם ניתנה לתביעה בשם העזבון הסכמתם של היורשים האחרים כנדרש על-פי דין.
12. מוכחש האמור בסעיף 9 לכתב-התביעה. מבלי לגרוע מכלליות ההכחשה, תטען הנתבעת כדלקמן:
- 12.1. הנתבעת לא הפרה הוראה כלשהי מהוראות חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981, והתובע אף לא פירש בתביעתו מהי הפגיעה הנטענת מכח חוק זה. כל שעשה התובע הוא לצטט אוסף של ציטוטים הנוגעים לפגיעה בפרטיות, לרבות בזו של נפטר, אך לא ציין כיצד נפגעה זכות זו.
- 12.2. בהתייחס לסעיף 9.5, מכחישה הנתבעת מכל וכל את כלל הפגיעות הנטענות כלפיה בסעיף זה, הכל כמפורט בהרחבה לעיל.
13. מוכחש הנתען בסעיפים 10-11 לכתב-התביעה. מבלי לגרוע מכלליות ההכחשה, תטען הנתבעת כדלקמן:
- 13.1. משלא בוצעה בעניין שבפנינו כל עוולה, ברי, כי אין לשעות לסעיפי הנזקים המובא על-ידי התובע בכתב-התביעה.

13.2. יחד עם זאת, ולמען הזהירות, תטען הנתבעת, כי מוכחשים הנזקים הנטענים על-ידי התובע, מוכחשות תוצאות האירוע הנטענות, מוכחש כי לתובע נגרם נזק כתוצאה מן האירוע הנטען, והסכום הנדרש על-ידי התובע הוא שרירותי, מופרך ומוגזם.

13.3. הנתבעת תטען, כי לו היה התובע מביא את אחיו לקיים את הוראות בית הדין, ונותן גט לרעייתו, כל האירוע היה נמנע ועל כן אין לתובע להלין על הנתבעת, אלא על עצמו ומשפחתו.

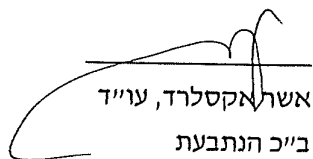
כללי:

14. כל טענות ההגנה דלעיל נטענות לחילופין או במצטבר על-פי הקשר הדברים והדבקים.

15. כל טענה וכל עובדה שהנתבעת לא הודתה בה מפורשות, יש לראותה כמוכחשת על-ידיה מכל וכל.

16. אין בכל טענה שהיא כדי להעביר את נטל הראיה ו/או נטל ההוכחה לכתפי הנתבעת, מקום שזו מוטלת על התובע.

אשר על כן מתבקש כבוד בית-המשפט לדחות את התביעה, ולחייב את התובע בתשלום הוצאות המשפט ושכר טרחת עו"ד.

אשר אקסלרד, עו"ד
ב"כ הנתבעת

נספחים מצורפים

תוכן עניינים

עמוד (העמוד הראשון לנספח)	האות בה סומן הנספח	שם הנספח
1	א	רישיון הקבורה של הנתבעת ותנאיו
12	ב	אישור ניהול תקין
13	ג	הודעת הדוא"ל ששלח הרב פראנק
14	ד	פסק הדין
15	ה	קטעי עיתונות רלוונטיים

שם הנספח :

רישיון הקבורה של הנתבעת

ותנאיו

האות בה סומן הנספח :

א

מספר העמוד הראשון לנספח :

1

ספ"א

המשרד לשירותי דת
The Ministry of
Religious Services

מדינת ישראל
State of Israel

רשיון קבורה

מס' 0058

זמני

בהתאם לתקנות שירותי הדת

(חברות לעניני קבורה), תשכ"ז 1966

אני נותן בזה רשיון ל חברה קדישא חסידיים גחש"א מאוחדת

בית העלמין הר המנוחות גבעת שאול, בית העלמין הר הזיתים

ח.פ. / ע"ר מס' 580022101

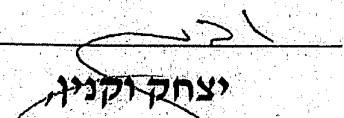
כתובת רחוב המביט 21 ירושלים 91570

לעסוק בקבורת נפטרים יהודיים בכפוף לתנאים

המצורפים לרשיון זה.

תוקף הרשיון מיום 01 בינואר 2020, ד' בטבת התש"פ

ועד ליום 31 במרץ 2020, ו' בניסן התש"פ

יצחק קונין
השר לשירותי דת

להלן יפורסמו תנאי רישיון מתוקנים: התיקונים מודגשים בצבע כתום

902. תיקון תנאי רישיון לחברה לענייני קבורה

תנאי רישיון לחברה לענייני קבורה

לפי תקנות שירותי הדת היהודיים (חברות לענייני קבורה), התשכ"ז-1966

1. הגדרות

ברישיון זה:

"החברה" - חברה לענייני קבורה כהגדרתה בתקנות.

"החוק" - חוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971.

"המוסד" - המוסד לביטוח לאומי.

"המשרד" - המשרד לשירותי דת.

"השר" - השר לשירותי דת.

"התקנות" - תקנות שירותי הדת היהודיים (חברות לענייני קבורה), התשכ"ז-1966.

"חלקות חריגות" - השטחים המוגדרים בהסכם עם המוסד שבהם רשאית החברה לגבות אגרת שירותים ותשלום אחר, בקשר לקבורה ולהקמת המצבה, נוסף על דמי הקבורה לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995.

"יישוב חקלאי" - מושב, קיבוץ, אגודה שיתופית חקלאית וכל גוף אחר שנמצא בטיפולו של האגף החקלאי ברשות מקרקעי ישראל.

2. כללי:

2.1. רישיון זה ניתן לחברה שחתמה על הסכם עם המוסד לפי תקנה 2 לתקנות הביטוח הלאומי (דמי קבורה), התשל"ז-1976.

2.2. החברה תמלא אחר הוראות המשרד לשירותי דת.

2.3. החברה רשאית לעשות כל פעולה הדרושה למען קבורת נפטר יהודי, בכפוף לתנאי הרישיון, ורשויות המדינה והרשויות המקומיות חייבות להושיט לה כל עזרה הדרושה לכך.

2.4. מובהר בזאת כי אין רישיון זה מהווה היתר, פטור, אישור, רישיון, הסכמה, זיכיון, או ויתור של המדינה לפי כל דין אחר, ואינו פוטר את החברה מן החובה לבקש ולקבל כל רישיון, היתר, אישור או הסכמה לפי כל דין אחר הנדרש לעניין פעילות החברה כבעלת רישיון קבורה.

3. גביית תשלומים

- 3.1. החברה תקבע ברישומיה, באופן שוויוני ואחיד, תעריפים לכל סוגי הקבורה אותם היא מבצעת, לרבות, קבורה בחלקות חריגות, קבורה בבתי עלמין סגורים וקבורה רוויה על סוגיה השונים.
- 3.2. החברה לא תדרוש ולא תגבה בנוגע לקבורה כל סכום אחר, למעט הסכומים שהותרו לפי תקנות 3 ו-4 לתקנות הביטוח הלאומי (דמי קבורה), התשל"ו-1976, וסכומים שהותרו על פי ההסכם שנחתם עם המוסד, אם הותרו.
- 3.3. בכל מקרה שהחברה תבצע קבורה בתשלום, אף שקיימת אפשרות של קבורה ללא תשלום (כגון קבורה בחלקה חריגה, קבורה בבית עלמין סגור וכיוצא באלו) תחתים החברה את משפחת הנפטר על הצהרה בדבר ידיעתה על האפשרות לקבורה ללא תשלום, ועל בחירתה בקבלת השירות הכרוך בתשלום.
- 3.4. החברה לא תגבה כל תשלום מבני משפחת הנפטר עבור היסוד למצבה. תשלום זה ייגבה ישירות מהמשפחה על ידי קבלן המצבות.

4. דינים וחשבונות

- 4.1. החברה תגיש לשר דוח כספי מבוקר (כולל מאזן שנתי) על ידי רואה חשבון לשנה החולפת לא יאוחר מיום 31 במרץ בשנת הכספים שלאחריה, לרבות רשימות בעלי התפקידים בשכר של החברה והשכר שנקבע להם; השר רשאי להורות לחברה להגיש דוחות ואישורים נוספים; לעניין זה, "דוח כספי מבוקר" - דוח כספי כהגדרתו בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, ובצירוף חוות דעת של רואה חשבון מבקר, כמשמעותו בתקנות האמורות;
- 4.2. החברה תאפשר, בכל עת, לנציג המשרד לעיין בספריה ובמסמכיה, לרבות במערכת החשבונות שלה.

5. סידורים כספיים ומינהליים

- 5.1. החברה תעשה סידורים כספיים ומינהליים הנדרשים למילוי תפקידיה כפי שייקבעו על ידי השר.
 - 5.2. החברה תשלם שכר לעובדיה על פי לוח שכר לעובדים ולבעלי תפקידים שקבע השר בהנחיות בהתאם להיקף פעילותה, ובהתאם ליכולה הכלכלית של החברה לשאת בהוצאות השכר בטווח הארוך.
- לעניין זה, "שכר" - כולל תנאים נלווים והטבות, להוציא החזר הוצאות ותשלומים אחרים שאינם בגדר שכר ומשולמים על פי דיווח.

5.3. על אף האמור בסעיף קטן 5.2 לעיל, השכר המרבי שיינתן לעובדים ולבעלי תפקידים בחברה ברמה הבכירה ביותר, לא יעלה על שלוש פעמים גובה השכר הממוצע במשק, בהתאם לנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה המתפרסמים מעת לעת.

5.4. כספים שקיבלה החברה בגין מכירת חלקות קבר מחיים, וגם כספים המתקבלים בגין מכירת חלקות קבר לתושבי חו"ל, או כתוצאה ממכירת חלקות בבתי עלמין סגורים ובחלקות חריגות, וכן כספים שקיבלה החברה מהמשרד כתקציבי פיתוח בתי עלמין, ישמשו, אך ורק, לצורכי פיתוח בתי עלמין, לרכישת קרקעות ולאחזקת בית העלמין לאורך ימים (להלן - "כספי פיתוח בתי עלמין"), ואין החברה רשאית לבצע בהם כל שימוש אחר, לרבות חלוקת כספי צדקה.

5.5. החברה תנהל את כספי פיתוח בתי העלמין במשק כספי נפרד ובחשבון בנק נפרד, שבו יופקדו ויוחזקו רק הכספים שהתקבלו מהמקורות המצוינים בסעיף קטן 5.4 לעיל.

5.6. החברה תמנה אדם לטיפול בפניות ותלונות הציבור. תפקידו של ממונה זה יהיה, בין היתר, ריכוז הפניות והתלונות, מתן מענה עליהן וייצוג החברה. הממונה ינהל תיק ובו ירוכזו הפניות ודרך הטיפול בהן.

6. כפיפות מינהלית והלכתית

6.1. החברה תהא כפופה להנחיות ולנהלים כפי שיוצאו על ידי המשרד מעת לעת. כן תהא החברה נתונה לפיקוח המשרד בנושאים טכניים הקשורים לקבורה לעניין: עומק הקבר, מרחקי מקום בין קבר לקבר, קבורה בקומות, מספר נפטרים בחלקה, גידור, ניקיון, צורת הקבורה, הקמת מצבות וכיוצא באלה.

6.2. השר רשאי לבטל את הרישיון או להתנותו, אם הפרה החברה תנאי מתנאי הרישיון, או אם לדעתו יהיה זה לטובת הציבור לעשות כן.

6.3. ראה השר כי חברה איננה ממלאת אחר תנאי מתנאי הרישיון או שאיננה מנוהלת כראוי או שקיים חשש שלא תוכל לתת שירותי קבורה, רשאי השר למנות לחברה חשב מלווה.

6.4. בכל עניין הלכתי הנוגע לטיפול בנפטר, לטקס הקבורה, צורת הקבורה והקמת המצבה, תנהג החברה על פי פסקי ההלכה וההנחיות של הרבנות הראשית לישראל. אם אין בעניין הלכתי ספציפי פסקי הלכה של הרבנות הראשית לישראל, תנהג החברה על פי פסיקת רב החברה או רב העיר.

7. העברת נפטרים

7.1. החברה תעביר את הנפטר ממקום הפטירה לבית העלמין או לבית הלוויות ומשם לבית העלמין.

לעניין זה "מקום הפטירה" הוא מקום בתחום טיפולה של החברה כפי שהוגדר בהסכם עם המוסד, אך כולל בית חולים, לרבות בית חולים תורן, הנמצא מחוץ לתחום טיפולה של החברה והמשרת כרגיל את התושבים שבתחום טיפולה.

7.2. החברה תהא אחראית לכך שגופת הנפטר תועבר באופן השומר על כבוד המת.

7.3. חברה אשר קיבלה אישור מהמוסד להעברת נפטרים לשמירה בקירור לאחר שעות העבודה הרגילות, לא תפנה נפטר אלא אם כן קיבלה את הקריאה לפינוי הנפטר דרך הנתב לפינוי נפטרים המופעל על ידי המשרד. חברה כנזכר לעיל, לא תפרסם מספרי טלפון פרטיים, פרט למספר הטלפון של הנתב (0120*).

8. חלקה מיוחדת לנפטרים שלא הוכחה יהדותם

8.1. בבית העלמין שבהנהלת החברה תיוחד חלקה לנפטרים שלא הוכחה יהדותם בהתאם להלכה ואשר על פי מנהגי החברה והחלטות הנהלתה אינם נקברים בחלקות הכלליות.

8.2. שטח החלקה המיוחדת ייקבע בהתחשב בשטחי הקבורה העומדים לרשות החברה, ובהתחשב בצפי של צורכי הקבורה באזור שבו פועלת החברה.

8.3. לא ייערך בחלקה המיוחדת טקס קבורה או אזכרה, ולא יוצבו בה מצבות, העומדים בסתירה לאופי היהודי של בית הקברות.

8.4. הקבורה בחלקה המיוחדת, צורתה החיצונית של החלקה ותחזוקתה, יהיו באופן המבטיח שמירה על כבוד האדם וכבוד המת.

8.5. חברה שלה הסדר עם חברה סמוכה, ואשר לאותה חברה סמוכה חלקה מיוחדת לנפטרים שלא הוכחה יהדותם, תהיה פטורה מלייחד חלקה כאמור בבית הקברות שבהנהלתה. לעניין זה, "חברה סמוכה" - חברה בעלת רישיון, הנמצאת במרחק שלא יעלה על 50 ק"מ ממקום פעילותה של החברה.

9. מקום מגורים לעניין מקום קבורה:

9.1. חברת הקבורה חייבת להביא לקבורה כל נפטר בהתאם להסכם שבינה ובין המוסד לביטוח לאומי.

9.2. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, חברת הקבורה מחויבת להביא לקבורה כל נפטר שנפטר בישראל או תושב ישראל שנפטר בחו"ל, אם מתקיים אחד מהתנאים הבאים:

9.2.1. מקום מגוריו לפי הרשום במרשם האוכלוסין נמצא בתחום טיפולה של החברה כפי שהוגדר בהסכם בינה ובין המוסד לביטוח לאומי.

9.2.2. מקום פטירתו נמצא בתחום טיפולה של החברה, למעט מי שנפטר בבית חולים, ובלבד שקיים ביישוב מגוריו בית עלמין המורשה לעסוק בקבורה על פי השקפתו. מובהר לעניין זה, כי נפטר שנפטר בבית חולים יובא לקבורה ביישוב מגוריו לפי הרשום במרשם האוכלוסין.

9.2.3. על אף האמור לעיל, החברה חייבת להביא לקבורה כל נפטר כאמור אשר התגורר בעבר בתחום טיפולה של החברה, אולם טרם פטירתו שהה במוסד ומענו הרשום במרשם האוכלוסין היה במוסד, ובלבד שטרם חלפו שבע שנים מיום שינוי מקום המגורים במוסד. לעניין סעיף זה "מוסד" - מוסד פסיכיאטרי או גריאטרי או סיעודי או מוסד לחולים כרוניים או מוסד לטיפול באנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית.

9.3. נמחק.

10. חלקת קבר בחיים

- 10.1. החברה תפעל על פי כללי הקצאת חלקת קבר מחיים כאמור בסעיף 14א לחוק.
- 10.2. מובהר בזאת כי התעריף המופיע בתוספת לחוק עבור רכישת חלקת קבר מחיים חל אף במקרה שחלקת הקבר נמצאת בחלקה חריגה, כפי שהוגדרה בהסכם עם המוסד, וחל איסור לגבות כל סכום מעבר לתעריף המופיע בחוק. יודגש כי אין כל זיקה בין קבורה בחלקה חריגה לאחר פטירה, ובין מכירת חלקת קבר מחיים. קבורה בחלקה חריגה מאפשרת לחברה לגבות תשלום נוסף מעבר לדמי הקבורה המתקבלים מהמוסד, אולם אפשרות זו מתייחסת אך רק למקרה של הבאת נפטר למנוחת עולמים. בכל מקרה של מכירת חלקת קבר לאדם בעודו בחייו, יחול התעריף הקבוע בחוק, וזאת, כאמור, אף אם חלקת הקבר מצויה בחלקה חריגה.
- 10.3. החברה תגלה לכל אדם המבקש לרכוש חלקת קבר בחיים, בכתב, טרם הרכישה, כל פרט מהותי בנוגע לרכישת חלקת קבר כאמור, לרבות הסכום שיש לשלם בעד חלקת הקבר, הנחות שלהן זכאי הרוכש ואפשרויות רכישת חלקות קבר בבית העלמין; מידע כאמור שאינו נוגע לרוכש מסוים, יוצג במקום בולט לעין במשרדי החברה.
- 10.4. על פי החוק אדם רשאי לרכוש חלקת קבר אחת בלבד עבורו, עבור בן זוגו ועבור הורהו, ואינו רשאי לרכוש חלקת קבר עבור מישהו אחר בתקופת חייו של האחר. יחד עם זאת, מותר למיופה כוח עפ"י יפוי כוח בכתב שאושר בידי עו"ד, לרכוש חלקת קבר עבור מייפה כוחו, ובלבד שמדובר במיופה כוח שהוא בשר ודם ולא תאגיד משפטי, ואין המדובר במיופה כוח העוסק במתן שירותי קבורה, ומיופה הכוח אינו מקבל כל תמורה עבור ביצוע הרכישה.

11. קבורה ביישובים חקלאיים

11.1.1. חברה הפועלת בבית עלמין שביישוב חקלאי תהיה רשאי להביא לקבורה, ללא תשלום, רק נפטרים תושבי היישוב ובני משפחותיהם שהלכו לעולמם.

11.1.2. החברה לא תקבור בבית עלמין שביישוב חקלאי נפטר שאינו תושב היישוב או שאינו בן משפחה לתושב היישוב.

11.1.3. חברה הפועלת בבית עלמין ביישוב חקלאי רשאית למכור חלקת קבר מחיים לאלה בלבד:
א. לתושבי היישוב.

ב. לבן משפחה של נפטר הקבור באותו בית עלמין, כאשר בקשת הרכישה מוגשת בהתאם לסעיף 14א(ט) לחוק.

11.1.4. פרט לאמור בסעיף 11.3 לעיל, חברה הפועלת ביישוב חקלאי לא תמכור חלקות קבר.

11.1.5. לעניין סעיף זה, "בן משפחה" - בן זוג, הורה, בן, בת, אח או אחות.

12. מכירת חלקות קבורה עבור תושבי חו"ל

12.1. חברה רשאית למכור חלקות קבורה עבור נפטרים שאינם תושבי ישראל בהתאם להוראות הבאות:

12.1.1. **קבורת סנהדרין:** חברה רשאית למכור חלקות קבר מסוג קבורת סנהדרין (דהיינו קבורה בחלל בנוי או חצוב, שבה פתח הקבר בחזית) ללא מגבלה כמותית, בתעריף שלא יעלה על 200% מהתעריף הקבוע בחוק באותו בית עלמין.

12.1.2. **קבורת שדה, קבורת שדה במבנה, קבורת מכפלה, קבורה ברמה וקבורה במנהרות קבורה:** חברה רשאית למכור חלקות קבר מסוג קבורת שדה (דהיינו קבורה בשטח פתוח שבה פתח הקבר מלמעלה, שאינה קבורת שדה במבנה); קבורת שדה במבנה (דהיינו קבורה במבנה קומות, בקומת הקרקע שבה פתח הקבר מלמעלה); קבורת מכפלה (דהיינו חלקת קבר שבה ניתן לקבור, על פי תכנון מראש, שני נפטרים אחד מעל השני); קבורה ברמה (דהיינו קבורה במבנה קומות שאינה בקומת הקרקע, שבה פתח הקבר מלמעלה) ומסוג קבורה במנהרות קבורה חצובות בסלע בתעריף שלא יעלה על 500% מהתעריף הקבוע בחוק ושלא יפחת מסך של 30,000 ש"ח, בשיעור שלא יעלה על 10% ממספר החלקות הפנויות שיש לחברה מכל סוג מסוגים אלה בשטח בית העלמין; ולגבי בית עלמין בירושלים - בשיעור שלא יעלה על 20% ממספר החלקות הפנויות שיש לחברה מכל סוג מסוגים אלה בשטח בית העלמין.

12.2. מכירת חלקות קבורה עבור נפטרים שאינם תושבי ישראל תהיה רק מן החלקות הרגילות ולא מהחלקות החריגות (שהוגדרו כחריגות במפה המצורפת להסכם שבין החברה ובין המוסד). הגבלה זו אינה חלה על תושב חו"ל שבן משפחתו קבור בחלקה חריגה. לעניין סעיף זה, "בן משפחתו" כהגדרת "בן משפחה" בסעיף 14א(ח) לחוק.

12.3. בגין מכירת חלקות קבורה עבור נפטרים תושבי חו"ל, תגבה החברה תעריף אחיד אשר יפורסם במשרדי החברה שבהם מתקיימות המכירות ובאתר האינטרנט של החברה, ככל שהוא קיים, באופן בולט ובאופן ברור וקריא. כמו כן, החברה תפרסם מפה מפורטת של בית העלמין, בחתמת נציג המוסד, שבה יצוינו הגושים והחלקות בבית העלמין, לרבות סוגי חלקות הקבורה בכל אחד מחלקי בית העלמין.

12.4. על החברה להפקיד לקרן הפיתוח את כל התקבולים מהמכירות לחו"ל, כאמור לעיל בסעיף 5.4.

12.5. טרם תחל החברה במכירת חלקות קבורה עבור נפטרים שאינם תושבי ישראל, תערוך החברה רשימה של מספר חלקות הקבר הפנויות מכל סוג שיש לה ומיקומם. בעת הגשת בקשה למתן רישיון קבורה או לחידוש רישיון קבורה, תערוך החברה רשימה עדכנית ובה יפורטו מספר חלקות הקבר הפנויות מכל סוג ומיקומם, וכן מספר החלקות, מכל סוג, שמכרה החברה עבור נפטרים שאינם תושבי ישראל ומיקומם. כל רשימה כאמור, תיחתם על ידי מנכ"ל החברה ובחותמת החברה.

13. חלוקת כספי צדקה

13.1. החברה תהא רשאית לחלק סכומי כסף למטרות צדקה מכספי תרומות שנאספו על ידה בדרך של קופות צדקה או ממקורות עצמיים אחרים, כגון השכרת נכסים שבבעלותה וכיוצא בזה.

13.2. החברה לא תהא רשאית לחלק סכומי כסף למטרות צדקה מכספי פיתוח בתי עלמין כאמור בסעיף 5.4 לעיל.

13.3. החברה תהא רשאית לחלק סכומי כסף למטרות צדקה מכספי דמי הקבורה המגיעים מן המוסד בהתאם לחוק המוסד לביטוח לאומי ולתקנות המוסד לביטוח לאומי (דמי קבורה), התשל"ו-1976, בשיעור שלא יעלה על 5% מסכומים אלו. חלוקה זו תיעשה על פי נוהל שקבע המשרד, ובכפוף לאישור מקדים מטעם המשרד בדבר עמידה בתנאים המצטברים הבאים: החברה אינה נמצאת בגירעון שוטף ומצטבר והיא ממלאת את תפקידיה בהתאם להסכם שכרתה עם המוסד.

13.4. כל חלוקה של כספים למטרות צדקה כאמור בסעיפים 13.1-13.3 לעיל, תתבצע על פי קריטריונים שוויוניים וענייניים ובכפוף לכל דין.

14. ביטוחים

14.1. החברה תבטח את עצמה בביטוח צד שלישי וזאת כנגד כל אובדן או נזק העלולים להיגרם במישרין או בעקיפין לגופו או לרכושו של כל אדם, שנמצא בשטח בתי העלמין שבהנהלתה או בהפעלתה.

14.2. המשרד יהיה רשאי לפטור חברה מחובת ביטוח כאמור, בהתחשב בגודלה, בהיקף פעילותה ובנתונים אחרים. הודעה בדבר הפטור מחובת ביטוח תינתן לחברה בכתב.

15. נגישות לאנשים עם מוגבלות

החברה תבצע את הנדרש להתאמת בית העלמין שבהנהלתה לאוכלוסיית אנשים עם מוגבלות ולהנגשתו, ותפעל על פי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 ולתקנות מכוחו, וכן על פי הנחיות המשרד בעניין, כפי שיינתנו מעת לעת.

16. קבורה בחירום

החברה תפעל אף בשעת חירום לקבורת חללים, וזאת לאחר שעברו הליך איסוף נתוני זיהוי וקביעת זהותם על ידי משטרת ישראל בתחנה לריכוז חללים המוקמת ומופעלת על ידי הרשויות המקומיות, בהנחיית הרשות העליונה לפינוי סעד וטיפול בחללים בשעת חירום (רשות פס"ח), וכן תטפל בקבורה ארעית של חללים שלא ניתן לזהותם. כמו כן החברה תהא נכונה לסיוע הדדי לתאגידי וחברות קבורה אחרים במצבי חירום. לצורך כך, החברה תוגדר כמפעל חיוני ועובדיה יוגדרו כעובדים חיוניים. החברה תפעל להכין את עצמה ואת עובדיה מבעוד מועד למצבי חירום, באמצעות הכשרת עובדים, כתיבת נהלים, תיאום עם ארגונים אחרים, הצטיידות, הכנת מלאי קברים, גיוס מתנדבים והכשרתם, תרגול ועוד, בהתאם להנחיות שיפורסמו על ידי המשרד לשירותי דת.

17. הקמת מצבות

17.1. החברה אינה אחראית להקמת מצבה על קבר הנפטר, אולם כדי לשמור על הסדר, האחידות ומגבלות שטח, תגדיר החברה סטנדרטים אחידים לצורך מתן הרשאה לקבלני מצבות שיאשרו על ידי החברה להקמת מצבות.

17.2. זכותו של כל אדם לפנות לכל קבלן מצבות שברצונו, ובלבד שהוא קבלן מורשה על ידי חברת הקבורה לביצוע מצבות בבית העלמין.

- 17.3. על מזמין המצבה לוודא קבלת אישור מראש מחברת הקבורה למצבה המבוקשת.
- 17.4. גובה המצבה לא יעלה על 1.3 מ' ממפלס הקרקע הגבוה ביותר בשביל הסמוך לקבר. המעבר בין הקברים, לאחר הקמת המצבות, יהיה ברוחב של לפחות 40 ס"מ והמעבר בין השורות יהיה ברוחב של לפחות 60 ס"מ. בכל חמש שורות יהיה השביל בין שורות הקברים ברוחב של 130 ס"מ.
- 17.5. החברה לא תאשר הקמת מצבות במידות חריגות מהאמור.
- 17.6. חברת הקבורה לא תאשר הקמת עמודים, עציצים, נטיעות וכדומה ליד הקבר באופן שלדעתה מפריע הדבר למעבר בין הקברים או שמפריע לקבר אחר.
- 17.7. החברה תקבע כללים לגבי אופן ביצוע העבודה להקמת המצבה בבית העלמין שבניהולה, או בשטחי הקבורה העומדים לרשות החברה לרבות:
- 17.7.1. כללים בדבר אופן זיהוי הקבר הנכון לצורך התקנת המצבה (הזיהוי יבוצע הן באמצעות השלט הזמני והן תוך הסתייעות במשפחת הנפטר);
 - 17.7.2. כללים בדבר נקיטת אמצעי בטיחות בעת ביצוע העבודה;
 - 17.7.3. כללים לצורך מזעור ההפרעה לציבור;
 - 17.7.4. כללים בדבר מניעת נזק למצבות סמוכות;
 - 17.7.5. התאמת מידות המצבה לתנאי השטח, באופן שלא תיווצר היצרות כלשהי במעברים שבין שורות הקברים. המעבר בין הקברים, לאחר הקמת המצבות, יהיה ברוחב של לפחות 40 ס"מ והמעבר בין השורות יהיה ברוחב של לפחות 60 ס"מ. בכל חמש שורות יהיה השביל בין שורות הקברים ברוחב של 130 ס"מ;
 - 17.7.6. התאמת גובה המצבה, כך שגובהה לא יעלה על 1.3 מ' ממפלס הקרקע הגבוה ביותר בשביל הסמוך לקבר;
 - 17.7.7. פינוי פסולת למקום מורשה מחוץ לתחום בית העלמין.
- 17.8. החברה תכין מסמך הנחיות להקמת מצבה. במסמך זה, אפשר לקבוע אף כללים לממדי המצבה כדי לשמור על אחידות.
- 17.9. הכללים יימסרו לכל קבלן מצבות הפועל בתחום בית העלמין או המבקש לפעול בתחום בית העלמין. במקרים שבהם יפעל קבלן המצבות בניגוד לכללים האמורים, תורה לו החברה לתקן את הליקויים על חשבונו, ואם לא יעשה כן, לא תרשה החברה את המשך פעילותו בתחומי בית העלמין עד לתיקון הליקויים.

18. הוראות כלליות

18.1. החברה תציג במשרדה, במקום הנראה לעין שבו מתקיימת קבלת קהל את המסמכים הבאים:

18.1.1. רישיון קבורה בתוקף והעתק מתנאים אלה;

18.1.2. מחירון המפרט את סוגי הקבורה השונים שהיא מבצעת ואת המחיר הכרוך בכל קבורה, לרבות קניית חלקת קבר בחיים וקבורה בחלקות חריגות;

18.1.3. מפה מפורטת של בית העלמין, בחתימת נציג המוסד לביטוח לאומי, שבה יצוינו הגושים והחלקות בבית העלמין, לרבות החלקות החריגות.

18.2. חברה שיש לה אתר אינטרנט, תפרסם באתר האינטרנט שלה את הפרטים המוזכרים בסעיפים 10.3, 18.1.2-18.1.3 לעיל.

18.3. חברה שאין לה אתר אינטרנט, תקים אתר אינטרנט ותפרסם בו את הפרטים המוזכרים בסעיפים 10.3, 18.1.2-18.1.3 לעיל.

18.4. חברה שממוצע הקבורות שהיא מבצעת אינו עולה על 30 (שלושים) קבורות בשנה, פטורה מהקמת אתר אינטרנט.

18.5. סעיף 18.3 ייכנס לתוקף לאחר 6 חודשים מיום פרסום חוזר זה.

18.6. תנאי הרישיון הקודמים מבוטלים.

מדינת ישראל
משרד המשפטים
רשות התאגידים
רשם העמותות וההקדשות

ז' תשרי תש"פ
06/10/2019

לכבוד
חברה קדישא גחש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר)
ירושלים ת.ד. 57052

אישור ניהול תקין לשנתיים
בדיקת הרשם העלתה כי ניתן להנפיק לעמותה אישור ניהול תקין לשנתיים,
לפיכך הונפקו לעמותה אישורים לשנים 2020, 2021.
להלן יפורטו האישורים כמסמכים נפרדים.

הנדון: אישור ניהול תקין לשנת 2020
שם העמותה: חברה קדישא גחש"א המאוחדת דכוללת החסידים (ע"ר), 580022101

בהתאם לבקשתכם, בנוגע למתן אישור לשנת 2020, אנו מאשרים בזה כי העמותה מקיימת את דרישות חוק העמותות,
התש"ס-1980 בכל הנוגע להגשת דו"חות, הודעות ופרוטוקולים.
אישור זה יבוטל במידה ויתגלה כי העמותה אינה ממלאת אחר הוראות חוק העמותות וכללי ניהול תקין.

אישור זה תקף מיום 01/01/2020 ועד ליום 31/12/2020.
לידיעה – העמותה נרשמה ברשם העמותות בתאריך 03/12/1982.

בכבוד רב,

אייל גלובוס, עו"ד
ראש רשות התאגידים
רשם העמותות וההקדשות

בוצע על ידי חגית כפתורי, רו"ח

*בכל פניה אלינו, נא לציין את מספר העמותה.
** הבהרה: אין באישור זה כדי להעיד כי העמותה עומדת בכל דרישות החוק והרשם, אלא לכך שכאמור לעיל העמותה הגישה
דיווחים שנתיים בהתאם לחוק והנחיות הרשם, ולא נמצאו ליקויים בפעילותה המצדיקים ביטול האישור.
רשם העמותות עורך בעמותות ביקורות יזומות במהלך השנה, אף לאחר מתן אישור ניהול תקין. ליקויים שימצאו בעמותה לאחר מתן האישור, עלולים להביא
לביטול האישור שניתן או לשינוי נוסח האישור.
מומלץ לבדוק באתר רשות התאגידים – רשם העמותות האם האישור בתוקף.
בנוסף, ניתן, לעיין בדיווחי העמותה ללא תשלום באתר הגיידיסטאר, וכן לעיין בתיק העמותה בכפוף לתשלום אגרה.

רחוב ירמיהו 39, מגדלי הבירה בנין 1, ירושלים 9446722, ת"ד 34071 ירושלים 9134001 טלפון: 1-700-70-60-44
moked-amutot@justice.gov.il שעות קבלת קהל: ימים א', ב', ד', ה' 08:30-12:30; יום ג' הפקדת מסמכים בלבד (בקומת כניסה)

כחלק מהשירות שניתן לך במשרד המשפטים אנו מזמינים אותך להיכנס לאתר 'כל זכות'
בכתובת: kolzchut.org.il/justice כי יש לך את הזכות לדעת מהן הזכויות שלך!

שם הנספח :

הודעת הדוא"ל ששלח הרב פראנק

האות בה סומן הנספח :

ג

מספר העמוד הראשון לנספח :

13

חברה קדישא חסידים

מאת: הרב יצחק גולדקנופף <goldknopf@ganimm.co.il>
נשלח: יום שלישי 20 אוגוסט 2019 01:03
אל: הרה"צ גדליה משה גולדמן; הרב שלום צינווירט; הרב שלום צינווירט"
נושא: Fwd: קבורת מרת יהודית קיהן

דחוף לידיעתכם.

הרב יצחק גולדקנופף
המנהל הכללי
טלפון: 02-6268860
פקס: 02-6268840
מען למכתבים ת.ד. 956 ירושלים

התחל הודעה מועברת:

מאת: עליזה פראנק <alizafrank@gmail.com>
תאריך: 20 באוגוסט 2019 בשעה 0:57:36 GMT+3
אל: goldknopf@ganimm.co.il
נושא: קבורת מרת יהודית קיהן

שלום רב
מחר בבוקר (יום ג') בשעה 6:00 אמור מטוס אל על להביא את המנוחה מרת יהודית קיהן לקבורה בישראל. עפ"י פסק דינם של גדולי הרבנים דאמריקא, ביניהם רבני אגודת הרבנים, אסור בשלב זה להביאה לקבורה בקבר ישראל. גם הרב הראשי הגר"ד לאו נשיא בית הדין הגדול סומך ידיו על פסק זה.
כבוד הרב הראשי בקשני לפנות לכב' לעכב את הליך הקבורה עד למתן פסק דין שמתיר את הדבר.
רפאל פראנק
0546538959

שם הנספח :

פסק הדין

האות בה סומן הנספח :

ד

מספר העמוד הראשון לנספח :

14

שם הנספח :

קטעי עיתונות רלוונטיים

האות בה סומן הנספח :

ה

מספר העמוד הראשון לנספח :

15

בית הדין הורה לעכב את קבורת אמו של סרבן הגט

הרב דוד לאו, הורה בצעד חריג לעכב את קבורת אמו של סרבן גט שמעגן את אשתו למעלה מעשור. ארונה של האישה שנפטרה בארה"ב הגיע לארץ, ובינתיים היא לא תיקבר. "אנו תקווה כי מהלך זה יביא למתן גט בהקדם ולשחרורה של האישה מכבלי עגינותה"

חדשות סרוגים

12:21 20.08.19 י"ט באב תשעט

(צילום: מרים אלסטר/פלאש90)

נשיא בית הדין הרבני הרב הראשי לישראל – הרב דוד לאו, הורה בצעד חריג לעכב קבורת אמו של סרבן גט שמעגן את אשתו למעלה מעשור. במהלך הלילה הגיעה לישראל ארונה של אישה תושבת ארצות הברית שנפטרה בתחילת השבוע במטרה להביאה לקבורה.

לידי נשיא בית הדין הגדול הרב דוד לאו הגיע פסק דין של בית הדין אגודת הרבנים בארה"ב, אשר קבעו כי יש לעכב את קבורת האם על מנת לגרום לבן המעגן להפקיד גט כשר בהקדם וזאת בהתאם להלכה המובאת בשו"ע.

עוד באתר נושא

עברין נמלט: סרבן גט נלכד ברוסיה והעגונה שוחררה

לכתבה המלאה בסרוגים <

לפני 5 שנים הבן המעגן נגש לבית דין שאינו רשמי או מוכר וקיבל "היתר" להתחתן עם אישה נוספת כך שהותיר את אשת הראשונה עגונה ללא גט.

הרב הראשי הורה לעכב קבורת אישה שבנה הוא סרבן גט

שלחו להדפסה

במשך יותר מעשור מסרב הבן לתת גט לאשתו, בזמן שהוא נשא אישה אחרת שלא כדין. הדיינים בארה"ב קבעו שיש לעכב את קבורת האם, והרב הראשי דוד לאו אימץ את ההחלטה. בעקבות עיכוב הקבורה, הודיע הבן שיציית להחלטות בית הדין ויפקיד ערבות כספית - והאם תובא למנוחות קובי נחשוני

לחצו כאן להגדיל הטקסט

לחצו להקטין את הטקסט

הרב הראשי לישראל דוד לאו הורה לחברה קדישא בירושלים לעכב את קבורתה של אישה שהלכה לעולמה – כדי להגביר את הלחץ על בנה, סרבן גט. האם, שהייתה אמורה להיקבר הבוקר (ג'), תובא למנוחות בשעות הקרובות אחרי שהבן התחייב לציית להוראות בית הדין ולהפקיד ערבות כספית.

הרב לאו. הורה לעכב קבורת אישה מארה"ב שבנה הוא סרבן גט

גופת המנוחה, תושבת ארצות הברית, הגיעה לישראל במהלך הלילה, אך אז נודע לרב לאו על החלטה שניתנה בבית הדין של ארגון הרבנים באמריקה על עיכוב הקבורה – והוא החליט לאמצה. הדיינים בארה"ב קבעו כי יש להתנות את קיום הלוויה בכך שהבן יפקיד גט עבור אשתו בנפרד וכך למעשה יובטח כי תיפסק עגינותה.

"לפנינו מונח מקרה עיגון קשה ביותר של יותר מעשר שנים, כאשר הבעל מסרב בכל תוקף לאפשר לאשתו להמשיך בחייה, בעוד שהוא נשא אישה שנייה שלא כדין", הסביר הרב הראשי. "לאחר שמוצו כלל האפשרויות האחרות, נאלצנו להודיע לחברה קדישא שלא לקבור את האם, עד שהבן יפקיד גט כשר".

עיכוב קבורה של בן משפחה הוא אחד הכלים שההלכה מעניקה לבתי הדין נגד סרבני גט, במסגרת החרמות הדתיים והחברתיים שניתן להטיל עליהם.

עם זאת, השימוש בו נחשב לדבר חריג ביותר – הן בגלל האיסור ההלכתי להלין את המת, והן משום שהמנוח הוא צד ג' שבדרך כלל אינו קשוב לסרבנות ואף מתנגד לה.

הלווית אישה נעצרה - בגלל בנה סרבן הגט

נשיא בית הדין, הגאון רבי דוד לאו, הורה לחברא קדישא שלא לקיים הלוויה לאשה שבנה, תושב ארה"ב, מעגן את רעייתו למעלה מעשור, וזה בכדי להביא לשחרור העגונה (אקטואליה)

ישי כהן | י"ט באב תשעט 11:37 20.08.19

ארכיון (צילום: חיים גולדברג, כיכר השבת)

נשיא בית הדין הגדול, הרב רהאשי הגאון רבי דוד לאו, הורה לחברא קדישא בירושלים שלא לקיים הלוויה לאשה שבנה, תושב ארצות הברית, מעגן את רעייתו כ-16 שנים.

ההחלטה של הגר"ד לאו הגיעה בתיאום עם בית הדין בארצות הברית וזה בכדי ללחוץ על בנה לשחרר את רעייתו מהעגינות, שכאמור נמשכת למעלה מעשור וחצי.

לאחר שעוכבה קבורת אימו: סרבן הגט הודיע שיציית לפסיקת בית הדין

גבר יהודי קיבל "היתר" שאינו מוכר על ידי הרבנות להתחתן בשנית, והותיר את אשתו הראשונה עגונה במשך 10 שנים. כעת, אימו נפטרה וארונה הובא לישראל, אך פסיקה של הרב הראשי לישראל קובעת - אין לקבור אותה עד למתן הגט. בעקבות הסנקציה, סרבן הגט הודיע שיציית להוראות בית הדין

יאיר שרקי - לא לשימוש | החדשות 12 | פורסם 20/08/19 12:34 | עודכן 20/08/19 14:24

הרב הראשי לישראל, דוד לאו | צילום: יח"צ, חדשות

הרב הראשי לישראל, דוד לאו, הורה היום (שלישי) לעכב את קבורת אמו של סרבן גט שמעגן את אשתו למעלה מעשור. ארונה של האם, תושבת ארה"ב, הגיעה אמש לישראל במטרה להביאה לקבורה - אך פסק הדין של הרב לאו אוסר על החברא קדישא לטמון אותה עד למתן הגט. לאחר הסנקציה של הרב הראשי, הודיע הבעל המעגן שיציית להורות בית הדין. בשל כך, הוחלט לקבור את אמו בהמשך היום.

החלטתו של הרב הראשי מתבססת על פסק דין שקבעה אגודת הרבנים בארה"ב, ולפיו יש לעכב את קבורת האם על מנת לגרום לבן המעגן להעניק גט בהקדם. זאת על רקע העובדה שלפני 5 שנים ניגש סרבן הגט לבית דין שאינו רשמי או מוכר וקיבל היתר להתחתן עם אישה נוספת - כך שהותיר את אשתו הראשונה עגונה ללא גט.

"לאחר שביררתי ובדקתי היטב", הסביר הרב את החלטתו. "לפנינו מונח מקרה של עיגון קשה ביותר למעלה מעשר שנים, כאשר הבעל מסרב בכל תוקף לאפשר לאשתו להמשיך בחייה - בעוד הוא נשא אישה שנייה שלא כדין".

עוד אמר הרב לאו: "לאחר שמוצו כלל האפשרויות האחרות, נאלצנו להודיע לחברה קדישא שלא לקבור את האם עד להפקדת גט כשר בידי הבן. אנו תקווה כי מהלך זה יביא למתן גט בהקדם ולשהררה של האישה מכבלי עגינותה לאחר שנים כה רבות".

אל תפספסו את ועידת המשפיעים 2019! בואו לראות את נבחרת הכתבים המובילה בישראל במפגשים יוצאי דופן, פנים אל פנים עם האנשים המשפיעים במדינה <<< מהרו להירשם עוד היום

מצאתם טעות בכתבה? ספרו לנו ונתקן

תגיות: הרב לאו

נספח 20

**כתב ההגנה של הרבנות הראשית, צד
שלישי להליך של משיב 9 נגד משיב 6**

עמ' 230

ת"א 38035-10-19בבית משפט השלום בירושלים

בפני כב' השופטת מרים קסלסי

בעניין שבין:

התובע:

דב מנדל קיהן, דרכון אמריקאי 534196721

ע"י ב"כ עוה"ד א. עושרת

רחוב יפו 24, ת.ד. 3457, חיפה 3103401

טל': 04-8666629 ; פקס: 04-8666639

- נ ג ד -

חברה קדישא גחש"א המאוחדת

דכוללת החסידים, ע"ר 580022101

ע"י ב"כ עוה"ד א. אקסלרד ואח'

בית השנהב' רח' בית-הדפוס 12

ת.ד. 34534, ירושלים, 9134402

טל': 02-6515777 ; פקס: 02-6515888

הנתבעת והמודיעה:

1. ישראל מאיר קיהן (Israel Meir Kln)

9501 W Sahara Ave Apt 2284

Las Vegas NV 89117-5337

הצדדים השלישיים:

2. מדינת ישראל (הרבנות הראשית לישראל)

ע"י ב"כ עו"ד מפרקליטות מחוז י-ם (אזרחי)

רח' מח"ל 7, ת.ד. 49333 מעלות דפנה, ירושלים 97763

02-6468056 : פקס: 073-3928012

כתב הגנה מטעם הצד השלישי 2

הצד השלישי 2 (להלן - 'הצד השלישי') מתכבד להגיש כתב הגנה מטעמו. הצד השלישי יטען כי יש לסלק התביעה על הסף ולחילופין, לדחותה לגופה וממילא יש לדחות אף את ההודעה לצדדים שלישיים וזאת מן הטעמים שיפורטו להלן.

פתח דבר

1. עסקינן באירוע קשה ביותר שמקורו בסרבן גט, אזרח ארה"ב המעגן את אשתו משך 15 שנה ואינו מסכים לגרשה. הצד השלישי 1 (להלן: "הסרבן") עצמו קיבל היתר לשאת אישה שניה מבי"ד פרטי

- בארה"ב בעודו משאיר את אשתו הראשונה בבדידות עגומה וקשה, אסורה בעבותות קשר הנישואין הפורמאלי.
2. בחודש אב, נפטרה אמו של הסרבן, ובניה ביקשו להביאה לקבורה בארץ ישראל. במקביל, בית הדין של אגודת הרבנים דארצות הברית דאמריקא, שהינו בית דין ידוע, מקובל ומפורסם פסק כי אין לקבור את האם עד שייתן הסרבן גט. פסק דין זה הובא לידיעת הרב הראשי לישראל הרב דוד לאו ולידיעת הנתבעת, החברה קדישא (להלן – החברה קדישא).
3. בפועל עוכבה קבורת האם, כחמש שעות. במהלך שעות אלו, נפגש אח נוסף של הסרבן, מר אליהו שמחה קיהן (להלן – 'האח אליהו'), לבקשתו, עם דיין בבית הדין הרבני הגדול שניסה להביא את הפרשה לסיומה בהסכמה. האח אליהו התחייב כי "יעשה כל מאמץ להביא את אחיו מאיר קיהן לתת גט לאשתו לנה קיהן, בהתאם לפסיקת בית הדין של אגודת הרבנים דאמריקא..."
4. בעקבות התחייבות זו של האח אליהו, הסיר הרב הראשי את התנגדותו לקבורת האם אשר הובאה לקבורה בו ביום בשעה 15:00. למרבה הצער ולמיטב ידיעת הצד השלישי, הליך מתן הגט לא הושלם מעולם.

השתלשלות העובדות

5. על פי הנטען בכתב התביעה, ביום 18.8.19 (י"ז או י"ח באב, לפי השעה הרלוונטית) נפטרה המנוחה בארה"ב. הלוויה תוכננה להתקיים בישראל נקבעה ליום 20.8.19 (י"ט באב) בשעה 10:00.
6. ביום י"ט באב התשע"ט (ככל הנראה ב-20.8.19) ניתן בארה"ב פסק דין של אגודת הרבנים דאמריקא המורה כי אין לקבור את מרת קיהן בקבר ישראל עד למתן גט. וכך נכתב בפסק הדין:
- "לאחר שהבעל פלוני מעגן את אשתו פלונית כט"ו שנה, וגם נשא אשה אחרת על אשתו לפני בערך חמש שנים שלא בדין ושלא כדין, וכבר נפסק עליו שהוא מסרב ועומד בסירובו לגרש את אשתו לאחר שהיה פסק"ד של חיוב גט ע"פ ב"ד של אגוה"ר דארה"ב לפני בערך י' שנים, בזמנו שהרב צבי מאיר גינזבערג זצ"ל היה הראב"ד ומינה ממונה על ידי הבית דין, ועל פי השו"ע ונו"כ (אבהע"ז סי' קנד סעיף כא) יש למנוע מלקבור בניו בקבר ישראל עד שיגרש את אשתו "ובפרט בנידון דידן שאמו שנפטרה תמכה בבנה לעגן את אשתו ואסור לעשות לו טובות ע"פ השו"ע הנ"ל".**
- ולכן אנו הב"ד של אגוה"ר החתומים מטה מחליטים ומורים על פי הלכה דעת תורה לא להרשות לקבור אמו פלונית בקבר ישראל עד שבנה פלוני יגרש את אשתו פלונית בגט פיטורין.
- ועל זה באנו על החתום י"א מנחם אב תשע"ט פה ברוקלין נוא יארק".

העתק פסק הדין מצ"ב ומסומן 1

7. פסק הדין של אגודת הרבנים הובא לידיעתו של כבוד הרב לאו.
8. ביום 20.8.19 נשלחה הודעת דוא"ל מאת לשכת הרב הראשי לישראל, הרב לאו, אל נציג החברה קדישא כהאי לישראל:

"עפ"י פסק דינם של גדולי הרבנים דאמריקא, ביניהם רבני אגודת הרבנים, אסור בשלב זה להביאה לקבורה בקבר ישראל. גם הרב הראשי הגר"ד לאו נשיא בית הדין הגדול סומך ידיו על פסק זה. כב' הרב הראשי בקשני לפנות לכב' לעכב את הליך הקבורה עד למתן פסק דין שמתיר את הדבר"

9. ביום 20.8.2019 בשעה 6:00 לערך, נחת ארונה של המנוחה בנתב"ג, משם, הועבר לבית הלוויות שמגר בירושלים.
10. משנודע למשפחת קיהן על הוראתו של הרב לאו לעכב את קבורת המנוחה, בעקבות הפסק של בית הדין של אגודת הרבנים דאמריקא, החלה מסכת פניות ולחצים אל לשכת הרב הראשי לישראל.
11. בניסיון להביא פרשה עגומה וקשה זו לסיומה נפגש נציג המשפחה, האח אליהו שמחה קיהן, עם אחד מדייני בית הדין הגדול הרב אהרן כץ שהיה בהליכי פרישה. הדבר נעשה לבקשת האח אליהו שמחה שביקש בשיחה עם הרב לאו גורם הלכתי שניתן להידבר עמו.
12. לבקשת הרב לאו, ניסה הרב כץ לגשר בנושא. בישיבה השתתף גם נציג מטעמה של העגונה. כשהגיעו להסכמה סיכם את הדברים והחתים את האח אליהו, בנוכחות שני עדים נוספים, על המסמך דלקמן:

הח"מ אליהו שמחה קיהן (N9363368) מצהיר ומתחייב בזאת כי יעשה כל מאמץ כדי להביא את אחיו מאיר קיהן לתת גט לאשתו לנה קיהן, בהתאם לפסיקת בית הדין של אגודת הרבנים דאמריקא.

הח"מ חייב את עצמו בקניין המועיל, מעכשיו, ובפני בית דין חשוב בסך של 20,000 דולר ארה"ב לטובת האישה לנה קיהן אם לא יעמוד בהתחייבותו זו ולא יעשה כל שביכולתו להביא את אחיו הנ"ל לתת את הגט כאמור, וזאת עד ר"ח כסלו התש"פ.

בכלל התחייבות זו קיבל הח"מ על עצמו בקניין המועיל ככל הנ"ל כי הרב אהרן כץ יהיה מוסמך לפסוק כדיין יחיד ולהחליט לפי שיקול דעתו אם אכן עמד הח"מ בהתחייבותו הנ"ל או הפר אותה.

אליהו שמחה קיהן
 דיין בית הדין הגדול דאמריקא
 אריאל
 0535463546
 מקום סמל

13. לאור התחייבות זו, התקיימה הלוויה בשעה 15:00, כחמש שעות לאחר המועד המקורי.
14. האם, הובאה למנוחת עולמים. ככל הידוע לצד השלישי, הגט, עדיין לא ניתן.

טענות הנתבעת

15. בעל הדין האמיתי של התובע הוא אחיו סרבן הגט. ככל שיש לתובע טענה על עיכוב הלוויה הרי שעליו להפנותה אל אחיו הסרבן, ואילו בלבד. חברה קדישא פעלה בהתאם לפסק הדין של בית הדין של אגודת הרבנים דארצות הברית וקנדה. אכן, הרב לאו סמך ידו על פסק הדין האמור וניסה להוביל את הצדדים לידי הסדר תוך ניסיון לפתור את מצוקתה של העגונה תוך התייחסות למכלול השיקולים ההלכתיים ובכלל זה החשש מפגיעה בכבוד המת. אין באלו כדי להטיל אחריות בכל הקשור לתביעה זו על המדינה.
16. נזקיו הנטענים והמוכחשים של התובע הם תוצאה של התנהגותו הזדונית והמכוונת של סרבן הגט שבעקבותיו ניתן פסק הדין של אגודת הרבנים דאמריקא, ובכל מקרה אינם רובצים לפתחם של הצד השלישי או מי מטעמו.
17. מוכחשים הנזקים הנטענים, גובה הנזק הנטען והקשר הסיבתי בין הנזקים הנטענים והמוכחשים לבין מעשה או מחדל המיוחסים לנתבעת, לצד השלישי או למי מטעמם.
18. הצד השלישי שומר לעצמו את הזכות לתקן או להוסיף או למחוק מכתב הגנה זה פרט או פרטים כלשהם, ככל שהדבר יהיה רלוונטי לתביעה.
19. אין הצד השלישי נוטל על עצמו את עול ההוכחה או נטל הראיה, מקום שאלו אינם מוטלים עליו מכוח הדין. עוד יטען, כי על התובע ועל הסרבן מוטל הנטל להוכיח את טענותיהם עד תום, הכול בהתאם לכלל "המוציא מחברו עליו הראייה".
20. כל טענה, פרט או עובדה שהצד השלישי לא הודה בהם במפורש בכתב הגנה זה - יש לראותם כמוכחשים.
21. הצד השלישי אינו נוטל על עצמו את עול הבאת הראיה ו/או נטל השכנוע, מקום שעול זה או נטל זה אינם מוטלים עליו מפורשות בדין.

התייחסות פרטנית לסעיפי כתב התביעה

22. מוכחש האמור בפתח הדברים בעמ' 1 לכתב התביעה, ככל שיש בו להטיל אחריות על הצד השלישי או מי מטעמו וככל שאינו עולה בקנה אחד עם כתב הגנה זה. מוכחשים הנזקים, מוכחש גובהם ומוכחש תיאור המקרה.
23. מוכחש האמור בסעיף 2 מחוסר ידיעה.
24. מוכחש האמור בסעיף 3 לכתב התביעה, מוכחש תוכנם ואופן ניסוחם של הדברים. לא מוכחשות עובדות העולות בקנה אחד עם עובדות כתב הגנה זה.
25. בנוסף, מבלי לגרוע מכלליות ההכחשה, יוסבר כי הרב הראשי לישראל לא התנהל באופן ישיר אל מול התובע ואינו חלק מההתכתבויות וההסכמות שהיו בין התובע לבין חברה קדישא, ואין בפעולותיו כדי להטיל אחריות, אם וככל שהיא קיימת, על המדינה.
26. מוכחש האמור בסעיף 4 לכתב התביעה. למען שלמות התמונה יוסבר כי אל מול עקרון כבוד המת ניצב עקרון כבוד החיים. ובמילותיו של כבי' הרב הראשי לישראל: "החשיבות של כבוד המת ידועה גם לרבנים והם אינם צריכים לדעת הקהל שתלמד אותם פרק זה. אבל עם כל החשיבות של הלכות כבוד המת, עלינו לדעת שכבוד האנשים החיים חשוב לא פחות מכבוד המת, ואף עולה עליו... החשיבות של כבוד האנשים החיים, הלא היא מפורשת בכמה וכמה מצוות עשה ולא תעשה המוכרות לכלל הציבור, כמו "ואהבת לרעך כמוך" ו"לא תעמוד על דם רעך", וכן ישנן מצוות רבות נוספות

- המחייבות אותנו שלא לפגוע בזולת, להשיב אבדתו, וכן, להושיעו גם מאדם אחר המזיק לו הן בגופו והן בממונו. ברור אם כן שכל המוחים על כבוד המת, שומה עליהם למחות באופן חמור יותר על כבוד החיים, ובמקרה זה למחות על עיגון האשה החיה שבעלה ממית אותה בחייה, יותר מכבוד המת. משום מה רבים הם השומרים על 'חרם הקדמונים' שלא לדבר סרה על המתים [חפץ חיים ח"א כלל ח ט], יותר מאלו השומרים על איסור תורה שלא לדבר לשון הרע על החיים".
27. מוכחש האמור בסעיפים 5-9 לכתב התביעה. לא מוכחשים החיקוקים הנזכרים ופסקי הדין, עם זאת מוכחש כי יש בהם להטיל אחריות על הצד השלישי או על מי מטעמו בנסיבות העניין. עוד מוכחשות הפרשנויות והניתוחים הנעשים מתוך פסקי הדין, ככל שאינם עולים בקנה אחד עם האמור בכתב הגנה זה. מוכחשות הטענות לפגיעה בפרטיות, ביזוי המנוחה ופגיעה בכבודה ומכל מקום יובהר כי הצד השלישי לא עסק בפועל בטיפול במנוחה. הצד השלישי יטען, כי הטענות בדבר פגיעה בפרטיות אינן מקימות עילה.
28. מוכחש האמור בסעיף 10 לכתב התביעה. מבלי לגרוע מכלליות ההכחשה נוסף כי מוכחשים נזקי התובע ומוכחשת זכותו לקבלת פיצוי בגין נזקים מוכחשים אלו.
29. מוכחש האמור בסעיף 11 לכתב התביעה מוכחשת הזכאות לסעדים המנויים בו.
30. לסיום, הצד השלישי 2 אינו נושא בכל אחריות לנזקיו המוכחשים של התובע. התובע בעצמו והצד השלישי 1, הסרבן, הם האשמים והאחראיים הבלעדיים לנזק הנטען והמוכחש.
31. הנתבעת תוסיף ותטען בעניין זה כי:
- א. מוכחשים כל הנזקים המפורטים בכתב התביעה, הן הנזקים המיוחדים והן הנזקים הכלליים.
- ב. הצד השלישי או מי מטעמו, לא ייחשבו כמזיקים אף אם היה ויכח כי התרשלו, דבר המוכחש כשלעצמו בתוקף, שכן אשם של אחרים, הוא שהיווה את הסיבה המכרעת לנזק.
- ג. הנזקים הנטענים נגרמו כתוצאה ממעשיו או מרשלנותם הישירה ו/או הבלעדית ו/או המכרעת ו/או התורמת בשיעור 100% של התובע ושל אחיו ובכלל זה צד ג'- האח הסרבן.
- ד. אין הצד השלישי חב באחריות ישירה או שילוחית בגין האירועים מושא התובענה.
32. למען הסר ספק יובהר, כי אין לראות בדבר מן האמור בכתב הגנה זה משום אישור ו/או אשרור ו/או נטילת חבות ישירה ו/או שילוחית ו/או הצדקה למעשים ו/או למחדלים (אם נעשו שלא כדין), או משום הודאה בקיום האירוע ו/או הנזק ו/או המעשים והמחדלים הנטענים.
- מוכחשות כל טענות הנתבעת ככל שאינן מתיישבות עם האמור בכתב הגנה זה לעיל. מוכחש הנטען בסעיפים 7-11 להודעה לצד שלישי, ככל שהדברים מתייחסים לצד השלישי 2, בהקשר זה יובהר כי הצד השלישי 2 לא היה חלק מההסכם שבין חברה קדישא לבין התובע.
- חברה קדישא היא זו שהתקשרה עם התובע, היא זו שקיבלה תמורה ומכל מקום, בהתאם למכלול הנסיבות כפי שהובאו לעיל, אין מקום להטיל על הצד השלישי 2 חבות בגין האירוע דנן.
- אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את התביעה וכן את ההודעה לצד שלישי ולחייב התובע בהוצאות משפט ובשכר טרחת עו"ד.**
- היום, 7 ביולי 2020, ט"ו בתמוז התש"ף**

שני רוזנבלט-שמעונוביץ, עו"ד
 פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

נספח 21

מאמר של משיב 3 בתחומין כרד מי

עמי 237

תחומין

תורה חברה ומדינה
קובץ הלכתי

מ

תש"פ

הוצאת

'צומת'

צוותי מדע ותורה

אלון שבות * גוש עציון * 9043300

טל' 02-9931442 * פקס' 02-9931889

דואר אלקטרוני: zomet@zomet.org

אתר אינטרנט: www.zomet.org.il

מאגר תחומין פלוס: books.zomet.org.il

עיכוב קבורת קרוב משפחה של סרבן גט

ראשי פרקים

- א. סיפור המעשה
 - ב. כבוד המת וכבוד החי
 - ג. מקור חיוב קבורת המת, טעמו וגדריו
 - ד. עיכוב קבורת המת לכבודו או לכבוד מקורביו
 - ה. ישוב הסתירה בין הגמי' בכתובות למסכת שמחות
 - ו. עיכוב קבורת המת לצורך מטרות שאינן לטובת המת
 - ז. עיכוב קבורת המת בשל חובות שהיו מוטלות על המת
 - ח. עיכוב קבורת אדם כלחץ על צד שלישי
 - ט. מסקנה
- נספח:** דברים שנכתבו בבוקר היום שבו ניתן פסק הדין לעיכוב הקבורה

א. סיפור המעשה

המקרה שלפנינו הוא פרשיית עיגון קשה ביותר. כאשר אדם מעגן את אשתו כבר למעלה מ-15 שנה, ואינו מסכים לגרשה. עניינם נדון בבתי דין חשובים בארה"ב. בית הדין פסק שחובה עליו לגרש את אשתו. עד כה, במשך שנים, לא הועילו כל הניסיונות שנעשו לשכנעו לגרשה כדמו"י והוא הוכרז כימסרב על דין תורה'. כידוע, אין בארה"ב סמכות לבתי דין דתיים לכפות את פסק דינם מלבד הכרזתו כמסרב לדין תורה והטלת הרחקות שכוחן יפה ככל שיש שיתוף פעולה של הקהילה שומרת המצוות.

חמור מזה, הבעל המעגן את אשתו, לאחר פסקי הדין פנה לבית דין פרטי, שללא שמיעת שני הצדדים בפניו ומבלי להתייחס לפסק הדין של בית הדין הראשון, הוציא לבעל 'היתר' מאה רבנים' לשאת אשה שניה על אשתו. [לצערנו דבר זה ניתן בארה"ב להשגה די בקלות, בתשלום יאה כמובן]. הבעל נישא שנית והקים לעצמו משפחה חדשה ובשל כך נכון להיום אין אפשרות לשכנעו להפסיק לעגן את אשתו הראשונה שזנח לאנחות.

כאשר מתה אמו של המעגן, פנתה העגונה לבית הדין שימנע את קבורת האם עד שבנה יתן את הגט המיוחל לאשתו. בית הדין דן בבקשתה והוציא פסק דין המורה לעשות כן. ביי"א באב תשע"ט פרסם בית דין בארה"ב פסק דין בו הוא מורה שלא לקבור את אמו של סרבן הגט, מה גם שלפי ידיעתם היא תמכה ועודדה את סירובו למתן גט, וזאת, עד שהמעגן ייתן גט לאשתו העגונה שנים רבות.

זה לשון פסק הדין של בית הדין שעל יד אגודת הרבנים דארצות הברית וקנדה:

לאחר שהבעל פלוני מעגן את אשתו פלונית כט"ו שנה, וגם נשא אשה אחרת על אשתו לפני בערך חמש שנים שלא בדין ושלא כדין, וכבר נפסק עליו שהוא מסרב ועומד בסירובו לגרש את אשתו לאחר שהיה פסק"ד של חיוב גט ע"פ ב"ד של אגוה"ר דארה"ב לפני בערך י" שנים, בזמנו שהרב צבי מאיר גינזבערג זצ"ל היה

19 הרב דוד לאו

34 שלמה דייבובסקי

43 דף יצחק איידלר

51 דב שלמה אישון

60 צבי אושינסקי

72 יעקב אריאל

79 רב אורי סמט

רב ליאור שגב

90 מיר וינטראוב

דידיה סטרוק

96 דוד שץ

טל בורגנסקי

: איתמר פריש 109

122 לורסהיים-דור

130 צחק אבי רונס

140 ישי בן-נון ונונו

הראב"ד ומינה ממונה על ידי הבית דין, ועל פי השו"ע ונו"כ (אבהע"ז סי' קנד סעיף כא) יש למנוע מלקבור בניו בקבר ישראל עד שיגרש את אשתו ובפרט בנידון דידן שאמו שנפטרה תמכה בבנה לעגן את אשתו ואסור לעשות לו טובות על פי השו"ע הנ"ל.

ולכן אנו הב"ד של אגוה"ר החתומים מטה מחליטים ומורים על פי הלכה דעת תורה לא להרשות לקבור אמו פלונית בקבר ישראל עד שבנה פלוני יגרש את אשתו פלונית בגט פיטורין.

ועל זה באנו על החתום י"א מנחם אב תשע"ט פה ברוקלין נוא-יארק.

ארונה הגיע לארץ, ובית הדין בארה"ב פנה אלי ובקשני לפנות בשמם, אל החברה קדישא שאמורה לטפל בקבורתה בארץ, שלא לקבורה, מאחר וברישיין הקבורה של חברה קדישא ישנה התניה לפעול על פי חוות דעת הרבנות הראשית לישראל.¹

עם פרסום האישור שנתתי לפסק הדין של בית הדין בארה"ב, הופעלו לחצים שונים לשינוי ההוראה. חלקם היו מצד אנשים שהודיעו כי ישנו בית דין שאינו תחת הרבנות הראשית המתנגד לפסק הדין ומוכן לקבור את האשה בחברא קדישא שכפופה למרותו. חלקם האחר פרסם בתקשורת הודעות ומאמרים, המוחים על כבוד המת ושואלים היאך הרבנות לא חוששת להלין את המת בגלל סכסוך בין איש לאשתו.²

במאמר זה ברצוני לבאר את הבסיס ההלכתי והאפשרות לעכב קבורת אדם, כפי שנעשה בפסק הדין, שאף שלא יצא מתחת ידי, והצדדים לא היו ידועים לי, אך בעקבות אישורי את פסק הדין אכן התעכבה הקבורה.

ב. כבוד המת וכבוד החי

לפני הדיון ההלכתי לגופו של עניין, ברצוני להקדים הערה ערכית חשובה המופנית בעיקר לאותה הקבוצה שנועקה למחות על 'כבוד המת'. החשיבות של כבוד המת ידועה גם לרבנים והם אינם צריכים לדעת הקהל שתלמד אותם פרק זה. אבל עם כל החשיבות של הלכות כבוד המת, עלינו לדעת שכבוד האנשים החיים חשוב לא פחות מכבוד המת, ואף עולה עליו. בהמשך אבאר מהיכן למדו חז"ל את הלכות 'כבוד המת', שהרי אינם

1. לאחר שהגיע הפסק לידי, טרם החלטתי, ביקשתי מאנשי לשכתי לברר האם מדובר בבית דין המוכר לרבנות הראשית בארץ כבר סמכא, כשנתקבל האישור כי מדובר בבית דין חשוב ומוסמך, בנשיאות הר"ד פיינשטיין, הוריתי כי אין לעבור על פסק הדין שלהם ועל החברא קדישא לקיימו. כמו כן, נתברר לי שעל כתב הסירוב חתומים שני בתי דין חשובים ומוכרים בארצות הברית האחד, בנשיאות הר"צ שכטר. והשני בית דין צדק של ועד רבנים קליפורניה, מי שדנו בעניינם של בני הזוג.

מצ"ב מלים שכתבתי באותן שעות בביתי: "במשך כמה שעות התנהלו דיונים סביב עניין הקבורה. בשלב מסוים התייצב אחיו של הסרבן שליווה את ארון האם לפני רב חשוב בירושלים במטרה למצוא הסדר ראוי לנושא קשה זה. בישיבה השתתף גם נציג מטעם העגונה. לאחר מו"מ בפני הרב הפקיד האח ערבות כספית לכך שהמשפחה תעשה כל שביכולתה לשכנע את הסרבן לתת גט לאשתו. בעקבות הודעה זו אישרתי לחברה קדישא לקבורה". (ראה דבריי בנספח למאמר).

2. לגבי החולקים מן הקבוצה הראשונה, זו רעה חולה שנופצה לצערנו במקרים רבים, שכאשר בית דין מוסמך מוציא פסק דין על הרחקות כנגד סרבן גט [וגם בפסקי דין רבים אחרים], מתירים לעצמם פוסקים יחידים, או בתי דין אחרים, לחלוק על פסק הדין מבלי שדנו בדבר לאחר שמיעת שני הצדדים, ללא שמיעת טעמי בית הדין הראשון, ובניגוד לכלל ש"בי דינא בתר בי דינא לא דייקיי". [ונעשה אותה ב"ד מסייע למסרב על דין תורה שדינו כמותו, וכגון במקרה זה שבית דין אחר נתן 'היתר' שהצטרפו אליו 'מאה רבנים' ואפשרו לו בכך להמשיך לעגן את אשתו הראשונה]. אך לא על זה באתי לדון.

* [הערת מערכת: התייחסות למקרה הנדון ראו גם לחלן בנספח למאמרו של הרב רפאל שלמה דיכובסקי].

מפורשים בפשט בכמה וכמה מצו ו"לא תעמוד על בזולת, להשיב אב אם כן שכל המו החיים, ובמקרה המת. משום מה [חפץ-חיים ח"א כ החיים.

המקרה שבפנינו נוצרת התנגשות מתי לצורך כבוד ר בחז"ל לפרטיו וע חשוב לעמוד על ה הגמי' בכתובות

ואיבעי ויינו מז החתן ו; ואחר כ

הרי לפנינו מצ ולפני בני המשפחו משאירים לחתן ו ול'דעת הקהל'. ח אבל מלכת אל בי נבטל את החגיגו שתיערך במקום ז כבוד החיים על כו ימי המשתה לימי

נשים לב, ההו לשאר בני המשפ ומעכבים את קבו ויבואר עוד לקמן ו

בדיון ההלכתי הזריות בו, וטעמ ג. עיכוב הקבורה ו שאינן לטובת המח ו. עיכוב קבורת א מקורות אלו.

במשנה סנהדר

מפורשים בפשט התורה, אבל החשיבות של כבוד האנשים החיים, הלא היא מפורשת בכמה וכמה מצוות עשה ולא תעשה המוכרות לכלל הציבור, כמו "ואהבת לרעך כמוך" ו"לא תעמוד על דם רעך", וכן ישנן מצוות רבות נוספות המחייבות אותנו שלא לפגוע בזולת, להשיב אבדתו, וכן, להושיעו גם מאדם אחר המזיק לו הן בגופו והן בממונו. ברור אם כן שכל המוחים על כבוד המת, שומה עליהם למחות באופן חמור יותר על כבוד החיים, ובמקרה זה למחות על עיגון האשה החיה שבעלה ממית אותה בחייה, יותר מכבוד המת. משום מה רבים הם השומרים על 'חרם הקדמונים' שלא לדבר סרה על המתים [חפץ-חיים ח"א כלל ח,ט], יותר מאלו השומרים על איסור תורה שלא לדבר לשון הרע על החיים.

המקרה שבפנינו הוא אחד המקרים שבהם מתעורר הצורך להכריע כיצד לנהוג כאשר נוצרת התנגשות בין כבוד החיים לכבוד המתים. והנה דווקא בענין זה של 'עיכוב קבורת מת' לצורך כבוד החיים, ניתן לנו על ידי חז"ל שיעור מאלף. להלן נלמד את המקרה המובא בחז"ל לפרטיו ועל השווה והמפריד בינו לבין המקרה שלנו, אבל לפני הכניסה לפרטים חשוב לעמוד על הלקח הברור העולה ממנו.

הגמ' בכתובות (ג,ב - ד,א) אומרת:

ואיבעית אימא מאי מחמת האונס? כדתניא, הרי שהיה פתו אפוי וטבחו טבוח ויינו מזוג ומת אביו של חתן או אמה של כלה, מכניסין את המת לחדר ואת החתן ואת הכלה לחופה ובוכל בעילת מצוה ופורש, ונוהג שבעת ימי המשתה ואחר כך נוהג שבעת ימי אבילות.

הרי לפנינו מצב קשה, שיש בו מצד אחד חיוב של כבוד המת המוטל לפני החתן והכלה, ולפני בני המשפחה ובני העיר, ומצד שני החתונה העומדת להידחות לזמן מה. חז"ל אינם משאירים לחתן ולכלה או לבני המשפחה את ההחלטה כיצד לנהוג (ואף לא ליועצים ולידעתי הקהל). חז"ל גם לא מכריעים לנהוג לפי הפסוק בקהלת ז,ב: "טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה", אלא חז"ל מורים כאן הלכה ברורה, שכיוון שיתכן שאם נבטל את החגיגות המוכנות כבר, יתבטל קצת מכבוד החתן או הכלה [שהרי בחתונה שתיערך במקום זו המתבטלת סביר שלא יהיה מי שידאג להם כראוי], עלינו להעדיף את כבוד החיים על כבוד המת ולעכב את קבורתו עד אחר שתתקיים החתונה וכך גם יוקדמו ימי המשתה לימי האבל.

נשים לב, ההוראה שלא להתעסק בקבורת המת ניתנת, לא רק לחתן ולכלה, אלא גם לשאר בני המשפחה האבלה, וגם לאנשי העיר האמורים להשתתף בשתי המצוות, ומעכבים את קבורת המת משום שקבורתו עלולה לפגוע קצת בכבוד האנשים החיים. ויבואר עוד לקמן באריכות שכבוד החיים קודם לכבוד המתים.

בדיון ההלכתי בשאלה זו נעסוק בכמה היבטים: א. מקור הדין של חיוב קבורת המת, הזריזות בו, וטעמם. ב. עיכוב קבורת המת לכבודו או לכבוד האנשים הקרובים אליו. ג. עיכוב הקבורה בסוגיא דכתובות ובמסכת שמחות. ד. עיכוב קבורת המת לצורך מטרות שאינן לטובת המת. ה. עיכוב קבורת המת בשל חובות או דרישות שהיו מוטלות על המת. ו. עיכוב קבורת אדם לצורך הרתעה או כפייה על אחרים. ז. בחינת 'פסק הדין' לאור מקורות אלו.

ג. מקור חיוב קבורת המת, טעמו וגדריו

במשנה סנהדרין (מו,א) נאמר:

כ (אבהע"ז סי' קנד
ז את אשתו ובפרט
ור לעשות לו טובות

ים על פי הלכה דעת
בנה פלוני יגרש את

נוא-יארק.

בשם, אל החברה
ון הקבורה של חברה
ל¹

ה"ב, הופעלו לחצים
בית דין שאינו תחת
רא קדישא שכפופה
'חים על כבוד המת
איש לאשתו.²

ב: קבורת אדם, כפי
ועים לי, אך בעקבות

כית חשובה המופנית
של כבוד המת ידועה
אבל עם כל החשיבות
א פחות מכבוד המת,
וד המת', שהרי אינם

בר בבית דין המוכר לרבנות
, בנשיאות הר"ד פיינשטיין,
נתברר לי שעל כתב הסירוב
כטר. והשני בית דין צדק של

סביב עניין הקבורה. בשלב
ז במטרה למצוא הסדר ראוי
: הפקיד האח ערבות כספית
ית הודעה זו אישרתי לחברה

ים, שכאשר בית דין מוסמך
ים לעצמם פוסקים יחידים,
דים, ללא שמיעת טעמי בית
ד מסייע למסרב על דין תורה
ניס' ואפשרו לו בכך להמשיך

: רפאל שלמה דיכובסקי.]

כיצד תולין אותו? וכו' ומתירין אותו מיד, ואם לן - עובר עליו בלא תעשה, שנאמר: (דברים כא, כג) לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו כי קללת אלהים תלוי וגו'... ולא זו בלבד אמרו, אלא כל המלין את מתו עובר בלא תעשה.

ובגמ' שם:

ולא זו בלבד וכו'. אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי מנין למלין את מתו שעובר עליו בלא תעשה, תלמוד לומר "כי קבור תקברנו" מכאן למלין את מתו שעובר בלא תעשה. נועין שם ברש"י שהאיסור להלנת כל מת נלמד מהריבוי של 'קבר תקברנו'. איכא דאמרי אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי רמז לקבורה מן התורה מניין, תלמוד לומר "כי קבור תקברנו" מכאן רמז לקבורה מן התורה.

מפרש רמב"ן בתורת-האדם (שער הסוף, ענין מי שמתו מוטל לפניו):

ולחאי לישנא מלין את מתו ממש דעובר בלא תעשה, דגמר מתלוי גופיה, וריבויא דתקברנו לגניזת קרקע.

לדברי רש"י ורמב"ן משמע שיש בהלנת כל מת איסור דאורייתא כפשוטו. עוד שם:

איבעיא להו, קבורה משום בזיונא הוא או משום כפרה הוא, למאי נפקא מינה, דאמר לא בעינא דליקברוה להווא גברא. אי אמרת משום בזיונא הוא, לא כל כמיניה, ואי אמרת משום כפרה הוא, הא אמר לא בעינא כפרה.

כתב רמב"ן בתורת-האדם שם:

ולא איפשטא, הילכך קוברין אותו דספק איסורא הוא, אפילו בעו יורשין נמי דלא ליקברוהו, מוציאין מהן בעל כרחן, ואפילו במת בעלמא דלית ליה קוברין וקאמר דלא תקברוהו אין שומעין לו, דבזיונא דכולה חיי קאמרינן, ולא משום בני משפחה בלחוד, ועוד דפגם משפחה נמי, דהתם אמרינן ניחא ליה מאי דילמא לא ניחא להו לבני משפחה, ניחא להו לבני משפחה מאי, אי אפשר דליכא חד בסוף העולם דלא ניחא ליה והכא נמי דכוותה, הלכך קוברין אותו.

למדנו מסוגיא זו שיש חיוב עשה ולא תעשה לגבי הלנת הרוגי בית דין, ונלמד ממנו איסור גם לגבי כל אדם לקוברו מיד כשאפשר, וכן שאם הלן אותם עובר בלא תעשה. עוד מוכח בגמ' שלפי הצד שהקבורה משום כפרה, אם יאמר שאינו רוצה בכפרה לא יקברוהו, וכן במי שיש צורך להענישו ולמנוע ממנו כפרה אין קוברים אותו. אלא שלדינא נפסק שמספק צריך לקוברו גם כשהוא או יורשיו אינם רוצים בקבורתו. ומוסיף הרמב"ן שהאיסור הוא בשל ביזוי כל בני האדם החיים ולא דווקא קרובי המת.

וכן נפסק בשו"ע (יו"ד שנו, א) שאסור להלין את המת.

אמנם בשו"ת חוות-יאיר (סי' קלט) הקשה:

ולא אוכל מלט מלהודיע למר מה שנתקשיתי באותו סוגיא דפי' נגמר הדין בדין קבורה ובמה שדברו הפוסקים בו. האחד במה שאמרו שם במשנה כל המלין את מתו עובר בלא תעשה, וצ"ע נהי דמרבין שאר מתים מיתור מלת תקברנו, מ"מ ריבוי זה לא הוה ליה רק עשה ומנלן לא תעשה, ודוחק לומר דסמיכי יחד לא תלין כי קבור תקברנו ואמרינן כל שהוא בקבור ישנו בלא תלין כמו שילוף בש"ס (פסחים מג, ב) בכה"ג דנשים חייבות באכילת מצה דדרך הש"ס לפרש זה ולא לסתום... ולולי דמסתפינא פן אצא חוץ למרכז האמת הייתי אומר דמה שאמרו כל המלין את מתו עובר בלא תעשה לא ר"ל עובר ממש כמו במלין התלוי על פי

ב"ד, רק כ
בכה"ג וכו'.

גם הרדב"ז (הלי' א)
בהרוגי ב"ד ולא בכל

סיוע לדבריהם יש

הוצאת המו
דוחה את ל
אבל מיטמ
בראה', תא
עדיפא וכן ו

וכתב הב"י (סי' ש

דאשכחן נ)
טומאה ונזי
מצוה קודם

והנה לא מצא הש
הקבורה הוא ילא תעו
קוברים את המת, ו
תעשה ועשה של ילא ו

אלא שכיון שגם ה
והראשונים נראה שיש
להלין כל מת, אבל זה
אותו בגלל סיבה טוב
ליכבוד המת'. ולהלן נ

אבל לכולי עלמא:

על מי חל האיסור
על ב"ד, אבל לגבי סת
והאיסור הוא רק על נ
שאינן איסור על אחרי
גם לעכבו שהרי אין ע
מלקוברו והעיכוב עו
שלא השאיר נכסים ו
מפני שהעיכוב אינו מו

ד
במשנה בסנהדרין
עובר עליו".

ובגמ' שם מצינו:

3. אלא שיש מקום לצמצן
בהשהיית המת, וממילא

ב"ד, רק כתבו רז"ל דעובר עבירה שהיא לתא דלא תלין ובגמ' מצינו טובא בכה"ג וכו'.

גם הרדב"ז (הלי' אבל ד,ב; וכן בשו"ת ח"א סי' שיא) כתב גם שאין הלאו והעשה אלא בהרוגי ב"ד ולא בכל מת.

סיוע לדבריהם יש להביא מדברי השאלתות (בראשית סוף סי' ג):

הוצאת המת והכנסת כלה איזה מהם קודם, הוצאת המת עדיף דהא גבי טומאה דוחה את לא תעשה שבתורה דאמרי רבנן (ברכות יט,ב): לאחותו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה, או דילמא הכנסת כלה עדיף משום 'לא תהו בראה', תא שמע דתניא מעבירין את המת מלפני הכלה אלמא הכנסת כלה עדיפא וכן הלכתא.

וכתב הב"י (סי' שס) לדחות ראייתו ממת מצוה שהוא חמור מסתם מתים:

דאשכחן (מגילה ג,ב) מת מצוה קודם לתלמוד תורה ועבודה ומגילה ודוחה טומאה ונזיר ופסח ומילה ולא מצינו דבר קודם לו בכל התורה כולה הילכך מת מצוה קודם להכנסת כלה מה שאין כן במת אחר כמו שביארנו.

והנה לא מצא השאלתות ראייה לדבר רק מדיני טומאה, אבל לא הכריע מכך שעיקוב הקבורה הוא 'לא תעשה ועשה'. וכן יש להביא ראייה לכאורה מהדין שבשבת ויום טוב לא קוברים את המת, ולא נמצא בגמ' שהטעם הוא מפני ששבת או יום טוב דוחה את לא תעשה ועשה של 'לא תלין' ויקבור תקברנו.³

אלא שכיון שגם החוות-יאיר הרגיש שאין זה 'מרכז האמת', שהרי פשט לשון המשנה והראשונים נראה שיש איסור תורה בזה, לכן צריך לומר בכל אלה שאף שיש איסור תורה להלין כל מת, אבל זה דווקא כשמלינים אותו ללא סיבה טובה, אבל כאשר ברור שמלינים אותו בגלל סיבה טובה כמו איסור שבת או הכנסת כלה ועוד, אין בזה בזיון ואין חשש לכבוד המת. ולהלין נראה יסוד זה בכמה ראיות.

אבל לכולי עלמא אסור להלין את המת ללא סיבה.

על מי חל האיסור? בשאגת-אריה החדשות (סי' מ) כתב שלגבי הרוגי ב"ד החיוב הוא על ב"ד, אבל לגבי סתם מתים החיוב הוא רק על קרוביו. וכ"כ החוות-יאיר (שם) שהחיוב והאיסור הוא רק על מי שמוטל עליו לקבורו. לפי זה מוסיף החוות-יאיר ומחדש שלא רק שאין איסור על אחרים שאינם משתדלים בזה, אלא שאם יש לאחרים טעם, מותר להם גם לעכבו שהרי אין עליהם חיוב, ויתירה מזו פסק, שאם אחרים מעכבים את היורשים מלקבורו והעיכוב עולה בממון הרבה, כגון שהמלכות דורשת ממון הרבה לקבורתו או שלא השאיר נכסים והם רוצים שייקבר מן הצדקה, אין גם על קרובי משפחתו איסור, מפני שהעיכוב אינו מהם ואין מצינו שצריך להוציא ממון על זה, עיי"ש בטעמו.

ד. עיכוב קבורת המת לכבודו או לכבוד מקורביו

במשנה בסנהדרין (מו,א) מסיימת: "הלינהו לכבודו, להביא לו ארון ותכריכים - אינו עובר עליו".

ובגמ' שם מצינו:

3. אלא שיש מקום לצמצם ראייה זו כמו שנבאר להלן שבכל מקום שיש סיבה מוצדקת להשהייה אין בזיון בהשעיית המת, וממילא במקרים אלו אין לא תעשה ועשה.

י - עובר עליו בלא תעשה, כי קבור תקברנו כי קלת את מתו עובר בלא תעשה.

יוחי מנין למלין את מתו וי"י מכאן למלין את מתו ונת נלמד מהריבוי של 'קבר' בן יוחי רמז לקבורה מן וז לקבורה מן התורה. (פניו):

ד מתלוי גופיה, וריבויא

נא כפשוטו. עוד שם:

הוא, למאי נפקא מינה, ויום בזיונא הוא, לא כל זכרה.

אפילו בעו יורשין נמי נלמא דלית ליה קוברין וקאמרינן, ולא משום וניחא ליה מאי דילמא ו, אי אפשר דליכא חד ברין אותו.

בית דין, ונלמד ממנו ד עובר בלא תעשה. עוד ה בכפרה לא יקברוהו, ו. אלא שלדינא נפסק רתו. ומוסיף הרמב"ן חמת.

יא דפי' נגמר הדין בדין ז במשנה כל המלין את נור מלת תקברנו, מ"מ לומר דסמיכי יחד לא תלין כמו שיליף בש"ס ד השי"ס לפרש זה ולא יתי אומר דמה שאמרו מו במלין התלוי על פי

איבעיא להו: הספידא, יקרא דחיי הוי או יקרא דשכבי הוי, למאי נפקא מינה, דאמר לא תספדוה לההוא גברא. אי נמי לאפוקי מיורשין. תא שמע: "ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה", ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא, משום יקרא דאברהם משהו לה לשרה? שרה גופה ניחא לה כי היכי דמייקר בה אברהם.⁴

צריך לבאר, דלכאורה קשה, דאם יש כאן איסור 'לא תעשה' על הלנת המת משום חילול ה' כמו שמפורש ברש"י על הפסוק 'כי קללת אלוקים תלוי', היאך משום 'כבוד' של המת או של החי דוחים את האיסור, הרי 'איסור תורה' אין כבוד הבריות דוחהו, ובפרט שבכל מקום שיש חילול ה' אין חולקים כבוד לרב? ועוד שלימדנו הרמב"ן שגם אם אמר המת עצמו וגם יורשיו שלא לקבורו אין שומעים להם משום 'בזיונא דכולא חי'! ובהכרח שלמדו ממעשה דאברהם ושרה שהאיסור קיים רק בהשהיה סתם של המת, שאז ישנו ביזיון ל'צלם אלוקים' של המת ובזיונא דכולי עלמא, אבל כשיש טעם נכון להשהיה אין בזה חילול ה' ולא ביזיון לכל העולם.

כך לכאורה יש להוכיח גם מהגמ' (שם מז, א) המקשה לפי הצד שהספד הוא יקרא דחיי מדוע מעכבין את הקבורה לצורך ההספד:

ומשום כבודו של חי מבית ליה למת? אין, כי אמר רחמנא (דברים כא, כג) "לא תלין נבלתו על העץ", דומיא דתלוי דאית ביה בזיון, אבל הכא כיון דלית ביה בזיון לא.

כלומר שכשיש טעם נכון להשהותו אין בזה איסור. וכך מסיים בשו"ע (שם) להלכה: "אלא אם כן הלינו לכבודו, להביא לו ארון ותכריכין או מקוננות, או כדי שיבואו קרובים או להשמיע לעיירות". ובס"ב שם נאמר שבאביו ואמו שנהוג להספידם אפשר להשהות בגלל זה את קבורתם.

האחרונים דנו מה נחשב לכבודו של אדם, כגון מי שביקש שיקברוהו רק יומיים אחר שימות כדי שלא יארע חלילה שיטעו ויקברוהו בעודו חי, ש"י"א שמצוה לקיים דבריו, עיין בזה בעיקר-דינים (הד"ט או"ח סי' יא), ושיש חולקים, בבשמים-ראש (סי' סד) ויוסף-אומץ לחידי"א (סי' פט). וכן דנו במי שמת ביום חמישי ורוצה שישהו את קבורתו ליום שישי אחה"צ להצילו מחיבוט בקבר, וכתב רדב"ז (ח"ד סי' קעט) לאסור כיון שלא יינצל עי"כ מחיבוט הקבר. עיין בזה באורך בפתחי-תשובה (שם אות א).

עוד מבואר בסוגיא דסנהדרין (מז, א) שבמקרים חריגים לא רק שהשהו את קבורת המת אלא אף נוולו את גופתו, כמו שחזקיהו גירר עצמות אביו דרך ביזיון כדי שתהיה לו כפרה על רשעותו הגדולה שעשה בחייו. ומקשה הגמ':

ומשום כפרה דאבוח משהו ליה ליקרא דישראל? ישראל גופייהו ניחא להו דמיחלי יקרייהו לגביה.

כן מצינו במעשה דפילגש בגבעה בסוף ספר שופטים שניתח האיש את גופת פילגש לייב נתחים ושלחם בכל גבול ישראל, על מנת לזעזעם ולגרום להם שיעשו דין ברשעים ויבערו את הרע מקרבם ישראל. מכאן למד הלכה למעשה בשו"ת אגרות-משה (יו"ד ח"ב סימן קנ, בתשובה הרביעית שם) להתיר להביא אברים של מת להפגנה על מנת לעורר את

4. והנה כיון שאברהם ויצחק לא היו שם שהרי הלכו להר המוריה, וגם כשחזרו, הרי לא היה להם היכן לקבורה עד שניהל אברהם אבינו מו"מ לקניית מערת המכפלה, ואם כך על מי מתפלאת הגמ' שהשהו את קבורת שרה? וצ"ל שהיה משמע לגמ' בפשט הכתובים שתחילה הספיד אברהם את שרה ובכה עליה ורק אחר כך קם מעל פני מותו לניהול המו"מ ולקבורה, ולכן ההוכחה היא מאברהם ויצחק שהשהו את קבורתה.

הציבור. אלא שניתן שישהו את קבורתו, אגב, בספר מלכי-יקרא דחיי או יקרא משום כפרה, ולא הס דייק שם מלשון רש"י ולא של הנפטר, ולכן כמיניה' למנוע קבורו וסיבה לחיים לעכב א כבוד המת.

בי"ה זכיתי ומצאו מסברתו כך בגוף הסו

ובאמת צרי להלינו לכב ומפורש הט' בדף מז שם דכי אמר רח לא, ומשמע יקשה להמק כיון דגזה"כ אותו סתם א המת שרי, וי כמשהה סתו בזיון לפי שו רק כשמשוהו כשמשוהו לו כן צ"ל בישו

על כל פנים למדנו א נכון אחר, מותר להלינו

ה. ישו

הבאנו לעיל את הג חתן או אמה של כלה נבטלנה. כמה זמן מעכ מיד". משמע שביום הו הראשונים הרי אם הוא באותו יום לנהוג שבעת

ולדברי הגאונים מ"ואכלתי חט א,א) הכא לא כ דרבנן ודחי דרג מלינין לו להבי

הציבור. אלא שניתן לדחוק שאולי גם כדי לעשות דין במי שפגע בו ניחא ליה למת עצמו שישוהו את קבורתו, ודמי למשהה לכבודו.

אגב, בספר מלכי-בקודש ח"ג העיר בסוגיא זו מדוע לגבי הספד הסתפקה הגמ' אם הוא יקרא דחיי או יקרא דשכבי, ואילו לגבי הקבורה הסתפקה רק אם היא משום בזיונה או משום כפרה, ולא הסתפקה לגבי הצד של בזיונה אם בזיונה דחיי או בזיונה דשכבי? ולכן דייק שם מלשון רש"י ותוסי' שהכפרה שייכת במתים אבל הבזיון הוא של החיים בלבד ולא של הנפטר, ולכן לגבי כפרה יכול הנפטר לצוות שלא יקברוהו אך לגבי בזיון ילאו כל כמיניה' למנוע קבורתו שהיא בזיון לחיים שמתם לא נקבר, ולפי זה ביאר שאם יש טעם וסיבה לחיים לעכב את קבורת המת רשאים לעשות כן, וכדברינו שכבוד החיים גובר על כבוד המת.

ב"ה זכיתי ומצאתי שכיוונתי בדברי לדברי שו"ת דברי-מלכאל (ח"ב סי' צה) שביאר מסברתו כך בגוף הסוגיא וכתב:

ובאמת צריך להבין כיון דמקרא מפורש בתורה שאסור להלין מני"ל להתיר להלינו לכבודו, ונראה הטעם משום דמסיק בקרא כי קללת אלוקים תלוי, ומפורש הטעם בקרא משום בזיון, וממילא מוכח היכא דליכא בזיון שרי... והנה בדף מז שם אי דבעי למיפשט דהספד יקרא דשכבא מדשרי להלינו לכבודו, ודחי דכי אמר רחמנא לא תלין דומיא דתלוי דאית בי בזיון אבל הכא דלית ביה בזיון לא, ומשמע מזה שאין הטעם כמו שכתבתי מדמסיק בקרא הטעם. אבל לפי זה יקשה להמקשה דלא ידע האי סברא דדומיא דתלוי למה שרי להלינו לכבוד המת כיון דגזיה"כ הוא שלא להלין, ונראה דמכי קללת יש ללמוד דאף היכא שמשעה אותו סתם אסור משום דהוי ממילא בזיון למת ודווקא היכא שמשעה לכבוד המת שרי, ולזה מקשה הש"ס דאי הספידא יקרא דחיי א"כ אין זה לכבודו רק כמשעה סתם ואסור. ומשני דמקשינן לתלוי דכמו דתלוי כמשעה סתם הוי בזיון לפי שבזה נזכר עונו ושנהרג בב"ד, כן שארי מתים אין אסור להשהותם רק כמשעהו בדרך בזיון והיינו שמוכח הבזיון מתוך זה שלא נקבר. אבל כמשעהו לכבוד החיים. אף שאינו לכבודו של מת מ"מ אינו בזיון לו ולזה שרי. כן צ"ל בישוב הסוגיא שם.

על כל פנים למדנו אם כן שלכבוד המת, או לכבוד מי שניחא לו בכבודו, או כשיש טעם נכון אחר, מותר להלינו.

ה. ישוב הסתירה בין הגמ' בכתובות למסכת שמחות

הבאנו לעיל את הגמ' בכתובות (דף ד) האומרת שמעכבין את הקבורה של אביו של חתן או אמה של כלה מפני שהסעודה כבר מוכנה ולא יהיה מי שיטרח בה שנית אם נבטלנה. כמה זמן מעכבין? רש"י כותב "ובועל בעילת מצוה ופורש - ויקברו את המת מיד". משמע שביום החופה קוברין ובאותו יום מתחיל שבעת ימי המשתה, ולכן הקשו הראשונים הרי אם הוא נקבר באותו יום כיון שאנינות יום ראשון מדאורייתא, איך יוכל באותו יום לנהוג שבעת ימי המשתה? לכן כותב הרשב"א שם:

ולדברי הגאונים זצ"ל שהסכימו, דיום ראשון דאורייתא וגמרי ליה (ויקרא י, יט) מ"ואכלתי חטאת היום", כדכתיב בהלכות רבינו אלפסי ז"ל (ועי' רמב"ם אבל א, א) הכא לא קברי ליה למת עד למחר, כי היכי דליהוי אבילותו דרבנן, ולא אתי דרבנן ודחי דרבנן. ואף על גב דמלין את מתו עובר בעשה ולא תעשה, לפי כבודו מלינין לו להביא לו ארון ותכריכין, כדאיתא התם (סנהדרין מו, א), והכא נמי

ווי, למאי נפקא מינה, ין. תא שמע: "ויבא זיי הוא, משום יקרא ייקר בה אברהם".⁴

על הלנת המת משום יאך משום יכבודי של בריות דוחהו, ובפרט רמב"ן שגם אם אמר דכולא חיי? ובהכרח של המת, שאז ישנו גם נכון להשהיה אין

זספד הוא יקרא דחיי

ז (דברים כא, כג) "לא ! הכא כיון דלית ביה

בשו"ע (שם) להלכה: ' כדי שיבואו קרובים ידם אפשר להשהות

רוהו רק יומיים אחר וה לקיים דבריו, עיין ראש (סי' סד) ויוסף-הו את קבורתו ליום אסור כיון שלא יינצל

ק שהשהו את קבורת ביזיון כדי שתהיה לו

אל גופייהו ניחא להו

איש את גופת פילגשו ס שיעשו דין ברשעים גרות-משה (יו"ד ח"ב גנה על מנת לעורר את

י לא היה להם היכן לקבורה מי שהשהו את קבורת שרה? עליה ורק אחר כך קם מעל קבורתה.

לפי כבודו הוא כדי שלא יתבזה בנו ביום חתונתו, אי נמי איכא למימר, דקוברין אותו ביומו, ואפילו הכי אין נוהג אבילות, דבית דין מתנין לעקור דבר מן התורה בשב ואל תעשה (יבמות ז, א).

כלומר, לדברי הרשב"א כשיש סיבה טובה לבן או לבת לדחות את קבורתו, כמו "שלא יתבזה בנו ביום חתונתו", זהו כבוד אביו ואמו להשהות את קבורתם בשביל זה או שחכמים עקרו דבר מן התורה לצורך זה. ולדבריו מדובר בעיכוב של יום שיש בו איסור לאו ועשה מדאורייתא. וכן כתב הרא"ש (מועד-קטן פרק ג סי' ג).⁵

הרמב"ן בתורת-האדם (שער הסוף, ענין מי שמתו מוטל לפניו) מרחיב מעט את ההיתר, שאחר שהביא את הסוגיא הוסיף:

ושמעין מינה **דכל היכא דאית ליה פסידא** מכניסין את המת לחדר ואת החתן ואת הכלה לחופה ובוכל בעילת מצוה, וכיון שחלה חופתו הוי ליה כרגל לדידיה ונוהג שבעת ימי המשתה ואח"כ נוהג שבעת ימי אבילות. והיכא דאפשר ולית ליה פסידא קוברין את המת תחלה ונוהג שבעת ימי אבילות.

אמנם הראשונים והאחרונים טרחו לחלק בין הוראת סוגיא זו, עם מה שמצינו במסכת שמחות (יב, ה) ע"פ קהלת שיש מקרים שבהם בית האבל קודם לבית המשתה:

כך היו חברות עושין בירושלים, אלו לבית האבל ואלו לבית המשתה אלו לשבוע הבן ואלו לליקוט עצמות. לבית האבל ולבית המשתה, בית המשתה קודם; לשבוע הבן ולליקוט עצמות, שבוע הבן קודם, **אבל חסידים הראשונים היו מקדימין לבית האבל מלבית המשתה, משום שנאמר טוב ללכת אל בית אבל מלכת אל בית משתה...**

הרמב"ם (אבל יד, ח) פסק לצדדים:

מי שהיה לפניו מת וכלה, מניח את הכלה ומתעסק עם המת, וכן הוא אומר לב חכמים בבית אבל וגו'. מת וכלה שפגעו זה בזה בדרך, מעבירין את המת מלפני הכלה.

על כך מביא הטור (יו"ד סי' שס):

ת"ר מעבירין את המת מלפני הכלה, פירוש אם פגעו זה בזה בדרך מקדימין הכלה תחלה, וה"ה נמי להקדים שאם אין בעיר כדי לזה ולזה מקדימין ומכניסין הכלה לחופה ואח"כ קוברין המת. והרמב"ם כתב מי שהיה לפניו מת וכלה מניח הכלה ומתעסק במת, וכתב הרמב"ן ולא נהירא. ומיהו דוקא הכנסת כלה לחופה קודם לקבורת המת אבל לאחר שנכנסה לחופה ויש לפניו לנחם אבל ולשמח החתן תנחומי האבל קודם וכן הבראת האבל קודם למשתה של חתן, בד"א שיש בידו ספוק כדי שניהם, אבל אם אין בידו כדי שניהם משתה החתן קודם.

מבאר הבית-יוסף:

ומ"ש בשם הרמב"ן, בתורת-האדם (עמ' קט) כתב ואי קשיא לך הא דתניא באבל רבתי בית האבל ובית המשתה בית האבל קודם, ההיא לאו בשעת הכנסת כלה לחופה אלא כל שבעה, דהבראת האבל קודם לאכילת בית המשתה... אף על פי

5. עיין באלשיך ויקרא י, שבשריפת נדב ואביהו ציוה משה לסלקם מהמקדש, משום שאהרן אלעזר ואיתמר הם השושבינים להבאת החתן למשכן והקרבנות הם כסעודת החתן. והוי 'לעין מכניסים את המת לחדר' בכדי שיוכלו לעשות את עבודת היום השמיני במשכן.

כן אם אין ובשאלתות קודם, הוצא רבנן (ברכות הכנסת כלה את המת מל והרמב"ם כו אומר (קהלת וכתבנו עכ"ל. שנחמת אבלי החיים ועם ה בספר המקנה (קונט עצמו פעמים שמקדים

מת וכלה שפג הרמב"ם (אבי המת... מת וכל דסבירא ליה כ קודם, ועל כר להקדים מקדי לענין מקרא מ קודם כמ"ש ה (ריש כתובות כ אלא היכא דאי מדין קדימה ד ואח"כ ז' ימי מ ז' ימי משתה, ה החופה עד אחר אבל קודם אבל

העולה לפניו הוא, שכ מפני החי. אף שעדיין היה משפחתו שניחא למת בכ סתימת הפוסקים אינה כן

ו. עיכוב ק

מצינו שהלינו את המת קדושין פ"ד ה"א) מובא ל על ישראל, שאל באורים וז בהם שאול המלך ע"י הוקע תקופה ארוכה, ושואלת הו

והא כתיב "לא י יוחנן: מוטב שתע

הרמב"ם הרחיב הלכה

כן אם אין פרנסה לזה ולזה מקדימין בית המשתה **שכבוד החיים קודם**. ובשאליות (פרשת בראשית סוף סי' ג), הוצאת המת והכנסת כלה איזה מהם קודם, הוצאת המת עדיף דהא גבי טומאה דוחה את לא תעשה שבתורה דאמרי רבנן (ברכות יט): לאחותו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה, או דילמא הכנסת כלה עדיף משום לא תהו בראה (ישעיה מה יח), תא שמע דתניא מעבירין את המת מלפני הכלה אלמא הכנסת כלה עדיפא וכן הלכתא, עד כאן לגאון... והרמב"ם כתב מי שהיו לפניו מת וכלה מניח את הכלה ועוסק במת וכן הוא אומר (קהלת ז ד) לב חכמים בבית אבל עד כאן. ואין הדבר אלא כמו שביארנו וכתבנו עכ"ל. ודברי הרמב"ם הם בפרק יד (ה"ח). וכתב עוד שם (ה"ז) יראה לי שנחמת אבלים קודם לביקור החולים שניחום אבלים הוא גמילות חסד עם החיים ועם המתים...

בספר המקנה (קונטרס-אחרון סה, ד) מיישב את שיטת הרמב"ם ממה שמצינו שהוא עצמו פעמים שמקדים את הכלה למת ופעמים שמקדים את המת לכלה. וז"ל:

מת וכלה שפגעו זה בזה מעבירין את המת מלפני הכלה ליתן לה דרך. זה לשון הרמב"ם (אבל יד, ח) מי שהיה לפניו מת וכלה, מניח את הכלה ומתעסק עם המת... מת וכלה שפגעו זה בזה בדרך, מעבירין את המת מלפני הכלה וכו'. נראה דסבירא ליה כיון דבברייתא דאבל רבתי תני בית האבל ובית המשתה בית האבל קודם, ועל כרחך צריך לחלק **דנהי דלדחותו לגמרי כבוד החיים עדיף, אבל להקדים מקדימין כבוד המת**, וכהאי גוונא מצינו חילוק זה באו"ח סי' תרפז לענין מקרא מגילה ומת מצוה עיי"ש, וכהאי גוונא מצינו חילוק לענין תדיר קודם כמ"ש המג"א (סי' תרפד) ... ויש להביא ראיה לזה מהא דכתב הרא"ש (ריש כתובות סי' ו) מתוך לשון רב אלפס וכו' מדקאמר אינו נוהג ברישא וכו' אלא היכא דאיכא פסידא וכו' הרי דס"ל דהיכא דליכא פסידא כיון דאינו אלא מדין קדימה דוחין ימי אבילות את ימי המשתה ונוהג ברישא ז' ימי אבילות ואח"כ ז' ימי משתה, אבל בדאיכא פסידא דהוי כמו דחייה לגמרי אז מקדימין ז' ימי משתה, ואף הרא"ש לא נחלק שם אלא בדליכא פסידא דוחין גם הכנסת החופה עד אחר ז' ימי אבילות והיינו כברייתא דאבל רבתי דלענין קדימה בית אבל קודם אבל לדחות לגמרי עדיף כבוד החיים.

העולה לפנינו הוא, שכאשר שישנה התנגשות וחייבים לדחות אחד מהם, אז נדחה המת מפני החי. אף שעדיין היה מקום לומר כי מדובר בהפסדים של בנו של המת או בכבוד בני משפחתו שניחא למת בכבודם והפסדם וכמו שכתב רשב"א בתירוצו הראשון, מ"מ סתימת הפוסקים אינה כן.

ו. עיכוב קבורת המת לצורך מטרות שאינן לטובת המת

מצינו שהלינו את המת גם כדי לקדש שם שמים. בגמ' יבמות (עח, ב עט, א; ובירושלמי קדושין פ"ד ה"א) מובא לגבי המעשה (בשמו"ב פרק כא) שעשה דוד המלך כשבאה צרה על ישראל, שאל באורים ותומים לסיבת הצרה, ונענה שעליו לפייס את הגבעונים על שהרג בהם שאול המלך ע"י הוקעת שבעה מבני שאול תחת השמש, ונענה לבקשתם והיו תלויים תקופה ארוכה, ושואלת הגמ':

והא כתיב "לא יומתו אבות על בנים וגו'"? אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: מוטב שתעקר אות אחת מן התורה ואל יתחלל שם שמים בפרהסיא.

הרמב"ם הרחיב הלכה זו של עיכוב קבורה גם לצורך הרתעת הרשעים.

זיכא למימר, דקוברין לעקור דבר מן התורה

ת קבורתו, כמו "שלא נורתם בשביל זה או ול יום שיש בו איסור

חיב מעט את ההיתר,

זמת לחדר ואת החתן הוי ליה כרגל לדידיה . והיכא דאפשר ולית .ת.

ז מה שמצינו במסכת ז המשתה :

ז המשתה אלו לשבוע בית המשתה קודם ; **ידיים הראשונים היו 'ב ללכת אל בית אבל**

את, וכן הוא אומר לב בירין את המת מלפני

ז בזה בדרך מקדימין ז מה מקדימין ומכניסין ז לפניו מת וכלה מניח זא הכנסת כלה לחופה ז: לנחם אבל ולשמח ז: של חתן, בד"א שיש ז מה החתן קודם.

זא לך הא דתניא באבל זאו בשעת הכנסת כלה ז המשתה... אף על פי

ז שאהרן אלעזר ואיתמר הם זיסים את המת לחדר' בכדי

בהלכות מלכים (ג,י) פוסק הרמב"ם: "והורג רבים ביום אחד ותולה ומניח תלויים ימים רבים להטיל אימה ולשבר יד רשעי העולם" ומקורו של הרמב"ם מדוד המלך שעכב קבורת בני שאול זמן רב, וכמבואר בגמ' בסנהדרין מו,א. ולכאורה תמוה הדבר מדוע יהיה מותר למלך לעבור על עשה ולא תעשה המפורשים בתורה כדי להטיל אימה, הרי המלך מחויב להנהיג את עצמו ואת עמו לפי מצוות התורה? אלא שלדברינו מבואר שכל שיש טעם גדול בדבר אין ביזיון בהשהיית המת ולכן אין כאן איסור תורה.

כעין זה כתב בשו"ת נודע-ביהודה (קמא או"ח סי' טז) לגבי ספק נפל שלא נימול ונפטר ביו"ט ראשון ואפילו בשני שיי"א שמעכבין קבורתו עד לאחר שיוכלו להסיר ערלתו. וביאר:

אמנם דעת ד"מ שמביא המג"א שם להלינו עד למחר, נלע"ד טעמו כיון שעכ"פ יצא לנו מזה לאסור להסיר ערלתו שוב מותר להלינו, ויש ספק ספיקא להתיר להלינו, חדא שמא אינו בן קיימא ואין איסור בהלנתו ואפילו גוף קבורתו אינו מצוה, ואת"ל שהוא בן קיימא ואסור להלינו מ"מ שמא טעם המילה בשביל להסיר חרפתו, וא"כ הלנתו למחר היא לכבודו להסיר חרפתו ומותר להלין המת לכבודו. ועוד שאפילו אם טעם הסרת ערלתו משום תקנת הפושעים מ"מ כיון שהוא לצורך שוב אין איסור להלינו, כדאמרין במס' סנהדרין (דף מז,א) דגם מפני כבודו של חי מלינין את המת. דכי אמר רחמנא לא תלין דומיא דתלוי דאית ביה בזיון וכו' עיי"ש.

נמצא שהתירו לעכב קבורת המת אף שאין זה לכבודו או בגללו כלל, כל שיש צורך בדבר לשבר יד רשעי עולם או אפילו לתקנת הפושעים מותר הדבר.

ז. עיכוב קבורת המת בשל חובות שהיו מוטלות על המת

עיכוב קבורת המת על מנת לקיים את המוטל על המת נמצא בכמה מקורות.

באור-זרוע (ח"ג פסקי ב"ב סי' קצט) מביא:

אני יצחק המחבר ברבי משה שמעתי שבא מעשה לפני רבינו תם זצ"ל, בראובן שהיה חייב לשמעון מנה ומת ראובן. ונסתפק רבינו תם זצ"ל אם מן הדין יכול לעכב שלא לקבורו עד שיפרעו לו המנה שחייב לו, או שמא אינו רשאי לנוולו. ונמלך ברבינו שמריה בר מרדכי זצ"ל, והשיב לו שהדין עם שמעון ויכול מן הדין לעכב את קבורתו עד שיפרעו לו, הואיל וידוע שהוא חייב לו, כמסקנה דשמעתין דיכלי [=הלקחות] למימר זוזי יהבינן לינוול ולינוול [ושב"ם: אין אנו חוששין בבשתו שאינו קרובו והפסדנו מרובה]. וקיבל רבינו תם את דבריו. ונראה בעיני דדוקא ששמעון לא היה קרובו של ראובן, אבל היה קרובו של ראובן בני המשפחה מוחין בידו שלא לעכב את קבורתו שלא לנוולו.

מקורו של האו"ז הוא מהגמ' ב"ב (קנד,א):

איתיביה רבי יוחנן לרבי שמעון בן לקיש: מעשה בבני ברק באחד שמכר בנכסי אביו ומת, ובאו בני משפחה וערערו לומר קטן היה בשעת מיתתו, ובאו ושאלו את רבי עקיבא: מהו לבדוקו? אמר להם: אי אתם רשאים לנוולו; ועוד, סימנן עשויין להשתנות לאחר מיתתו... [ומעמידה הגמ' ש]נכסי בחזקת לקוחות קיימי, וקא אתו בני משפחה וקא מערערי, הכי נמי מסתברא, מדקאמר להו: אי אתם רשאים לנוולו, ואישתיקו; אי אמרת בשלמא בני משפחה קא מערערי, משום הכי אישתיקו, אלא אי אמרת לקוחות קא מערערי, אמאי שתקי? לימרו ליה: אגן זוזי יהבינן ליה, לינוול ולינוול!

ושני חידושים ש

האחד הוא בכך ולכאורה אינו דומה אלא בהכרח כוונתו מסיבה טובה, וממילא כיון שאין ביזיון, וכו

החידוש השני הוא חובו. על סמך דברי של הנפטר רשאי לעכב הוריש להם, "וכן אב הש"ך (סי"ק ו) מסביו החוב חושש שהיורש הקבורה עד שהם יפן ויחפשו לקבורו מקופ (שם) שמסביר כדברי חובו קודם.

ע"ן גם בשו"ת יח

הכנה"ג (חו"מ סי' לתקן תקנה שמי שנש יורשיו או אלמנתו מן

בספר התקנות-בי לדין. כך נכתב בפנקס

מי שילך בד הקהילות הו עימו בחייו ו פקודתו שלא מצבה.

בפתחי-תשובה (שנ מו) על מי שמת ונקבו להתירה מעגינותה, ונ לקוחות יכולים לומר עגונה כל ימיה יכולה בעלה ואז מנוולים אות

עיכוב הקבורה לצור המקור יסוד הדין שהו ולקיים פסק דין שהוצי לגבי מי שלא פורע חובו

נוסח הפתיחה בשם רב פלטו

ושני חידושים שמענו מדבריו.

האחד הוא בכך שהוא מדמה את איסור ניוול המת אחר מותו לאיסור עיכוב קבורתו. ולכאורה אינו דומה שהרי בניוול המת אחר מותו לא שמענו שיש איסור עשה ולא תעשה. אלא בהכרח כוונתו שבמקום שהניוול מותר זה אומר שאין ביזיון למת כשהדבר נעשה מסיבה טובה, וממילא אפשר להסיק שלא יהיה גם איסור לא תעשה ועשה בעיכוב קבורתו כיון שאין ביזיון, וכדברינו לעיל.

החידוש השני הוא הלכה למעשה שמי שנושה בנפטר מנה יכול לעכב קבורתו בשביל חובו. על סמך דברי האור-זרוע פסק הרמ"א בשו"ע (חו"מ קז, ב) שבעל חוב שאינו קרובו של הנפטר רשאי לעכב את קבורת המת עד שיפרעו היורשים את חובותיו, מהנכסים שהוא הוריש להם, "וכן אם בא בעל חוב וגבה כל נכסיו [לאחר מותו] אין מחויב לקבורו". אמנם הש"ך (סי"ק ו) מסביר שמדובר במקרה שהנפטר הוריש כמות מצומצמת של נכסים, ובעל החוב חושש שהיורשים יפזרו את הכול על הוצאות הקבורה, לכן הוא דורש לעכב את הקבורה עד שהם יפרעו את החוב וזו זכותו וכן אם כבר גבה כל נכסיו אינו צריך החזיר ויחפשו לקבורו מקופת הצדקה או היורשים אף שיהיה בזה עיכוב קבורתו. ועיין בנתיח"מ (שם) שמסביר כדבריו, ומ"מ אינו יוצא מידי פשוטו שיכול לעכב הקבורה על מנת לגבות חובו קודם.

עיינ גם בשו"ת יחל-ישראל לאמו"ר (ח"ב סי' עג) שהאריך בסוגיא זו לגבי ניוול המת. הכנה"ג (חו"מ סי' רלא הגה"ט סד) מציין למהרשד"מ (חו"מ סי' תמז) שפסק שאפשר לתקן תקנה שמי שנשאר חייב כסף לקופת הצדקה בעיר לא יתעסקו בקבורתו עד שישלמו יורשיו או אלמנתו מכתובתה, וכעין זה כתב בבני-אהרן (סי' נא).

בספר התקנות-בישראל (שציפנסקי) מובא כי השתמשו בעיכוב קבורה גם כעונש סרבן לדין. כך נכתב בפנקס מדינת ליטא משנת תנה בסי' תתעג:

מי שילך בדרך לא סלולה ונתברר ע"פ הקהל עם הרב שלהם, מחויבים מנהיגי הקהילות הראשיות להחזיקם בהטלת חרם... ואם לא יעלה בידם לעשות משפט עימו בחייו לא תהא לו מחילה מחמת העברת הזמן ותהא חטאתו שמורה ליום פקודתו שלא להתעסק בקבורתו ושלא להניח את בניו מלומר קדיש ולא להעמיד מצבה.

ח. עיכוב קבורת אדם כלחץ על צד שלישי

בפתחי-תשובה (שם אות ז) מביא שדנו בתשובה-מאהבה ובכנסת-יחזקאל (אה"ע סי' מו) על מי שמת ונקבר ובאה אשה שאומרת שאולי הוא בעלה ורוצה להוציאו על מנת להתירה מעגינותה, ופסקו שמותר להוציא את המת מקברו ולזהותו, "שהרי אפילו לקוחות יכולים לומר אכן זוהי יבתינו ננוול וננוול, ואם כן גם האשה הזו כדי שלא תהיה עגונה כל ימיה יכולה לומר מה לי בניוולו". והחולק שם היינו מפני שחשש שאולי אינו בעלה ואז מנוולים אותו בסתם עיי"ש.

עיכוב הקבורה לצורך הרתעת הרשעים באופן כללי כפי שהבאנו לעיל, הוא כנראה גם המקור יסוד הדין שהובא לגבי כפיית אדם לקיים את חיובו הממוני לשלם חובו לחברו ולקיים פסק דין שהוציאו בית הדין. שהובא מן הגאונים בבית-יוסף (חו"מ סי' צח, יד) לגבי מי שלא פורע חובו:

נוסח הפתיחה. כתב נמוקי יוסף בהגוזל ומאכיל (ב"ק לט, ב) כתב הרי"ף ז"ל בשם רב פלטוי גאון פתיחא היכי דמיא אדם שנתחייב לחברו בבית דין וסרב

תולה ומניחן תלויים זרמבי"ם מדוד המלך לכאורה תמוה הדבר ה כדי להטיל אימה, לא שלדברינו מבואר יסור תורה.

פל שלא נימול ונפטר להסיר ערלתו. וביאר:

יד טעמו כיון שעכ"פ ו ספק ספיקא להתיר פילו גוף קבורתו אינו טעם המילה בשביל יתו ומותר להלין המת ת הפושעים מ"מ כיון ה:דרין (דף מז, א) דגם לין דומיא דתלוי דאית

לו כלל, כל שיש צורך

גל המת

כמה מקורות.

בינו תם זצ"ל, בראובן זצ"ל אם מן הדין יכול שמא אינו רשאי לנוולו. עם שמעון ויכול מן הדין ב לו, כמסקנה דשמעתין י"ם: אין אנו חוששין בבשתו יו. ונראה בעיני דדוקא של ראובן בני המשפחה

ברק באחד שמכר בנכסי שעת מיתה, ובאו ושאלו אים לנוולו; ועוד, סימנין ג בחזקת לקוחות קיימי, ג, מדקאמר לה: אי אתם שפחה קא מערערי, משום אמאי שתקי? לימרו ליה:

ועבר על גזירת בית דין כותבין לקהילות ישראל פלוני גזרו עליו דין וסרב ולא השגיח והחרמנו אותו שלא יתפלל בעשרה ולא יזדמן בשלשה ולא תמולו לו בן **ואל תקברו לו מת** והוציאו בניו מבית הספר ואשתו מבית הכנסת עד שיקבל עליו את הדין, עכ"ד.

כלומר מעכבים את קבורת הבן עד שינהג אביו כראוי, אף שבדרך כלל כשאבות אכלו בוסר לא מקהים שיני הבנים, ומה אשם עלוב זה בעוול שעושה אביו, אלא בהכרח שזו נקראת סיבה גדולה וחשובה לעכב בה את המת ולכן לא עוברים בזה על איסור הלנת המת.

כאשר יש סיוע מבני המשפחה למסרב לדין תורה כופים גם את בני משפחתו והעוזרים לו. כך כותב הריטב"א (מו"ק טז, א) בסוגיה הדנה במי שאינו מציית לפסק בית הדין.

מנא לן דמשתמיטין. פי' שמנדין למאן דלא אתי לדינא אפי' בלשון שמתא שיש מיתה בו כדאמרין לקמן (י"ז א') מאי שמתא שם מיתה... וקמ"ל שיש רשות ביד ב"ד להחמיר בנידויו הן בגופו הן בממונו הן להאריך זמן נידויו **ולקנוס כל הנתפלים לו ועוזריו** וכיוצא בדברים אלו שלא יזדמן בשלשה ולא יתפלל בעשרה ולאסור פתו ויינו הכל כפי העבירה, וכן מוכח בירושלמי בפ"י, ובכל זה יזהר הבי"ד לעשות הדבר לשום שמים ולא בדרך איבה וכמו שכתב הראב"ד ז"ל.

ומה הדין במי שמסרב לגרש את אשתו? בתשב"ץ (סי א) דן במי שבני המשפחה [אף ללא צווי בית דין] עיכבו את אבי המעגן עד שיבוא בנו לב"ד ויגרש את אשתו, והמעגן כתב מודעא ואחר כך נתן גט, ודן שם האם זה נחשב אונס לגבי המגרש שפוסל את הגט, ובתוך דבריו כתב:

ומעתה נשוב לנדון שלפנינו ותמה על עצמך היאך יקרא זה המגרש אונס מפני שלא הרשו לאביו לצאת מאותו מקום, חדא שלא עכבוהו עד שיגרש בנו אלא עד שיעמוד לדין, **ועיכוב זה בדין היה** שכן הדין נותן למי שרוצה לעגן בנות ישראל **או לגרום עיגונן לעכבו** עד שיגישו עצמותיהם לפני הדיינים.

נמצא בדבריו שאם הורי המעגן גורמים לעיגונן מותר לעכבם גם בחייהם.

ועיין בספר בני-בנימין (סי' ו) בתשובה להרב יעקב שאול אלישר שהאריך לבאר שכאשר מדובר בעברייך על דברי תורה או במסרב על דברי בית דין, דינו חמור ממי שיש עליו תביעת ממון, ולכן מי שפסקו עליו דין ממון ולא קיים הפסק דין, ואחר כך התרו בו בית דין ונידו אותו שלושים יום ולא ביקש התרה לנדויו, רשאים לגזור עליו ככל דברי הגאון כדי לקיים צוויים, אפילו בכך שלא יקברו לו מתו כמו שביאר הנמו"י בשם הגאונים.

הטעם למניעת קבורת המסרב לדין תורה הביא בשו"ת בני-אהרן (סי' נא) מהרשב"א. בשאלה האם יכולים בני העיר להסכים שלא לקבור מי שלא פרע הלוואתו להקדש עד שיפרעו יורשיו, כתב הבני-אהרן:

לכאורה היה נראה דאין כוח להסכים כזאת, וראיה, שכתוב בתשובות הרשב"א המכונות להרמב"ן ז"ל סי' רמ"ד שנשאל בעיר שהיה מנהג במי שרואים אותו שאינו נוהג כשורה ואינו שומע לקול מורים שמנדין אותו שלא יזמן בשלושה וכו' **ולא יקברו לו מת וכו'** אם הוא כנשבע לבטל את המצוה או לא, והשיב הרב ז"ל וז"ל כל שכוללים דברים המותרים עם דברים האסורים כגון אלו השבועה חלה וכו' ועוד למיגדר מילתא ב"ד מתנין לעקור דבר מן התורה לעשות סייג כדאיתא בהאשה רבה וכו', ע"כ. נראה מדבריו דהוי כנשבע לבטל את המצוה.

וצריך להב מטעם דבכ ניחא דלמי קשה, ואפי' המצוה כיו שומע לקול נשבע לבטי לעקור דבר

דברים אלו נאמר שמעגן את אשתו שזו קבורת הוריו כדי לה לעכב קבורתם לגבי נ בדרכי הענישה שי

אך אם בית ישראל ולהאכילו ו **אדם**, אם ל שאם ירצה ו כל שיהא ו השוגג. ואם מלהוציא לו

מבואר בדבריו שא של גט מעושה מ"מ י להחיל כלשונו **על כל**

דברי ר"ת כאמור ו

ומכל מקום וליתן עמו, ו להחמיר בכך

הרמ"א הוסיף דוגג בניו ולא לקוברו. מקו

ומכאן נראה עוד דיש להו אחד בתשובו ולרבינו אליה ילמדו לו ספו אין זה כפייה

וכבר הבאנו לעיל מ לעיגונן ניתן להכלילם בו

גם הלכה למעשה מו

בקובץ צהר (ח"י"ג עב

וצריך להבין בדברי הרב מאחר דס"ל דהוי נשבע לבטל את המצוה איך התיר מטעם דבכולל חלה, דנהי דחלה מ"מ איסורא איכא בדבר. ובשלמא לטעם השני ניחא דלמיגדר מילתא ב"ד מתנים לעקור דבר מן התורה אבל טעם הראשון קשה, ואפשר לתרץ דלא היתה כוונת הרב ז"ל רק דלא הוי נשבע לבטל את המצוה כיון שהוא בכולל, ומעתה כיון שהוא רשע למות שאינו נוהג כשורה ולא שומע לקול מורים במקום איסור לבד הן רשאי להרחיקו בזה, ועוד הגם שיהיה נשבע לבטל את המצוה למיגדר מילתא אם רואים שהדור פרוץ ב"ד מתנים לעקור דבר מן התורה הוי בכלל.

דברים אלו נאמרו על המסרב לדין תורה בדיני ממונות, אך הדברים קל וחומר למי שמעגן את אשתו שזה חשיב כמצערה בגופה, וחמור מזה. ועוד שאם מצינו שמעכבים את קבורת הוריו כדי להכניס את אשתו אף שעדיין אינו חייב בכבודה, בוודאי ובוודאי שיש לעכב קבורתם לגבי נזק על מי שהיא כבר אשתו חייב בכל רגע בכבודה יותר מגופו.

בדרכי הענישה של בית דין על סרבן גט, נמצא בדברי ר"ת בספר-הישר (משפט כד) :

אך אם כל רבותינו שוין בדבר תגורו באלה חמורה על כל איש ואשה מזרע בית ישראל הנלוים אליכם, שלא יהו רשאיין לדבר עמו לישא וליתן עמו להאריחו ולהאכילו ולהשקותו וללוותו ולבקריו בחלותו. **ועוד יוסיפו חומר ברצונם על כל אדם**, אם לא יגרש ויתיר אותו האיש את הילדה הזאת, שבזה אין כפייה עליו. שאם ירצה מקיים, והוא לא ילקה בגופו מתוך נידוי זה, אך אנו נתפרד מעליו, וכל שיהא זכור בגזרתם וגזרתנו ישמור אותה, ואם יעבור שוגג לא תחול על השוגג. ואם כך יעשו רבותינו נראה דרך הישרה, כי טוב להניח אותה בעיגונה מלהוציא לעז על בניה, שכבר פשט האיסור ע"י המאורעות הנארעות..

מבואר בדבריו שאע"פ שא"א לכוף על גרושין בטענת מאיס עלי משום שיש כאן בעיה של גט מעושה מ"מ ישנם דרכים אחרות והיינו לא לישא וליתן וכו', והרחקות אלו ניתן להחיל כלשונו **'על כל אדם'** ובוודאי על המסייעים לו.

דברי ר"ת כאמור הובאו להלכה ברמ"א (אה"ע קנד, כא) :

ומכל מקום יכולין ליגזור על כל ישראל שלא לעשות לו שום טובה או לישא וליתן עמו, או למול בניו או לקברו, עד שיגרש. ובכל חומרא שירצו ב"ד יכולין להחמיר בכהאי גוונא, ומלבד שלא ינדו אותו.

הרמ"א הוסיף דוגמאות נוספות כמו הטלת עיצומים על בני משפחתו כמו לא למול את בניו ולא לקוברו. מקור דבריו בזה הוא מתשובת בנימין-זאב (סי' פח) :

ומכאן נראה לע"ד ללמוד לכוף ולגרש כל עובר כל גזרה ותקנה שגזרו חז"ל ולא עוד דיש להחרימו ולנדונו ולא יהנוהו שום הנאה שבעולם כאשר השיב גדול אחד בתשובה המתחלת מקול מחצצים והשיב לגי גדולי הדור לרבינו שמואל ולרבינו אליהו ולרבינו משולם וכתב שכל ההכרחות יעשו לו שלא ימולו בנו ולא ילמדו לו ספר ולא יקברוהו אם לא יגרש מרצונו בגט כשר על פי חכמי עירו כי אין זה כפייה לדעת ר"ת.

וכבר הבאנו לעיל מדברי התשב"ץ והריטב"א שאם ההורים או בני המשפחה גורמים לעיגון ניתן להכלילם בחרם ובעיכובים ובעיקולים שונים עד שיגרש בנם.

גם הלכה למעשה מצאתי כבר בעבר שנהגו בתי הדין בארץ ישראל באופן זה.

בקובץ צהר (ח"י"ג עמ' שצה [ניסן תשס"ג]) כתב הרב ירוחם פישל אדלר :

גזרו עליו דין וסרב ולא שלטה ולא תמולו לו בן בית הכנסת עד שיקבל

דין כלל כשאבות אכלו ביו, אלא בהכרח שזו בזה על איסור הלנת

ני משפחתו והעוזרים נ לפסק בית הדין.

פי' בלשון שמתא שיש ... וקמ"ל שיש רשות ד זמן נידויו ולקנוס כל שיה ולא יתפלל בעשרה וי בפי', ובכל זה יזהר בתב הראב"ד ז"ל.

מי שבני המשפחה [אף זת אשתו, והמעגן כתב שפוסל את הגט, ובתוך

זה המגרש אנוס מפני עד שיגרש בנו אלא עד יוצא לעגן בנות ישראל גין.

זייהם.

אלישר שהאריך לבאר ין, דינו חמור ממי שיש דין, ואחר כך התרו בו ז לגזור עליו ככל דברי ו שביאר הנמו"י בשם

זרן (סי' נא) מהרשב"א. יע הלוואתו להקדש עד

תוב בתשובות הרשב"א ונהג במי שרואים אותו ותו שלא יזמן בשלושה צוה או לא, והשיב הרב זורים כגון אלו השבועה מן התורה לעשות סייג נשבע לבטל את המצוה.

לפני מספר שנים היה סרבן גט שירד למחתרת והניח אשתו עגונה במשך מספר שנים מבלי שתדע את עקבות בעלה הסורר, כעבור מספר שנים נפטר אביו של המעגן, מיהרה העגונה לביה"ד וביקשה צו עיכוב קבורה עד שכן המנוח יתן גט, ביה"ד נענה לבקשה ואסר על החברה קדישא לקבור את המנוח עד שבנו יתן גט, בסופו של דבר לאחר הלנת המת במשך כמה ימים יצא המעגן ממקום מחבואו ופטר את אשתו בגט כריתות ואחר כך קברו את אביו. לאחר הקבורה היה מי שעבר על החרם והוציא לעז שהגט פסול מאחר שאונן שנאנס לגרש הוא אונסא דמבטל גיטא, ומשום שאונן פטור מן המצות ודו"ק, אך כמובן שהלעז לא נתקבל, ואכמ"ל.

בתיק בית הדין הגדול מס' 76731/1 על בעל שסירב לגרש את אשתו ולציית לפסקי בית הדין וברח והסתתר כמה שנים, כמה הרכבים מגדולי דייני הדור שעבר ומזקני הדיינים כיום, צווים שונים וחרמות כנגד הבעל וכל המסייע לו, **וכן הוצאו צווי עיקול כנגד רכוש הורי הבעל אחיו ואחיותיו** על מנת שיודעו לבית הדין היכן המעגן ויאלצו אותו לגרש. גם שם רק לאחר שביה"ד האזורי עיכב את קבורת אביו [לא מופיע בתיק אך זכור לעוסקים בעניין] יצא ממקום מחבואו ולאחר חתימה על הסכם לגירושין הותרה הקבורה.

ט. מסקנה

העולה מכל הנ"ל, כי עיכוב קבורת מת לצורך גדול, או בשל עוול הנגרם לאנשים חיים שהיה לו יד בו, הריהו מותר, ונהגו בו כבר בדורות קודמים. בפרט כאשר מדובר במסרב על דין תורה שהוטלו עליו הרכקות על ידי בית הדין, וכל שכן כשרואה בית דין שיש בעיכוב הקבורה כדי להציל עגונה, שיש ביד בית הדין לעכב את קבורתו, וקיום דין תורה וסיוע לו היא מצוה על כל אדם בכל מקום שהוא, וקל וחומר שאסור לכל אדם להתנגד לצווי בית הדין.⁶

6. לאחר כתבי כל זאת הגיעני מכתבו של הרב יהונתן מאיר שלוש חבר בית הדין לענייני ממונות בנשיאות הר"י זילברשטיין, אשר נשא ונתן בסוגייתנו והסכים על ידי. ובשולי מכתבו הביא את דברי הרב זילברשטיין שאמר לו כדלהלן: "מאחר וכובד המוטל על ההורים בחינוך ילדיהן הוא גדול לטוב או למוטב, שהרי ההורים הם דוגמא והשפעה ענקית על אופי של ילדיהן, והם המורי דרך להתהלך בדרך המוסרית וטוהר המידות שהרי כלל בידנו "שותא דינוקא בשוקא או דאביה או דאמה" (סוכה נו, ב).

וכאשר הבן בוחר במעשה רשע יש לפנות באצבע מאשימה על ההורים, כדברי הגמרא במסכת כתובות (מה, א) שמקום הסקילה לנערה מארוסה שזינתה, הוא בבית אביה, כלומר ראו גדולים שגדלתם, ובירושלמי הוסיפו, יבואו גידולים רעים שגדלו ויתנבלו הן וגידולין. וכן דרשו רבותינו ז"ל במסכת סנהדרין (נב, א) על הפסוק "את אביה היא מחללת" גבי בת כהן שזינתה אם היו נהוגים בו קודש נהוגים בו חול, היו נהוגים בו כבוד נהוגים בו ביזיון, ואומרים ארור שזה ילד וזה גידל.

כפי שיתבאר (לעיל) עיקר איסור ניוול הוא מפני שהמת מצטער בניוולו, וכעת הדבר היחיד שעומד נגד עיניה של האימא, הוא 'הצדק האלוקי', ודאי שיש לה נחת רוח, בעיכוב הקבורה, ואין לה שום צער, אלא שמחה על כך שמתכפר לה, על תביעת "ראו גידולים שגידלתם".

ולסיכום דבריו הוסיף: הרי לפנינו שמותר להשתמש בעיכוב הקבורה של האב או האם, כשאר אמצעי עיקול, כדי להפעיל סנקציה משפטית על הבן שייתן גט, ולהסיר את כבלי ודמעות העגונה להיות לה מנחם.

נספח: דבריך

דוד

הרב הראש
נשיא בית הדין

כ"ב, ט"ו, ה'

ה'תש"ע

כ"ב, ט"ו, ה'

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

ה'תש"ע

